

การพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้าน
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้: การประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

นางณัฐา เพชรธนู

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF A RESULT-BASED MONITORING AND EVALUATION SYSTEM
OF TEACHERS' LEARNING MEASUREMENT AND EVALUATION PRACTICES:
AN APPLICATION OF EVIDENCE-BASED PRACTICE

Mrs. Natha Pethanoo

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Measurement and Evaluation

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนากระบวนการกำกับติดตามและประเมินผล
แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้: การประยุกต์ใช้การปฏิบัติ
อิงหลักฐานเชิงประจักษ์

โดย นางณัฐา เพชรธนู

สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.โชติกา ภาชีผล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษฎีบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.โชติกา ภาชีผล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังถนกกานนท์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐสุภรณ์ หลาวทอง)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ดร.วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์)

ณัฐา เพชรธนู: การพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ : การประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (DEVELOPMENT OF A RESULT-BASED MONITORING AND EVALUATION SYSTEM OF TEACHERS' LEARNING MEASUREMENT AND EVALUATION PRACTICES: AN APPLICATION OF EVIDENCE-BASED PRACTICE) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รศ.ดร.โชติกา ภาษีผล อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: รศ.ดร.ศิริเดช สุชีวะ, 403 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ 2) ทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์และ 3) ศึกษาประสิทธิผลของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการออกแบบระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการประเมิน บุคลากร ขอบเขตเนื้อหา เครื่องมือและเอกสารประกอบ บุคลากร ระยะเวลาในการประเมิน วิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้ขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในกระบวนการกำกับติดตาม 2) ด้านกระบวนการประเมิน ประกอบด้วย การเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผล การวางแผนการกำกับติดตามและประเมินผล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์สรุปผลการประเมิน 3) ด้านผลผลิต คือ ผลการประเมินผลการดำเนินงานของครูเป็นรายบุคคล และในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 4) ด้านข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย ข้อมูลจากการประเมินประสิทธิผลของระบบ

2. ผลการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่า ครูส่วนใหญ่ได้รับการประเมินผลตามตัวบ่งชี้ในระดับดีขึ้นไปทุกด้าน ยกเว้น ด้านปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบการวางแผน และด้านผลลัพธ์ องค์ประกอบการพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่พบว่าครูส่วนใหญ่ได้รับการประเมินผลในระดับปานกลาง

3. จากการนำ ระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ไปใช้ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน มีมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานงานประเมินด้าน อรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ภาควิชา วิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา..... ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ปีการศึกษา 2555..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5184217227: MAJOR EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION

KEYWORDS : RESULT-BASED MONITORING AND EVALUATION SYSTEM / LEARNING MEASUREMENT AND EVALUATION / EVIDENCE-BASED PRACTICE

NATHA PETHANOO: DEVELOPMENT OF A RESULT-BASED MONITORING AND EVALUATION SYSTEM OF TEACHERS' LEARNING MEASUREMENT AND EVALUATION PRACTICES: AN APPLICATION OF EVIDENCE-BASED PRACTICE. ADVISOR: ASSOC.PROF SHOTIGA PASIPHOL, Ph.D., CO-ADVISOR: ASSOC. PROF.SIRIDEJ SUJIVA, Ph.D., 403 pp.

The objectives of this study were to: 1) develop the result-based management system of teachers' learning measurement and evaluation practice application of evidence-based practice 2) implement the result-based management system of teachers' learning measurement and evaluation practice application of evidence-based practice and 3) verify the effectiveness of the result-based management system of teachers' learning measurement and evaluation practice application of evidence-based practice. The research results were as follow:

1.Design of the result-based management system of teachers' learning measurement and evaluation practice application of evidence based practice is comprised of 4 factors 1) input including objective of evaluation, content of teacher's practice evaluation, indicator, rubrics period of evaluation, and feedback application of evidence-based practice 2) evaluation process including preparation, planning, process, data collection, analyze and evaluation 3) output including evaluation of individual teacher's practice and primary educational service area office 4) feedback including the information from evaluation the effectiveness of the system

2.Evaluation of pilot practice showed that most of teachers met the high level standards of all evaluation criteria. However, for planning on main activity and the development of teacher's job about evaluation and measurement on main outcome, that the most of teachers met the evaluation criteria fair level.

3.System implementation showed that the evaluation standard, which is composed of utility standard, feasibility standard, propriety standard, and accuracy standard, was at high level.

Department:.....Educational Research and Psychology..... Student's Signature.....

Field of Study:....Educational Measurement and Evaluation... Advisor's Signature.....

Academic Year: 2012..... Co-Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างเป็นที่สุดของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ รศ.ดร.โชติกา ภาษีผล และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รศ.ดร.ศิริเดช สุชีวะ ที่ได้กรุณาช่วยชี้แนะแนวทางและคำแนะนำที่ดีทั้งทางด้านวิชาการ และทางด้านการปฏิบัติตน อีกทั้งขอกราบขอพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศ.ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.กมลวรรณ ตั้งธนานนท์ ผศ.ดรณัฐภรณ์ หลาวทอง และดร.วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่แนะนำด้านวิชาการอันมีคุณค่า จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านในการสละเวลาเพื่อการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์อย่างสูงต่อการพัฒนาเครื่องมือ ทำให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความสมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเสียสละเวลา อีกทั้งให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อนุมัติ “ทุนวิจัย 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” สำหรับการทำวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณพี่น้องในภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้การสนับสนุนให้ความช่วยเหลือจนกระทั่งสามารถดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายไทรรงค์ เจนการ นางสาวกิงกาญจน์ สิริสุนทร นายธัญญา เรืองแก้ว และนางพรพรรณ โชติพิชญวัน นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ ที่หยิบยื่นโอกาสด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัย

และท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมารดา นางนันทนา ลักษณะพรหม ที่อบรมเลี้ยงดู คอยเป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุด ขอขอบคุณน้องสาว นางสาวพัชรินทร์ ลักษณะพรหม ที่ให้การสนับสนุนในด้านวิชาการ และช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างเต็มที่ตลอดมา และขอขอบคุณสามี นายสรรพาวุธ เพชรธนู ที่คอยห่วงใย เอาใจใส่ต่อสุขภาพ ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจและเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยมีความเพียรมุ่งมั่นด้านการศึกษานำให้ผู้วิจัยมีวันนี้

ความดีงามทั้งหลายทั้งปวงที่เกิดจากองค์ความรู้ทางการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าขออุทิศแด่มารดา ซึ่งเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความเชื่ออย่างแรงกล้าว่า “การศึกษามีค่ามากกว่าทรัพย์สินใดใด”

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	9
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	9
ขอบเขตการวิจัย.....	10
กรอบความคิดในการวิจัย.....	12
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	16
ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย.....	17
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบ.....	20
1.1 ความหมายของระบบ.....	20
1.2 องค์ประกอบของระบบ.....	21
1.3 วงจรการพัฒนา ระบบ.....	22
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551.....	30
2.1 จุดมุ่งหมายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	30
2.2 การกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา.....	31
2.3 การสนับสนุนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จาก ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด.....	33

2.4 หลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551.....	34
2.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	35
2.6 ภารกิจของผู้สอนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	35
2.7 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้.....	43
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงาน.....	47
3.1 มโนทัศน์การกำกับติดตามและประเมินผล.....	47
3.2 มโนทัศน์การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงาน.....	54
3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผล.....	78
ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	87
4.1 ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	88
4.2 กระบวนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติงาน.....	89
4.3 ระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์.....	98
4.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์.....	100
4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	102
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	109
ขั้นตอนที่ 1 สํารวจและวิเคราะห์ระบบ.....	113
ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบระบบ.....	121
ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาระบบ.....	126
ขั้นตอนที่ 4 นำระบบไปทดลองใช้.....	135
ขั้นตอนที่ 5 ประเมินประสิทธิผลของระบบ.....	142
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	144
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บริบทและสังเคราะห์แนวคิดในการกำกับติดตาม และประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานในด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้.....	145

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับโดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในกระบวนการกำกับ ติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	166
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาคู่ประจักษ์ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน และ กระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	174
ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	191
ตอนที่ 5 ผลการประเมินประสิทธิผลระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	219
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	227
สรุปผลการวิจัย.....	229
อภิปรายผล.....	235
ข้อเสนอแนะ.....	241
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลไปใช้.....	241
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป.....	242
รายการอ้างอิง.....	243
ภาคผนวก.....	252
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	253
ภาคผนวก ข คู่มือและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	255
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแบบรายงานสรุปผล.....	375
ภาคผนวก ง ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ เกณฑ์การพิจารณา และเกณฑ์การให้คะแนน.....	382
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	403

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	สรุปขั้นตอนการพัฒนาระบบตามแนวคิดของนักวิชาการ.....	29
2.2	ความแตกต่างระหว่างการกำกับติดตามและประเมินผล.....	51
2.3	ขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ตามรูปแบบต่างๆ.....	97
2.4	แสดงระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์.....	98
3.1	สรุปขั้นตอนการพัฒนาระบบตามแนวคิดของนักวิชาการ.....	114
3.2	ขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ตามรูปแบบต่างๆ.....	118
3.3	โครงสร้างของตัวบ่งชี้.....	124
3.4	กำหนดการสำหรับการดำเนินงานกำกับติดตามและประเมินผล.....	137
4.1	ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่ง ผลการดำเนินงาน ด้านที่ 1 – ด้านที่ 4.....	146
4.2	ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่ง ผลการดำเนินงาน ด้านที่ 5 – ด้านที่ 8.....	147
4.3	ผลการสังเคราะห์ และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้าน วัตถุประสงค์การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน.....	148
4.4	ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้านบุคลากร.....	150
4.5	ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้านขอบเขต เนื้อหา.....	152
4.6	ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้านเครื่องมือ.....	155
4.7	ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้าน กระบวนการ.....	157
4.8	ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้าน การสรุปผล.....	160
4.9	ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้านวิธีการให้ ข้อมูลป้อนกลับ.....	162
4.10	ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ด้านระยะเวลา.....	164

ตารางที่	หน้า	
4.11	แนวทางกรให้ข้อมูลป้อนกลับ จำแนกตามแหล่งที่มา และประเด็น/หัวข้อ สำคัญ.....	166
4.12	นิยามของข้อมูลป้อนกลับจำแนกตามแหล่งที่มาและคำสำคัญ (Keywords) ที่ปรากฏ.....	167
4.13	องค์ประกอบของข้อมูลป้อนกลับ จำแนกตามแหล่งที่มา.....	168
4.14	ขั้นตอนกรให้ข้อมูลป้อนกลับ จำแนกตามแหล่งที่มา.....	168
4.15	องค์ประกอบของแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จำแนกตาม แหล่งที่มา.....	169
4.16	คำสำคัญที่ปรากฏในนิยามการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จำแนกตาม แหล่งที่มา.....	170
4.17	กระบวนการ/รูปแบบการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จำแนกตาม แหล่งที่มา.....	171
4.18	ระดับความเชื่อมั่นของหลักฐานเชิงประจักษ์ จำแนกตามแหล่งที่มา.....	172
4.19	โครงสร้างเครื่องมือในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนิน งานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	179
4.20	ระยะเวลาในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของ ครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิง หลักฐานเชิงประจักษ์.....	180
4.21	ผลการตรวจสอบ(ร่าง) ระบบการกำกับติดตามประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินฯ ในภาพรวม.....	188
4.22	ผลการตรวจสอบ (ร่าง) ระบบการกำกับติดตามประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินฯ ด้านปัจจัยนำเข้า.....	189
4.23	ผลการตรวจสอบ (ร่าง) ระบบการกำกับติดตามประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินฯ ด้านกระบวนการ.....	190
4.24	ผลการตรวจสอบ (ร่าง) ระบบการกำกับติดตามประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินฯ ด้านผลผลิต.....	190
4.25	ผลการตรวจสอบ (ร่าง) ระบบการกำกับติดตามประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินฯ ด้านข้อมูลป้อนกลับ.....	191

ตารางที่	หน้า	
4.26	การจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดของระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	193
4.27	กำหนดระยะเวลา และแนวทางการกำกับติดตามแบบมุ่งผลการดำเนินงาน.....	195
4.28	ผลการกำกับติดตามการดำเนินงาน ระยะเวลาที่ 1.....	197
4.29	ผลการกำหนดประเด็นปัญหาทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู ตามหลักการ P-I-C-O.....	199
4.30	ผลการค้นหาและแหล่งที่ค้นพบหลักฐานเชิงประจักษ์.....	200
4.31	ผลการประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ของผู้ประเมินสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2.....	202
4.32	ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากหลักฐานชั้นที่ 1- ชั้นที่ 6.....	204
4.33	แสดงความคิดเห็นของผู้รับการประเมินที่มีต่อข้อมูลป้อนกลับ.....	210
4.34	ผลการกำกับติดตามแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ระยะเวลาที่ 2.....	211
4.35	ผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ระยะเวลาที่ 3.....	212
4.36	ผลการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1.....	214
4.37	ผลการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2.....	217
4.38	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นด้าน อรรถประโยชน์ของ ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงานของครู ใน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	220
4.39	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นด้าน ความเป็นไปได้ของ ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงานของครู ใน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	221

ตารางที่	หน้า
<p>4.40 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นด้าน ความเหมาะสมของ ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงานของครู ใน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....</p>	223
<p>4.41 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นด้าน ความถูกต้องของ ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงานของครู ใน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....</p>	225

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการวิเคราะห์และสังเคราะห์ระบบ.....	14
1.2	กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการออกแบบระบบ.....	15
2.1	องค์ประกอบของระบบ.....	21
2.2	วงจรพัฒนาระบบ SCDL.....	22
2.3	วงจรพัฒนาระบบ 5 ขั้นตอน.....	24
2.4	กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร.....	39
2.5	ห่วงโซ่ผลลัพธ์ ตามแนวคิดของ OECD.....	56
2.6	บันได 10 ขั้น สู่ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงาน.....	61
2.7	การแปลงปัญหาไปสู่การปรับปรุงผลลัพธ์เป็นไปได้อ.....	67
3.1	กระบวนการวิจัยและพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่ง ผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	113
3.2	กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	116
3.3	โครงสร้างของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	123
4.1	กรอบแนวคิดขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิง หลักฐานเชิงประจักษ์ ในกระบวนการกำกับติดตามการดำเนินงาน.....	173
4.2	ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ โดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	175

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ด้วยการตรวจสอบและตัดสินว่าผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายอันเป็นทิศทางที่หลักสูตร การศึกษากำหนดไว้หรือไม่ ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 3 มาตรา 15 กำหนดให้การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนด จุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งเป็นเงื่อนไขความสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553: 5) การวัดและประเมินผลการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่ แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนรู้ ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จึงได้กำหนดให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องอยู่บน หลักการพื้นฐาน 2 ประการ คือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนรู้ โดย การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนา และประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้ สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา จะต้องจัดทำ ระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอง ให้สอดคล้องและเป็นไปตาม หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตร เพื่อให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกฝ่าย ถือปฏิบัติร่วมกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 26-27) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัด การศึกษาด้านวิชาการให้แก่สถานศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้างและ กระบวนการจัดการศึกษา กำหนดให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา ำสถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการไปยังสถานศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2553: 5)

การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการดำเนินงานของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เนื่องจากที่ผ่านมามีการประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดกว้างเกินไป และเมื่อกระจายอำนาจให้สถานศึกษากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลเอง จึงขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของสถานศึกษาแต่ละแห่ง การปฏิบัติจึงมีความแตกต่างและหลากหลาย (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552: 22) อีกทั้งปัจจุบันยังพบปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครูใช้เครื่องมือวัดผลที่ไม่เหมาะสมกับลักษณะวิชา ใช้ข้อสอบปรนัยแบบฟุ่มเฟือย การไม่ใช้ข้อสอบอัตนัย และใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่ไม่เหมาะสมกับช่วงชั้นของนักเรียน (เพชร เหมือนพันธ์, 2555: 6)

นอกจากนั้น ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2554 ซึ่งเป็นช่วงเตรียมความพร้อมและเริ่มต้นใช้ระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 พบว่า ครูไม่สามารถเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับตัวชี้วัด ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัย (รัชดาภรณ์ พิมพิรัตน์, 2554; มะลิวัลย์ พูลเอียด, 2553; อันตอง ศิริอุดม, 2552; กฤษศมน รัตนโฆษา, 2551; ก่อเกียรติ สุวานวิเศษ, 2551) ที่พบว่าครูเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลไม่ครอบคลุมตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ ไม่สามารถดำเนินการตามกระบวนการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้องได้อย่างครบถ้วน ทำให้ครูขาดแคลนเครื่องมือที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน อีกทั้งยังเลือกใช้เครื่องมือวัดผลที่ไม่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถานศึกษาในระดับประถมศึกษา ที่ยังไม่มีครูวัดผลการศึกษาหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนวัดผลการศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกโดยระบุนุควุฒิ และขอบเขตหน้าที่การงานไว้ อย่างชัดเจนเหมือนสถานศึกษาระดับสูง เช่น มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา หรือ อุดมศึกษา ประกอบกับครูประถมศึกษาที่มีภาระหน้าที่มาก สอนคนละประมาณ 25-30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวมทั้งต้องสอนในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ จึงต้องใช้เวลาในการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มากขึ้น เหล่านี้เป็นเหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูประถมศึกษา ไม่อาจวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้ตามหลักการวิชา หรือปฏิบัติตามได้แต่ได้ผลที่คลาดเคลื่อนจากที่คาดหวัง และจากผลงานวิจัยของ ประสงค์ สกุลขันธ์ (2544) พบว่า สภาพการปฏิบัติงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา ส่วนหนึ่งเกิดจากครูไม่มีเวลาในการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพราะมีภาระหน้าที่ในการรับผิดชอบงานต่างๆ มาก และต้องสอนหลายวิชา และยังได้อภิปรายผลไว้ว่า ทางหน่วยงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่มีการกำกับติดตามและประเมินผล เมื่อครูมีปัญหาก็ไม่สามารถปรึกษาใครได้ แหล่งสำหรับศึกษาค้นคว้าก็ขาดแคลน เพราะโรงเรียน

ประถมศึกษาส่วนใหญ่กระจายอยู่ในชนบทที่ห่างไกล จึงทำให้ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่ยังคงคุ้นเคยอยู่กับวิธีการวัดและประเมินผลแบบเดิม คือการใช้ข้อสอบ และเสนอแนะให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ออกกำกับติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวของครูในการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ อรรถวรรณ ปันทะนะ (2554) ได้ดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านวิชาการของครูประถมศึกษาพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยเฉพาะในเรื่องการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน ที่ถือเป็นความต้องการจำเป็นที่ครูประถมต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนมากกว่าเรื่องอื่นๆ รวมทั้งเสนอแนวทางการพัฒนาด้านวิชาการไว้ประการหนึ่งที่น่าสนใจ คือ ควรวางระบบการกำกับติดตาม โดยอาจให้ศึกษานิเทศก์มีบทบาทในการกำกับติดตาม หรือสถานศึกษาจัดทำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลภายใน (internal monitoring and evaluation system)

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพบว่างานวิจัยเหล่านั้นได้ให้ข้อเสนอแนะที่สอดคล้องร่วมกันว่า ครูระดับประถมศึกษา เป็นบุคลากรที่มีความต้องการจำเป็นให้สถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้แนวทางช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสม ด้วยการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่ไม่เป็นการตรวจสอบหรือตัดสินแต่เป็นการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อช่วยให้เข้าใจและรู้เท่าทันอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับผู้สอนอย่างทันท่วงที ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังที่ Boyd (อ้างถึงใน วิโรจน์ สารัตนะ, 2543) กล่าวว่า การกระจายอำนาจยิ่งกระจายมากเท่าใด ยิ่งต้องเพิ่มการควบคุม กำกับติดตาม การดำเนินงานตามมาตรฐานที่ส่วนกลางกำหนดให้มากที่สุด

เพื่อให้การกำกับติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวทางการบริหารด้านวิชาการของสถานศึกษาในปัจจุบัน ที่ดำเนินการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ดังพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่กำหนดวิธีการบริหารกิจการของหน่วยงานภาครัฐและหลักการปฏิบัติงานให้แก่ข้าราชการที่ชัดเจนเป็นแนวทางเดียวกัน โดยมีเป้าหมายการบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ แต่จากการศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (result-based management) พบว่า คำหรือภาษาถูกปรับเปลี่ยนให้ใช้คำว่า “ผลการดำเนินงาน” แทนคำว่า “ผลสัมฤทธิ์” เนื่องจากต้องการสื่อให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการประเมินไม่ได้คาดหวังเพียงแค่ผลผลิตเบื้องต้น (output) อันเป็นผลที่เกิดจากการปฏิบัติ (performance oriented) หรือ

พฤติกรรมการทำงาน (behavior oriented) เพียงอย่างเดียว หากแต่หมายความรวมถึงผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact) ของการดำเนินงาน อันเป็นผลที่คาดหวังให้เกิดทั้งในระยะกลางและระยะยาว ตามลำดับ เนื่องจากคำว่า “ผลสัมฤทธิ์” อาจให้ความหมายที่แคบกว่าหากเป้าหมายปลายทางที่คาดหวังให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จอยู่แค่ผลผลิตเบื้องต้น แต่หากผลสัมฤทธิ์ที่ตั้งเป็นเป้าหมายปลายทางครอบคลุมตั้งแต่ ผลผลิต ผลลัพธ์ จนถึงผลกระทบ ก็อาจกล่าวได้ว่า “ผลสัมฤทธิ์” ก็เป็นสิ่งเดียวกับ “ผลการดำเนินงาน” นั่นเอง และจากเหตุผลดังกล่าวนี้ คำว่า “ผลการดำเนินงาน” จึงถือเป็นคำที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับแนวคิด result-based management มากกว่า ผู้วิจัยจึงใช้คำว่ากำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (result-based monitoring and evaluation) ในการวิจัยครั้งนี้

การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานถูกพัฒนาขึ้น เนื่องจากในอดีตการกำกับติดตามและประเมินผล อยู่ภายใต้อิทธิพลของการประเมินผลงานที่ยึดพฤติกรรมการทำงานเป็นหลัก (behavior oriented) ทำให้พนักงานคุ้นเคยกับการทำงานที่ถูกกำหนดไว้ในขอบเขตรายละเอียดในลักษณะงาน (job description) ซึ่งเป็นเรื่องของกระบวนการหรือหน้าที่ๆ ต้องปฏิบัติ บางครั้งพนักงานไม่รู้ด้วยว่าการปฏิบัติงานนั้น ผลงานที่ถือเป็นผลสำเร็จคืออะไร มีผลต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างไร แต่นั่นคงเพราะยังไม่มีผู้ใดออกแบบการกำกับติดตามและประเมินผลที่ยึดความสำเร็จ (achieve) หรือการดูผลลัพธ์ (outcome) อย่างจริงจัง ต่อมาจึงเกิดการพัฒนาแนวทางการประเมินแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (results oriented) เพื่อให้การประเมินผลมุ่งเน้นไปที่เป้าหมายอันเป็นผลที่องค์กรต้องการให้เกิดและสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างแท้จริง เป็นสาเหตุให้การทำงานภาครัฐในปัจจุบัน หันกลับมาให้ความสำคัญกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นและยึดเป้าหมายของงานเป็นหลัก (ประเวศน์ มหารัตน์สกุล, 2552: 54-55, 2553: 113-115) อีกทั้งยังสอดคล้องกับทิศทางงานกำกับติดตามและประเมินผลในเวทีโลกที่มีแนวโน้มมุ่งเน้นผลการดำเนินงาน (result-based approach) มากขึ้นเช่นกัน โดยเฉพาะองค์การระดับนานาชาติ เช่น สหประชาชาติ ธนาคารโลก หรือธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย ล้วนให้ความสำคัญกับการกำกับติดตามและประเมินผลในลักษณะนี้ องค์การเหล่านี้ตระหนักถึงความสนใจของฝ่ายต่างๆ ที่ไม่ใช่เพียงต้องการรับรู้แค่ว่าองค์กรมีการใช้ทรัพยากร การดำเนินกิจกรรม หรือผลผลิตอย่างไรเท่านั้น แต่ต้องการรับรู้การเปลี่ยนแปลงในระดับผลลัพธ์และผลกระทบอีกด้วย นั่นหมายความว่า องค์กรต้องสามารถอธิบายการมีธรรมาภิบาล การพิสูจน์ความสำเร็จ ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน หรือแสดงให้เห็นถึงผลงานที่สามารถจับต้องได้ (สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ, 2554) ดังนั้น กระแสของการกำกับติดตามและประเมินผลจึงเกิด

การขับเคลื่อนจากการกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานสู่การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (result-based monitoring and evaluation: RM&E) ดังที่ระบบการประเมินผลภาครัฐแบบบูรณาการ (Government Evaluation System หรือ GES) ที่ระบุกรอบการประเมินจำแนกผลกระทบออกมาจากผลลัพธ์ โดยกำหนดให้มีประเมินผลในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2554) ทั้งยังสอดคล้องกับการกำหนดระดับผลการดำเนินงานตามที่ Organization for Economic Co-Operation and Development หรือ OECD และ Canada International Development Agency หรือ CIDA ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยกำหนดเป็นห่วงโซ่ผลการดำเนินงาน (result chain) ที่พิจารณาเริ่มตั้งแต่ ทรัพยากร (inputs) กิจกรรมการดำเนินงาน (activities) ผลผลิต (outputs) ผลลัพธ์ (outcomes) จนถึงผลกระทบ (impact) (Organization for Economic Co-Operation and Development, 2002: 33, Canada International Development Agency, 2008: 4)

การกำกับติดตามและประเมินผลถูกนิยามว่าเป็นกลไกของการพัฒนาที่เป็นการรวมกันของกระบวนการกำกับติดตามและกระบวนการประเมินผล โดยการกำกับติดตาม(monitoring) เป็นระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลของการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลป้อนกลับ ส่วนการประเมินผล (evaluation) เป็นระบบการตรวจสอบการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานเพื่อตัดสินคุณค่า (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552: 4) ซึ่งทั้งสองต่างมีองค์ประกอบและขั้นตอนการดำเนินการที่ซับซ้อนแต่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ดังนั้น การกำกับติดตามและประเมินผลจึงควรดำเนิน การอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ด้วยการมีส่วนร่วมประกอบย่อยของทั้งการกำกับติดตามและประเมินผลให้เข้าลำดับประสานเป็นโครงสร้างเดียวกันตามหลักเหตุผลทางวิชาการ เพื่อให้เกิดการทำงานประสานกันโดยมีวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายร่วมกัน เกิดเป็นระบบการกำกับติดตามและประเมินผล สอดคล้องกับวัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2554: 7) และเอกชัย ก็สุขพันธ์ และคณะ (2553: 53) ที่เห็นสอดคล้องกันว่า เพื่อสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นผลการดำเนินงานและหลักธรรมาภิบาล สถานศึกษาต้องมีการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อกำกับการดำเนินงานตามแผนการทำงานและนำสารสนเทศไปสู่การปรับปรุงแผนการดำเนินงาน ด้วยเหตุผลข้างต้น สรุปได้ว่าการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานควรถูกวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบด้วยเช่นกัน

ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน จึงเป็นวิธีการทางความคิดอย่างเป็นรูปแบบ ให้เห็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นทั้งด้านปัจจัยนำเข้า กิจกรรมการดำเนินงาน ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ เพื่อติดตามดูแลความก้าวหน้าระหว่างการทำงานในระยะเวลาต่างๆ ให้สอดคล้องกับแผนการทำงาน ด้วยการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ที่ประโยชน์ ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดผลการดำเนินงาน (result) ตามที่คาดหวัง และเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้น จึงสรุปผลความสำเร็จของการดำเนินงาน โดยนำข้อมูลสารสนเทศจากการเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดดังกล่าวข้างต้นที่กำหนดขึ้นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินหรือมาตรฐาน เพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับแสดงความสำเร็จของผลการดำเนินงานและนำไปใช้วางแผนปรับปรุงการทำงานในอนาคตต่อไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2551: 140-141; สุวิมล ตีรกานันท์, 2550: 209; พิสนุ พงศ์ศรี, 2550: 110) และจากการศึกษาคุณลักษณะของระบบกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ของประเทศ 6 ประเด็น (ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ, 2559: 73) ได้แก่ (1) เป็นระบบที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน (2) เป็นระบบที่มีองค์ประกอบของผู้เชี่ยวชาญ (3) เป็นระบบที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (4) เป็นระบบที่มีการเชื่อมโยงเครือข่าย (5) เป็นระบบที่มีความเป็นพลวัตร (6) เป็นระบบที่สามารถให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา และสามารถมีบทบาทในเชิงสรุปรวมในการให้ผลสำเร็จเชิงผลสัมฤทธิ์ จากการศึกษากระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ถือว่าเป็นระบบที่มีองค์ประกอบตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ข้างต้นอยู่หลายประการ แต่คุณลักษณะที่ยังขาดความชัดเจนในทางปฏิบัติ คือ ขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งจากการศึกษาหลักการให้ข้อมูลป้อนกลับในระบบการกำกับติดตามและประเมินผล พบว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญและจำเป็นต่อหลักการพื้นฐานของกำกับติดตามและประเมินผลโดยทั่วไป ที่อาจนับได้ว่าความสำเร็จของการกำกับติดตามแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับสาระและคุณภาพของข้อมูลป้อนกลับเป็นสำคัญ นั่นคือ ถ้าระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานมีกระบวนการให้ข้อมูลป้อนกลับที่สามารถให้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง มีผลต่อการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการทำงานให้เป็นไปตามแผนการทำงานได้อย่างแท้จริง ย่อมทำให้การทำงานเกิดความสำเร็จตามที่คาดหวังได้โดยง่าย (พิสนุ พงศ์ศรี, 2550: 113; ราชบัณฑิต, 2551: 176; สุวิมล ตีรกานันท์, 2550: 221)

ดังนั้น เพื่อให้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อันประกอบด้วยขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาที่ชัดเจน และเหมาะสมกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ผู้วิจัยจึงค้นหาแนวคิดที่มุ่งพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดผลตามที่คาดหวังไว้อย่างมีคุณภาพ น่าเชื่อถือ ซึ่งจากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based practice) จากบทความของ Hammersley (2004) ที่ชื่อ Some Question about Evidence-based Practice ในหนังสือ Evidence-based Practice in Education ได้ชี้ให้เห็นว่าการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ถูกนำมาใช้ในแวดวงการศึกษาอย่างกว้างขวาง เนื่องจากแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์มุ่งใช้ผลจากกระบวนการวิจัยที่มีคุณภาพหรือการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานอย่างมืออาชีพ และถือว่ามีเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับความต้องการความโปร่งใส (transparency) ในการดำเนินงาน และหลักแห่งความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) ซึ่งเป็นลักษณะของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (new public management) ด้วยเหตุผลที่การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ให้ข้อมูลจากผลงานวิจัยที่น่าเชื่อถือ สามารถทำให้แน่ใจได้ว่า นั่นคือสิ่งที่ดีที่สุดที่จะถูกนำไปใช้ในการดำเนินงาน ทั้งการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ผลดีในทางปฏิบัติและการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice)

จากการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากบทความงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่าเป็นแนวคิดที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการพัฒนาการดำเนินงานทางการศึกษาในหลากหลายรูปแบบ อาทิ ในปี ค.ศ. 2008 Simononsens et.al ได้เขียนบทความชื่อ Evidence-based Practice in Classroom Management: Considering the Action for Research to Practice ซึ่งนำเสนอกระบวนการวิจัยเอกสารเชิงระบบเพื่อจำแนกแนวปฏิบัติการบริหารจัดการชั้นเรียนที่เป็นประโยชน์จนได้ข้อมูลที่ทันสมัยจากรายงานการวิจัยและคำแนะนำการบริหารจัดการชั้นเรียน สำหรับนำไปสู่การสนับสนุนในการดำเนินการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น ในปีเดียวกัน Carey and Dimmitt (2008) เสนอบทความชื่อ A Model for Evidence-based Element School Counseling: Using Data, Research, and Evaluation to Enhance Practice นำเสนอรูปแบบการให้คำปรึกษาสถานศึกษาระดับประถมศึกษาอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่ใช้หลักการปฏิบัติงานอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในการแทรกแซงอิงงานวิจัย (research-based intervention) งานวิจัยฉบับนี้ยืนยันว่าหากผู้ให้คำปรึกษาใช้แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ สามารถแน่ใจได้ว่าผู้ให้คำปรึกษาได้ให้บริการที่เป็นไปได้ต่อนักเรียนที่มี

ประสิทธิภาพมากที่สุด ต่อมา ค.ศ.2009 Fleischman and Heppen เขียนบทความชื่อ improving low-performing high school: searching for evidence of promise ได้ประยุกต์แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงสถานศึกษาให้เกิดผลการปฏิบัติงานในระดับที่สูงขึ้นโดยเน้นใช้หลักฐานที่เกิดจากการวิจัยที่มีคุณภาพ ด้วยการอธิบายทฤษฎีที่สามารถขับเคลื่อนการปฏิรูปสถานศึกษา ซึ่งได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ โดยนำเสนอเป็นขั้นตอนการสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based progress in education) จากบทความทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นแนวคิดที่นำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการปรับปรุงการทำงานหรือการปฏิบัติทางการศึกษาว่าได้คัดสรรแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมจากข้อมูลหลักฐานที่น่าเชื่อถือ

ด้วยเล็งเห็นถึงความจำเป็นของขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับในระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลดำเนินการ ที่ควรนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอันเป็นข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคการดำเนินงานได้อย่างแท้จริง เป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเพื่อพัฒนาขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีประสิทธิภาพให้เกิดขึ้น โดยใช้แนวคิดใหม่ของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ดังกล่าวข้างต้นมาประยุกต์ใช้ ด้วยเหตุที่การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ถือเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพด้วยการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่น่าเชื่อถือ และแสดงความเป็นมืออาชีพในการดำเนินงานด้วยกระบวนการคัดสรรและสังเคราะห์หลักฐานเชิงประจักษ์อย่างเป็นระบบ บูรณาการกับความรู้ประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสม ค่านิยม ความพึงพอใจของผู้รับบริการ (Glen and Aikenhead, 2006; Hammersley, 2007; Keth and Taber, 2007; Pring and Thomas, 2004) อีกทั้งยังเป็นแนวคิดที่สนับสนุนการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลอีกด้วย

ดังนั้น การประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับของกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลดำเนินการของครูในด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะพัฒนาให้ศึกษานิเทศก์เป็นผู้กำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลดำเนินการด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ครูได้ใช้ผลจากการกำกับติดตามและประเมินผลสู่การปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน และจุดมุ่งหมายปลายทางที่คาดหวังสูงสุดก็เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ผลที่เกิดจากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลดำเนินการดำเนินงานครั้งนี้ สู่การพัฒนาศักยภาพแห่งการเรียนรู้ของตนเองให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

คำถามการวิจัย

1. บริบทการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นอย่างไร
2. แนวคิดการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรเป็นอย่างไร
3. องค์ประกอบในระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่นำแนวคิด การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ มาประยุกต์ใช้ ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ มีองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และมีเกณฑ์ในการประเมินอย่างไรบ้าง แต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และมีขั้นตอนการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างไร
4. ผลที่เกิดจากการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่นำแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ มาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นอย่างไร
5. ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พัฒนาขึ้นมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การพัฒนา ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยนำแนวคิด การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ มาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้
 - 1.1 เพื่อวิเคราะห์บริบทการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 1.2 เพื่อวิเคราะห์และกำหนดแนวคิดการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้ขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.3 เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน และกระบวนการดำเนินงานของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

2. เพื่อทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลในการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ ของกระบวนการกำกับติดตามการดำเนินงานในด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกิจกรรมการดำเนินงาน โดยนำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลไปทดลองใช้ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 9 แห่ง ที่อยู่ภายใต้บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาที่แตกต่างกันในด้านสภาพชุมชนโดยรอบ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมืองและนอกเขตชุมชนเมืองเป็นต้น โดยแบ่งบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับระบบออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน

1.1.2 ศึกษานิเทศก์

1.1.3 ครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

2. ระยะเวลาที่ทำการศึกษาคือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2555 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2556

3. แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารแนวปฏิบัติการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวทางการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คู่มือการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องในการกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องกับการแนะนำแนวทางดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้แก่ ครูผู้ดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บังคับบัญชาของคุณ

4. กรอบแนวคิดในการพัฒนาระบบครั้งนี้ ประกอบด้วย

4.1 กรอบแนวคิดองค์ประกอบของระบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

4.2 กรอบแนวคิดองค์ประกอบการพัฒนากระบวนการ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สำรวจและวิเคราะห์ระบบ ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบระบบ ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมของระบบ ขั้นตอนที่ 4 นำระบบไปใช้ และขั้นตอนที่ 5 การประเมินประสิทธิผลของระบบ

4.3 กรอบภาระงานของครูประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบไปด้วยภาระงานใน 3 ด้าน คือ 1) การสร้างแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การกำหนดสัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนกับคะแนนปลายปี/ปลายภาค ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด กำหนดภาระงานหรือชิ้นงาน และกำหนดแผนการวัดและประเมินผล 2) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินวิเคราะห์ผู้เรียน การประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียน การประเมินความสำเร็จหลังเรียน และการสอนซ่อมเสริม 3) การตัดสินผลการเรียน ได้แก่ การวิเคราะห์ผลการประเมินตามสัดส่วนที่สถานศึกษากำหนด การตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา

5. กรอบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 5 ด้าน สำหรับสร้างตัวบ่งชี้เพื่อการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน อันได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน 3) ด้านผลผลิต 4) ด้านผลลัพธ์ และ 5) ด้านผลกระทบ

6. กรอบแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นขั้นตอนการจัดหาข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการกำกับติดตามด้านกิจกรรมการดำเนินงานของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหาการดำเนินงาน (ask)

ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์ (search)

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ (evaluation)

ขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ (apply)

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบผลการปฏิบัติ (audit)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ภาระงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ สรุปเป็นกรอบความคิดการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับระบบ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของระบบของ Stair and Reynolds (2006) ซึ่งได้กล่าวถึงองค์ประกอบพื้นฐานของระบบ (basic system model) ที่ผู้วิจัยเลือกใช้เป็นแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (input) 2) กระบวนการ (process) 3) ปัจจัยส่งออก (output) และ 4) ข้อมูลป้อนกลับ (feedback)

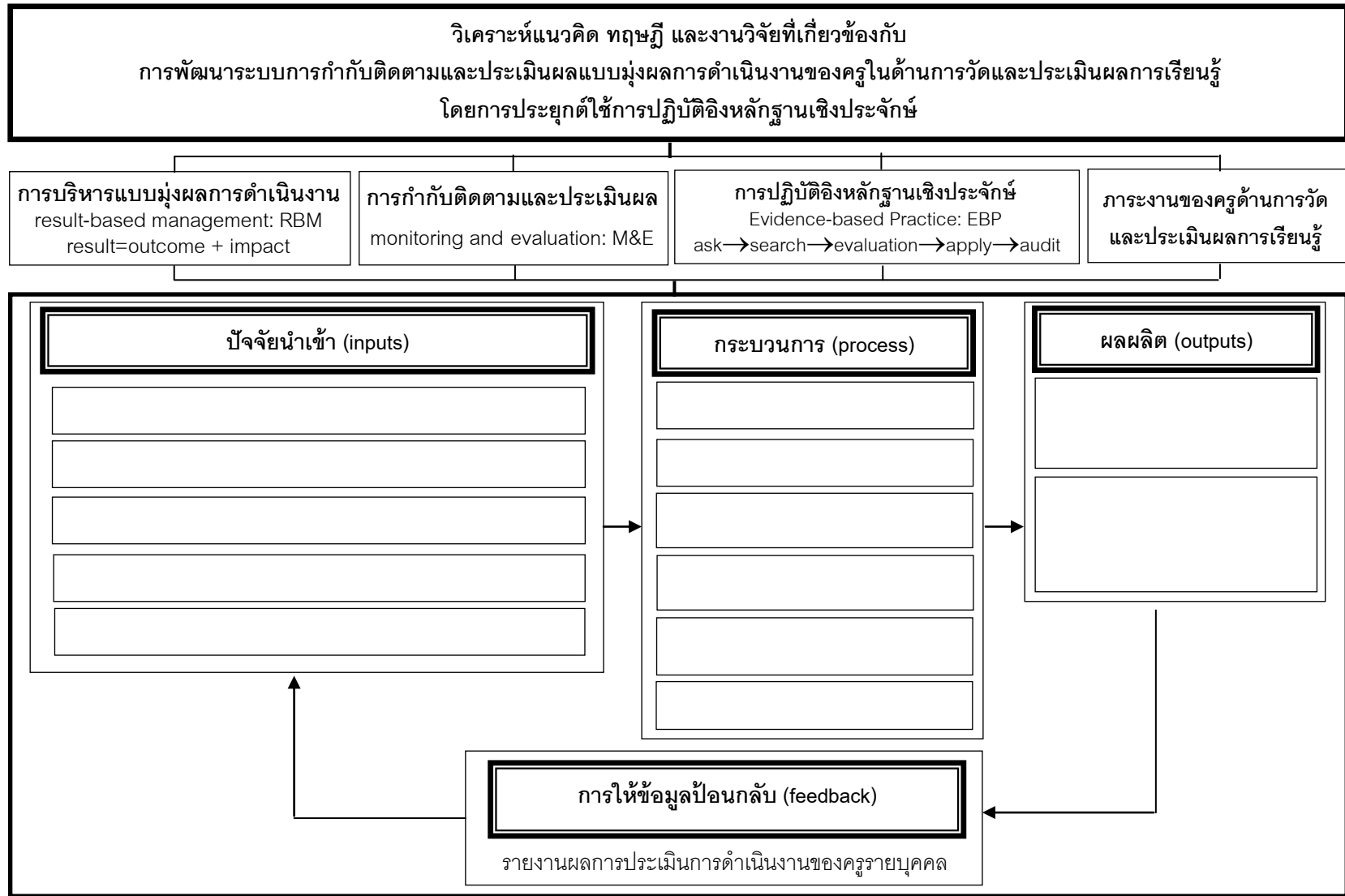
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ ผู้วิจัยใช้การสังเคราะห์แนวคิด วงจรการพัฒนาระบบ (system development life cycle: SDLC) ของ Shelly and Rosenblatt (2010) Stair and Reynolds (2006) และ Gibson and Hughes (1994) และบูรณาการร่วมกับวงจรระบบรูปแบบขั้นน้ำตก (Waterfall Model) มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการวิจัย สรุปขั้นตอนสำคัญของพัฒนาระบบได้ดังนี้ 1) วิเคราะห์ระบบ (system analysis) 2) ออกแบบระบบ (system design) 3) พัฒนาระบบ (system development) 4) นำระบบไปใช้ (system implementation) 5) ประเมินประสิทธิผลของระบบ (system evaluation)

3. แนวคิดการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (result-based monitoring and evaluation system) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดที่องค์การต่างๆ พัฒนาขึ้น อาทิ World Bank (2004), United National Development Program หรือ UNDP (2008) ,The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (2010) พบว่า ผลการดำเนินงาน ตามแนวคิดนี้ เป็นตัวกำหนดทิศทางการกำกับติดตามและประเมินผลที่มีแนวโน้มสู่การวัดที่มุ่งผลการดำเนินงานมากขึ้น โดยผลการดำเนินงานดังกล่าวนี้ ประกอบด้วย ผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact)

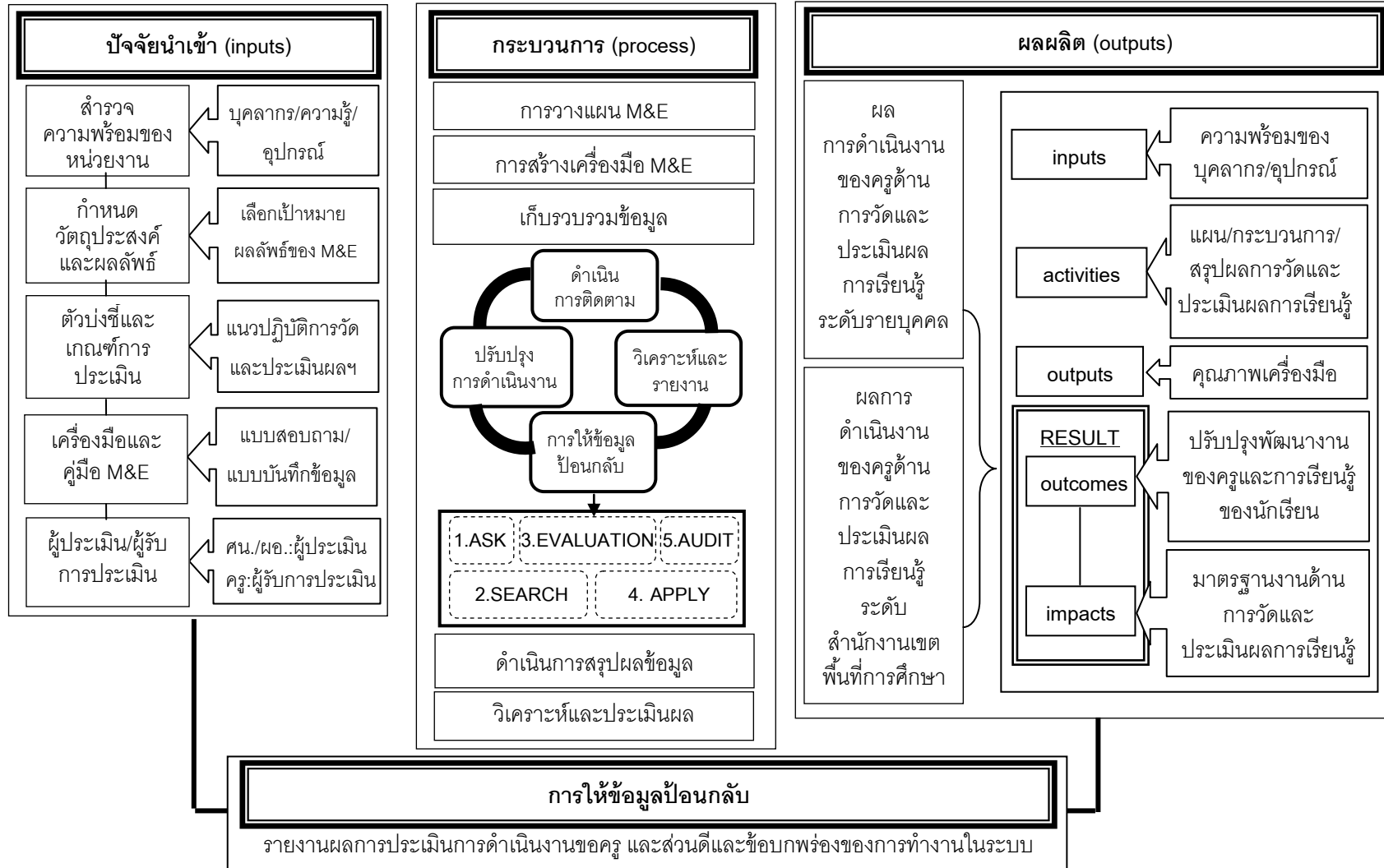
4. แนวคิดเกี่ยวกับภารกิจของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยยึดแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย เป้าหมายของการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือวัดประเมินผลการเรียนรู้ กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา

5. แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดดังกล่าวของ Sackett et al. (2000) ซึ่งกำหนดกระบวนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดประเด็นปัญหาการดำเนินงาน 2) การค้นหาและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์ 3) ประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ 4) การประยุกต์เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ 5) ตรวจสอบผลการปฏิบัติ

จากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาค้นคว้า เพื่อนำมาพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับของกระบวนการกำกับติดตามด้านปัจจัยนำเข้าและกิจกรรมการดำเนินงาน สามารถแบ่งกรอบแนวคิดในการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการวิเคราะห์และสังเคราะห์ระบบ และระยะที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการออกแบบระบบ โดยมีรายละเอียดดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการวิเคราะห์และสังเคราะห์ระบบ

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการออกแบบระบบ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาาระบบ หมายถึง กระบวนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรายละเอียดขององค์ประกอบให้ระบบมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการดำเนินงาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ การพัฒนาาระบบ การนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ และการประเมินประสิทธิผลของระบบ

การกำกับติดตาม หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามร่องรอยการดำเนินงานเกี่ยวกับ ปัจจัยนำเข้า กิจกรรมการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเวลากิจการดำเนินงาน เพื่อระบุความก้าวหน้า ความสำเร็จของผลการดำเนินงาน โดยบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด เป็นข้อมูลป้อนกลับสำหรับทบทวน ปรับปรุง และแก้ปัญหาลักษณะดำเนินงาน

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการเชิงระบบเพื่อการตัดสินคุณค่าของการดำเนินงานรวมทั้งผลกระทบด้านความสำเร็จที่เกิดขึ้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวบ่งชี้ที่กำหนดขึ้น แล้วนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานเพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับสรุปผลสำเร็จของการดำเนินงาน และนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานต่อไป

การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน หมายถึง กลไกการทำงานร่วมกันของการกำกับติดตามและการประเมินผล ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลขณะดำเนินงานด้านปัจจัยนำเข้า กิจกรรมการดำเนินงาน ผลของการดำเนินงาน อันประกอบด้วย ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ เพื่อกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน ด้วยการให้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง แก้ไข ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน แล้วนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการกระบวนการกำกับติดตามมาแปลความหมายด้วยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานเพื่อการตัดสินคุณค่าของการดำเนินงาน

การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานของครูเฉพาะงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐาน ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อพัฒนา นักเรียนและตัดสินผลการเรียน ด้วยการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมตัวชี้วัดในรายวิชาที่กำหนดไว้อย่างครอบคลุม ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาและสรุปผลการเรียนรู้ที่สะท้อนมาตรฐานและตัวชี้วัดด้วยวิธีการที่หลากหลาย และตัดสินผลการเรียนได้ถูกต้องตามสัดส่วนคะแนนที่สถานศึกษากำหนด และใช้ผลที่ได้จากการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ครู หมายถึง ผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาของรัฐ

การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจเลือกวิธีแก้ไขปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ทำอย่างเป็นระบบ น่าเชื่อถือ โดยอาศัยหลักฐานความรู้ที่ดีที่สุดที่ได้จากงานวิจัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับและมีหลักฐานอ้างอิงว่ามีประสิทธิภาพ ได้ผลลัพธ์ที่ดี บูรณาการร่วมกับประสบการณ์ ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ และความรู้จากตำรา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในการนำไปใช้ภายใต้บริบทของครูร่วมด้วย

ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ หมายถึง กลไกการทำงานขององค์ประกอบย่อยในกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการทำงานประสานกันโดยมีวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนร่วมกัน ทำให้เห็นการทำหน้าที่ขององค์ประกอบย่อยที่สัมพันธ์กันของกระบวนการกำกับติดตามและกระบวนการประเมินผล โดยมีขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับที่ชัดเจน และมีหลักฐานประกอบอันเกิดจากระบบการทดลองใช้จริงอย่างรอบคอบและน่าเชื่อถือ ด้วยกระบวนการการคิดสรรแนวทางการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานจากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดกระบวนการเชิงวิทยาศาสตร์และดีที่สุดในขณะนั้น บูรณาการกับประสบการณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่คำนึงถึงความเหมาะสมในการนำไปใช้ภายใต้บริบทการดำเนินงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ด้วยการ ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่พัฒนาขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้าน ประกอบด้วย

1. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

1.1 เกิดทางเลือกในการกำกับติดตามและประเมินผลตามสถานการณ์ที่สอดคล้องกับบริบทของการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.2 ขยายแนวคิดในการพัฒนาการให้ข้อมูลป้อนกลับในระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

2. ประโยชน์ในเชิงนโยบาย

2.1 มีข้อมูลสารสนเทศเพียงพอสำหรับประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ทั้งในระดับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในกา^รวางแผนและปรับปรุงพัฒนา การดำเนินงานของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อวางแผนในการพัฒนา การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

2.2 เป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้เหมาะสม

3. ประโยชน์ในเชิงการปฏิบัติ

3.1 ได้ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินเพื่อการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.2 มีระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นแบบแผนในการปฏิบัติอย่างชัดเจน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามสถานการณ์ รวมทั้งคู่มือการใช้ระบบดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นคู่มือและแนวทางในการกำกับติดตามและประเมินผลต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู ซึ่งใช้เป็นข้อมูลในการเฝ้าระวังและกำกับดูแลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 มีทิศทางในการปรับปรุงพัฒนาเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบ
- 1.1 ความหมายของระบบ
 - 1.2 องค์ประกอบของระบบ
 - 1.3 วงจรการพัฒนาระบบ
- ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- 2.1 จุดมุ่งหมายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 2.2 การกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา
 - 2.3 การสนับสนุนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด
 - 2.4 หลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
 - 2.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 2.6 ภารกิจของผู้สอนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - 2.7 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน
- 3.1 มโนทัศน์การกำกับติดตามและประเมินผล
 - 3.2 มโนทัศน์การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลดำเนินงาน
 - 3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผล
- ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์
- 4.1 ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์
 - 4.2 กระบวนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติงาน
 - 4.3 ระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์

4.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์

4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบ

1.1 ความหมายของระบบ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของระบบ (system) ไว้คล้ายคลึงกันดังนี้

Bertalanffy (1968); Cord and Voice (1974); และ Couger and Knapp (1974) ได้ให้ความหมายในแนวทางที่คล้ายคลึงกัน คือ ระบบเป็นกลุ่มขององค์ประกอบหรือส่วนประกอบที่รวมตัวกันมีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยส่วนประกอบทำหน้าที่อย่างอิสระร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

Gibson and Hughes (1994) ได้ให้ความหมายของระบบว่าหมายถึง ชุดขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันและมีการสื่อสาร ได้ตอบ ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุจุดประสงค์ที่เฉพาะเจาะจง

Stair and Reynolds (2006) ได้ให้ความหมายของระบบว่าหมายถึง ชุดขององค์ประกอบหรือส่วนประกอบที่มีความสัมพันธ์ได้ตอบเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน

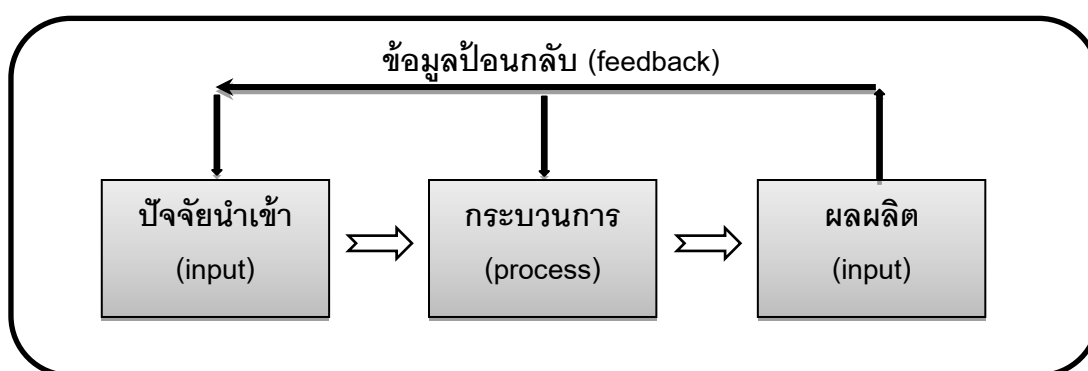
ปิยะธิดา ทองอร่าม (2552) ได้ให้ความหมายของระบบว่าหมายถึง การรวมกันของส่วนประกอบย่อยๆ โดยมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

รัชนี กัลยาวิสัย (2545) ให้ความหมายของระบบว่าหมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีการติดต่อสัมพันธ์กันเพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างหนึ่งอย่างใดร่วมกัน

จากความหมายของระบบดังที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าระบบหมายถึง กลุ่มขององค์ประกอบหรือส่วนประกอบที่มีความสัมพันธ์และมีปฏิริยาโต้ตอบระหว่างกัน โดยส่วนประกอบเหล่านั้นทำงานอย่างอิสระร่วมกันเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่เฉพาะเจาะจงตามที่ต้องการ

1.2 องค์ประกอบของระบบ

การสร้างระบบที่ดีนั้นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญต่างๆ เพื่อให้สามารถควบคุมให้เกิดการสร้างระบบที่ดีที่มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน และดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นว่าระบบ หมายถึง กลุ่มขององค์ประกอบหรือส่วนประกอบที่มีความสัมพันธ์และมีปฏิริยาโต้ตอบระหว่างกันที่ทำให้ระบบสามารถดำเนินไปจนบรรลุผลสำเร็จ โดยองค์ประกอบของระบบประกอบด้วย 4 ประการ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ (รัชนี กัลยาวิณัย, 2545: 7; Stair and Reynolds, 2006: 14-15) สรุปได้ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของระบบ

โดยแต่ละองค์ประกอบมีลักษณะดังนี้

1.2.1 ปัจจัยนำเข้า (input) หมายถึง การรวบรวมและจัดเตรียมทรัพยากรหรือสิ่งจำเป็นเพื่อให้เกิดการทำงานของระบบ ซึ่งระบบแต่ละประเภทจะมีทรัพยากรหรือสิ่งจำเป็นที่แตกต่างกัน เช่น ในระบบการเรียนการสอน อาจประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการประเมิน ลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน

1.2.2 กระบวนการ (process) หมายถึง การเปลี่ยนหรือแปลงข้อมูลให้อยู่รูปของผลผลิตที่เป็นประโยชน์ โดยในระบบการประเมินนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจประกอบด้วย รูปแบบ การวางแผนการประเมิน การพัฒนาเครื่องมือประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

1.2.3 ผลผลิต (output) หมายถึง สารสนเทศหรือสิ่งที่ต้องการ มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของระบบ มักอยู่ในรูปของเอกสารหรือรายงาน โดยระบบการประเมินนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจประกอบด้วย การรายงานผลการประเมิน

1.2.4 ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) หมายถึง ส่วนที่แสดงผลที่ใช้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมต่อไปจ้ยนำเข้าหรือกระบวนการเพื่อให้การทำงานของระบบบรรลุผลผลิตตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ข้อมูลป้อนกลับเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การทำงานของระบบประสบความสำเร็จ ด้วยการชี้ให้เห็นถึงส่วนดีและข้อบกพร่องของระบบ

1.3 วงจรการพัฒนาาระบบ

วงจรการพัฒนาาระบบ (system development life cycle: SDLC) หมายถึง วงจรที่แสดงขั้นตอนที่เกิดขึ้นในการพัฒนาาระบบ โดยการพัฒนาาระบบตามแนวคิดของนักวิชาการประกอบด้วยหลากหลายขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1.3.1 รัชนี กัลยาวิณัย (2545) นำเสนอแนวคิดวงจการพัฒนาาระบบ 7 ขั้นตอน ดังแสดงในภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 วงจรพัฒนาาระบบ SDCL

ขั้นตอนที่ 1 ระบุปัญหา โอกาสและจุดมุ่งหมาย เป็นขั้นตอนแรกที่นักวิเคราะห์ระบบต้องระบุทั้ง 3 ส่วนนี้ให้ชัดเจน ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญ เนื่องจากมีผลต่อการพัฒนาระบบ โดยเป็นการกำหนดทิศทางในการพัฒนาให้ชัดเจนในการระบุปัญหาหมักจะได้จากผู้ปฏิบัติ พบว่างานที่ทำอยู่มีปัญหาเกิดขึ้นหรือไม่พอใจกับระบบการทำงานเดิมที่เป็นอยู่ ในการระบุโอกาสสามารถทำได้ โดยสังเกตว่าลักษณะงานเดิมสามารถนำระบบมาปรับปรุงให้การทำงานมีประสิทธิภาพได้หรือไม่ และสุดท้ายคือการระบุจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับขั้นตอนแรกนี้ โดยจุดมุ่งหมายหลักขององค์กรนั้นเป็นสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 สืบค้นความต้องการของผู้ใช้ โดยใช้การสัมภาษณ์อย่าง การสอบถามหาข้อมูล การสัมภาษณ์ การออกแบบสอบถาม และการสังเกตพฤติกรรมของผู้ใช้ และสิ่งแวดล้อม เพื่อสืบค้นเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นความต้องการของผู้ใช้ระบบ

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ระบบ การวิเคราะห์ระบบเป็นการนำสิ่งที่รวบรวมข้อมูลมาจากขั้นตอนที่ 2 มาทบทวนอีกครั้ง และวิเคราะห์ออกมาในรูปแบบของแผนงาน และพจนานุกรมข้อมูล

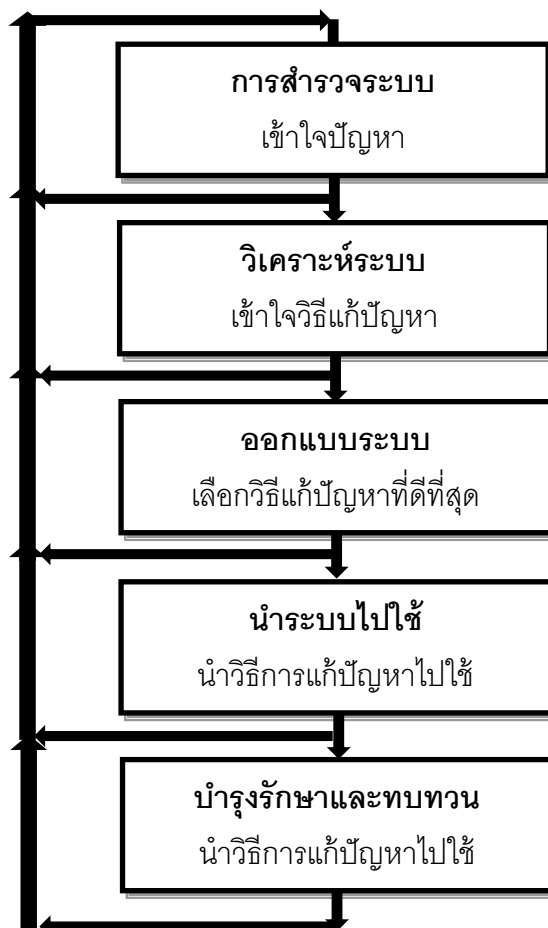
ขั้นตอนที่ 4 ออกแบบระบบ โดยแบ่งออกเป็น การออกแบบเชิงตรรกะ (logic design) และการออกแบบเชิงกายภาพ (physical design) โดยการออกแบบเชิงตรรกะหมายถึงการออกแบบในเชิงจินตนาการ โดยนักวิเคราะห์ระบบแบบไปตามความต้องการของผู้ใช้ว่าควรมีลักษณะการทำงานของระบบมีรูปแบบที่แสดงผลออกมาอย่างไรหรือมีการจัดเก็บข้อมูลอะไรบ้าง ส่วนการออกแบบเชิงกายภาพ หมายถึงการออกแบบให้ระบบนั้นสามารถปฏิบัติได้จริง

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาระบบ ทดสอบ และจัดทำเอกสาร ขั้นตอนนี้เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างโปรแกรมเมอร์และนักวิเคราะห์ระบบ เพื่อพัฒนาระบบ ซึ่งต้องนำส่วนที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 3 และการออกแบบระบบในขั้นตอนที่ 4 มาใช้ ซึ่งในขั้นตอนนี้ต้องมาจัดทำเอกสารควบคู่ไปด้วย โดยนักเขียนโปรแกรมเป็นผู้เขียนโปรแกรมให้ได้ตรงกับที่นักวิเคราะห์ระบบได้วิเคราะห์และออกแบบไว้โดยก่อนที่จะมีการนำระบบที่สร้างขึ้นไปใช้ ต้องมีการทดสอบระบบที่ได้พัฒนาขึ้น ซึ่งบางครั้งผู้ทดสอบอาจเป็นผู้เขียนระบบหรือในบางกรณีอาจให้ผู้ใช้ระบบเป็นผู้ทดสอบ ซึ่งในการทดสอบควรใช้ข้อมูลที่ปฏิบัติงานจริงมาทดสอบ เมื่อมีข้อผิดพลาดไม่ถูกต้องตามที่วิเคราะห์ และออกแบบต้องทำการปรับแก้ โดยการปรับแก้ที่เอกสารต่างๆ ที่ได้จัดทำมาแล้วก็ต้องนำมาปรับแก้ไขให้ตรงกับที่แก้ไวนั้นด้วย

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินงานและประเมินผล ในขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินงานระบบเป็นขั้นตอนที่มีการนำระบบใหม่มาใช้ โดยต้องมีจัดอบรมผู้ใช้ระบบก่อนที่ผู้ใช้งานจริงในการดำเนินงานควรคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้ใช้ระบบ และองค์กร นั่นคือ ต้องเป็นไปอย่างราบรื่นที่สุด จากนั้นต้องมีการประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ หรือสิ่งที่จะต้องแก้ไขระบบนั้น เพื่อกลับไปพัฒนาใหม่อีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 7 บำรุงรักษาระบบ ขั้นตอนนี้มักเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง เช่น กรณีที่ผู้ใช้งานต้องการเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนนี้ผู้สร้างระบบต้องนำส่วนที่เป็นเอกสารต่างๆ ที่ได้บันทึกรายละเอียดของระบบเดิมที่ได้จัดทำไว้มาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สามารถนำมาใช้งานได้

1.3.2 แนวคิดของ Stair & Reynolds (2006, 269-570) กล่าวว่า การพัฒนาระบบคือ กิจกรรมที่สร้างสรรค์ระบบขึ้นมาใหม่ หรือดัดแปลงระบบที่มีอยู่เดิม นำเสนอวงจรการพัฒนาระบบ 5 ขั้นตอน ดังแสดงในภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 วงจรพัฒนาระบบ 5 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจระบบ (systems investigation) เป็นขั้นตอนระบุปัญหาที่เป็นไปได้และโอกาสที่เกิดขึ้นปัญหา โดยในขั้นตอนการสำรวจระบบนี้พยายามที่จะตอบคำถามที่ว่า “อะไรคือปัญหา ?” และ “การแก้ไขปัญหานั้นคืออะไร ?” เพื่อให้ระบบมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร และเพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับดำเนินการขั้นวิเคราะห์ระบบต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระบบ (systems analysis) เป็นขั้นตอนพยายามที่จะตอบคำถามที่ว่า “ระบบต้องทำอะไรบ้างที่จะแก้ปัญหานั้นได้ ?” ขั้นตอนนี้เกี่ยวข้องกับการศึกษาระบบที่มีอยู่และกระบวนการทำงานที่เป็นจุดอ่อน จุดแข็ง และโอกาสที่จะปรับปรุงระบบ

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบระบบ (systems design) เป็นขั้นตอนที่ค้นหาคำตอบของปัญหา ที่ว่า “ระบบจะต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อประสพผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหานั้น” เป็นการออกแบบระบบใหม่หรือปรับปรุงระบบเดิม การออกแบบระบบให้รายละเอียดเกี่ยวกับ ปัจจัย (input) ผลผลิต (output) และส่วนประกอบของการดำเนินการ (procedure components) โดยแสดงให้เห็นว่าแต่ละองค์ประกอบเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างไร เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้ใช้ระบบ

ขั้นตอนที่ 4 การนำระบบไปใช้ (systems implementation) เป็นการนำระบบที่สร้างขึ้นหรือที่ได้มาไปดำเนินการ ภาระงานที่สำคัญในขั้นตอนนี้คือการอบรมผู้ใช้ระบบ

ขั้นตอนที่ 5 การบำรุงรักษาและทบทวน (systems maintenance and review) เป็นขั้นตอนที่จะรับรองว่าการดำเนินการระบบจะดำเนินการอย่างต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามที่คุณใช้ระบบต้องการ

1.3.3 แนวคิดของ Stair (1992) กล่าวว่า การพัฒนาระบบประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจระบบ (systems investigation) เป็นการดำเนินการในขั้นแรกเพื่อศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่เป็นปัญหาในการดำเนินการเพื่อให้ระบบมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์โดยกำหนดเป้าหมายของระบบ และเตรียมข้อมูลสำหรับดำเนินการในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระบบ (systems analysis) เป็นการศึกษาระบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยพิจารณาถึงจุดเด่นและข้อบกพร่องของระบบ

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบระบบ (systems design) เป็นการสร้างระบบที่ช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้ใช้ระบบ

ขั้นตอนที่ 4 การนำระบบไปใช้ (systems implementation) เป็นการนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 5 การบำรุงรักษาและทบทวนระบบ (systems maintenance and review) เป็นการเก็บรักษาระบบให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เกิดความผิดพลาด และมีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้

1.3.4 แนวคิดของ Gibson and Hughes (1994, 112-125) เสนอวงจรการพัฒนา ระบบที่จำเป็น โดยแบ่งออกเป็น 9 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระบุปัญหา (problem definition) นักวิเคราะห์ทำหน้าที่กำหนดปัญหา โดยเริ่มวิเคราะห์แบบย่อๆ เพื่ออธิบายความเป็นไปได้ของโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ระบบ (system analysis) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบรายละเอียดของข้อเรียกร้องและความเข้าใจในระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบระบบ (system design) โดยทั่วไปการออกแบบระบบเพื่อแก้ปัญหา มี 3 ทางเลือกด้วยกันคือ (1) การปรับปรุงระบบเดิม (2) การพัฒนาระบบขึ้นมาใหม่ และ (3) จัดซื้อระบบใหม่มาใช้แทนระบบเดิม

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนาระบบ (system development) เป็นขั้นตอนเกี่ยวกับการดำเนินการออกแบบที่เป็นการสร้างหรือแสวงหารูปแบบที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 5 ทดสอบระบบ (system testing) ในแต่ละองค์ประกอบของระบบในขั้นตอนดังกล่าวจะถูกตรวจสอบที่ละขั้นตอนเพื่อประกันว่ากระบวนการของระบบได้สร้างผลผลิตที่ถูกต้องและเป็นไปตามที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 6 นำระบบไปใช้ (system implement) ขั้นตอนนี้ประกอบด้วย 3 กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การติดตั้งระบบ การเปลี่ยนแปลงข้อมูล และการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 7 ทบทวนระบบอย่างเป็นทางการ (formal review) เป็นขั้นตอนเสมือนการประเมินระบบเพื่อให้ความมั่นใจของผู้ใช้ระบบว่าผลผลิตที่ได้จากการดำเนินการตามระบบเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 8 ปรับเปลี่ยนและเพิ่มประสิทธิภาพระบบ (system project modification and enhancement) ระบบที่สร้างขึ้นใหม่หรือระบบที่ได้รับการปรับปรุงต้องการการแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้นหลังจากทบทวนระบบอย่างเป็นทางการแล้ว เพื่อให้ระบบเป็นตามที่ต้องการมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 9 บำรุงรักษาระบบ(system maintenance) ขั้นตอนนี้เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการออกแบบระบบ เนื่องจากความต้องการข้อมูลสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้น ระบบควรต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมด้วย

1.3.5 แนวคิดของ Dewitz (1996) เสนอวงจรการพัฒนาระบบที่จำเป็น โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจเบื้องต้น (preliminary investigation) เป็นขั้นตอนการระบุเป้าหมาย ข้อจำกัด และขอบเขตของการพัฒนาโครงการ รวมทั้งประเมินความเป็นไปได้

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ระบบ (systems analysis) เป็นการวิเคราะห์ระบบที่มีอยู่เดิมในด้านบริบทและข้อเรียกร้อง รวมทั้งกำหนดการทำหน้าที่ของระบบใหม่

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบระบบ (systems design) สังเคราะห์องค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์เพื่อกำหนดพิมพ์เขียวของระบบใหม่

ขั้นตอนที่ 4 การนำระบบไปใช้ (systems implementation) เป็นการดำเนินงานตั้งแต่การเขียนคู่มือระบบ ฝึกอบรมผู้ใช้งาน สร้างฐานข้อมูล ทดสอบ และการติดตั้งระบบ

1.3.6 ปิยะธิดา ทองอร่าม (2552) ได้สังเคราะห์และสรุปขั้นตอนของการพัฒนาระบบ ออกเป็น 5 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ระบบ (system analysis & system sythesis) เป็นขั้นตอนในการศึกษาวิเคราะห์สภาพของระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีลักษณะเป็นอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคในการใช้ระบบอย่างไร โดยเปรียบเทียบกับระบบต่างๆ และกำหนดกลยุทธ์และวิธีการปรับปรุงและพัฒนาระบบให้มีความสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบระบบ(system design) เป็นขั้นตอนการออกแบบรายละเอียดภายในองค์ประกอบของระบบ แต่ละองค์ประกอบของระบบมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไรตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบระบบ (system verification) เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบความเหมาะสมของระบบทั้งทางด้านความเที่ยง ความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงขององค์ประกอบต่างๆ ในระบบ

ขั้นตอนที่ 4 การนำระบบไปใช้ (system implementation) เป็นการนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการดำเนินการจริง

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินระบบ (system evaluation) เป็นขั้นตอนของการพิจารณาถึงความเหมาะสมข้อบกพร่องของระบบ หลังจากนำระบบไปใช้จริง

1.3.7 พรเทพ รัฐแผน (2546) ได้สังเคราะห์และสรุปขั้นตอนของการพัฒนาระบบแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระบบ (system analysis) เป็นการศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ภายในระบบ ตลอดจนพิจารณาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของระบบ

ขั้นตอนที่ 2 การสังเคราะห์ระบบ (system synthesis) เป็นขั้นตอนของการรวมองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์เข้าด้วยกันหรือกำหนดองค์ประกอบใหม่โดยใช้สารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ระบบ ซึ่งรวมถึงการกำหนดกลยุทธ์และวิธีการที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบระบบ (system design) เป็นขั้นตอนของการกำหนดโครงสร้างของระบบหรือสร้างรูปแบบจำลองของระบบ โดยแสดงให้เห็นการเคลื่อนไหวขององค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบระบบ (system verification) เป็นการพิจารณาว่าระบบที่สร้างขึ้นมีความสมบูรณ์ ถูกต้อง และครอบคลุมเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างระบบมากน้อยเพียงใด และตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงขององค์ประกอบต่างๆ ในระบบ

ขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุงระบบ (system improvement) เป็นการปรับปรุงและพัฒนาองค์ประกอบต่างๆ ของระบบให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 6 การนำระบบไปใช้ (system implementation) เป็นขั้นตอนการนำระบบที่สมบูรณ์ไปใช้ในสถานการณ์จริง

และจากแนวคิด วงจรการพัฒนากระบวนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ดังตารางที่ 2.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 สรุปขั้นตอนการพัฒนาระบบตามแนวคิดของนักวิชาการ

วงจรพัฒนาระบบ	Gibson & Hughes (1994)	Stair & Reynolds (2006)	Stair (1992)	Donaldson (1996)	รัชนี กัลยาวิไนย (2545)	ปิยะธิดา ทองอร่าม (2552)	พรเทพ ฐู่แผน (2546)	สรุปขั้นตอนการพัฒนาระบบ
1. การระบุปัญหา	✓	✓			✓			ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ระบบ
2. สำรจาระบบ			✓	✓	✓			
3. วิเคราะห์ระบบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
4. สั้งเคราะห์ระบบ						✓	✓	ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบระบบ
5. ออกแบบระบบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
6. ตรวจสอบระบบ	✓				✓	✓	✓	ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาระบบ
7. ปรับปรุงระบบ							✓	
8. นำระบบไปใช้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	ขั้นตอนที่ 4 นำระบบไปใช้
9. ประเมินระบบ	✓	✓			✓	✓		ขั้นตอนที่ 5 ประเมินประสิทธิผลระบบ
10. ปรับระบบ	✓							
11. บำรุงระบบ	✓	✓	✓		✓			

โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระบบ (system analysis) เป็นขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์สภาพขององค์ประกอบต่างๆ ในระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน มีปัญหา อุปสรรคในการใช้ระบบอย่างไร

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบระบบ (system design) เป็นขั้นตอนการออกแบบรายละเอียดภายในองค์ประกอบของระบบ แต่ละองค์ประกอบของระบบมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไรตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบระบบ (system development) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบความเหมาะสมของระบบที่ได้ออกแบบไว้ทั้งด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติหรือเมื่อนำไปใช้ดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 4 การนำระบบไปใช้ (system implementation) เป็นการนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการดำเนินการจริง

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินประสิทธิผลของระบบ (system evaluation) เป็นขั้นตอนการพิจารณาถึงความเหมาะสม ข้อบกพร่องของระบบ หลังจากนำระบบไปใช้จริง

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อแนะนำในแนวปฏิบัติที่ดีในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชา แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียนที่นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพบนพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.1 จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐานสองประการ ประการแรกคือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล แล้วนำไปใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งใด การเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เช่นนี้ เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (formative assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

ทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มิติข้อมูลของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (rubric) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิด ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนได้

จุดมุ่งหมายประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปการเรียนรู้ (summative assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียน จบรายวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้ออกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

2.2 กำกับดูแลคุณภาพการศึกษา

การจัดการศึกษาในปัจจุบันนอกจากให้ทั่วถึงแล้วยังมุ่งเน้นคุณภาพ ผู้ปกครอง สังคม และรัฐ ต้องการเห็นหลักฐานอันเป็นผลมาจากการจัดการศึกษา นั่นคือ คุณภาพของผู้เรียนที่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร หน่วยงานที่รับผิดชอบนับตั้งแต่สถานศึกษา ต้นสังกัด หน่วยงานระดับชาติที่ได้รับมอบหมาย จึงมีบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนตามความคาดหวังของหลักสูตร ดังนั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จึงกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใน 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ทุกระดับมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน คือ ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

2.2.1 การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนในรายวิชา/กิจกรรมที่ตนเองสอน ในการประเมินเพื่อการพัฒนา ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่กำหนดเป็น

เป้าหมายในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การแสดงออกในการปฏิบัติผลงาน การแสดงกิริยาอาการต่างๆ ของผู้เรียนตลอดเวลาที่จัดกิจกรรม เพื่อดูว่าบรรลุตัวชี้วัดหรือมีแนวโน้มว่าจะบรรลุตัวชี้วัดเพียงใด แล้วแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

การประเมินเพื่อตัดสินเป็นการตรวจสอบ ณ จุดที่กำหนด แล้วตัดสินว่าผู้เรียนมีผลอันเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บคะแนนของหน่วยการเรียนรู้ หรือของการประเมินผลกลางภาค หรือปลายภาคตามรูปแบบการประเมินที่สถานศึกษากำหนด ผลการประเมินนอกจากจะให้เป็นคะแนนหรือระดับผลการเรียนแก่ผู้เรียนแล้ว ต้องนำมาเป็นข้อมูลใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไปอีกด้วย

2.2.2 การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การอนุวัติผลการเรียน การตัดสินเลื่อนชั้นเรียน และเป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตรโครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

2.2.3 การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพของผู้เรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานซึ่งจัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังสามารถดำเนินการได้ด้วยการตรวจสอบข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.2.4 การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆ เพื่อนำไปใช้วางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

2.3 การสนับสนุนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดมีบทบาทหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านต่างๆ รวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนการดำเนินการของสถานศึกษา ดังนี้

- 1) การจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- 2) การสร้างความรู้ความเข้าใจกับบุคคลในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และเทียบโอนผลการเรียน
- 3) การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ การประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 4) การส่งเสริมให้ครู บุคลากรในสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล ตลอดจนความเข้าใจในเทคนิควิธีการวัดและประเมินผลในรูปแบบต่างๆ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง เช่น การประเมินการปฏิบัติงาน การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน หรือการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล เช่น การซักถาม การสัมภาษณ์ เป็นต้น
- 5) การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการจัดเก็บเอกสารหลักฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ
- 6) การให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา
- 7) ประสานให้มีการดำเนินการสอนซ่อมเสริมในภาคฤดูร้อนเพื่อแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียน
- 8) อื่นๆ ตามความเหมาะสม

2.4 หลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆ ของ ผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และ ให้ผลการประเมินที่ตรงตามความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตาม ระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ สถานศึกษาจึงควรกำหนดหลักการดำเนินการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลัก สูตรสถานศึกษา ดังนี้

- 1) สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดย เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
- 2) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผล การเรียน
- 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดให้มี การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน
- 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียน การสอนต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียน ได้อย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ เหมาะสมกับสิ่งที่ ต้องการวัด ธรรมชาติวิชา และระดับชั้นของผู้เรียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรม และเชื่อถือได้
- 5) การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การ สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการ สอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา
- 6) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนรู้
- 7) ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและระหว่างรูปแบบการศึกษา

8) ให้สถานศึกษาจัดทำและออกเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียนรู้ รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษา และรับรองผลการเรียนของผู้เรียน

2.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ผู้สอนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นรายวิชา บนพื้นฐานของตัวชี้วัดในรายวิชาพื้นฐานและผลการเรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มเติม ตามที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้ ผู้สอนใช้วิธีการที่หลากหลายจากแหล่งข้อมูลหลายๆ แหล่ง เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน โดยวัดและประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน สังเกตพัฒนาการ/ความประพฤติของผู้เรียน สังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม ผู้สอนควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง เช่น การประเมินการปฏิบัติงาน การประเมินจากโครงงาน หรือการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ ควบคู่ไปกับการใช้การทดสอบแบบต่างๆ อย่างสมดุล ให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างเรียนมากกว่าการประเมินปลายปี/ปลายภาค และใช้เป็นข้อมูลเพื่อประเมินการเลื่อนชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่างๆ

2.6 ภารกิจของผู้สอนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดระดับของการดำเนินงานไว้เป็น 4 ระดับ คือ การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน การวัดและประเมินผลระดับสถานศึกษา การวัดและประเมินผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการวัดและประเมินระดับชาติ ระดับที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้สอนมากที่สุด และเป็นหัวใจของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียน คือ การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน

คำศัพท์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนมีความหมายแตกต่างกัน แต่บางคนนำมาใช้ในความหมายเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันจึงให้นิยามคำศัพท์ต่างๆ ไว้ดังนี้

การวัด (measurement) หมายถึง การกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียน การจะได้มาซึ่งตัวเลขนั้น อาจต้องใช้เครื่องมือวัด เพื่อให้ได้ตัวเลขที่สามารถแทนคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการวัด เช่น ไม่บรรทัดวัดความกว้างของหนังสือได้ 3.5 นิ้ว ใช้เครื่องชั่งวัดน้ำหนักของเนื้อหมูได้ 0.5 กิโลกรัม ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ในวิชาภาษาไทยของเด็กชายแดงได้ 42 คะแนน เป็นต้น

การประเมิน (assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูล ตีความ บันทึก และใช้ข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบของผู้เรียน ที่ทำในภาระงาน/ชิ้นงาน ว่าผู้เรียนรู้อะไร สามารถทำอะไรได้ และจะทำต่อไปอย่างไร ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

การประเมินค่า/การตัดสิน (evaluation) หมายถึง การนำเอาข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวัดหลายๆ อย่างมาเป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียน โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (criteria) ที่สถานศึกษากำหนดเพื่อประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความเก่งหรืออ่อนเพียงใด บรรลุเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ซึ่งคือการสรุปผลการเรียนนั่นเอง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (classroom assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ ตีความ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน นับตั้งแต่ก่อนการเรียนการสอน ระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด นำผลที่ได้มาตีค่าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ในตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร ข้อมูลที่ได้ก็นำไปใช้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงให้แก่ผู้เรียน การตัดสินผลการเรียนรู้รายบุคคลในเรื่องหรือหน่วยการเรียนรู้ หรือในรายวิชาและการวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนการสอนของคุณ

โดยผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนจะเป็นข้อมูลสะท้อนให้ผู้สอนทราบถึงผลการจัดการเรียนการสอนของตนและพัฒนาการของผู้เรียน ดังนั้น ข้อมูลที่เกิดจากการวัดและประเมินที่มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี ตรงตามเป้าหมาย และคุ้มค่าต่อการปฏิบัติงาน ผู้สอนต้องดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนสภาพจริง จะได้นำไปกำหนดเป้าหมายและวิธีการพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักการ แนวคิด วิธีดำเนินงานในส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เพื่อสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและออกแบบการวัดและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่มีความถูกต้อง ยุติธรรม เชื่อถือได้ มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

หากการวัดและประเมินการเรียนรู้ไม่มีคุณภาพ จะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขาด ข้อมูลในการสะท้อนผลการดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ต้นสังกัดส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดข้อมูลสำคัญในการสะท้อนผลและสภาพความสำเร็จเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ส่งผลให้การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนาผู้เรียนระยะต่อไป ไม่สามารถสร้างความมั่นใจได้ว่าจะสอดคล้องกับสภาพปัญหา และมีความเหมาะสมกับระดับความสำเร็จของการพัฒนาผู้เรียนในระยะที่ผ่านมา

2.6.1 ประเภทของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

หากทราบดีว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบ่งประเภทเป็นอย่างไรบ้าง จะช่วยให้ผู้สอนออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนยิ่งขึ้น ในที่นี้ได้นำเสนอประเภทของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

2.6.1.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จำแนกตามขั้นตอนการจัด

การเรียนการสอน ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน

มี 4 ประเภท ซึ่งมีความแตกต่างกันตามบทบาท จุดมุ่งหมาย และวิธีการวัดและประเมิน ดังนี้

1) การประเมินเพื่อจัดวางตำแหน่ง (placement assessment) เป็นการประเมินก่อนเริ่มเรียนเพื่อต้องการข้อมูลที่แสดงความพร้อม ความสนใจ ระดับความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนเพื่อให้ผู้สอนนำไปใช้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ วางแผน และออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม และรายชั้นเรียน

2) การประเมินเพื่อวินิจฉัย (diagnostic assessment) เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อค้นหาว่าผู้เรียนรู้อะไรมาบ้างเกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียน สิ่งที่ยังไม่รู้มาก่อนนี้ถูกต้องหรือไม่ จึงเป็นการใช้ในลักษณะประเมินก่อนเรียน นอกจากนี้ยังใช้เพื่อหาสาเหตุของปัญหาหรืออุปสรรคต่ออาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่มักจะเป็นเฉพาะเรื่อง เช่น ปัญหาการออกเสียงไม่ชัด แล้วหาวิธีปรับปรุงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาและเรียนรู้ขั้นต่อไป วิธีการประเมินใช้ได้ทั้งการสังเกต การพูดคุย สอบถาม หรือการใช้แบบทดสอบก็ได้

3) การประเมินเพื่อการพัฒนา(formative assessment) เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (assessment for learning) ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดการเรียนการสอน โดยมีใช้แต่การทดสอบระหว่างเรียนเป็นระยะๆ อย่างเดียว แต่เป็นการที่ครูเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไม่เป็นทางการด้วย ขณะที่ให้ผู้เรียนทำภาระงานตามที่กำหนดครูสังเกต ซักถาม จดบันทึก แล้ววิเคราะห์ข้อมูลว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ จะต้องให้ผู้เรียนปรับปรุงอะไร หรือผู้สอนปรับปรุงอะไร เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด การประเมินระหว่างเรียนดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น การให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะในการนำเสนอผลงาน การพูดคุยระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล การสัมภาษณ์ ตลอดจนการวิเคราะห์ผลการสอบ เป็นต้น

4) การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนรู้ (summative assessment) มักเกิดขึ้นเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามตัวชี้วัด และยังใช้เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบกับประเมินก่อนเรียน ทำให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน การประเมินสรุปผลการเรียนรู้อยู่เป็นการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตอนปลายปี/ปลายภาคอีกด้วย การประเมินสรุปผลการเรียนรู้ใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินได้อย่างหลากหลาย โดยปกติมักดำเนินการอย่างเป็นทางการมากกว่าการประเมินระหว่างเรียน

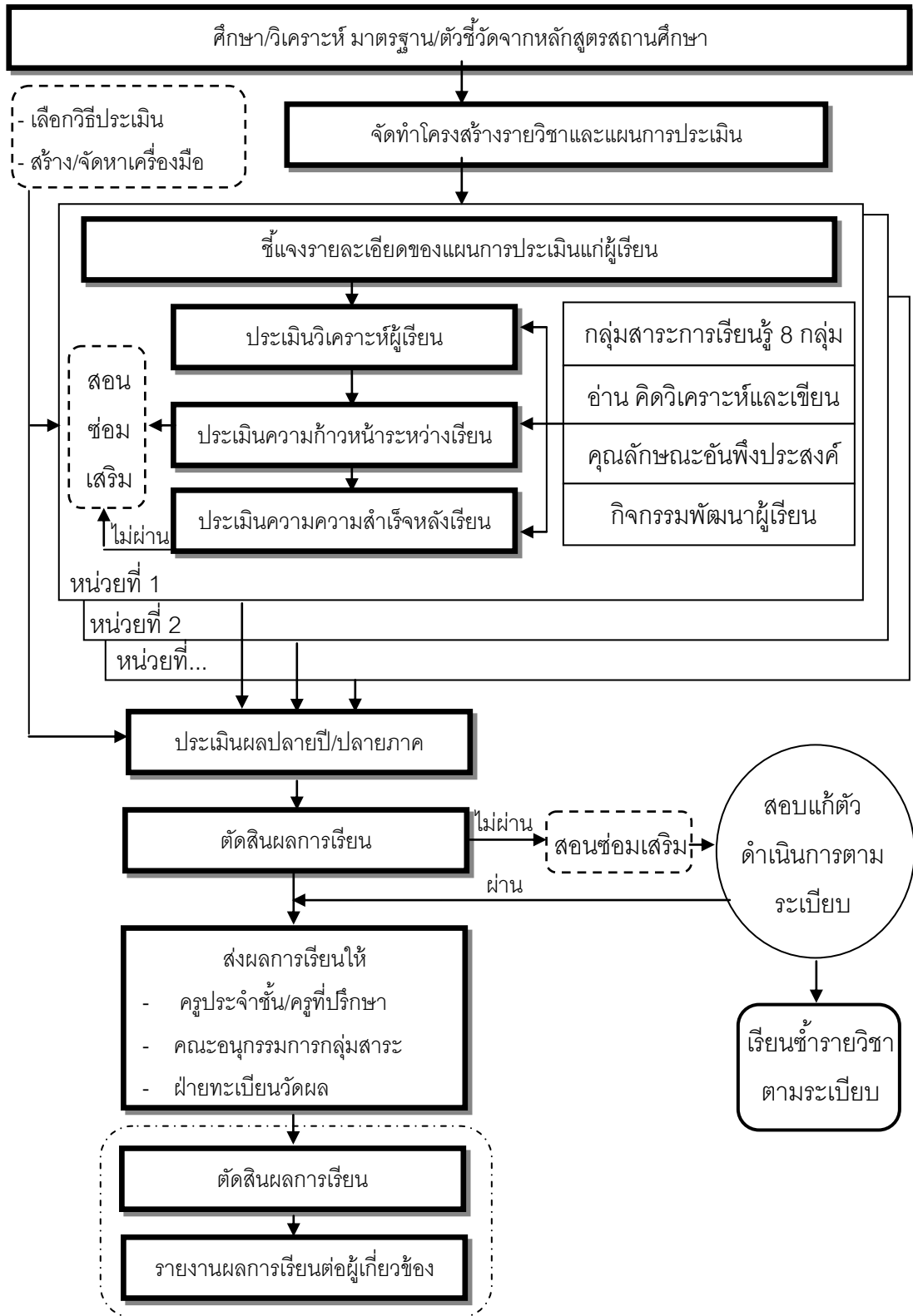
2.6.1.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จำแนกตามวิธีการแปลความ
ความหมายผลการเรียนรู้ มี 2 ประเภท ที่แตกต่างกันตามลักษณะการแปลผลคะแนนดังนี้

1) การวัดและประเมินอิงกลุ่ม(norm-referenced assessment) เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำเสนอผลการตัดสินความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบกันเองภายในกลุ่มหรือในชั้นเรียน

2) การวัดและประเมินแบบอิงเกณฑ์ (criterion-referenced assessment) เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนำเสนอผลการตัดสินความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

2.6.2 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร

การประเมินผลการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร ซึ่งเป็นภารกิจของผู้สอน มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังภาพที่ 2.4 นี้

ภาพที่ 2.4 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร

จากภาพกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้สอนควรปฏิบัติมีดังนี้

1) ศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรสถานศึกษา

สัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนกับคะแนนปลายปี/ปลายภาค เกณฑ์ต่างๆ ที่สถานศึกษากำหนด ตลอดจนต้องคำนึงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสมรรถนะต่างๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเพื่อนำไปบูรณาการ สอดแทรกในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงธรรมชาติรายวิชา รวมถึงจุดเน้นของสถานศึกษา

2) จัดทำโครงสร้างรายวิชาและแผนการประเมิน

2.1) วิเคราะห์ตัวชี้วัดในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้แล้วจัดกลุ่มตัวชี้วัด เนื่องจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดจะช่วยผู้สอนในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน และประเมินให้ครอบคลุมทุกด้านที่ตัวชี้วัดกำหนด หากเป็นรายวิชาเพิ่มเติมให้วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2) กำหนดหน่วยการเรียนรู้โดยเลือกมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดที่สอดคล้องสัมพันธ์กันหรือประเด็นปัญหาที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน ซึ่งอาจจัดเป็นหน่วยเฉพาะวิชา (subject unit) หรือหน่วยบูรณาการ (integrated unit) แต่ละหน่วยการเรียนรู้อาจนำการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์มาพัฒนาในหน่วยการเรียนรู้ด้วยก็ได้ ในขณะเดียวกันผู้สอนควรวางแผนการประเมินที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ด้วย กรณีที่ตัวชี้วัดได้ปรากฏอยู่หลายหน่วยการเรียนรู้ ควรพัฒนาตัวชี้วัดนั้นในทุกหน่วยการเรียนรู้ ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ก่อนบันทึกสรุปผล เพื่อสามารถประเมินผู้เรียนได้อย่างครอบคลุม

2.3) กำหนดสัดส่วนเวลาเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ตามโครงสร้างรายวิชา โดยคำนึงถึงความสำคัญของมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้

2.4) กำหนดภาระงานหรือชิ้นงานหรือกิจกรรมที่เป็นหลักฐาน แสดงออกซึ่งความรู้ความสามารถที่สะท้อนตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้ การกำหนดภาระงานหรือชิ้นงาน อาจมีลักษณะดังนี้

2.4.1) บูรณาการหลายสาระการเรียนรู้และครอบคลุมหลายมาตรฐานการเรียนรู้ หรือหลายตัวชี้วัด

2.4.2) สาระการเรียนรู้เดี่ยวแต่ครอบคลุมหลายมาตรฐานการเรียนรู้ หรือหลายตัวชี้วัด

2.5) กำหนดเกณฑ์สำหรับประเมินภาระงาน/ชิ้นงาน/กิจกรรม โดยใช้เกณฑ์การประเมิน (rubrics) กำหนดเป็นร้อยละ หรือตามที่สถานศึกษากำหนด

2.6) สำหรับตัวชี้วัดที่ยังไม่ได้รับการประเมินโดยภาระงาน ให้เลือกวิธีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม

3) ชี้แจงรายละเอียดของการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ วิธีการ เครื่องมือ ภาระงาน เกณฑ์ คะแนน ตามแผนการประเมินที่กำหนดไว้

4) การจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ควรวัดและประเมินผล การเรียนรู้เป็น 3 ระยะ ได้แก่ ประเมินวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนการเรียนการสอน ประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียน และการประเมินความสำเร็จหลังเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1) ประเมินวิเคราะห์ผู้เรียน

การประเมินวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะและความพร้อมด้านต่างๆ ของผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่เหมาะสม แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุง ซ่อมเสริม หรือเตรียมผู้เรียนทุกคนให้มีความพร้อมและมีความรู้พื้นฐาน ซึ่งจะช่วยให้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี แต่จะไม่นำผลการประเมินนี้ไปใช้ในการพิจารณาตัดสินผลการเรียน มีแนวปฏิบัติดังนี้

4.1.1) วิเคราะห์ความรู้และทักษะที่เป็นพื้นฐานของเรื่องที่จะเรียนรู้

4.1.2) เลือกวิธีการและเครื่องมือสำหรับประเมินความรู้และทักษะพื้นฐานอย่างเหมาะสม เช่น การใช้แบบทดสอบ การซักถามผู้เรียน การสอบถามผู้ที่เคยสอน การพิจารณาผลการเรียนเดิมหรือพิจารณาแฟ้มสะสมงาน (portfolio) ที่ผ่านมา เป็นต้น

4.1.3) ดำเนินการประเมินความรู้และทักษะพื้นฐานของผู้เรียน

4.1.4) นำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียน เช่น จัดการเรียนรู้พื้นฐานสำหรับผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ และเตรียมแผนจัดการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ เป็นต้น

4.2) การประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียน

การประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียน เป็นการประเมินที่มุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนในการบรรลุมาตรฐาน/ตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้วางแผนไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศไปพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและเกิดพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน การประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียนอย่างถูกต้อง นำเชื่อถือ โดยผู้สอนเลือกวิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับภาระงานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ วิธีการประเมินที่เหมาะสมสำหรับการประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียน ได้แก่ การประเมินจากสิ่งที่ผู้เรียนได้แสดงให้เห็นว่ามีการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นผลจากการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ดังนี้

4.2.1) เลือกวิธีและเครื่องมือการประเมินให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ เช่นการประเมินด้วยการสังเกต การซักถาม การตรวจแบบฝึกหัด การประเมินตามสภาพจริง การประเมินการปฏิบัติ เป็นต้น

4.2.2) สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับวิธีการประเมินที่กำหนด

4.2.3) ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2.4) นำผลไปพัฒนาผู้เรียน

4.3) การประเมินความสำเร็จหลังเรียน

การประเมินความสำเร็จหลังเรียน เป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนใน 2 ลักษณะ คือ

4.3.1) การประเมินเพื่อจบหน่วยการเรียนรู้ เป็นการประเมินผู้เรียนในหน่วยการเรียนรู้ที่ได้เรียนจบแล้ว เพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ พัฒนาการของผู้เรียนเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินวิเคราะห์ผู้เรียน ทำให้สามารถประเมินศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความสำเร็จภายหลังการเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขวิธีการเรียนของผู้เรียน การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนหรือซ่อมเสริมผู้เรียนให้บรรลุตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้

การประเมินความสำเร็จหลังเรียนนี้จะสอดคล้องกับการประเมินวิเคราะห์ให้ผู้เรียนก่อนการเรียนการสอน หากใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินชุดเดียวกันหรือคู่ขนานกัน เพื่อพัฒนาการของผู้เรียนได้ชัดเจน

4.3.2) การประเมินปลายปี/ปลายภาค เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงแก้ไข ซ่อมเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินตัวชี้วัด การประเมินปลายปี/ปลายภาคสามารถใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินได้อย่างหลากหลายและเลือกใช้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด อาจใช้แบบทดสอบชนิดต่างๆ หรือประเมินโดยใช้ภาระงานหรือกิจกรรม โดยมีขั้นตอนหรือวิธีการดังนี้

- (1) เลือกวิธีการ/เครื่องมือการวัดและประเมินผล
- (2) สร้างเครื่องมือประเมิน
- (3) ดำเนินการประเมิน
- (4) นำผลการประเมินการเรียนรู้ไปใช้ตัดสินผลการเรียน

ส่งผลการเรียน ซ่อมเสริม และแก้ไขผลการเรียน

2.7 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

อังคณา ตุงคะสมิต (2550) พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านนาศรีดงเค็ง จังหวัดขอนแก่น มีจุดมุ่งหมายเฉพาะ 4 ประการคือ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบ สร้างระบบ ศึกษาประสิทธิผลในการใช้ระบบประเมินและปรับปรุงระบบ ดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนาโดยประยุกต์ใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยดำเนินการที่โรงเรียนบ้านนาศรีดงเค็ง จังหวัดขอนแก่นเป็นกรณีศึกษา ขั้นตอนวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 การสร้างระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน ขั้นที่ 3 การทดลองใช้ระบบโดยการนำระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนไปสู่การปฏิบัติ ขั้นที่ 4 การประเมินและปรับปรุงระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน

ในการดำเนินการผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการในทุกขั้นตอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบของระบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยระบบย่อยซึ่งดำเนินการต่อเนื่องเป็นวงจร 4 ระบบ ได้แก่ ระบบการวางแผน (plan) ระบบการปฏิบัติการ (act) ระบบการตรวจสอบ (observe) ระบบสะท้อนผล (reflect) ซึ่งทุกระบบมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอนคือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นตรวจสอบ และขั้นสะท้อนผล

2) ผลการใช้ระบบโดยการนำระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนไปสู่การปฏิบัติด้านการใช้ประโยชน์ของระบบ มีความชัดเจนในทุกขั้นตอน ตอบสนองต่อความต้องการของทุกฝ่าย และทำให้เกิดการพัฒนาการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน ผลการประเมินเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายในการร่วมมือแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ด้านความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงเป็นที่ยอมรับ เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ด้านความเหมาะสม ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมิน เป็นธรรม โปร่งใส คำนึงถึงประโยชน์ผู้เรียนเป็นหลัก ดำเนินการด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ ด้านความถูกต้องน่าเชื่อถือ มีความสอดคล้องกับความสำคัญและความจำเป็นในการวัดและประเมินผล ระดับชั้นเรียน วัดดูประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบรรยายกระบวนการดำเนินการชัดเจน สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา กำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน ด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ประเมินผู้เรียนในทิศทางเดียวกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นด้านการวัดและประเมินผล ทำให้ครูใช้การวัด และการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ใช้การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการสอน และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาผู้เรียนและการสอนของครู

รังสรรค์ วงศ์สุข (2549) ประเมินการปฏิบัติงานการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของโรงเรียนนาร่อง ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับประเมินการปฏิบัติงานการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และเพื่อประเมินการปฏิบัติงานการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของโรงเรียนนาร่องในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า

1) ได้ตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานการวัดและประเมินผลการเรียนที่เหมาะสม และผู้เชี่ยวชาญยอมรับว่า ตัวชี้วัดที่กำหนดนั้น มีความเป็นไปได้ ครอบคลุม เหมาะสมที่จะนำไปใช้วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องจริง จำนวน 3

องค์ประกอบ คือ 1) การดำเนินการด้านภารกิจในการวัดและประเมินผลการเรียน ประกอบด้วย 6 ประเด็น 14 ตัวชี้วัด 2) การดำเนินการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนประกอบด้วย 3 ประเด็น 6 ตัวชี้วัด และ 3) การดำเนินการด้านการตัดสินผลการเรียน ประกอบด้วย 2 ประเด็น 2 ตัวชี้วัด

2) เกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับประเมินการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ที่ได้มาจากการกำหนดขึ้นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งพบว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องตรงกันว่า ลักษณะของเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการประเมินควรประกอบด้วย เกณฑ์การ ประเมินรายตัวชี้วัด เกณฑ์การประเมินรายองค์ประกอบ และเกณฑ์การประเมินภาพรวม

สวาท ก่อเจดีย์ (2549) พัฒนาเกณฑ์การประเมินงานด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาเกณฑ์ประเมินงานด้านการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 (2) ตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์ประเมินงานด้านการวัดและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย (1) ผู้เชี่ยวชาญ (2) ศึกษานิเทศก์ และครูผู้เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา (3) ครูผู้รับผิดชอบงานด้านการวัดและประเมินผลในสถานศึกษา (4) กลุ่มสถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพภายในระดับสูงและกลุ่มทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า

องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อการประเมินงานด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 มี 5 องค์ประกอบ 35 ตัวบ่งชี้ แต่ละตัวบ่งชี้มีเกณฑ์การให้คะแนน 4 คะแนน จำแนกเป็น (1) ด้านปัจจัยสนับสนุนงานการวัดและประเมินผล 8 ตัวบ่งชี้ (2) ด้านกระบวนการบริหารจัดการงานวัดและประเมินผล 6 ตัวบ่งชี้ (3) ด้านกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ 11 ตัวบ่งชี้ (4) ด้านกระบวนการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน 6 ตัวบ่งชี้ และ (5) ด้านผลผลิตจากการปฏิบัติงานการวัดและประเมินผล 4 ตัวบ่งชี้ ผลการตรวจสอบคุณภาพพบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การให้คะแนนมีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุดทุกรายการ และมีความตรงตาม โครงสร้างโดยสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างสถานศึกษากลุ่มสูงและกลุ่มทั่วไปได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุทธาสินี แสงมุกดา (2549) พัฒนาตัวบ่งชี้ของคุณภาพการวัด และประเมินผลของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของตัวบ่งชี้ของคุณภาพการวัดและประเมินผลของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานครที่มีการจัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และแบบสอบถามตัวบ่งชี้ของคุณภาพการวัดและประเมินผลของครู ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้คุณภาพการวัดและประเมินผลมีจำนวน 11 ตัวบ่งชี้ แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านครู ซึ่งประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ครูมีการรายงานผลการประเมิน ครูนำผลการประเมินไปใช้ ครูมีการสร้างเครื่องมือและบริหารการวัดผล ครูมีการวางแผนการประเมินผล ครูมีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล และครูมีการตัดสินและประเมินผลการเรียนรู้ 2) ด้านผู้บริหารและสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมครูและติดตามผลการประเมิน สถานศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การประเมินและนำผลการประเมินไปใช้ สถานศึกษามีการจัดระเบียบบริหารงานด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารมีความรู้และความเป็นผู้นำ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการกำหนดนโยบายและติดตามการประเมินผล

สรุปสิ่งที่ได้ : การศึกษางาน วิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางาน ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่างานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นงานที่มีภาระงานมาก ต้องละเอียดรอบคอบ และเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษา จึงทำให้งานวิจัยส่วนใหญ่ พยายามสร้างเกณฑ์และตัวบ่งชี้ที่ดีมีคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ให้สำเร็จ อันได้แก่ งานด้านการวัดและประเมินผลควรมีแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบ กำหนดหน้าที่รับผิดชอบชัดเจน แต่ต้องกำหนดกระบวนการ ขั้นตอนการทำงานที่ไม่ซับซ้อน ง่ายต่อการปฏิบัติ ทำให้งานด้านการวัดและประเมินผลเป็นงานที่ทำทหายงานหนึ่งของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้หนึ่งที่น่าสนใจและมีความสำคัญต่อการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือตัวบ่งชี้ด้านผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด เพื่อสามารถแก้ปัญหาได้ทันที รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการติดตาม และประเมินผลด้วยตัวบ่งชี้เหล่านี้ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อให้เป็นระบบและเป็นรูปธรรม มีแนวทางการติดตามและประเมินผลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นต่อไป

ตอนที่ 3 มโนทัศน์การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 20 กำหนดให้ผู้ตรวจราชการระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารและการดำเนินการโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษา ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการเตรียมรับการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลจากหน่วยงาน ภายนอก ดังนั้น เพื่อให้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลมีความสอดคล้องกับการบริหารและการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งศึกษา “การกำกับติดตาม และประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (result-based monitoring and evaluation: RBME) ในเบื้องต้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลโดยทั่วไป ลำดับต่อไปจึงเสนอแนะมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานต่อไป

3.1 มโนทัศน์การกำกับติดตามและประเมินผล

การพัฒนาการกำกับติดตามและประเมินผลโดยทั่วไป ผู้พัฒนาควรทำความเข้าใจในความหมายของการกำกับติดตามและประเมินผล ซึ่งประกอบไปด้วย คำ 2 คำ คือ การกำกับติดตาม (monitoring) และการประเมินผล (evaluation) มีความหมายต่างกันแต่เมื่อนำมาทำงานร่วมกันแล้วจะทำให้การประเมินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หากเข้าใจความหมายอย่างถ่องแท้แล้ว จะสามารถเข้าใจต่อไปอีกว่า การกำกับติดตามและประเมินผล เหมือน แตกต่าง และมี ความสัมพันธ์กันอย่างไร การทำงานร่วมกันระหว่างการกำกับติดตามและการประเมินผลมี ประโยชน์อย่างไร ทำไมจึงดีกว่าการประเมินผลเพียงอย่างเดียว

3.1.1 ความหมายของการกำกับติดตามและประเมินผล

การกำกับติดตามและประเมินผล (monitoring and evaluation) เป็นคำที่ใช้ควบคู่กัน การกำกับติดตามและประเมินผลจะช่วยให้ผู้บริหารงาน/โครงการ ทราบว่า การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจะได้แก้ไขอุปสรรคอะไรบ้าง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจะได้แก้ไขอุปสรรคเหล่านั้น และป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อไป โดยการสนับสนุนจากผู้บริหารได้ทันที นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบความเหมาะสมของการดำเนินงาน และการบรรลุความสำเร็จของงาน/โครงการนั้น (ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ, 2541: 10)

“การกำกับติดตาม” และ “การประเมินผล” จึงเป็นกระบวนการที่แตกต่างกันมีจุดมุ่งหมายไม่เหมือนกันแต่กระบวนการทั้งสองมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เมื่อนำแนวคิดหลักของการกำกับติดตามและประเมินผลมาประสานให้ใช้ด้วยกันอย่างเหมาะสมแล้ว จะช่วยให้ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติสามารถกำกับ ทบทวน และพัฒนางาน/โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หากแต่ยังมีการเรียกชื่อและมโนทัศน์ (concept) มากมายในแวดวงการกำกับติดตามและประเมินผล สิ่งต่างๆ เหล่านี้ อาจสร้างความสับสนเกิดขึ้นได้ ยิ่งกว่านั้นประเทศที่แตกต่างกันและหน่วยงานพัฒนาที่แตกต่างกัน บ่อยครั้งใช้คำนิยามที่ไม่เหมือนกันแต่อยู่ในกรอบความคิดที่คล้ายๆ กัน ต่อมาในปี ค.ศ. 2002 Organisation of Economic Co-operation and Development (OECD) ได้พัฒนาอภินามศัพท์ (glossary) ของคำศัพท์หลักและกรอบความคิดในความพยายามเพื่อลดความสับสนที่เกิดขึ้น ซึ่งได้แยกการให้ความหมายของการกำกับติดตามและการประเมินผล ออกจากกัน ดังนั้น ในการนำเสนอความหมาย ผู้วิจัยขอนำเสนอความหมายของการกำกับติดตามก่อน แล้วต่อด้วยความหมายของการประเมินผล และความหมายของการกำกับติดตามและประเมินผล ตามลำดับ

3.1.2 ความหมายของการกำกับติดตาม

จากการศึกษาความหมายของการกำกับติดตาม สามารถสรุปความหมายได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงการดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเตรียมการสำหรับการจัดการโครงการ ด้วยการระบุความก้าวหน้า ความสำเร็จของผลการดำเนินงาน (OECD, 2002: 27; อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ, 2544: 10-11) และการใช้งบประมาณอย่างถูกต้องเหมาะสม (OECD, 2002: 27; Michael, 1991:235; ทวีป ศิริรัศมี, 2554: 90) โดยการบันทึกและการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศขั้นพื้นฐานของการปฏิบัติการเป็นระยะๆ ตามตัวบ่งชี้ที่ระบุไว้ (Krishna & Joshi, 2001: 3; OECD, 2002: 27; Huey, 2005: 183; Scriven, 1991:235) อาทิ ปัจจัยนำเข้า (input) กิจกรรม (activity) ผลผลิต (output) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2541: 21; อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ, 2544:10-11) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการโครงการและประเด็นทั้งหมดของการดำเนินโครงการที่ผู้บริหารโครงการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการรู้ (Jack and Samuel, 2006: 489) เพื่อตรวจสอบกำกับ/เฝ้าระวัง และแก้ไขปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานเสมือนเป็นข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้ผลงานเป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2544: 10-11; ทวีป ศิริรัศมี, 2544: 90)

ดังนั้น การกำกับติดตามจึงเป็นกิจกรรมสำคัญของการบริหารงาน ถ้ามีการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดแล้วจะทำให้ทราบปัญหา ข้อขัดข้อง และสามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง จุดอ่อนของการบริหารงาน คือการขาดการกำกับติดตามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง หน่วยงานต่างๆ ไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้เท่าที่ควร ลักษณะของการกำกับติดตามที่ดี มีใม่มุ่งตำหนิหรือจับผิดแต่ควรเป็นการมุ่งส่งเสริมให้กำลังใจช่วยแก้ไขปัญหาให้ในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นก่อนที่จะถึงกระบวนการตัดสินใจหรือการประเมินกำหนดไว้ ซึ่งความหมายของการประเมินผู้วิจัยได้นำเสนอในหัวข้อต่อไป

3.1.3 ความหมายของการประเมินผล

ความหมายของการประเมินผล ในบริบทที่ใช้ควบคู่กับการกำกับติดตามนั้น มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย สรุปได้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการเชิงระบบที่พยายามประเมินความก้าวหน้าที่เป็นจริง รวมทั้งผลกระทบด้านความสำเร็จที่เกิดขึ้น (United Nations Development Program [UNDP], 2002: 6) ของโครงการ โปรแกรม หรือนโยบายที่ดำเนินอยู่ หรือเมื่อสิ้นสุดแล้ว โดยประเมินทั้งการออกแบบ การนำไปใช้ และผลของโครงการ มีเป้าหมายเพื่อตัดสินคุณค่า ความสอดคล้อง และการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์อย่างน้อยเพียงใด ตลอดจนอนาคตควรจะดำเนินการอย่างไร ซึ่งข้อมูลที่จะนำมาตัดสินคุณค่านั้นได้จากการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในแต่ละตัวบ่งชี้ โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ (OECD, 2002: 19; Cheyanne and Mark, 2006:92; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2541: 44; สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2551: 153-154; อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ, 2544:10-11)

และเมื่อนำการกำกับติดตาม และการประเมินผล มาดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบแล้ว ความหมายของคำว่ากำกับติดตามและประเมินผล จึงมีความหมายที่เชื่อมโยงถึงกันอย่างเป็นระบบมากขึ้น ดังที่จะกล่าวถึงต่อไป

3.1.4 ความหมายของการกำกับติดตามและประเมินผล

การดำเนินงานด้านการ กำกับ ติดตามและประเมินผลนั้น เป็นการทำงานประสานกันระหว่างระบบการ กำกับ ติดตาม (monitoring system) และระบบการประเมินผล (evaluation system) อันเป็นเครื่องมือ ที่สร้างความเข้มแข็งให้กับการประเมินและการตัดสินใจในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

การกำกับติดตามและประเมินผล หมายถึงการทำงานร่วมกัน (synergistic) ของการ กำกับ ติดตามและการประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยข้อมูลสารสนเทศจากการ กำกับ ติดตามเป็นปัจจัยหนึ่งแต่ไม่ใช่ปัจจัยนำเข้าที่เพียงพอที่จะดำเนินการประเมินอย่างถูกต้องแม่นยำ แต่ข้อมูลสารสนเทศจากการ กำกับ ติดตามอาจถูกรวบรวมและใช้เพื่อการจัดการอย่างต่อเนื่อง เสมือนการประเมินผลมีเครื่องมือการจัดการโครงการเพิ่มเข้ามา (Keith, 2006: 1-2, International Fund for Agricultural Development [IFAD], 2002: 2-9; Winnie, 2000: 3) แต่การประเมินผล ให้การแปลความหมายข้อมูลสารสนเทศของการปฏิบัติงานอย่างมีรายละเอียดมากขึ้น และเป็น กิจกรรมที่กินเวลา และมีค่าใช้จ่ายสูง การพึ่งพาข้อมูลจากการ กำกับติดตามทำให้การประเมินมี ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพิจารณาตัดสินที่เป็นปัจจุบันและประหยัดค่าใช้จ่าย และช่วยให้เข้าใจ การประเมินที่ดำเนินอยู่อย่างถ่องแท้ครอบคลุมและตรงประเด็น (เช่น การเจอกันเป็นประจำ) (IFAD, 2002: 2-9, Winnie, 2000: 3 และ อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ, 2544: 10-1) รวมทั้งสามารถ สะท้อนข้อมูลและรายงานควบคู่กันไปกับสภาพการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมโครงการตาม ความจำเป็นได้อีกด้วย (IFAD, 2002: 2-9)

การ กำกับ ติดตามและประเมินผลจึงเป็นกลไกและเครื่องมือสำคัญใน การบริหารและพัฒนาแผนงาน โครงการ และการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แต่จากนิยามดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การ กำกับติดตามและ ประเมินผลมิใช่สิ่งเดียวกัน ถึงแม้จะสามารถบูรณาการให้ดำเนินงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ และต่างก็มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้เกิดความสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ก็ตาม แต่ การกำกับติดตามและการประเมินผลกลับมีความแตกต่างกันอยู่มาก เพื่อให้การดำเนินงานด้าน การกำกับติดตามและประเมินผลครบถ้วน สมบูรณ์ อย่างสมดุลกัน รวมทั้งควรแยกแยะให้ได้ว่า การกำกับ ติดตามและประเมินผลแตกต่างกันอย่างไรเพื่อให้สามารถดำเนินงานครอบคลุมทั้ง การกำกับติดตาม และการประเมินผล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่จะได้กล่าวถึงความแตกต่าง ระหว่างการกำกับติดตามและประเมินผล ต่อไปนี้

3.1.5 ความแตกต่างระหว่างการกำกับติดตามและการประเมินผล

เหตุผลที่ต้องกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างการกำกับติดตามและการประเมินผล เนื่องจากมักเกิดความสับสนระหว่างการกำกับติดตามและการประเมินผล (The World Banks, 2002: 3) ผู้วิจัยจึงศึกษาความแตกต่างระหว่างการติดตามและการประเมินผล (The World Banks, 20023, The Global Fund, 2009: 12; Cheyanne and Mark, 2006: 56; สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2551: 153-154; เยาวดี วิบูลย์ศิริ, 2548: 224; อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ, 2544: 10-1; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2541: 17) สรุปได้ว่ามีความแตกต่างใน 8 ประเด็น ดังตารางที่ 2.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 ความแตกต่างระหว่างการกำกับติดตาม และการประเมินผล

ประเด็น	การกำกับติดตาม	การประเมินผล
1. ระยะเวลา	เป็นกระบวนการที่ดำเนินอย่างเป็นประจำ ต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลาดำเนินงาน เช่น วันต่อวัน ทุกอาทิตย์ ทุกเดือน เป็นต้น	เป็นการประเมินการบรรลุความสำเร็จเป็นระยะๆ เช่น ประเมินเพื่อปรับปรุง (formative evaluation) ประเมินรวมสรุป (summative evaluation) หรือ เพื่อประเมินผลกระทบ (impact evaluation) เป็นต้น
2. กระบวนการ	ใช้บันทึก การรายงานเป็นประจำ ระบบควบคุมดูแล (surveillance systems) สังเกต สํารวจเพื่อ การรายงานสารสนเทศในสิ่งที่ทำอยู่เน้นตรวจสอบกระบวนการดำเนินงาน ในแต่ละขั้นตอน ไม่ต้องตัดสินคุณค่า	เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่แม่นยำ อย่างมีหลักเกณฑ์เพื่อการตัดสินคุณค่า ทั้งภายในและภายนอก เน้นตรวจสอบผลลัพธ์/ผลกระทบ หรือสิ่งที่บรรลุความสำเร็จ และให้ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นต่างๆ ได้
3. ผู้ดำเนินการ	เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน/โครงการ หรือผู้มีส่วนร่วมอื่นๆ	เจ้าหน้าที่ทั้งในและนอกหน่วยงาน, ที่ปรึกษาด้าน การประเมินจากภายนอก

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเด็น	การกำกับติดตาม	การประเมินผล
4. ข้อมูล	รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานประจำ (ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และ ผลลัพธ์ของแผนงาน/โครงการ)	ใช้ข้อมูลสารสนเทศจากการติดตามเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินมาจัดกระทำอย่างมีหลักเกณฑ์ แม่นยำมากขึ้น และสามารถใช้อ้างอิงจากแหล่งอื่นๆ ได้ด้วย
5. ผู้ใช้ประโยชน์	(เน้น) ผู้ปฏิบัติงาน, ผู้บริหาร	(เน้น) ผู้บริหาร, ผู้ปฏิบัติ
6. ประโยชน์	ปรับปรุง แก้ไขปัญหาที่กำลังดำเนินงานอยู่ในขณะนี้	การตัดสินใจในการดำเนินการต่อไปในอนาคต เช่น พัฒนา ปรับปรุง ยกเลิก ดำเนินการต่อ เป็นต้น รวมทั้งตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรในอนาคตอีกด้วย
7. การพิจารณา รายละเอียดการดำเนินงาน	ปรับปรุง แก้ไขปัญหาที่กำลังดำเนินงานอยู่ในขณะนี้	ประเมินรายละเอียดที่วางแผนไว้และวิเคราะห์ให้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้วางแผนไว้ รวมทั้งค้นหาสาเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
8. วิธีการ	ใช้แผนเป็นกรอบอ้างอิงเปรียบเทียบซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญของการบริหารจัดการ	เปรียบเทียบกับเกณฑ์/มาตรฐาน มักครอบคลุมถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ

จากประเด็นด้านความแตกต่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า การกำกับติดตามและประเมินผลกลับมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เป็นกลไกของการพัฒนาที่สามารถใช้ร่วมกันได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า การติดตามเป็นส่วนหนึ่งหรือส่วนสนับสนุนการประเมินผล ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการกำกับติดตามจะใช้เป็นส่วนหนึ่งของสารสนเทศในการประเมินโดยใช้อย่างสม่ำเสมอและถูกต้องแล้วจะทำให้การประเมินโครงการนั้นๆ ทำได้ง่ายขึ้นและมีโอกาสประสบความสำเร็จสูงกว่าโครงการที่ไม่มี การกำกับ หรือติดตามอย่างไม่ครบถ้วน และสมบูรณ์ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2541: 14) ดังนั้นกระบวนการประเมินผลที่มีการกำกับติดตามเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการทำงานอย่างเป็นระบบ จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินงาน/โครงการอย่างยิ่ง ดังที่จะได้กล่าวถึงในหัวข้อต่อไปนี้

3.1.6 ประโยชน์ของการกำกับติดตามและประเมินผล

ประโยชน์ของระบบการ กำกับติดตามและประเมินผล มีจุดเด่นในเรื่องการมี ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงาน โดยไม่ต้องรอผลการประเมินแต่เพียงอย่าง เดียว ซึ่งอาจล่าช้าทำให้การดำเนินงานที่ผิดพลาดไม่ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องทัน ท่วงที ดังนั้น จากการศึกษาประโยชน์ของระบบการ กำกับติดตามและประเมินผล (Khalid, 2002: 4; The World Banks, 2004: 5; Joint United Nations Pro-gramme on HIV/AIDS [UNAIDS], 2003: 3; อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ, 2544: 102 –103) ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

3.1.6.1 ทำให้ผู้บริหารโครงการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรู้ขอบเขตของ โครงการเพื่อให้สามารถแก้ไขได้ถูกต้องและเห็นถึงขอบเขตที่พวกเขาจะทำให้บรรลุเป้าหมายซึ่ง นำไปสู่ผลลัพธ์ที่พวกเขาต้องการได้อย่างครบถ้วน และประเมินผลกระทบที่ต้องการได้

3.1.6.2 ระบบการติดตามและประเมินผลสร้างความโปร่งใสและ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) ในแง่ของการใช้ทรัพยากรของโครงการให้เกิด ประโยชน์เต็มที่หรือเป็นไปอย่างคุ้มค่า

3.1.6.3 ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการติดตามมีความชัดเจนมากขึ้นและ เป็นฐานสำหรับการตัดสินใจคุณค่าได้อย่างดี

3.1.6.4 เป็นเครื่องมือที่ดีให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้บริหารและสังคม ในการปรับปรุงการบริการ การวางแผน การจัดสรรทรัพยากรและการพัฒนาโครงการในอนาคต ต ถูกปรับปรุงเมื่อได้รับคำแนะนำจากการเรียนรู้ที่เรียนด้วยประสบการณ์ที่ผ่านมา

3.1.6.5 สามารถแจ้งสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการจัดการกับ การปฏิบัติงานและการบริการได้อย่างทันถ่วงที เพราะการติดตามและประเมินผลจะทำให้ผู้บริหาร โครงการทราบถึงปัญหา อุปสรรค ข้อดี ข้อเสีย ตลอดจนแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานโครงการ

3.1.6.6 ช่วยในการควบคุมคุณภาพของ การดำเนิน งาน เพราะการ กำกับ ติดตามและประเมินผลโครงการจะตรวจสอบและควบคุมการดำเนินงานทุกส่วนของโครงการอย่าง เป็นระบบ โดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อมิให้งานในส่วนใดมีปัญหาหรือไม่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตามเมื่อพบว่างานไม่มีคุณภาพ ก็จะต้องมีการให้ข้อมูล บ้อนกลับ (feedback) ให้มี การดำเนินงานใหม่เพื่อให้งานเป็นไปตามแผนงานที่ต้องการ

ทั้งนี้ ประโยชน์ของการ กำกับ ติดตามและประเมินผลที่กล่าวมาข้างต้น ต้องเกิดจากการร่วมมือทำงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของบุคคลหลายฝ่าย อาทิ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่โครงการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ให้คำปรึกษาด้านการประเมิน เป็นต้น นอกจากนี้ระบบการ กำกับ ติดตามและประเมินผลจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยังต้องมีความสอดคล้องกับแนวบริหารและการจัดการขององค์กรอีกด้วยสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พบ.ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มาตรา 20 ได้กำหนดให้ผู้ตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ทำหน้าที่ วิเคราะห์ วิจัย นิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการบริหารและการดำเนินงานโดยมุ่งผลการดำเนินงาน ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามุ่งผลการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นสำคัญ ดังนั้น ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลที่สอดคล้องกับระบบบริหารและการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา จึงเป็นระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (result-based monitoring and evaluation system) ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

3.2 มโนทัศน์การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลดำเนินงาน

การดำเนินงานใดๆ เมื่อสิ้นสุดแล้ว สิ่งที่ผู้บริหารองค์กรต้องการทราบเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน มิใช่เพียงรับรู้ข้อมูลจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเท่านั้น แต่ผู้บริหารต้องการทราบเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด มีผลกระทบจากการดำเนินงานเกิดขึ้นหรือไม่ เกิดขึ้นอย่างไร เพื่อมุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน กำหนด ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร พร้อมทั้งต้องสร้างตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานที่ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ จึงมีการปรับปรุงระบบบริหารงานจากเดิมที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผลผลิต มาใช้วิธีการบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ทำให้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลจึงเกิดการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้อง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาแนวคิดการบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงานในด้านความหมาย วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงานก่อนที่จะดำเนินการวางแผนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 การบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (result-based management)

ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา รัฐบาลของประเทศต่างๆ ได้มีความพยายามในการปรับปรุงการบริหารงานราชการให้ทันสมัย ขจัดความไม่คล่องตัวทางการบริหาร ตลอดจนเปลี่ยนแปลงกระบวนการบริหารแบบเดิม มาเป็นการบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และเพื่อให้เข้าใจกระบวนการดังกล่าวมากขึ้น ผู้วิจัยจึงศึกษาความหมายของการบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงานเป็นลำดับแรก ดังนี้

3.2.2. ความหมายของการบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

การบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงาน หมายถึง กลยุทธ์การจัดการที่มุ่งเข้าไปไปที่การบรรลุผลสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการองค์กรเป็นสำคัญ ด้วยการปรับปรุงการปฏิบัติงานในแง่ผลการดำเนินงาน (result) เป็นสำคัญ การบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงานให้ขอบข่ายงานการจัดการและเครื่องมือสำหรับวางแผนกลยุทธ์ การจัดการความเสี่ยง และการกำกับติดตามและประเมินผลผลปฏิบัติงานเพื่อการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการบริหารและการรายงานผลการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถวัดและตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส (accountability) และเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (CIDA, 1999; Meier, 2003: 6; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550: 139) พิจารณาได้จากการเปรียบเทียบผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่กำหนด (กรมชลประทาน, 2546:10)

จากความหมายข้างต้น ทำให้การบริหารงานกำหนดวัตถุประสงค์ที่แตกต่างจากการบริหารงานแบบเดิมอย่างสิ้นเชิง ดังรายละเอียดที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

3.2.3 วัตถุประสงค์ของการบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

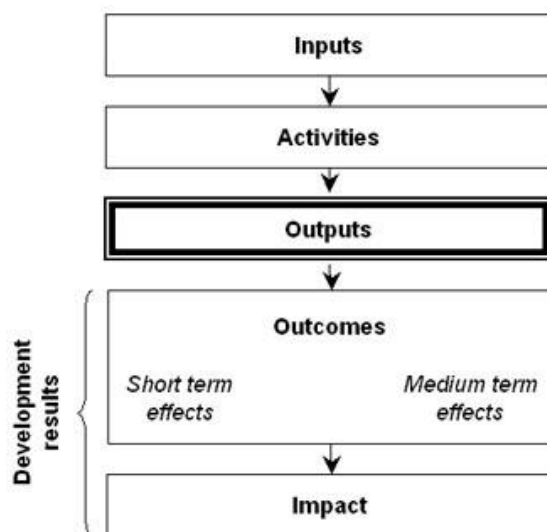
สวัสดิการสำนักงานข้าราชการพลเรือน (2550: 4) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารงานแบบมุ่งผลการดำเนินงานไว้ว่า เพื่อปรับปรุงผลการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดีขึ้น ผู้บริหารมีหน้าที่ควบคุมทิศทางการปฏิบัติงานของการบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เป็นเครื่องมือให้ช่วยทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงานว่าเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องหรือไม่ และใกล้บรรลุเป้าหมายขององค์กรเพียงใด หากผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าเป้าหมาย ผู้บริหารมีเวลาเพียงพอสำหรับการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อให้ผลการดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมาย

จากความหมายและวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการปฏิบัติงานให้บรรลุผลการดำเนินงาน (result) เป็นเป้าหมายสำคัญที่แตกต่างออกไปจากการปฏิบัติงานทั่วไปที่มุ่งเพียงผลผลิต (outputs) แต่เพียงอย่างเดียว แต่การปฏิบัติงานที่มุ่งผลการดำเนินงาน ต้องการให้กิจกรรมการดำเนินงานเกิดผลถึงในระดับผลผลิต (outcome) และผลกระทบ (impact) อีกด้วย

จึงทำให้ผู้กำหนดทิศทางของผลการดำเนินงานต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น การบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงานจึงออกแบบห่วงโซ่ผลการดำเนินงาน (result-chain) ขึ้นมา เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่สามารถวัดและอธิบายได้ในสถานการณ์อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์เชิงสาเหตุหรืออิทธิพลที่ทำให้เกิดโดยกิจกรรมการดำเนินงาน จึงมีผู้กำหนดห่วงโซ่ผลการดำเนินงานไว้ดังนี้

3.2.4 ห่วงโซ่การดำเนินงาน

ห่วงโซ่ผลการดำเนินงาน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของกิจกรรมที่ทำให้เกิดผลการดำเนินงานไว้มากมาย ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (input) กิจกรรมการดำเนินงาน (activity) ผลผลิต (output) ผลลัพธ์(outcome) และผลกระทบ (impact) (UNESCO, 2010: 6; Görgens and Kusek, 2010: 152; Spreckley, 2009:3; Farrel, 2009:25; CIDA, 2008:1-14; OECD,2002; สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน , 2545:28) ซึ่งห่วงโซ่การดำเนินงาน มีรายละเอียด ดังภาพที่ 2.5 ต่อไปนี้

ภาพที่ 2.5 ห่วงโซ่ผลลัพธ์ ตามแนวคิดของ OECD

โดยในปี ค.ศ. 2002 OECD หรือ องค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ ได้จัดทำมาตรฐานศัพท์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงานขึ้น และได้ นิยามคำศัพท์ของแต่ละองค์ประกอบย่อยในห่วงโซ่ผลลัพธ์ ดังนี้

3.2.4.1 ปัจจัยนำเข้า (output) หมายถึง ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต การบริหาร หรือการปฏิบัติงาน เช่น คน อาหาร เครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรเงินทางปัญญา เป็นต้น

3.2.4.2 กิจกรรม (activity) หมายถึง กระบวนการทำงานหรือการปฏิบัติงานที่ใช้ทรัพยากรเข้าสู่กระบวนการเพื่อทำให้เกิดผลผลิต ได้แก่ การนำปัจจัยนำเข้าทั้งหลายมาผ่านกระบวนการ เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้

3.2.4.3 ผลผลิต (output) หมายถึง ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เกิดขึ้นโดยตรง อันเนื่องมาจากกิจกรรมการดำเนินงาน ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อผู้รับบริการ อันเนื่องจากการดำเนินการหรือการให้บริการกับพวกเขา

3.2.4.4 ผลลัพธ์ (outcome) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากความสำเร็จในระดับผลลัพธ์เบื้องต้น เป็นระดับการวัดผล (effect) เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานหรือสิ้นสุดแผนงาน ทั้งในระยะสั้น (การเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องระดับทักษะ ความตระหนักรู้ของผู้ได้รับประโยชน์) และระยะกลาง (มักจะเกิดขึ้นที่การเปลี่ยนแปลงในระดับพฤติกรรม/การปฏิบัติงาน) โดยปกติมักวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือวิธีการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย ผู้ได้รับผลประโยชน์หลังได้รับการ

3.2.4.5 ผลกระทบ (impact) หมายถึง ผลระยะยาว (long term effect) ท้ายที่สุดที่เกิดจากผลผลิตที่สร้างขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนต่อสังคมหรือส่วนหนึ่งของสังคม โดยปกติมักจะวัดการบรรลุจุดหมายปลายทางขององค์กร แผนงานในลักษณะการเปลี่ยนแปลงสถานะที่ยั่งยืนของกลุ่มเป้าหมายผู้ได้รับผลประโยชน์

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ผลการดำเนินงาน (result) ประกอบด้วย ผลรวมระหว่างผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ที่เกิดจากการทำกิจกรรมการดำเนินงาน

3.2.5 องค์ประกอบการบริหารงานแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

การบริหารงานแบบมุ่งผลการดำเนินงาน จึงมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี , 2550: 139-141; United Nations Education, Scientific and Cultural Organization, 2010: 17-18)

3.2.5.1 กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานและมาตรฐาน (performance targets and standards)

3.2.5.2 สร้างวิสัยทัศน์ กำหนดพันธกิจ นโยบาย วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน แผนงาน งาน/โครงการ

3.2.5.3 ระบุผลการดำเนินงานที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับพันธกิจ มีการกำหนดเป้าหมายของคุณลักษณะหรือระบุหน่วยนับที่สามารถวัดหรือตรวจสอบได้จริง

3.2.5.4 กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานและมาตรฐานของผลงาน

3.2.5.5 กำกับติดตามผลการดำเนินงาน (performance monitoring) เป้าหมายของการกำกับติดตามเพื่อเปรียบเทียบแผนกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อติดตามกระบวนการไปสู่ผลการดำเนินงาน (result) ที่คาดหวัง ซึ่งเป็นโอกาสที่จะระดมกำลังและโยนโยนผู้ร่วมมือทั้งหลายและผู้ได้รับประโยชน์เพื่อสนับสนุนความเป็นเจ้าของ และความยั่งยืนผ่านแนวคิดแบบมีส่วนร่วม (participatory approach) ด้วยการเรียกร้องความรับผิดชอบต่อข้อมูลสารสนเทศและการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) สำหรับเป้าหมายของการกำกับติดตาม

3.2.5.6 สร้างตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงาน (performance indicators) ทั้งด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลงาน สำหรับใช้กำกับติดตามการดำเนินงาน

3.2.5.7 จัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงาน (performance information) ในระยะต่างๆ อย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอด้วยเครื่องมือที่เชื่อถือได้

3.2.5.8 เปรียบเทียบลักษณะการดำเนินงานกับมาตรฐานการดำเนินงาน กำกับติดตามวัดผลงานเบื้องต้น สำหรับเสนอเป็นสารสนเทศแก่ผู้บริหารให้ทราบถึงความก้าวหน้า เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร กระบวนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน เบื้องต้น และการพัฒนาปรับปรุงงาน

3.2.5.9 การประเมินผลการดำเนินงาน (performance evaluation) ประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นการตัดสินใจความสำเร็จของการดำเนินงาน สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับ/ขยาย และวางแผนงานต่อไปในอนาคต อันประกอบด้วย

- 1) ประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงาน
- 2) ประเมินประสิทธิผลของการดำเนินงาน
- 3) ประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง

การบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงาน จึงมุ่งเน้นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน กำหนดยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์การ พร้อมทั้งต้องสร้างตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อการติดตามและกระบวนการไปสู่ผลการดำเนินงาน (result) ที่คาดหวัง จากองค์ประกอบของการบริหารแบบมุ่งผลการดำเนินงานข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล

การดำเนินงานแตกต่างจากระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบดั้งเดิม ตรงที่ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลย้ายความสำคัญที่นอกจากผลผลิต (output) เพียงอย่างเดียวไปสู่การเน้นที่ผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact) มากขึ้น

3.2.6 การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เป็นเครื่องมือการจัดการภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง ที่อาจถูกใช้เพื่อช่วยผู้กำหนดนโยบายและผู้มีอำนาจตัดสินใจ ติดตามความก้าวหน้าและแสดงผลกระทบของโครงการ โปรแกรม หรือนโยบาย โดย Wholey (2001) กล่าวถึงบทบาทสำหรับนักประเมินในการจัดการยุคใหม่ที่เป็นการจัดการที่มุ่งผลการดำเนินงาน (result) ว่าควรมีบทบาทในการพัฒนาข้อตกลงเกี่ยวกับเป้าหมายและกลยุทธ์ โดยนักประเมินสามารถช่วยผู้กำหนดนโยบายและผู้บริหารระบบขอบเขตของผลลัพธ์ จัดตั้งหรือแก้ไขหน่วยงานและเป้าหมายของโครงการ ระบุองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของเป้าหมาย พัฒนากลยุทธ์เพื่อความสำเร็จของเป้าหมาย ส่วนบทบาทการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นบทบาทสำคัญต่อการจัดการมุ่งผลการดำเนินงาน โดยให้ข้อมูลย้อนกลับตามกลยุทธ์ที่ถูกลงไปสู่การปฏิบัติ นักประเมินอาจช่วยในการออกแบบระบบการวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งควรเน้นที่ระบบการวัดที่มีคุณภาพและข้อมูลสารสนเทศด้านการปฏิบัติงานที่ใช้ในการจัดการเป้าหมายการปฏิบัติงานให้สำเร็จ ส่วนบทบาทการใช้ข้อมูลวัดผลการปฏิบัติการและข้อมูลสารสนเทศทางการประเมิน นักประเมินสามารถช่วยให้หน่วยงานใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพการบริการ หรือประสิทธิผลของโครงการหรือช่วยในการออกแบบระบบการจัดการใหม่ที่เน้นผลการดำเนินงานมากขึ้น บทบาทที่สำคัญของนักประเมินผลเหล่านี้เอง ทำให้ประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น สาธารณรัฐศรีลังกา ต้องการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานขึ้น ได้ขอความช่วยเหลือไปยังธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank, 2006: 1-5) ในการพัฒนาสมรรถนะของมณฑลเพื่อกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน (result) ของโครงการ NPRS-II หรือ second national poverty reduction strategy ทำให้กลุ่มช่วยเหลือทางวิชาการ (the technical assistance: TA) ซึ่งเป็นหน่วยงานของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย เข้าช่วยในการนำการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งกลุ่มช่วยเหลือดำเนินการดังนี้ (1) พัฒนาตัวบ่งชี้และวิธีวิทยาการทางการติดตามและประเมิน ผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (2) การสร้างศูนย์กำกับติดตามระดับเขตพื้นที่ (3) ปรับปรุงสมรรถนะด้านการกำกับติดตามและประเมินผลระดับเขตพื้นที่ให้ดีขึ้น

แต่การสร้างและการทำให้ยั่งยืนของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานในองค์กรไม่ใช่เรื่องง่าย ระบบนี้ต้องการหน้าที่ เวลา ความพยายาม และทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง มีองค์กรมากมาย ทั้งประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาแล้ว เกิดความท้าทายที่จะเอาชนะการสร้างระบบนี้ ไม่มีวิธีที่ถูกต้องเพียงวิธีเดียวที่จะสร้างระบบนี้ และหลายประเทศ หลายองค์กรอาจจะมีขั้นตอนของการพัฒนาที่แตกต่างกัน แต่ต้องยอมรับว่า ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานเป็นการทำงานอย่างต่อเนื่องให้กับความก้าวหน้า จากการศึกษพบว่า ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานมีแบบจำลองหลากหลาย แต่แบบจำลองที่น่าสนใจคือ แบบจำลองบันได 10 ขั้น เพื่อระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ของ Kusek and Rist (2004)

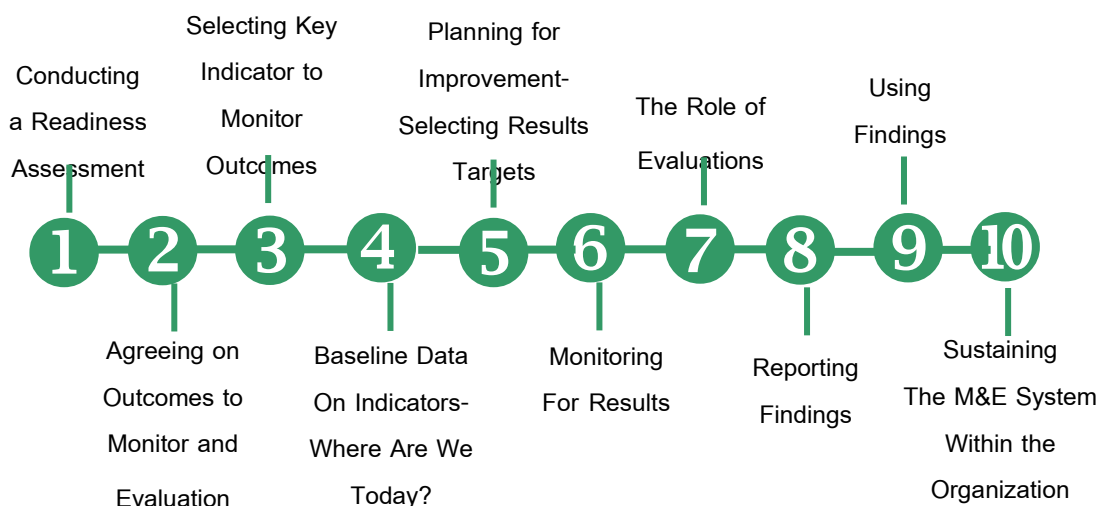
Kusek and Rist ได้เขียนรายละเอียดไว้ในหนังสือชื่อ “ Ten Step to Result-based Monitoring and Evaluation System” ระบุว่า ถึงแม้ว่าผู้เชี่ยวชาญมากมายได้เรียงลำดับขั้นตอนในการสร้างระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแตกต่างกันไป เช่น แบบจำลอง 4 ขั้น หรือ แบบจำลอง 7 ขั้น แต่การสร้างระบบการกำกับติดตามและประเมินผล ขาดขั้นตอนอันเป็นพื้นฐานเหล่านี้ไม่ได้ (Kusek and Rist, 2004: 19-25)

- 1) กำหนดผลลัพธ์และเป้าหมาย
- 2) คัดสรรตัวบ่งชี้ของผลลัพธ์เพื่อการติดตาม
- 3) รวบรวมข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานตามสภาพปัจจุบัน
- 4) กำหนดเป้าหมายเพื่อไปให้ถึงและระบุวันที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย
- 5) รวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินอย่างเป็นประจำไม่ว่าจะเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ก็ตาม

- 6) วิเคราะห์และรายงานผล

การออกแบบระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล

การดำเนินงาน บ่อยครั้งที่มักไม่เข้าใจความซับซ้อนและความบอบบางของประเทศ รัฐบาล หรือบริบทอื่นๆ แต่แบบจำลองบันได 10 ขั้น ที่จะนำเสนอด้งภาพที่ 2.6 นี้ให้ความสำคัญกับขั้นที่ 1 การประเมินความพร้อม (readiness asseement)

ภาพที่ 2.6 บันได 10 ขั้นสู่ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

แตกต่างจากแบบจำลองอื่นๆ เนื่องจาก แบบจำลองนี้ทำให้ ทราบถึงวิธีการสร้างระบบ การคงอยู่และที่สำคัญที่สุดความยั่งยืนของระบบการติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน จะทำได้อย่างไร มันยังแตกต่างไปจากแนวคิดอื่นๆ ตรงที่มันมีบันไดขั้นที่ 1 เกี่ยวกับการประเมินความพร้อม การประเมิน เช่นนี้ต้องดำเนินการก่อนจัดตั้งระบบ การประเมินความพร้อมเป็นเหมือนรากฐานของระบบการติดตามและประเมิน ถ้าปราศจากความเข้าใจในรากฐาน การพัฒนาอาจเต็มไปด้วยปัญหา และทำที่ดีที่สุดคือความล้มเหลว

ตลอดทั้งแบบจำลองจะเน้นไปที่กระบวนการแบบมีส่วนร่วมกระบวนการทางการเมือง และกระบวนการแบบหุ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและความคงอยู่ของระบบการติดตามและประเมินผล นั่นคือ มันจำเป็นสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกและภายในเพื่อทำให้คำปรึกษาและมีส่วนร่วมในการกำหนดผลลัพธ์ ตัวบ่งชี้ เป้าหมาย บันไดขั้นที่ 2 ของแบบจำลองเกี่ยวข้องกับการเลือกผลลัพธ์เพื่อการติดตามและประเมินผลลัพธ์ แสดงหนทางที่จะต้องดำเนินต่อไป

บันไดขั้นที่ 3 เกี่ยวข้องกับการกำหนดตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติงานหลักเพื่อการติดตามความก้าวหน้าด้วยตามปัจจัยนำเข้า กิจกรรม การดำเนินงาน ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ตัวบ่งชี้สามารถให้ผลสะท้อนกลับอย่างต่อเนื่องและมีข้อมูลสารสนเทศการปฏิบัติงานมากมาย มีคำแนะนำหลากหลายสำหรับการคัดสรรตัวบ่งชี้ที่สามารถเกื้อหนุนกระบวนการสุดท้ายการสร้างตัวบ่งชี้ที่ดีจะเป็นกระบวนการที่ต้องทำซ้ำแล้วซ้ำอีก

บันไดขั้นที่ 4 ของโมเดลเกี่ยวข้องกับการสร้างฐานการปฏิบัติงานทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่อาจใช้เมื่อเริ่มต้นช่วงเวลาการกำกับติดตาม

บันไดขั้นที่ 5 เกี่ยวข้องกับการเลือกเป้าหมายผล การดำเนินงาน นั่นคือขั้นตอนชั่วคราวของวิธีการที่ไปยังผลลัพธ์ระยะยาว เป้าหมายอาจเลือกโดยการตรวจสอบระดับตัวบ่งชี้มูลฐาน (Baseline indicator level) และวัตถุประสงค์ระดับของการปรับปรุง

บันไดขั้นที่ 6 ประกอบด้วยทั้งการนำไปสู่การปฏิบัติและการ กำกับติดตาม ผล การ กำกับ ติดตาม ผล นำมาซึ่งการรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานเชิงคุณภาพอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

บันไดขั้นที่ 7 เกี่ยวข้องกับการใช้ ประเภท และระยะเวลาการประเมิน

บันไดขั้นที่ 8 มองที่วิธีการวิเคราะห์และการรายงานข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจที่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงการ นโยบาย และโปรแกรม

บันไดขั้นที่ 9 การใช้ข้อค้นพบ มันสำคัญอย่างยิ่งในการรวบรวมและแบ่งปันองค์ความรู้และการเรียนรู้ภายในรัฐและองค์กร

บันไดขั้นที่ 10 ครอบคลุมสิ่งท้าทายในการคงอยู่ของระบบการ กำกับติดตาม และประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงาน อันประกอบไปด้วย ความต้องการบทบาทที่ชัดเจน ความรับผิดชอบ ข้อมูลที่น่าไว้วางใจ เชื่อถือได้ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ สมรรถนะและแรงกระตุ้นที่เหมาะสม

ระบบบันได 10 ขั้น อาจใช้สำหรับโครงการ โปรแกรม นโยบาย ถึงแม้ว่า ตามที่เห็นในภาพที่ 2.6 มันเหมือนเป็นกระบวนการเชิงเส้นตรง ในความเป็นจริงแล้ว มันไม่ใช่เช่นนั้น ขั้นตอนหนึ่งอาจถอยกลับอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้หรือไปข้างหน้าตามขั้นตอน หรือทำงานพร้อมกันมากกว่า 2 ขั้นตอนได้

การใช้ระบบการ กำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงานเช่นนี้ สามารถช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในวิธีการจัดการองค์กรหรือรัฐบาล เมื่อการสร้างและการคงอยู่เหมาะสม ระบบเช่นนี้ สามารถนำไปสู่ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และโปร่งใสมากขึ้น ปรับปรุงการปฏิบัติงาน และจัดการองค์ความรู้ได้อย่างดี และจากการสรุปบันได 10 ขั้นที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังนี้

บันไดขั้นที่ 1: การดำเนินการประเมินความพร้อม (conducting a readiness assessment)

ในบันไดขั้นที่ 1 นี้เป็นลักษณะเฉพาะ (unique) ที่เพิ่มเติมจากบรรดาแบบจำลอง M&E ที่มีอยู่ โดยบันไดขั้นที่ 1 นี้เป็นการจัดหาการวิเคราะห์ขอบข่ายงานเพื่อการประเมินสมรรถนะเกี่ยวกับองค์กร และความเต็มใจที่จะได้รับการกำกับติดตามและประเมินผล หลักสำคัญของขั้นนี้คือ สร้างความเป็นเจ้าของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และช่วยในการพัฒนาองค์กร แต่น่าเสียดายที่มักไม่เข้าใจหรือละเว้นขั้นตอนนี้ โดยบันไดขั้นที่ 1 นี้กล่าวถึง (ก) ความสำคัญของการดำเนินการประเมินความพร้อม (ข) ส่วนสำคัญ 3 ส่วนของการประเมินความพร้อม และ (ค) ขอบเขตการวินิจฉัยหลัก 8 ประการที่ต้องถูกไตร่ตรองในการประเมินความพร้อม

(ก) ความสำคัญของการดำเนินการประเมินความพร้อม

ผู้เชี่ยวชาญที่ได้เคยคิดแบบจำลองจำนวนมากสำหรับการสร้างระบบ การกำกับติดตามและประเมินผล ที่แตกต่างกันนั้น บ่อยครั้งที่ขาดความยืดหยุ่นและไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างในบริบทของประเทศที่ห่างไกล ความต้องการของประเทศทดลองบ่อยครั้งที่ถูกเข้าใจอย่างคลุมเครือ โดยความพยายามของผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นที่จะให้ความสนับสนุนด้านเทคนิคต่างๆ สำหรับความตั้งใจดีทั้งหมดที่จะออกแบบขั้นสูง สร้างสรรค์ และใช้ระบบ M&E แบบมุ่งผลการดำเนินงาน ขาดจุดเน้นที่ให้ความสำคัญกับการเมืองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน องค์กรองค์กรประกอบด้านวัฒนธรรมและบริบท

แบบจำลองที่มีอยู่ส่วนใหญ่เริ่มโดย การมุ่ง การสร้างระบบ การกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานทันที โดยปราศจากความรู้ที่จำเป็น อาทิเช่น บทบาทขององค์กร ความรับผิดชอบ และสมรรถนะที่เกี่ยวข้อง มีแบบจำลองไม่มากนักที่กำหนดคำถามด้านความพร้อม

ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ มักตั้งคำถาม “อะไร (What)” – เป้าหมายคืออะไร? ตัวบ่งชี้คืออะไร? หรือไม่กี่ “ทำไม (Why)” – ทำไมเราต้องวัดบางสิ่งบางอย่าง? ทำไมเราต้องการที่จะเริ่มดำเนินการสร้างระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ที่มีความยั่งยืน?

เพื่อที่จะตอบคำถาม “ทำไม” จึงมีงานเบื้องต้นที่ค่อนข้างสำคัญที่ต้องทำก่อนสร้างระบบ M&E แบบมุ่งผล การดำเนินงาน การทำงานเบื้องต้นนั้นนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบของการประเมินความพร้อมที่จะถูกนำเสนอขึ้น เราจะเดินกันไปที่ละก้าว ตั้งแต่ประเด็นที่สำคัญ ความเกี่ยวพัน และคำถามที่ควรถูกกล่าวถึงก่อนเริ่มดำเนินการสร้างระบบ การกำกับติดตามและประเมินผล

อาจมีการตั้งคำถามด้วยว่า การประเมินความพร้อม แตกต่างจากการประเมินความต้องการจำเป็น (need assessment) อย่างไร? มันเหมือนกันหรือไม่? ในความเป็นจริง พวกมันไม่เหมือนกัน ความต้องการจำเป็น ถือว่ามีมูลฐานบางอย่างคำถามสำคัญ เพื่อว่ารัฐนั้นต้องการระบบเช่นนี้หรือไม่ แต่การประเมินความพร้อม ถือว่ารัฐบาลต้องการที่จะมีระบบนี้ และรัฐพร้อม และสามารถที่จะดำเนินการสร้างระบบ ใช้ระบบ และให้ระบบยั่งยืนได้หรือไม่ ตัวอย่างเช่น อะไรคือสมรรถนะของรัฐบาลเกี่ยวกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงาน มันวัดผลผลิตได้อย่างไร ใช่หรือไม่? รัฐบาลอยู่ในฐานะที่ดำเนินการนอกเหนือจากวัดผลผลิตไปสู่การวัดผลลัพธ์ได้หรือไม่? การประเมินความพร้อมให้ขอบข่ายงานที่ว่าด้วยการวิเคราะห์สำหรับจัดอันดับความสามารถที่จะ กำกับ ติดตามและประเมินความก้าวหน้าในความสำเร็จที่ถูกต้องแบบเพื่อพัฒนาเป้าหมายของประเทศนั้นๆ

(ข) ส่วนสำคัญ 3 ส่วนของการประเมินความพร้อม

การประเมินความพร้อมเป็นการวินิจฉัยความช่วยเหลือสนับสนุนที่จะช่วยการตัดสินใจให้ประเทศนั้นต้องการอะไรสำหรับสร้างระบบ การกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานมันประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1: สิ่งจูงใจหรือความต้องการสำหรับการออกแบบและการสร้างระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน มี 5 คำถามหลักที่เกี่ยวข้องกับสิ่งจูงใจ:

- อะไรคือการผลักดันที่จำเป็นสำหรับการสร้างระบบการ ข
- ใครคือผู้ให้ความช่วยเหลือสำหรับการสร้างและการใช้ระบบ
- อะไรคือการจูงใจให้ผู้สนับสนุนสร้างระบบ
- ใครจะได้รับประโยชน์จากการสร้างระบบ
- ใครจะไม่ได้รับประโยชน์จากการสร้างระบบ

ส่วนที่ 2 : บทบาทและความรับผิดชอบและโครงสร้างที่มีอยู่สำหรับการประเมินการปฏิบัติงานของรัฐบาล มี 8 คำถาม ที่เกี่ยวข้องดังนี้

- อะไรคือบทบาทของ central ministry และ line ministry ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน
- อะไรคือบทบาทของรัฐบาลกลาง
- กระทรวง/หน่วยงานได้แบ่งปันข้อมูลสารสนเทศกับหน่วยงานอื่นหรือไม่
- รัฐบาลมีระเบียบวาระการประชุมหลังจัดหาข้อมูลหรือไม่
- อะไรคือบทบาทของประชาสังคม

- ใครในประเทศที่เป็นจัดหาข้อมูล
- ที่ไหนในรัฐบาลที่จะใช้ข้อมูล

ส่วนที่ 3 : ต้องมีการสร้างสมรรถนะสำหรับระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน มี 3 คำถาม ที่เกี่ยวข้องดังนี้

- อะไรคือทักษะของข้าราชการในรัฐบาลที่ควรมี
- มีการช่วยเหลือทางเทคนิควิธี การสร้างสมรรถนะ หรือการฝึกอบรมในการติดตามและประเมินผลหรือไม่
- มีสถาบัน ศูนย์วิจัย องค์กรอิสระ หรือมหาวิทยาลัยในประเทศที่มีสมรรถนะที่จะให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคหรือฝึกหัดข้าราชการหรือคนอื่นๆ ในการติดตามและประเมินผลแบบอิงการปฏิบัติงานหรือไม่

(ค) การประเมินความพร้อม: 8 คำถามสำคัญ

การประเมินความพร้อมคือเครื่องมือวินิจฉัยที่อาจใช้เพื่อการตัดสินใจต้องทำอะไรบางอย่างให้เข้าที่ก่อนการสร้างระบบ M&E แบบมุ่งผลการดำเนินงาน หรือไม่ มันถูกเจตนาที่จะช่วยเหลือและให้ประโยชน์กับ individual government ชุมชนที่บริจาค (donor community) การประเมินความพร้อมให้คำแนะนำผ่าน 8 เรื่อง ที่ต้องไตร่ตรองและสำรวจในการตัดสินใจในความสามารถและความเต็มใจของประเทศนั้นเพื่อรับเอาระบบและมุ่งสู่ระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

- ความกดดันที่เป็นไปได้ อะไรที่กระตุ้นความต้องการระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลภายในส่วนของรัฐบาลและทำไม ?
- ใครจะเป็นผู้สนับสนุนระบบ
- อะไรคือสิ่งจูงใจให้ผู้สนับสนุนส่งเสริมความพยายามเช่นนี้
- ใครจะเป็นเจ้าของระบบ ใครจะได้รับประโยชน์จากระบบ ข้อมูลสารสนเทศมากมายเท่าใดที่พวกเขาต้องการอย่างแท้จริง
- ระบบจะสนับสนุนการจัดสรรแหล่งทรัพยากรและผลสำเร็จของเป้าหมายโครงการได้ดีขึ้นอย่างไร
- การจัดการองค์กร ผู้สนับสนุน และเจ้าหน้าที่ตอบสนองต่อการจัดการข้อมูลสารสนเทศทางลบผ่านระบบการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างไร

- สมรรถนะที่มีอยู่จะสนับสนุนระบบ การกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานอยู่ที่ไหน ?

- ระบบจะเชื่อมโยงโครงการ โปรแกรม ภาคส่วน และเป้าหมายระดับชาติอย่างไร?

บันไดขั้นที่ 2 : เลือกผลลัพธ์เพื่อกำกับติดตามและประเมินผล (agreeing on outcomes to monitoring and evaluation)

ขั้นต่อไปคือการเลือกและตกลงกันในเรื่องผลลัพธ์ (outcome) ได้มาจากจุดมุ่งหมาย (goals) เพื่อกำกับติดตามและประเมินผล

1) ความสำคัญของผลลัพธ์ (importance of outcomes)

เมื่อเริ่มต้น มันสำคัญมากที่จะมีการแยกแยะระหว่างจุดมุ่งหมายและผลลัพธ์ จุดมุ่งหมายโดยทั่วไปแล้วจะตั้งเป้าหมายเป็นระยะยาว (long term) ผลลัพธ์กลายเป็นเป้าหมายที่เป็นช่วงสั้นๆ ทำไมในขั้นตอนนี้ มันถึงสำคัญที่จะต้องเน้นไปที่ผลลัพธ์ ทำไมถึงไม่มุ่งไปที่กำหนดตัวบ่งชี้ นั่นเพราะการกำหนดผลลัพธ์จะแสดงตัวอย่างคล้ายๆ กับสิ่งที่ความสำเร็จควรจะเป็นในทางตรงกันข้าม ตัวบ่งชี้จะตรงประเด็นก็ต่อเมื่อตัวบ่งชี้วัดเปรียบเทียบกับจุดประสงค์ ดังนั้นการวัดตัวบ่งชี้จะแสดงความก้าวหน้าที่มุ่งไปให้ถึงตามที่จุดประสงค์ต้องการ

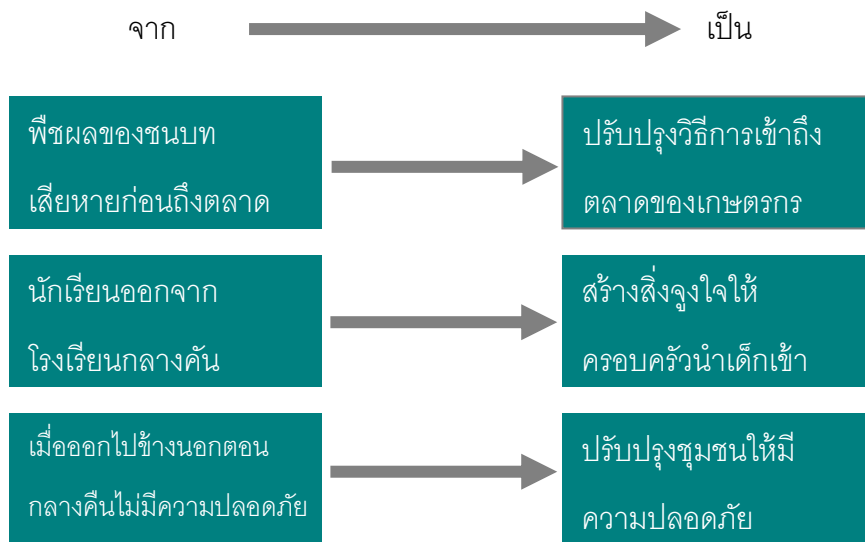
การกำหนดผลลัพธ์เป็นสิ่งจำเป็นต่อการสร้างระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน การสร้างระบบเป็นกระบวนการโดยพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยนำเข้า (input) กิจกรรม (activity) และผลผลิต (output) ซึ่งทั้งหมดนี้ ได้มาและเป็นผลมาจากการกำหนดผลลัพธ์ ตัวบ่งชี้ เป้าหมาย ขอบข่ายงานการปฏิบัติงาน ได้มาจากหรือตั้งอยู่บนการกำหนดผลลัพธ์

2) กระบวนการโดยสรุปของการกำหนดและเลือกผลลัพธ์

- ระบุตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : หน่วยงานไหนที่เกี่ยวข้อง ใครที่สนใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องติดตามและประเมินผลบ้าง

- ระบุข้อเกี่ยวข้องที่สำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : ใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่นการระดมสมอง (brainstorming) การสนทนากลุ่ม (focus group) การสำรวจ (survey) และ สนทนา กลุ่ม (interview) เพื่อค้นพบความสนใจของกลุ่มที่เกี่ยวข้องความคิดเห็นที่หลากหลายต้องรับฟัง

- แปลงปัญหาให้เป็นคำพูดเพื่อการปรับปรุงผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ : มันควรถูกสังเกตว่าการกำหนดปัญหาให้เป็นผลลัพธ์ทางบวกค่อนข้างจะแตกต่างจากการเน้นปัญหาทั่วไป เราส่งเสริมผลลัพธ์เชิงบวกมากกว่าเชิงลบ ดังที่ได้แสดงตัวอย่างการแปลงปัญหาไปสู่การปรับปรุงผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ในภาพที่ 2.7 ด้านล่างนี้

ภาพที่ 2.7 การแปลงปัญหาไปสู่การปรับปรุงผลลัพธ์ที่เป็นไปได้

- แยกเพื่อไปให้ถึงผลลัพธ์ที่ต้องการ : ผลลัพธ์ควรถูกแยกอย่างเพียงพอเพื่อไปให้ถึงการปรับปรุงเพียงอย่างเดียวในแต่ละผลลัพธ์ เช่น ผลลัพธ์อาจเป็น “เพิ่มจำนวนร้อยละของผู้มีงานทำ” เพื่อให้รู้ว่าผลลัพธ์จะประสบความสำเร็จหรือไม่ เป้าหมายจำเป็นที่จะแยกเพื่อตอบคำถาม เพื่อใคร? ที่ไหน? มากเท่าไร? ระยะเวลา เท่าไร? เราจำเป็นต้องแยกผลลัพธ์นี้โดยการตรวจสอบการเพิ่มขึ้นของการมีงานทำในกลุ่มเป้าหมาย จำนวนร้อยละที่เปลี่ยนแปลง และช่วงเวลา ตัวอย่างเช่น การแยกผลลัพธ์อาจเพื่อเพิ่มการจ้างงานระหว่างเยาวชนในชนบท 20 % ขึ้นไปในอีก 4 ปีข้างหน้า การแยกผลลัพธ์เป็นส่วนประกอบย่อย เราสามารถกำหนดตัวบ่งชี้เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ได้

- พัฒนาแผนเพื่อการประเมินว่ารัฐหรือองค์กรบรรลุผลลัพธ์ได้อย่างไร : เมื่อระบบกำกับ ติดตามประเภทหนึ่งใช้เครื่องมืออิงการนำไปสู่การปฏิบัติแบบดั้งเดิมของปัจจัยนำเข้า กิจกรรม และผลผลิต จำเป็นต้องทำให้ชัดเจนเกี่ยวกับผลลัพธ์ ผู้บริหารจะรวบรวมปัจจัยนำเข้า กำหนดกิจกรรม และคอยผลผลิต แต่จุดอ่อนของแนวคิดนี้คือ การเสร็จสิ้นของกิจกรรมทั้งหมดและผลผลิตไม่เหมือนกันสิ่งที่ผลลัพธ์ต้องการ กิจกรรมทั้งหมดอาจมุ่งหมายหรืออาจไม่มุ่งหมายที่ผลลัพธ์ที่ต้องการให้มีผล การดำเนินงาน รายงานชิ้นงานและกิจกรรมไม่ได้วัดผล การดำเนินงาน แม้ว่า กิจกรรมไปตามช่วงเวลา แต่ผลลัพธ์ที่ต้องการอาจไม่ บรรลุผลการดำเนินงาน แต่ไม่ได้หมายถึงกิจกรรมไม่ใช่สิ่งสำคัญ การปฏิบัติการจำเป็นต้องมีการจัดการและนำไปโปรแกรมไปสู่การปฏิบัติ การใช้ทรัพยากร และบริการภาครัฐ เหล่านี้สำคัญมากกับกระบวนการ

บันไดขั้นที่ 3 : เลือกตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานที่สำคัญเพื่อ กำกับติดตามผลลัพธ์ (Selecting Key Performance to Monitor Outcomes)

เราจะรู้ได้อย่างไรว่าเมื่อไหร่เราบรรลุผลตามผลลัพธ์ที่ต้องการของเรา? หลังจากการตรวจสอบความสำคัญของการกำหนดผลลัพธ์ที่สามารถบรรลุผลได้และนิยามผลลัพธ์อย่างดี ประเด็นและกระบวนการที่เกี่ยวข้องในการกำหนดผลลัพธ์เหล่านั้น เรากลับไปยังการเลือกตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ไม่เหมือนกับผลลัพธ์ ตัวบ่งชี้เป็นตัวแปรเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ที่ให้ตัวอย่างและน่าเชื่อถือเพื่อวัดการบรรลุผลสำเร็จ สะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมต่อกับการสอดแทรก (intervention) หรือเพื่อช่วยประเมินการปฏิบัติขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ ตัวบ่งชี้ควรถูกพัฒนาสำหรับทุกระดับของระบบ การกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงาน ตัวบ่งชี้ต้องติดตามความก้าวหน้าเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า กิจกรรม การดำเนินงาน ผลผลิต ผลลัพธ์ และจุดมุ่งหมาย ความก้าวหน้าจำเป็นต้องถูกติดตามที่ทุกระดับของระบบเพื่อให้ผลสะท้อนกับบนเนื้อหาของความสำเร็จและเนื้อหาที่การปรับปรุงอาจถูกต้องการขึ้นมา

ตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ช่วยตอบคำถาม 2 ข้อ ที่ว่าเราจะรู้ว่าการบรรลุความสำเร็จเมื่อเราไปถึงความสำเร็จนั้นแล้วได้อย่างไร? เราจะมุ่งไปสู่การบรรลุความสำเร็จในตัวผลลัพธ์ที่เราต้องการหรือไม่? การกำหนดตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมเพื่อตอบคำถามเหล่านี้กลายเป็นส่วนที่จำเป็นของรูปแบบบันได 10 ขั้น นี้

1) การแปลงผลลัพธ์เป็นตัวบ่งชี้ผลลัพธ์

เมื่อเราพิจารณาอย่างรอบคอบในการวัดผลสัมฤทธิ์ เราหมายถึงการวัดผลลัพธ์มากกว่าแค่การวัดปัจจัยนำเข้าและผลผลิต อย่างไรก็ตาม เราต้องแปลงผลลัพธ์เหล่านั้นไปสู่ตัวบ่งชี้ปฏิบัติการที่สามารถวัดได้

2) CREAM ของตัวบ่งชี้การปฏิบัติการที่ดี

CREAM คือชุดของเกณฑ์ (criteria) เพื่อช่วยในการพัฒนาตัววัด ซึ่งประกอบด้วย

Clear (ชัดเจน) : แม่นยำและไม่คลุมเครือ

Relevant (ตรงประเด็น) : จัดสรรเรื่องที่เกี่ยวข้อง

Economic (ประหยัด) : จัดหาค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม

Adequate (พอเพียง) : จัดหาหลักการประเมินการปฏิบัติงานที่เพียงพอ

Monitorable (ติดตามได้) : ยอมรับความถูกต้องอิสระ

3) การสร้างตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ควรถูกสร้างเพื่อตอบสนองความต้องการที่เฉพาะเจาะจง ตัวบ่งชี้จำเป็นต้องสะท้อนโดยตรงของผลลัพธ์ด้วย และตัวบ่งชี้ใหม่ไม่ควรถูกเปลี่ยนบ่อยนัก สองคำถามที่ควรตอบก่อนเปลี่ยนหรือทิ้งตัวบ่งชี้คือ เราได้ทดสอบตัวบ่งชี้เหล่านี้เพียงพอที่จะรู้หรือไม่ว่ามันให้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อวัดผลลัพธ์ที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่? ตัวบ่งชี้ได้ให้ข้อมูลสารสนเทศที่ทำให้มันมีประโยชน์เสมือนเป็นเครื่องมือเพื่อการจัดการหรือไม่? ตัวบ่งชี้ที่ดีควรคิดอย่างรอบคอบ ตัวบ่งชี้การปฏิบัติการอาจถูกใช้เพื่อติดตามผลลัพธ์และให้ผลสะท้อนกลับอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่วัฏจักรของโครงการ โปรแกรม หรือนโยบาย

บันไดขั้นที่ 4 : กำหนดข้อมูลพื้นฐานและเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้การสร้างข้อมูลพื้นฐานตามตัวบ่งชี้

การสร้างข้อมูลพื้นฐานควรมาจากความคิดของเจ้าของประเทศ เราประเมินสมรรถนะส่วนบุคคลของเราเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานที่เราเป็นเจ้าของและการใช้ชีวิตของเรา พื้นฐานสมรรถนะเป็นข้อมูลสารสนเทศทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ข้อมูลพื้นฐานถูกใช้เพื่อกำหนดทิศทางเพื่อการ กำกับติดตามการปฏิบัติงานในอนาคต ข้อมูลพื้นฐานเป็นการวัดตัวบ่งชี้ที่จำเป็นครั้งแรก

มีคำถามหลัก 8 ข้อที่ควรถูกถามในการสร้างข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานสำหรับทุกตัวบ่งชี้

- (1) อะไรคือแหล่งข้อมูล?
- (2) อะไรคือวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล?
- (3) เก็บข้อมูลบ่อยแค่ไหน?
- (4) ใครเป็นคนผู้เก็บรวบรวมข้อมูล?
- (5) ค่าใช้จ่ายและความยากง่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูลคืออะไร?
- (6) ใครเป็นคนวิเคราะห์ข้อมูล?
- (7) ใครจะเป็นผู้รายงานข้อมูล?
- (8) ใครจะเป็นผู้ใช้ข้อมูล?

ประเด็นที่ต้องถูกไต่ร่ตรงเมื่อมีการระบุแหล่งข้อมูล อาทิ แหล่งข้อมูลสามารถเข้าถึงได้จริงหรือไม่? แหล่งข้อมูลให้ข้อมูลเชิงคุณภาพได้หรือไม่? แหล่งข้อมูลสามารถเข้าถึงได้ทันเวลาหรือไม่? มันเป็นเรื่องสำคัญที่การเก็บรวบรวมจะเก็บข้อมูลที่ตั้งใจจะนำมาใช้เท่านั้น ไม่มีความจำเป็นที่จะเก็บข้อมูลสารสนเทศที่ผู้บริหารไม่ต้องใช้ อย่าเสียเวลาไปเก็บข้อมูลสารสนเทศอื่นๆ ที่ไม่จำเป็น

แหล่งข้อมูลตามตัวบ่งชี้สามารถเป็นทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ข้อมูลปฐมภูมิถูกเก็บโดยตรงโดยองค์กรที่เกี่ยวข้อง และอาจประกอบด้วย งบประมาณหรือข้อมูลบุคลากร การสำรวจ การสัมภาษณ์ การสังเกตโดยตรง ข้อมูลทุติยภูมิอาจรวบรวมจากองค์กรภายนอกอื่นๆ

บันไดขั้นที่ 5 : การวางแผนเพื่อการปรับปรุง — การเลือกเป้าหมายผลการดำเนินงาน

การกำหนดเป้าหมายเป็นขั้นตอนท้ายสุดในการสร้างขอบข่ายงานในการปฏิบัติงานซึ่งอิงผลลัพธ์ ตัวบ่งชี้ และข้อมูลพื้นฐานตามลำดับ

1) นิยามเป้าหมาย (definition of targets)

เป้าหมายคือ วัตถุประสงค์ที่ถูกทำให้เป็นจริงที่แสดงจำนวน เวลา และสถานที่ ในเนื้อแท้ เป้าหมายเป็นระดับที่แสดงปริมาณของตัวบ่งชี้ที่ประเทศ สังคม หรือองค์กร ต้องการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ก่อนเวลาที่ให้ไว้ เช่น ครอบครัวทุกครอบครัวควรได้รับประทานอาหาร 2 มื้อ ในทุกวันๆ ก่อน คศ. 2005

องค์ประกอบเพื่อพิจารณาเมื่อเลือกเป้าหมายตัวบ่งชี้การปฏิบัติการ องค์ประกอบหนึ่งคือความสำคัญของการเก็บข้อมูลพื้นฐานอย่างจริงจัง การกำหนดเป้าหมายที่เป็นไปได้เกี่ยวข้องกับกับการยอมรับว่าผลลัพธ์ที่ต้องการมากที่สุดกินเวลานาน ชับซ้อน และไม่บรรลุผลสำเร็จอย่างรวดเร็ว ดังนั้น มีความจำเป็นที่จะกำหนดเป้าหมายเป็นวัตถุประสงค์ระยะสั้นบนเส้นทางไปสู่ผลสำเร็จของผลลัพธ์

ถ้ามีตัวบ่งชี้ใหม่ ให้ระมัดระวังเกี่ยวกับการยืนยันเป้าหมายมันอาจดีกว่าที่ใช้ช่วง (range) แทน เป้าหมายไม่ต้องเป็นค่าตัวเลขเดียวกันก็ได้ ในบางกรณีมันอาจเป็นพิสัย เช่น ในปี 2003 เป็นก่อนปี 2003 หรือ ร้อยละ 80-85 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น

บันไดขั้นที่ 6 : กำกับติดตามผลการดำเนินงาน (monitoring for results)

หลังจากกำหนดเป้าหมายและทำให้ชอบข่างานอิงการปฏิบัติงานสมบูรณ์แล้ว ตอนนี้อเราพร้อมที่จะใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อกำกับติดตามผลการดำเนินงานแล้ว

1) ประเภทและระดับของการกำกับติดตาม

การกำกับติดตามมี 2 ประเภทคือ การ กำกับติดตามการดำเนินงาน และการ กำกับติดตามแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ทั้ง 2 ประเภทมีความสำคัญในการ กำกับติดตามแบบมุ่งผลการดำเนินงาน การกำกับติดตามการดำเนินงานเป็นการติดตามวิธีและยุทธศาสตร์ (นั่นคือ ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม และผลผลิตในแผนการทำงาน) ที่ใช้เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามผลลัพธ์ที่มี วิธีการและกลยุทธ์เหล่านี้สนับสนุนโดยใช้เครื่องมือการจัดการ ประกอบด้วย แหล่งงบประมาณ เจ้าหน้าที่แผนกิจกรรม และควรให้ความสำคัญด้วยว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีและยุทธศาสตร์ และเป้าหมายผลลัพธ์อย่างไร

2) หลักสำคัญในการสร้างระบบการกำกับติดตาม

มีหลักการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างระบบ การกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงาน ดังนี้

- 2.1) มีข้อมูลผลการดำเนินงาน ที่ต้องการที่ระดับโครงการ โปรแกรม และนโยบาย
- 2.2) ข้อมูลผลการดำเนินงาน ต้องเคลื่อนทั้งจากแนวนอนและแนวตั้งในองค์กร
- 2.3) ความต้องการข้อมูลผลการดำเนินงานที่แต่ละระดับจำเป็นต้องถูกแยกแยะ
- 2.4) สิ่งที่ต้องรับผิดชอบที่แต่ละระดับจำเป็นที่จะต้องทำให้ชัดเจน อาทิ
 - ข้อมูลอะไรที่จะถูกเก็บรวบรวม (แหล่ง)
 - ข้อมูลจะถูกเก็บเมื่อไร (ความถี่)
 - ข้อมูลจะเก็บอย่างไร (วิธีวิทยาการ)
 - ใครเป็นคนเก็บข้อมูล
 - ใครเป็นคนรายงานข้อมูล
 - ข้อมูลที่ถูกเก็บสำหรับใคร

บันไดขั้นที่ 7 : ในการติดตามและประเมินผล — การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการประเมิน
เพื่อสนับสนุนระบบการจัดการมุ่งผลการดำเนินงาน

บันไดขั้นที่ 6 ได้เน้นไปที่หน้าที่ของการ กำกับ ติดตาม การสร้างระบบ กำกับ ติดตาม เพื่อติดตามการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้อย่างแน่นอนสำหรับผู้ดำเนินงาน (manager) ระบบการ กำกับ ติดตาม ให้ข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่องนำไปสู่ทิศทางที่เปลี่ยนแปลงไป ก้าวเดินของการเปลี่ยนแปลง และขนาดที่เปลี่ยนแปลงไป มันยังแสดงการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้คาดคิดอีกด้วย จุดเปลี่ยนแปลงทั้งหมดนี้เพื่อให้รู้ว่านโยบาย โปรแกรม โครงการเคลื่อนย้ายไปในทิศทางที่ต้องการหรือไม่

เรายังได้เน้นว่าข้อมูลการติดตามไม่ได้ให้การให้เหตุผลหรือความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลสำหรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ นั้น ข้อมูลจากการติดตามเหล่านั้นไม่ได้ให้หลักฐานว่าการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างไร เพียงแต่ให้ข้อมูลว่าเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ ข้อมูลการติดตามไม่ได้กล่าวถึงจุดอ่อน จุดแข็งในการออกแบบโครงการ โปรแกรม หรือนโยบาย ดังนั้น การกล่าวถึงสิ่งเหล่านี้และคำถามที่สำคัญอื่นๆ ที่สนใจในที่มาของเหตุผลที่สมควร ข้อมูลการประเมินจึงเป็นสิ่งจำเป็นในระบบ M&E

1) การใช้การประเมินในทางปฏิบัติ (pragmatic used of evaluation)

มาที่รายการในทางปฏิบัติ 6 รายการ ของการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการประเมินที่ ผู้บริการภาครัฐสามารถสร้างได้

● ข้อมูลสารสนเทศทางการประเมินสามารถแจ้งผู้บริหารบนสิ่งที่นโยบายหรือ โปรแกรมประสบความสำเร็จมากกว่าหรือน้อยกว่า ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้สามารถช่วยในการแนะนำการตัดสินใจบนผลการแนะนำการขยายเพิ่มเติม ออกแบบใหม่หรือแม้แต่หยุดความคิดในการริเริ่มโดยสิ้นเชิง

- ช่วยในการทบทวนสาเหตุของปัญหา
- ระบุการปรากฏออกมาของปัญหา
- สนับสนุนการตัดสินใจตามความเป็นไปได้หรือการเลือกที่ดีที่สุด
- สนับสนุนการปฏิรูปและการเปลี่ยนแปลงภาครัฐ
- สร้างมิติในสาเหตุของปัญหาและจะตอบสนองของปัญหาอย่างไร

2) ประเภทของการประเมิน

ประเภทของการประเมินที่แตกต่างกันเหมาะสมกับการตอบคำถามที่แตกต่างกันออกไป ไม่มีการประเมินไหนเพียงประเภทเดียวที่จะตอบคำถามปัญหาได้ทั้งหมด

- การประเมินแบบเชื่อมโยงเชิงเหตุผลของการปฏิบัติงาน (performance logic chain assessment) : เป็นกลยุทธ์ทางการประเมินที่ผู้ใช้เพื่อการกำหนดจุดแข็งและสาเหตุของโมเดลเชิงสาเหตุ หลังนโยบาย โปรแกรม หรือโครงการ

- การประเมินก่อนการดำเนินงาน (pre-implementation assessment) : เป็นกลยุทธ์ทางการประเมินที่กล่าวถึงมาตรฐาน 3 ข้อ ที่ควรทำให้ชัดเจนก่อนการดำเนินการ มาตรฐาน 3 ข้อ ถูกหมายรวมในคำถามต่อไปนี้

(1) เป้าหมายที่นิยามไว้อย่างดีเพื่อผลลัพธ์ที่สามารถวัดได้จริงหรือไม่?

(2) แผนการนำไปสู่การปฏิบัติชัดเจนและสอดคล้องที่ให้หลักฐานอย่างชัดเจนหรือไม่?

(3) มีคำชี้แจงเหตุผลเพื่อการพัฒนาแหล่งทรัพยากรและเทียบเท่ากับข้อเรียกร้องสำหรับการบรรลุผลสำเร็จของผลลัพธ์หรือไม่?

- กระบวนการประเมินการปฏิบัติการ (process implementation evaluation) : กลยุทธ์การประเมินนี้คล้ายคลึงกับการกำกับติดตามมูลค่าเพิ่มของมันไม่ใช่เพียงแค่การกำกับติดตามเอกสารเท่านั้น แต่ผลลัพธ์ที่คาดหวังอาจถูกศึกษาได้ รวมถึงมุมมองที่เป็นนามธรรม เช่น การสนับสนุนภาคการเมือง ความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงขององค์กร อาจถูกกล่าวถึงได้

- การประเมินที่ฉับไว (rapid appraisal) : เนื่องจากเรามองว่าการติดตามและประเมินผลเป็นเหมือนเครื่องมือการจัดการที่ต่อเนื่อง การประเมินที่รวดเร็วควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษในที่นี่ การประเมินที่ฉับไวมีประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานในระบบการติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

- กรณีศึกษา (case study) : เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมเมื่อการจัดการจำเป็นต้องมีข้อมูลเชิงลึกเพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

- การประเมินผลกระทบ (impact evaluation): เป็นการประเมินดั้งเดิมเพื่อพยายามค้นพบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้เหตุผลถึงสิ่งที่เกิดขึ้นได้

- การประเมินอภิमान (meta-evaluation) : การประเมินอภิमानอาจให้แนวทางการเรียนรู้ที่รวดเร็วอย่างมีเหตุผล

บันไดขั้นที่ 8 : การรายงานข้อค้นพบ (reporting the findings)

ข้อมูลการปฏิบัติงานถูกใช้เพื่อเสมือนเป็นเครื่องมือในการจัดการ ดังนั้น ข้อมูลสารสนเทศได้มาจากทั้งการ กำกับติดตามและการประเมินผล ทั้งการติดตามและทั้งการประเมินผลให้ผลสะท้อนกลับในเชิงวิจารณ์ ต่อเนื่องและช่วงเวลาที่เกิดขึ้นจริง (real time) บนความก้าวหน้าของโครงการ โปรแกรม หรือนโยบาย

1) การใช้ข้อค้นพบของการกำกับติดตามและประเมินผล

รายงานการติดตามและประเมินผลสามารถแสดงบทบาทที่แตกต่างกันมากมาย และการสร้างข้อมูลสารสนเทศอาจถูกใช้แตกต่างกันเพื่อ:

- แสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
- โน้มน้าวใจ
- การศึกษา
- สำรวจตรวจสอบ
- ให้มีเอกสารประกอบ
- การมีส่วนร่วม
- ได้รับการสนับสนุน
- ส่งเสริมความเข้าใจ

2) การนำเสนอข้อมูลการปฏิบัติงานให้อยู่ในรูปแบบที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย

มีการรายงานด้วยกัน 4 มิติดังนี้

มิติที่ 1 การเขียนรายงานสรุป (written summaries): ควรประกอบด้วยการเกริ่นนำเกี่ยวกับ จุดประสงค์ของการรายงานคำถามการประเมิน ภูมิหลังโครงการ จุดมุ่งหมายโปรแกรม และวัตถุประสงค์ การอธิบายการประเมิน เกี่ยวกับ จุดเน้นการประเมิน วิธีวิทยาการ ข้อจำกัดของวิธีวิทยาการ ใครดำเนินการประเมิน และเมื่อไร

มิติที่ 2 บทสรุปผู้บริหาร (executive summaries) : ควรสั้น (1-4 หน้า) ข้อค้นพบและคำแนะนำสำคัญควรเสนอในรูปแบบจุดนำ (bullet) บทสรุปสามารถพูดถึงผู้อ่านเพื่อรายงานหรือส่วนเพิ่มเติมที่มีรายละเอียดมากขึ้น บทสรุปผู้บริหารควรมีการอธิบายคร่าวๆ โดยสรุป ภูมิหลังและเป้าหมายของการศึกษา อธิบายความคำถามสำคัญ ประเด็น และวิธีวิจัย

มิติที่ 3 การนำเสนอด้วยการพูด (oral presentation): การพูดนำเสนออาจใช้เดี่ยวหรือร่วมกับรายงาน ซึ่งควรง่าย ชัดเจน และปรับให้เหมาะกับผู้ฟัง

มิติที่ 4 การนำเสนอด้วยภาพ (visual presentation): นำเสนอด้วย แผนภูมิ เส้นกราฟ และแผนผังที่จะช่วยให้ประเด็นสำคัญและข้อค้นพบจากการปฏิบัติงานโดดเด่น

บันไดขั้นที่ 9 : การใช้ข้อค้นพบ

หลังจากตรวจสอบวิธีการที่มีประสิทธิภาพในขั้นตอนนี้แล้ว เราจะกลับมาพิจารณาการใช้ข้อค้นพบที่ได้จากระบบการติดตามและประเมินผลมุ่งผลการดำเนินงาน

1) การใช้ข้อค้นพบจากการปฏิบัติการ

การใช้ข้อค้นพบเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติเป็นจุดประสงค์หลักของการสร้างระบบการกำกับ ติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงาน ประเด็นสำคัญของระบบการ กำกับ ติดตามและประเมินผลไม่เพียงแค่สร้างข้อมูลมุ่งผล การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเท่านั้น แต่เพื่อให้ข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมกับผู้ใช้ในเวลาที่เหมาะสมทันสมัย เพื่อให้ข้อมูลสะท้อนการปฏิบัติงานอาจใช้เพื่อการจัดการองค์กรและรัฐบาลที่ดีขึ้น

2) ประโยชน์ที่เพิ่มเติมขึ้นของการใช้ข้อค้นพบ : ข้อมูลสะท้อนกลับ องค์ความรู้และการเรียนรู้

ระบบการ กำกับ ติดตามและประเมินผลให้ผลสะท้อนกลับที่สำคัญเกี่ยวกับ ความก้าวหน้า ความล้มเหลว และความสำเร็จของโครงการ โปรแกรม และนโยบาย การใช้ ข้อค้นพบของการ กำกับ ติดตามและประเมินผลสามารถส่งเสริมองค์ความรู้และการเรียนรู้ใน รัฐบาลหรือองค์กร

บันไดขั้นที่ 10 : การทำให้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลยั่งยืนในองค์กร

ในขั้นสุดท้ายของรูปแบบนี้ เรากลับไปถึงความยั่งยืนของระบบการ กำกับ ติดตามและ ประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงาน ระบบการติดตามและประเมินผลนับว่าเป็นความพยายาม ระยะยาว ไม่เห็นด้วยกับความพยายามในช่วงเวลาสั้นๆ

1) 6 องค์ประกอบที่จำเป็นของความยั่งยืนในระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบ มุ่งผลการดำเนินงาน

เราจะพิจารณา 6 องค์ประกอบที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความยั่งยืนของระบบ การติดตามและประเมินผลแต่ละมิติจำเป็นต้องใส่ใจและดูแลอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 1 ความต้องการ (demand) : ถ้าความต้องการเกิดขึ้นชั่วคราวหรือไม่ได้วางแผนระบบการกำกับติดตามและประเมินผล จะไม่ยั่งยืน โครงสร้างระบบต้องการรายงานที่ประกอบไปด้วยการออกกฎหมาย, ข้อบังคับ, ข้อเรียกร้องการพัฒนาในระดับชาติ เป็นต้น เหล่านี้สามารถนำไปสู่ความยั่งยืนของระบบ

องค์ประกอบที่ 2 ความชัดเจนในบทบาทและความรับผิดชอบ (clear roles and responsibilities) : บทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจนของผู้มีอำนาจต้องถูกสร้างขึ้น องค์กรและบุคคลที่จะอยู่ในความรับผิดชอบของการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และการรายงาน ข้อมูลการปฏิบัติงานต้องกำหนดอย่างชัดเจน

องค์ประกอบที่ 3 ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจ (trustworthy and credible information): ระบบการกำกับติดตามและประเมินผล ต้องสามารถผลิตข้อมูล ที่นำไปสู่ทั้งข่าวดีและข่าวร้าย ข้อมูลการปฏิบัติงานควรโปร่งใสและสร้างประโยชน์ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด กลุ่มวิชาการควรประกันได้ว่าข้อมูลมาจากระบบที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ และสร้างความมั่นใจระหว่างผู้บริหารผู้ใช้ข้อมูลเหล่านี้

องค์ประกอบที่ 4 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability): ไม่มีรัฐบาลใดที่จะได้รับการยกเว้นจากความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ไปสู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้หมายถึงการยอมรับและกล่าวถึงปัญหา

องค์ประกอบที่ 5 สมรรถภาพ (capacity): ทักษะด้านเทคนิคในการเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ชัดเจนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความยั่งยืนในระบบ ทักษะการจัดการในการกำหนดเป้าหมายกลยุทธ์การพัฒนาองค์กรเป็นสิ่งจำเป็นด้วยเช่นกัน การเก็บรวบรวมข้อมูลและระบบแก้ไข (retrieval systems) ต้องยกขึ้นมาทำและทำให้ทันสมัย

องค์ประกอบที่ 6 สิ่งจูงใจ (incentives) : สิ่งจูงใจจำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจในการใช้ข้อมูลการปฏิบัติการ เครื่องมือที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องถูกยอมรับและให้รางวัล ปัญหาจำเป็นที่ต้องถูกกล่าวถึง ผู้รายงานต้องไม่ถูกลงโทษ การเรียนรู้ในองค์กรมีค่า

จากทั้ง 10 ขั้นตอนข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ยังขาดการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) เนื่องจากระบบการติดตามและประเมินผลที่ดี เมื่อมีการรายงานการกำกับติดตามแล้ว ควรได้รับการช่วยเหลือปรับปรุงอย่างทัน ท่วงที ด้วยการให้ข้อมูล ป้อนกลับจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือและสามารถช่วยเหลือส่งเสริม การดำเนินงานได้ ดังที่ Frans and Jan (2008) เขียนบทความเรื่องระบบประเมิน ระบบประเมินคืออะไร และ ศึกษากระบวนการประเมินไปทำไม ได้ให้ข้อคิดเห็นที่น่าสนใจและสอดคล้องกับแนวคิดของผู้วิจัยว่า ระบบการติดตามและประเมินผล

เป็นเหมือนขาเก้าอี้ขาที่ 4 ของรัฐบาล แต่สิ่งที่ขาดหายไปคือระบบข้อมูลป้อนกลับในผลลัพธ์ ดังนั้น ขั้นตอนในการให้ข้อมูล ป้อนกลับควรถูกตระหนักถึงมากขึ้น โดยในบทความของ Federico (2009) ได้เขียนบทความเรื่อง ระบบการติดตามและประเมินผลในบริบทการให้จัดหาเงินทุนใน สหภาพยุโรป ให้แนวทางที่น่าสนใจไว้ว่า การให้ข้อมูล ป้อนกลับต่อผลลัพธ์ (outcome) และการกำกับติดตามโครงการ ออกมาจากระดับผู้จัดการโครงการขึ้นไปมายังระดับการปฏิบัติการ จึง เป็นหน้าที่สำคัญของหน่วยงานต้นสังกัดที่จะให้ข้อมูล ป้อนกลับอันเป็นประโยชน์ต่อระดับ ปฏิบัติการ ดังนั้น ขั้นตอนที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรถูกพัฒนาเพิ่มเติมให้ชัดเจนยิ่งขึ้นคือ ขั้นตอนการให้ ข้อมูลป้อนกลับจากหน่วยงานต้นสังกัดนั่นเอง

จากการศึกษาเพิ่มเติมพบว่าในปี ค.ศ. 2001 Jody and Ray เขาทั้งคู่ได้เขียนบทความชื่อ “Building a Performance-based Monitoring and Evaluation System” (2001:14-23) นำเสนอ 10 ขั้นตอนเพื่อการสร้างระบบการติดตามและประเมินผลแบบมุ่งเน้นผลงาน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ (1) ประเมินความพร้อม (conducting a readiness assessment) (2) สร้างข้อตกลงร่วมกันในเรื่อง ผลลัพธ์ที่มุ่งเน้นผลงานเพื่อการติดตามและประเมินผล (Agreeing on performance outcomes to monitoring and evaluate) (3) พัฒนาตัวบ่งชี้หลักเพื่อการติดตามผลลัพธ์ (developing key indicators to monitor outcomes) (4) รวบรวมข้อมูลพื้นฐานตามตัวชี้วัด (gathering baseline data on indicators) (5) วางแผนเพื่อปรับปรุง โดยการกำหนดเป้าหมายที่เป็นจริงได้ (planning for Improvement-setting realistic targets) (6) สร้างระบบการ กำกับติดตาม (building a monitoring system) (7) วิเคราะห์และรายงานข้อค้นพบ (analyzing and reporting finding) (8) รวบรวมและจัดหาข้อมูลสารสนเทศเพื่อการ ประเมิน (collecting and providing evaluative information) (9) การใช้ข้อค้นพบ (using the finding) (10) ความยั่งยืนของระบบ กำกับติดตาม และประเมินผลภายในรัฐบาล (sustaining the M&E systems within government)

เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับ 10 ขั้นตอนสู่ระบบการ กำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงาน ในปี ค.ศ. 2004 พบว่ามีการสลับขั้นตอนที่ 7 กับขั้นตอนที่ 8 เท่านั้น นอกนั้นไม่ แตกต่างกัน เห็นได้ว่าขั้นตอนที่ได้พัฒนาขึ้นในปี 2004 มีความเป็นระบบมากขึ้น และเป็นที่ยอมรับ ของ The World Bank จนนำไปสู่การตีพิมพ์เผยแพร่

สรุปสิ่งที่ได้ : จากการศึกษากรอบแบบที่เกี่ยวของระบบการ กำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงาน (result-based monitoring and evaluation system) พบว่าการประเมิน รูปแบบนี้มีความชัดเจนในกระบวนการและวางแผนอย่างรอบคอบ อีกทั้งยังเหมาะสมอย่างยิ่งต่อ การบริหารโครงการแบบมุ่งผล การดำเนินงาน แต่ก็มี ความซับซ้อนยุ่งยากด้วยเช่นกัน และจะเห็น ได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการมีไม่มากนัก ดูราวกับใน ขั้นตอนสำคัญๆ นักประเมินผลเป็นผู้ดำเนินการหลักแต่เพียงผู้เดียว เพราะวิธีการประเมินผลที่ Jody and Ray แนะนำไว้ มีหลายอย่างที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมิน เช่น logic chain assessment และการประเมินอภิमान (meta-evaluation) แต่จุดเด่นของรูปแบบนี้ได้ 10 ขั้นตอนของ ระบบการติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงาน คือขั้นตอนที่ 1: การประเมินความพร้อม (readiness assessment) และถือว่าเป็นขั้นตอนที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการ กำกับ ติดตามและประเมินผลเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นขั้นตอนที่ทำให้เห็นจุดอ่อน-จุดแข็งของแผนงาน/ โครงการได้อย่างดี รวมทั้งส่งผลต่อการวางแผนระบบ การกำกับติดตามและประเมินผล ได้อย่าง เหมาะสมกับบริบทมากยิ่งขึ้นด้วย และยังเป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดตัวบ่งชี้อย่างมาก เพราะเน้นไปที่การสร้างตัวบ่งชี้เพื่อการกำกับติดตามโดยเฉพาะ เนื่องจากตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่จะ เพื่อการประเมินผล การสร้างตัวบ่งชี้เพื่อการ กำกับ ติดตามจึงเป็นจุดเน้นที่ดีต่อการได้ข้อมูลที่ ครบถ้วนยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อขั้นตอนการประเมิน อีกทั้งขั้นตอนหนึ่งที่น่าสนใจคือ ขั้นตอน ที่ 10: การทำให้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลยั่งยืนในองค์กร ผู้วิจัยคิดว่าขั้นตอนนี้ไม่มี ประโยชน์แต่เพียงระบบการ กำกับ ติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงาน เพียงอย่าง เดียว แต่คิดว่าน่าจะมีประโยชน์ต่อรูปแบบการ กำกับ ติดตามและประเมินผลอื่นๆ ด้วยเช่นกัน และเป็นขั้นตอนที่ทำทนายอย่างยิ่งต่อนักพัฒนาระบบการ กำกับ ติดตามและประเมินผล และยังเป็น ขั้นตอนที่บ่งชี้อย่างชัดเจนต่อความสำเร็จของระบบการกำกับติดตามและประเมินผล อีกด้วย

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผล

บังอร บุตรราช (2551)การติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ หมวดวิชาชีพศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญา ตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์

และนิสิต และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิต ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาบังคับ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มภาษา กลุ่มมนุษยศาสตร์ และกลุ่มสังคมศาสตร์ ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการบริหารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 15 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 48 คน นิสิตที่เคยเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 375 คน และนิสิตที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 377 คน รวมทั้งหมด 815 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาบังคับ หมวดวิชาทั่วไป เป็นชนิดมาตรา ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับอาจารย์เป็นผู้ตอบ จำนวน 75 ข้อ ฉบับที่ 2 สำหรับนิสิตเป็นผู้ตอบ จำนวน 66 ข้อ

ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) คณะกรรมการบริหารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาบังคับ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มภาษา กลุ่มมนุษยศาสตร์ และกลุ่มสังคมศาสตร์ ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42$ และ 3.40) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหาหลักสูตร ด้านการจัดผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ผู้ตอบมีความคิดเห็นในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านอาคาร สถานที่ สื่อและอุปกรณ์การสอน และด้านคุณภาพของนิสิต ผู้ตอบมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 2) นิสิตที่เคยเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 และนิสิตที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาบังคับ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มภาษา กลุ่มมนุษยศาสตร์ และกลุ่มสังคมศาสตร์ ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$ และ 3.63) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหาหลักสูตร ด้านการจัดผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านคุณภาพของนิสิต ผู้ตอบมีความคิดเห็นในระดับมาก ด้านอาคารสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์การสอน ผู้ตอบมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 3) นิสิตที่เคยเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 กับนิสิตที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาบังคับ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มภาษา กลุ่มมนุษยศาสตร์ และกลุ่มสังคมศาสตร์ ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหาหลักสูตร โดยนิสิตที่เคยเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน วิชา

บังคับหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มภาษา กลุ่มมนุษยศาสตร์ และกลุ่มสังคมศาสตร์ ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ สูงกว่า นิสิตที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

โดยสรุป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ ด้านอาคารสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์การสอน โดยการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและส่งเสริมการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพของนิสิตให้ดียิ่งขึ้น

ทะนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2547) โครงการวิจัยการวางระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทของสถานศึกษาและบริบทของครูที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูและการวางระบบการติดตามประเมินผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ก่อให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้และเพื่อประเมินประสิทธิภาพของระบบการติดตามประเมินผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งดำเนินการที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เพชรบูรณ์ วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมทุกชั้นตอน ผู้เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครอง ประชาชนและนักเรียน รวม 110 คน คณะวิจัยเปิดเผยบทบาทของนักวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การตรวจสอบสามเส้า ในวิธีการเก็บข้อมูลและแหล่งข้อมูลรวมทั้งการให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ผลการวิจัยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้ 1) บริบทของสถานศึกษาและครูโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยเพชรบูรณ์ ปัญหาสำคัญของโรงเรียนเป็นปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปัญหาด้านสื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ความต้องการด้านพัฒนาครู คือต้องการอบรม การจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ การวิจัยในชั้นเรียนตามลำดับ 2) ระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครู สรุปได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การติดตามและประเมินผลภายใน และการติดตามและประเมินผลภายนอก การติดตามและประเมินผลภายนอกประกอบด้วย (1) การติดตามและประเมินผลแบบครบวงจร โดยฝ่ายวิชาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูในกลุ่มสาระเป็นผู้ร่วมกันติดตามและประเมิน และแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องร่วมกัน (2) การติดตามและประเมินผลแบบกัลยาณมิตร โดยครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันติดตามประเมินผลกันเอง (3) การติดตามประเมินผลการสอนของครูโดยนักเรียน มีการประเมินผลการสอนรายชั่วโมง และการประเมินผลรายวิชา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง (4) การติดตามประเมินผลคุณภาพการเรียนการสอน โดยการจัดประชุมผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้าน

นักเรียน สำหรับการติดตามประเมินผลภายนอก เป็นการติดตามประเมินผลจากกรรมการสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และมหาวิทยาลัยราชภัฏ 3) ผลการประเมินประสิทธิภาพของระบบการติดตามและประเมินผล ที่ได้ดำเนินการในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า เป็นระบบที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ มีประโยชน์ต่อครูและการเรียนการสอนและเป็นระบบที่มีความชัดเจน

ชูเกียรติ โพธิ์มัน (2547) โครงการวิจัยพัฒนาเพื่อวางระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วางระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูภาษาอังกฤษใน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในความรับผิดชอบของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี 2) เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดย เน้นการติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม 3) เพื่อใช้ระบบการติดตามและประเมินผลเป็นเครื่องมือในการพัฒนากระบวนการดำเนินงานพัฒนาครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพโดยเน้นผลลัพธ์ที่ผู้เรียนและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ซึ่งได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนวังศรีทองและโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเขาสารภี จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสนทนากลุ่ม การสังเกตและการสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ตามประเด็นที่ค้นหา (topic) และการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้ข้อมูลสามเส้า (data triangulation) ผลการวิจัยพบว่า

1) ระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ประกอบด้วยกระบวนการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ (1) ระบุปัญหา การนิยามปัญหา (2) การระบุจุดมุ่งหมาย p ความจำเป็นของสิ่งที่ต้องการแก้ไขปัญหา (3) การทำแผนปฏิบัติการ/กิจกรรมในการแก้ไขปัญหาด้วยการติดตามและประเมินผล โดยคณะผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ครูของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้รับมอบหมายให้ติดตามประเมินผล และมีคณะผู้ติดตามและประเมินผลจากภายนอกเป็นที่ปรึกษา (4) ตรวจสอบประสิทธิภาพของกาประเมินผล โดยคณะผู้ติดตามและประเมินผลภายนอกโรงเรียน ระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่พัฒนาขึ้นเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด

2) จากการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูภาษาอังกฤษในโรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดนในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยเน้นการติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม พบว่า สภาพปัญหาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน วังศรีทอง และโรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเขาสารภี คือ นักเรียนมีคุณภาพในการเรียน มีคุณธรรม จริยธรรม และกิจกรรมรยาทอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ครู-อาจารย์ขาดทักษะการสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนขาดงบประมาณที่จะส่งครูไปอบรมความรู้ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสอนภาษาอังกฤษ และสภาพบรรยากาศในโรงเรียนและในห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ผู้ปกครองจึงร่วมกันวางจุดมุ่งหมาย ความจำเป็นและต้องการที่จะแก้ไขให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการสอนภาษาอังกฤษซึ่งกันและกัน โดยโรงเรียนประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และควรมีการจัดบรรยากาศในโรงเรียนและในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการขึ้น 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียน 2) โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ เพื่อแก้ปัญหาให้ครูได้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูและมีการพัฒนาตนเองในเรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ผลจากการติดตามและประเมินผลโดยคณะกรรมการผู้ดำเนินงานตามโครงการทั้ง 2 โครงการ คณะกรรมการซึ่งเป็นครู-อาจารย์ของโรงเรียนและเป็นผู้ช่วยวิจัย และคณะกรรมการวิจัยซึ่งเป็นคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พบว่า โครงการทั้ง 2 โครงการ จัดดำเนินการได้ตามแผนที่วางไว้ และบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ กล่าวคือ 1) นักเรียนมีกิจกรรมรยาทเรียบร้อย มีคุณธรรม มีน้ำใจ มีความรับผิดชอบมากขึ้น 2) ครู-อาจารย์มีความรู้ในการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น เกิดความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ ผู้ปกครองชุมชนให้ความร่วมมือกับโรงเรียนโดยอาสาเป็นเครือข่ายช่วยสอดส่องดูแลนักเรียน และการให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียน ครู-อาจารย์ รู้แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) ผลการติดตามและประเมินผลตามข้อ 2 แสดงให้เห็นว่ามีการใช้ระบบการติดตามประเมินผลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการดำเนินงานพัฒนาครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยเน้นผลลัพธ์ที่ผู้เรียนและเป็นที่ยอมรับของชุมชน

เฉลิม ชาญกล้า (2545) การพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพนโยบายของสถาบันราชภัฏ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏ โดยใช้รูปแบบงานวิจัยเชิงบรรยาย แนวคิดในการวิจัยประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับระบบ การพัฒนาระบบ และการตรวจติดตามคุณภาพภายใน ผลการวิจัยสรุปว่าระบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายใน ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้ (1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของระบบ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการตรวจติดตาม หลักการตรวจติดตาม บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ผู้ตรวจติดตาม และเครื่องมือที่ใช้ในระบบการตรวจติดตาม (1) องค์ประกอบด้านกระบวนการของระบบ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ การวางแผนการตรวจติดตาม การดำเนินการตรวจติดตาม การสรุปผลการตรวจติดตามการประเมินประสิทธิผล การตรวจติดตาม การทบทวนของฝ่ายบริหาร และการปฏิบัติการแก้ไขและติดตามผลการตรวจติดตาม (3) องค์ประกอบด้านปัจจัยส่งออกของระบบ รายงานผลการตรวจติดตามคุณภาพ (4) องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับของระบบ คือ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินประสิทธิผลผลการตรวจติดตาม การทบทวนของฝ่ายบริหาร และการปฏิบัติการแก้ไขและติดตามผลการตรวจติดตาม (5) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมของระบบ คือการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอก

วิสนีย์ นุราช (2554) พัฒนาแบบประเมินการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ดำเนินการสร้างเกณฑ์และคู่มือการใช้เครื่องมือที่พัฒนาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ และกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตราส่วนแบบรูบริค 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบประเมินการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหาการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การรายงานผลการประเมินผลการเรียน การจัดซ่อมเสริม การกำกับติดตามและประเมินผลการเรียน และการจัดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการประเมินผลของสถานศึกษา ฉบับที่ 2 แบบประเมินการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 สำหรับหัวหน้าฝ่ายทะเบียน/วัดผล ประกอบด้วยเนื้อหาการประเมิน 12 ด้าน ได้แก่ การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน การรายงานผลการเรียน การจัดซ่อมเสริม การจัดทำเอกสารทางการศึกษา การเทียบโอนผลการเรียน การประเมินคุณภาพผู้เรียน การกำกับติดตามและประเมินผลการเรียน การจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ

การประเมินผลของสถานศึกษา ฉบับที่ 3 แบบประเมินการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 สำหรับครูผู้สอน ประกอบด้วยเนื้อหาการประเมิน 7 ด้าน ได้แก่ การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การตัดสินผลการเรียน และให้ระดับผลการเรียน การรายงานผลการเรียน และการจัดซ่อมเสริม ผลการวิจัยพบว่า แบบประเมินทั้ง 3 ฉบับมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เนื่องจากค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา แบบประเมินทั้ง 3 ฉบับมีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.70 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่น โดยผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่าแบบประเมินที่สร้างขึ้นเมื่อนำไปใช้แล้ว ควรนำผลไปวินิจฉัยและเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร ครูทะเบียน/วัดผล และครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานต่อไป

สามารถ ปัทมมณี (2552) ศักยภาพในด้านการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง กรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จำนวน 176 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) ศักยภาพในด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อศักยภาพในด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

สุเทพ ฐัฒน (2546) การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการสถานศึกษา โดยมีขั้นตอนการวิจัย 6 ขั้นตอน คือการวิเคราะห์ระบบ การสังเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ การตรวจสอบระบบ การปรับปรุงระบบ และการนำระบบไปใช้ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) รูปแบบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยโครงสร้างหลัก 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ 2) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์

เกณฑ์การประเมิน เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน ผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน 3) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 4) องค์ประกอบด้านผลผลิต คือ บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ 5) องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย ข้อมูลป้อนกลับสำหรับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สุเทพ เหล็กท่อม (2549) ติดตามและประเมินผลตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผลตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ มหาวิทยาลัยเพชรบูรณ์ และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามรายงานผลการประเมินตัวชี้วัด แบบสอบถามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด และแบบสอบถามสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ผลการดำเนินงาน ติดตามและประเมินผลตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมทั้ง 4 มิติ 46 ตัวชี้วัด ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินผลตามคำรับรองการปฏิบัติราชการอยู่ในระดับดี และจากการศึกษาสภาพปัญหาจากการดำเนินงานแล้ว จะเห็นว่าปัจจัยดำเนินงานที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละตัวชี้วัด ปัญหาขาดเอกสารหลักฐาน รายงานผลการปฏิบัติงานอ้างอิง และปัญหาขาดผลงานด้านวิชาการงานวิจัยที่ได้รับการนำเสนอ ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ ตามลำดับ

สรุปสิ่งที่ได้: จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผล พบว่า การกำกับติดตามและประเมินผล สามารถดำเนินการได้ ทุกกระบวนการ อาทิ นโยบาย การบริหารงาน งบประมาณ และ การปฏิบัติงาน เป็นต้น ส่วนรูปแบบที่ถูกนำมาใช้ ในระยะแรกเป็นการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม (participatory monitoring and evaluation : PM&E) โดยมุ่งหวังให้บุคลากรในพื้นที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลทางการศึกษา เพื่อให้ระบบสอดคล้องกับบริบทที่แท้จริง และมีข้อมูลที่ครบถ้วนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ในระยะต่อมาทิศทางการกำกับติดตามและประเมินผลขับเคลื่อนสู่การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการปฏิบัติงาน(Performance monitoring and evaluation) มากขึ้น แต่รูปแบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล

การปฏิบัติงานส่วนใหญ่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของการประเมินผลงานที่ยึดพฤติกรรมการทำงานเป็นหลัก โดยดูความสำเร็จที่สมรรถนะในการทำงาน ผลการประเมินมักถูกใช้เพื่อพัฒนาพนักงาน โดยมีกรอบการประเมินอยู่ที่ขอบเขตรายละเอียดลักษณะงาน (job description) ซึ่งเป็นเรื่องของกระบวนการหรือหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งบุคลากรเองอาจไม่รู้ด้วยว่าการปฏิบัตินั้น ผลงานที่หน่วยงานถือเป็นความสำเร็จคืออะไร มีผลต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างไร การใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงานได้ดี ผู้ประเมินต้องมีความสามารถเพียงพอที่จะแปลพฤติกรรมการทำงาน จึงทำให้ผลการดำเนินงานที่เป็นเป้าหมายสำคัญขององค์กรที่ต้องการให้เกิดถูกมองข้ามไป วงการบริหารจัดการจึงหันมาให้ความสนใจการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งเน้นผลการดำเนินงาน (result) มากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลการดำเนินงาน (result-base management) นั่นเอง เนื่องจากการบริหารจัดการเช่นนี้ จะสามารถทำให้บุคลากรในหน่วยงานทำงานเพื่อมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่องค์กรคาดหวังให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (achieve) ในทิศทางเดียวกันได้ ทั้งนี้ หากหน่วยงานหรือองค์กรตั้งเป้าหมายการดำเนินงานที่คาดหวังให้เกิดผลเพียงแค่ผลผลิต (output) ก็ถือได้ว่าการดำเนินงานนั้นเกิดผลสัมฤทธิ์แล้วเช่นกัน แต่หากหน่วยงานหรือองค์กรตั้งเป้าหมายการดำเนินงานให้เกิดผลตั้งแต่ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ นั่นก็หมายความว่า ผลการดำเนินงาน และผลสัมฤทธิ์ เป็นสิ่งเดียวกัน แต่คำว่า “ผลสัมฤทธิ์” อาจให้ความหมายที่แคบกว่าคำว่า “ผลการดำเนินงาน (result)” ดังนั้น คำว่า ผลการดำเนินงาน จึงสอดคล้องกับหลักการของ result-based management มากกว่า จึงเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยสนใจพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งเน้นผลการดำเนินงาน (result-based management) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการบริหารจัดการภาครัฐในปัจจุบันที่สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทำงานอย่างเต็มที่ โดยยึดเอาวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือองค์กรที่ตั้งเป้าหมายให้เกิดขึ้นทั้งในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบเป็นตัวตั้ง

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based practice)

การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ทางการแพทย์ (evidence based medicine: EBM) เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระแสของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based practice: EBP) โดยคำว่า การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ทางการแพทย์ เริ่มใช้ที่ประเทศแคนาดา ในช่วงปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นไป กระแสของการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ทางการแพทย์ ได้รับอิทธิพลจากการขับเคลื่อนของกลุ่ม Cochrane Collaboration จากการเริ่มต้นในปี ค.ศ. 1972 วารสารชื่อ Nuffield Provincial Hospitals Trust (NPHT) ได้ตีพิมพ์งานที่ชื่อ "Effectiveness and Efficiency: Random Reflections on Health Services" ของ Archibald Lemman Cochrane ซึ่งบทความดังกล่าวของเขาเรียกร้องให้บุคลากรทางการแพทย์ใช้วิธีปฏิบัติเพื่อการบำบัดรักษาอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence based treatment practices) จากชื่อเรียกดังกล่าวข้างต้น ถือได้ว่า evidence-based practice หรือ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นคำที่มีพัฒนาการมาจากแนวคิด Dr. Archie Cochrane แพทย์นักระบาดวิทยาชาวสก๊อตแลนด์ โดยงานตีพิมพ์ดังกล่าวของ Dr. Archie Cochrane ได้วิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักถึงความขาดแคลนหลักฐานที่น่าเชื่อถือสนับสนุนการตัดสินใจกระตุ้นให้เกิดการประเมินมาตรการทางเวชปฏิบัติอย่างถูกต้องแม่นยำและได้เน้นถึงความจำเป็นของหลักฐานเชิงประจักษ์ในทางการแพทย์ อีกทั้ง Dr. Archie Cochrane ยังเรียกร้องให้เกิดการรวบรวมงานวิจัยอย่างเป็นระบบและมีการเผยแพร่เพื่อการนำไปใช้ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ต่อมา มีการตีพิมพ์เผยแพร่ทางวารสารวิชาการอย่างแพร่หลาย ถือเป็นแหล่งอ้างอิงเพื่อการสืบค้นแนวปฏิบัติทางคลินิกหรือใช้เพื่อการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกอันเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวงการสุขภาพ

ต่อมาในประเทศสหรัฐอเมริกา The Agency for Health Care Policy and Research (AHCPR) ได้ใช้แนวทางการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ของประเทศอังกฤษในการผลักดันให้เกิดมาตรฐานการปฏิบัติการบริการสุขภาพอย่างกว้างขวาง และมีการพัฒนารูปแบบการใช้ evidence-based practice ขึ้นหลายรูปแบบ ซึ่งรวมทั้งทั้งด้านการศึกษาด้วย อาทิ evidence based education, evidencebased instruction และ evidence based practice in classroom management เป็นต้น

4.1 ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

จากการศึกษาแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้สอดคล้องกัน ดังนี้

Sackett and el.(1996) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ หมายถึง การนำแนวทางการปฏิบัติที่มีการพิสูจน์แล้วว่าได้ผลดีมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการให้บริการ โดยกระทำอย่างมีสติรอบคอบ กระทำอย่างเปิดเผยและเป็นที่ยอมรับ (explicit) และมีการพิจารณาก่อนการตัดสินใจ (judicious) โดยบูรณาการร่วมกับความชำนาญของนักปฏิบัติการกับข้อมูลหลักฐานที่เป็นข้อค้นพบจากงานวิจัย

Sackett (2002) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ หมายถึง การบูรณาการความเชี่ยวชาญทางการรักษา ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และหลักฐานทางการวิจัยที่ดีที่สุดเพื่อการตัดสินใจใช้กระบวนการดูแลรักษาผู้รับบริการ ความเชี่ยวชาญด้านการรักษาหมายถึงประสบการณ์ การศึกษา และทักษะการบำบัดรักษาที่สะสมมาของผู้รับบริการเผชิญกับความเป็นส่วนตัวของผู้รับบริการเอง ความกังวล ความคาดหวัง และประโยชน์ของผู้รับบริการ หลักฐานที่ดีที่สุดพบในการวิจัยทางการดูแลรักษาที่เกี่ยวข้องที่ดำเนินการด้วยการใช้วิธีวิทยาการที่ถูกต้อง

Wood และ Haber (2010: 387) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ หมายถึง ความรอบคอบระมัดระวัง และความมีเหตุมีผลในการใช้หลักฐานที่ดีที่สุดที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันที่เกิดขึ้นร่วมกันกับประสบการณ์ด้านการรักษาและการให้ความสำคัญกับผู้ป่วยเพื่อการแนะนำการดูแลสุขภาพ

Houser และ Oman (2010: 1-5) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ หมายถึง การบูรณาการหลักฐานทางวิทยาศาสตร์กับประสบการณ์ด้านการรักษา รวมเอาค่านิยมของผู้ป่วยและความพึงพอใจเข้าไว้ในการปฏิบัติด้านการดูแลผู้ป่วย

ฟองคำ ติลกสกุลชัย (2553:10) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ หมายถึง การตัดสินใจทางการคลินิกเกี่ยวกับ การใช้หัตถการ/การรักษาที่จะให้กับผู้ป่วย/ผู้รับบริการ บนพื้นฐานของหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุด ในขณะที่นั้น ซึ่งตามปกติมาจากงานวิจัยที่มีการออกแบบการวิจัยอย่างดีและมีความน่าเชื่อถือ รวมทั้งแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เชื่อถือได้ร่วมกับความเชี่ยวชาญทางคลินิกของผู้ใช้ และค่านิยม/ความเชื่อของผู้รับบริการ

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นการปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบด้วยการบูรณาการหลักฐานที่ดีที่สุด อาทิ ผลงานวิจัยในปัจจุบัน ร่วมกับประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญของผู้ให้บริการ รวมทั้งยังคำนึงถึงความพึงพอใจ และค่านิยมของผู้รับบริการ นำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับการให้บริการหรือแก้ไขปัญหา เพื่อสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติงานที่ดีที่สุดของวิชาชีพ

การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์จึงถือเป็นแนวคิดหนึ่งของการใช้ผลงานวิจัย การปฏิบัติที่ดีที่สุดมาเป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงาน ซึ่งมีรูปแบบและขั้นตอนการปฏิบัติตามหลักฐานปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์หลายหลายรูปแบบ โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดและขั้นตอนของการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่นิยมใช้กัน ดังต่อไปนี้

4.2 กระบวนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติงาน

เกิดความตระหนักถึงความจำเป็นในการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพบริการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีนักวิชาการมากมายค้นหารูปแบบการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ไว้หลายรูปแบบ โดยเฉพาะในการปฏิบัติการพยาบาล ได้มีการพัฒนาขั้นตอน วิธีปฏิบัติไว้ชัดเจน โดยจะกล่าวถึงสเต็ทเลอร์โมเดล (Stetler Model) ไอโอวาโมเดล (Iowa Model) และ แนวคิดของการปฏิบัติการพยาบาลของเฟลมมิงและเฟนทอน (Flemming and Fenton Model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ถูกรับไปใช้มากที่สุด

4.2.1 สเต็ทเลอร์โมเดล (Stetler Model)

รูปแบบนี้พัฒนาขึ้นโดยสเต็ทเลอร์ในปี ค.ศ. 1994 (Stetler, 1994) เป็นโมเดลที่ส่งเสริมสนับสนุนการคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับการประยุกต์ผลงานวิจัยในการปฏิบัติ โมเดลนี้มีการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้กระบวนการใช้ผลงานวิจัยในการปฏิบัติมีความครอบคลุมมากขึ้น โดยในปี 1994 ได้กำหนดไว้ 6 ขั้นตอน และมีการปรับปรุงในปี ค.ศ. 2001 เหลือ 5 ขั้นตอน โดยมีการรวมขั้นตอนที่ 3 ขั้นประเมินเปรียบเทียบ (comparative evaluation) และขั้นตอนที่ 4 ขั้นตัดสินใจ (decision making) เข้าด้วยกัน โมเดลการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของสเต็ทเลอร์เป็นโมเดลที่ได้รับความนิยมมาก ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการ (preparation) ขั้นตอนนี้ผู้ให้บริการต้องกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์ สืบค้น และคัดเลือกหลักฐานจากงานวิจัยหรือหลักฐานเชิงประจักษ์อื่นๆ พิจารณาปัจจัยภายนอกที่อาจจะมีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน และปัจจัยภายในที่อาจจะขัดขวางการดำเนินงาน และยืนยันลำดับความต้องการในการแก้ไขปัญหา โดยสเต็ทเลอร์

ได้เน้นให้ผู้ดำเนินการใช้ผลงานวิจัยตระหนักว่า การเริ่มต้นใช้ผลงานวิจัยควรจะเป็นกระบวนการ
คิดวิเคราะห์/ใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบ

งานวิจัยที่จะคัดเลือกจะครอบคลุมงานวิจัยตั้งแต่งานวิจัยเชิงบรรยาย /
พรรณนา งานวิจัยเชิงความสัมพันธ์ งานวิจัยกึ่งทดลอง และงานวิจัยเชิงทดลอง สามารถถูก
คัดเลือกมาสร้างเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติได้ รวมทั้งข้อมูลในรูปแบบอื่นๆ ที่จะนำมาใช้ได้
เช่น แนวปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ตรวจสอบ (validation) เป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับ
การวิเคราะห์แหล่งของหลักฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความน่าเชื่อถือเพียงพอที่จะนำลง
สู่การปฏิบัติ ถ้าพบว่าแหล่งของหลักฐานไม่มีความน่าเชื่อถือเพียงพอ กระบวนการทั้งหมดจะหยุด
ที่ขั้นตอนนี้

จุดเน้นของระยะนี้ คือ การประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของงานวิจัยใน
ภาพรวม ผลสุดท้ายจะสรุปว่าจะใช้หรือไม่ใช้งานวิจัยนั้นๆ ถ้าตัดสินใจว่าจะต้องใช้พิจารณาต่อเนื่อง
ถึงความเป็นไปได้ในการนำลงสู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินเปรียบเทียบ/ดำเนินการ (comparative evaluation/
decision making) ขั้นตอนนี้เกี่ยวกับการสังเคราะห์ผลงานวิจัย และประเมินความเป็นไปได้ใน
การนำไปใช้ในการปฏิบัติ เปรียบเทียบสถานการณ์ของการวิจัยกับสถานการณ์จริงที่จะใช้หลักฐาน
เชิงประจักษ์ โดยใช้หลักเกณฑ์ 4 ข้อ ได้แก่

เกณฑ์ข้อที่ 1 ความเหมาะสมของผู้รับบริการ/หน่วยงาน พิจารณาในด้าน
ความคล้ายคลึงกันของคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยกับกลุ่มผู้รับบริการที่ต้องการนำ
ผลงานวิจัยไปใช้ รวมทั้งความคล้ายคลึงของสภาพแวดล้อมที่ทำการศึกษากับหน่วยงานที่จะนำ
ผลงานวิจัยไปใช้

เกณฑ์ข้อที่ 2 ความเป็นไปได้ พิจารณาในด้านความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจาก
การใช้ผลงานวิจัยที่มีต่อผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และองค์กร ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงของผู้ที่
เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งสิ่งเอื้ออำนวยที่ต้องการ

เกณฑ์ข้อที่ 3 การปฏิบัติที่เป็นอยู่ พิจารณาความสอดคล้องของแนวคิดใน
การศึกษากับแนวคิดในการปฏิบัติที่เป็นอยู่ แนวคิดในการศึกษานั้นสามารถนำมาเป็นแนวคิดใน
การปฏิบัติที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้หรือไม่ และจะเกิดประสิทธิผลจากการปฏิบัติอย่างไร

เกณฑ์ข้อที่ 4 ความน่าเชื่อถือของหลักฐาน หลักฐานเชิงประจักษ์ที่จะนำมาใช้ต้องมีที่ยืนยันจากงานวิจัยอื่นๆ อาจจะมาจากการวิเคราะห์เมตา หรือการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ในการสืบค้นวรรณกรรม จะต้องสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด ทั้งหลักฐานจากงานวิจัย ข้อมูลที่เป็นมาตรฐานวิชาชีพหรือหลักฐานที่ยอมรับในการปฏิบัติ รายงานการประกันคุณภาพ บทความวิชาการ และกรณีศึกษา

และเมื่อประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์แล้ว ผู้ให้บริการต้องตัดสินใจว่าจะใช้ผลงานวิจัยนั้นๆ หรือไม่ โดยพิจารณาร่วมกันระหว่าง วัตถุประสงค์เริ่มต้นเกณฑ์การเปรียบเทียบและสถานการณ์ การตัดสินใจอาจจะมีได้ 4 อย่าง ได้แก่

- 1) ใช้: การใช้นี้อาจจะใช้เป็นพื้นฐานของความรู้สำหรับการปฏิบัติที่ทำอยู่ อาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือให้ทางเลือกใหม่ในการแก้ปัญหา หรืออาจจะเป็นการปรับวิธีคิด การตัดสินใจข้อนี้ คือ นำความรู้/หลักฐานลงสู่การกระทำทันที
- 2) พิจารณา: บางครั้งอาจจะมีการชะลอเวลา เมื่อพบว่าผลงานวิจัยสามารถนำไปใช้ได้ แต่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมก่อนการนำไปใช้จริง ข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม อาจจะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ บางครั้งต้องมีการวางแผนการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างของการตัดสินใจในกรณีนี้ อาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างของการตัดสินใจในกรณีนี้ อาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติเป็นสิ่งดีแต่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงกว้างขวางมากหรือการบริการที่จะเปลี่ยนแปลงนั้นเกี่ยวข้องกับทางสวัสดิภาพที่ซับซ้อน หรือการปฏิบัติที่เป็นอยู่ไม่มีประสิทธิภาพ แต่หลักฐานเชิงประจักษ์ที่สืบค้นได้ยังมีความขัดแย้งอยู่เป็นต้น
- 3) ชะลอการใช้: เนื่องจากต้องการงานวิจัยมากขึ้น บางครั้งมีงานวิจัยน้อยไป ผลงานวิจัยมีความขัดแย้งกันมาก หรือมีความเสี่ยงมากไป ดังนั้นจึงยังไม่ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติจนกว่าจะมีข้อมูลเพิ่มเติม หรืองานวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น อาจจะต้องมีการทำวิจัยเรื่องนั้นๆ ซ้ำ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความชัดเจนมากขึ้น อย่างไรก็ตามบางครั้งการชะลอการใช้ อาจจะเป็นเนื่องจากเหตุผลด้านนโยบายขององค์กร
- 4) ปฏิเสธ/ไม่ใช้: เนื่องจากความเสี่ยงหรือค่าใช้จ่ายสูง ขาดความสม่ำเสมอ และความน่าเชื่อถือในผลงานวิจัย การปฏิบัติที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงได้ยาก หรือข้อมูลที่มีอยู่ไม่สามารถจะพิจารณาและตัดสินใจได้

ขั้นตอนที่ 4 ถ่ายทอด/ดำเนินการ (translation/application) ขั้นตอนนี้เกี่ยวกับ การยืนยันว่าจะใช้ผลงานวิจัยอย่างไร เช่น เป็นทางการ หรือไม่ทางการ จะต้องเขียน รายละเอียดการดำเนินการให้ชัดเจน และลงมือดำเนินการ ซึ่งอาจจะเป็นการพัฒนาแนวปฏิบัติ รายละเอียดของบริการ และแผนการดำเนินงาน ถ้าเป็นไปได้ให้รวมแผนของการทำให้เกิดเปลี่ยนแปลงในองค์กรด้วย

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล (evaluation) ในขั้นตอนนี้สุดท้ายเป็นการประเมินผล การดำเนินการ โดยกำหนดผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดในระยยะเตรียมการ และ แยกระหว่างการประเมินอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในการประเมินอย่างไม่เป็นทางการ ผู้ให้บริการอาจจะสอดแทรกการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแก้ปัญหา ดังนั้นจะทำให้ การทำนวัตกรรมนั้นถูกประเมินเป็นส่วนหนึ่งของงานประจำ การประเมินอีกวิธีหนึ่ง อาจจะเป็น การพูดคุยกับผู้ร่วมงานและการมีส่วนร่วมในการสังเกตของผู้รับบริการ การศึกษารายงานย้อนหลัง หรือ รายงานการสำรวจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ

ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการให้โมเดลของสเตทเลออร์

เนื่องจากโมเดลนี้ เริ่มต้นพัฒนาโดยมุ่งที่การใช้ผลงานวิจัยเฉพาะบุคคล จึงมี ข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้ ดังนี้

- 1) องค์กรอาจจะมีหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการใช้ผลงานวิจัยที่ทำโดย ผู้ให้บริการทางสุขภาพ
- 2) โดยทั่วไปงานวิจัยจะให้ข้อมูลที่เป็นความน่าจะเป็น ไม่ใช่ข้อมูลที่ต้อง สมบูรณ์
- 3) ข้อมูลที่มาจากทฤษฎีและประสบการณ์ของบุคคล ควรจะนำมาบูรณาการ กับข้อมูลจากงานวิจัย
- 4) การขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้ผลงานวิจัยอาจจะขัดขวางการใช้ผลงานวิจัย อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิผลได้

4.2.2 ไอโอวาโมเดล (The Iowa Model)

โมเดลนี้พัฒนาโดย ทิตเลอร์ และคณะในปี ค.ศ. 1994 ชื่อว่า The Iowa Model of Research in Practice ต่อมาในปี ค.ศ. 2001 มีการพัฒนาและเปลี่ยนชื่อเป็น The Iowa Model of Evidence-based Practice to Promote Quality of Care โมเดลนี้เชื่อว่าการดำเนินโครงการใช้ผลงานวิจัย/การปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ จะเริ่มจากตัวกระตุ้นที่จะพัฒนาการปฏิบัติ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งกระตุ้นจากความรู้ (knowledge focused trigger) ที่มาจากความตระหนักในนวัตกรรม ที่มาจากงานวิจัย และ สิ่งกระตุ้นจากปัญหาทางคลินิก (problem focused trigger) เป็นปัญหาทางคลินิกหรือปัญหาในองค์กร โมเดลนี้มีกิจกรรมและขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 พิจารณาปัญหาที่ต้องการพัฒนาซึ่งอาจจะมาจากตัวกระตุ้น

2 ทาง ได้แก่

- problem focused trigger อาจจะพิจารณาจาก 1) ข้อมูลจากการบริหารความเสี่ยง 2) ข้อมูลจากกระบวนการพัฒนาคุณภาพ เช่น QA, TQM, CQI เป็นต้น 3) ข้อมูลจากการเทียบเคียง (benchmarking) ทั้งภายในและภายนอก 4) ข้อมูลด้านการเงิน หรือ 5) ข้อมูลจากปัญหาการปฏิบัติทางคลินิก

- knowledge focused trigger อาจจะพิจารณาจาก 1) ผลงานวิจัยใหม่ๆ หรือการทบทวนวรรณกรรมอื่นๆ 2) มาตรฐานและแนวปฏิบัติจากหน่วยงานระดับชาติหรือภายในองค์กร 3) ปรึกษาการดูแล หรือ 4) คำถามจากคณะกรรมการกำกับมาตรฐานในองค์กร

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาว่าปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นปัญหาที่เป็นความต้องการขององค์กรในการเปลี่ยนแปลงใช่หรือไม่ ถ้าใช่จะจัดตั้งทีมเพื่อดำเนินการโครงการ ถ้าไม่ใช่จะค้นหาปัญหาจากตัวกระตุ้นอื่นต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 รวบรวมงานวิจัยและหลักฐานอื่นๆ จากการสืบค้นและทบทวนวรรณกรรมทำการวิเคราะห์ ประเมินและสังเคราะห์งานวิจัยและหลักฐานทั้งหมด เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาว่าทีมงานสนับสนุนปัญหาดังกล่าวเพียงพอหรือไม่ ถ้ามีจะดำเนินการโครงการนำร่องในการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติ ดังนี้

- ระบุผลลัพธ์ที่คาดหวังจากการเปลี่ยนแปลง
- รวบรวมข้อมูลก่อนดำเนินการโครงการเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน
- จัดทำแนวปฏิบัติทางคลินิกตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่มี

- ดำเนินการตามแนวปฏิบัติทางคลินิกในหน่วยงานนำร่อง
- ประเมินผลทั้งกระบวนการและผลลัพธ์
- ปรับแนวปฏิบัติทางคลินิก

ถ้าไม่มีงานวิจัยสนับสนุนเพียงพอ ทีมงานอาจจะต้องดำเนินการวิจัยในเรื่องนั้นๆ ด้วยการออกแบบวิจัยอย่างดี มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพียงพอที่จะตอบคำถามการวิจัย และมีความน่าเชื่อถือ หรือถ้าปัญหานั้นจำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนไม่สามารถรอจนกว่าจะทำวิจัยใหม่ได้ ทีมงานจะต้องค้นหาหลักฐานจากแหล่งอื่นๆ เช่น รายงานจากกรณีศึกษา ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หลักการทางวิทยาศาสตร์ หรือทฤษฎี

ขั้นตอนที่ 5 ในกรณีที่มีงานวิจัยสนับสนุนเพียงพอ และดำเนินการโครงการนำร่องในการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติแล้ว ทีมงานต้องพิจารณาว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติหรือไม่

ถ้าเหมาะสม เริ่มดำเนินการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติ โดยจะต้องมีการติดตามและวิเคราะห์โครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์ โดยครอบคลุมปัจจัยต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่ ค่าใช้จ่าย ผู้ป่วยและครอบครัว และมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

ถ้าไม่เหมาะสม ทีมงานจะประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อค้นหาปัญหาที่ต้องการพัฒนา แล้วเริ่มกิจกรรมตามโมเดลรอบใหม่

4.2.3 ขั้นตอนการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ตามแนวคิดของเฟลมมิ่ง

การปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ (Flemming, 1998,)

ขั้นตอนที่ 1 ระบุสถานการณ์ปัญหา หมายถึง การทบทวนการปฏิบัติและระบุสถานการณ์ปัญหาที่คลุมเครือไม่มีคำตอบที่ชัดเจน โดยผู้ให้บริการควรเปิดใจให้กว้างและพิจารณาว่าการปฏิบัติงานที่กระทำเป็นประจำนั้นมีผลดีแก่ผู้ป่วยตามความเชื่อของเรานั้น แท้จริงแล้วเป็นการกระทำที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลดีจริงหรือไม่ ความคลุมเครือในสถานการณ์การปฏิบัติงานจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและปฏิบัติอย่างมีคุณภาพโดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์อ้างอิง

ขั้นตอนที่ 2 ตั้งคำถาม (answerable questions) หมายถึง การตั้งคำถามจากสถานการณ์กลุ่มเครื่องหรือประเด็นปัญหาที่สนใจและต้องการคำตอบจากหลักฐานเชิงประจักษ์โดยจะต้องระบุคำถามให้ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การสืบค้นข้อมูล

การปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เริ่มต้นจากผู้รับบริการสุขภาพว่ามีปัญหาอะไร และจบลงที่ตัวผู้รับบริการ ในการตั้งคำถามจากสถานการณ์กลุ่มเครื่องนั้นต้องสร้างคำถามที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่สนใจและต้องการคำตอบจากหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยจะต้องระบุคำถามให้ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การสืบค้นข้อมูล โดยทั่วไปแล้วจะใช้ PICO Model เป็นแนวทางการตั้งคำถาม ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ผู้ป่วยหรือปัญหา (P: patient or problem) ผู้ป่วยหรือปัญหาที่กล่าวถึงนี้อาจจะหมายถึงผู้รับบริการสุขภาพเพียงคนเดียวหรือเป็นกลุ่มที่มีเงื่อนไขหรือปัญหาสุขภาพเฉพาะ สถานการณ์อาจรวมถึงบุคคลที่มีคุณลักษณะคล้ายกัน หรือแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการด้านสุขภาพ

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมปัจจัยทำนาย หรือสิ่งที่ได้รับ (I: intervention, prognostic factor, or exposure) หมายถึงมิติของสิ่งที่สนใจศึกษาหรือหาคำตอบ (intervention) ซึ่งมีหลายลักษณะและการรู้จักสิ่งเหล่านี้สามารถช่วยพัฒนาวิธีการค้นหาหลักฐานต่างๆ ซึ่งสิ่งที่สนใจศึกษาหรือหาคำตอบมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ เช่น วิธีรักษา วิธีป้องกัน การวินิจฉัย การบริหารจัดการ เป็นต้น

บางครั้งพบว่าเป็นการยากที่จะตั้งคำถามให้ชัดเจนจนกระทั่งพยาบาลจะได้อ่านงานวิจัยบางฉบับ การมีเบื้องหลังที่ดีเกี่ยวกับการอ่านสามารถช่วยให้การตั้งคำถามชัดเจนมากขึ้น ดังนั้น การกำหนดคำถามเป็นพื้นฐานสำคัญของกระบวนการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (process of evidence-based nursing practice) เพราะว่าการกำหนดคำถามแปลงมาจากสถานการณ์และปัญหาต่างๆ จากการปฏิบัติงานไปสู่การสืบค้นหาหลักฐานงานวิจัยต่างๆ ชัดเจน ซึ่งคำสำคัญ (keywords) ในคำถามกลายมาเป็นคำสำคัญสำหรับการสืบค้นและเวลาที่ใช้ในการพัฒนาเพื่อให้ได้คำถามที่ชัดเจนสามารถประหยัดเวลาในการสืบค้นอย่างมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้การออกแบบงานวิจัย (research designs) มีความหลากหลายเมื่อพยาบาลกำลังมองหางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำถามเหล่านี้ การตระหนักถึงแบบการวิจัยจะช่วยให้พยาบาลจำแนกงานวิจัยและการอ่านบททวนงานวิจัยอย่างเป็นระบบได้อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 3 การเปรียบเทียบ (C: comparison) การกำหนดกิจกรรม บางกรณีอาจจะมีกิจกรรมเปรียบเทียบหรือไม่ก็ได้

องค์ประกอบที่ 4 ผลลัพธ์ (O: outcome) ผลลัพธ์เป็นจุดมุ่งหมายสุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการกระทำกิจกรรมการให้บริการสุขภาพที่สนใจ โดยมีวิธีการวัดที่ชัดเจน เช่น จากคำถามที่ว่า ในผู้ป่วยที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง การออกกำลังกายวิธีใดสามารถลดความดันโลหิตได้ดีกว่ากันระหว่างการเดินเร็วกับการรำมวยจีน ผลลัพธ์ที่ต้องการคือ ระดับความดันโลหิตลดลง ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยเครื่องวัดความดันโลหิต

ขั้นตอนที่ 3 การสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ (search for research evidence) เพื่อตอบคำถามการให้บริการจะต้องค้นหาหลักฐานที่เหมาะสมกับคำถามโดยต้องมีความรู้ความเข้าใจว่าการวิจัยใดบ้างที่จะสามารถตอบคำถามที่สนใจได้ดีที่สุด เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้ได้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีคุณภาพและจำนวนมากพอที่จะทำให้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแหล่งข้อมูลที่สามารถให้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่เป็นมาตรฐานมีหลายแหล่ง ดังนั้น ในการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ควรรู้จักประเภทของแหล่งสารสนเทศเพื่อการวิจัย และความรู้ทั่วไปในการค้นหา โดยมีหลักการในการค้นหาสารสนเทศดังนี้

- 1) การกำหนดเรื่องในการค้นหาสารสนเทศเพื่อการวิจัยทางการแพทย์
- 2) การกำหนดจุดเข้าถึงในการค้น ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง หัวเรื่อง และคำสำคัญ
- 3) การกำหนดกลยุทธ์ในการค้น เป็นการกำหนดแผนการค้นคืน โดยมีวิธีที่ช่วยในการกำหนดคำค้นให้ตรงตามความต้องการ
- 4) การกำหนดการแสดงผลการค้นหา ผู้ใช้อาจกำหนดให้แสดงข้อมูลเฉพาะที่ต้องการ แล้งจึงคัดเลือกด้วยตนเอง
- 5) การประเมินผลการค้นหาที่ได้ว่าตรงกับความต้องการหรือไม่

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความตรงของหลักฐาน (critical appraisal of the research) หมายถึง การประเมินคุณภาพหลักฐานเชิงประจักษ์โดยพิจารณาความตรงของผลงานวิจัยว่ามีความเชื่อถือได้มากน้อยเพียงไร ข้อค้นพบของงานวิจัยนั้นตรงกับความจริงโดยไม่อคติหรือไม่ ถ้างานวิจัยไม่มีคุณภาพจะไม่นำมาใช้ในการปฏิบัติ แต่ถ้าผลการวิจัยมีคุณภาพในการนำไปใช้จะต้องพิจารณาตัดสินว่าจะนำไปใช้ในลักษณะใด

ขั้นตอนที่ 5 นำไปใช้ ในการปฏิบัติ (implementation where appropriate) หมายถึง การประยุกต์ใช้ผลการวิจัยโดยพิจารณาถึงผลดีผลเสียของกิจกรรมนั้นต่อผู้รับบริการ ความชอบ ความยินยอมในการแก้ปัญหาด้วยวิธีนั้นๆ และแหล่งประโยชน์ เช่น อุปกรณ์ สิ่ง แวดล้อมต่างๆ ที่จะเอื้อต่อการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 6 ประเมินผลการปฏิบัติ (audit) หมายถึง การตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติ หลังจากที้นำผลการวิจัยนั้นไปสู่การปฏิบัติแล้ว ผู้ให้บริการต้องมีการประเมินผลลัพธ์ทั้งการประเมินตนเอง การตรวจสอบ การประเมินโดยกลุ่มผู้ร่วมงาน และการประเมินผลลัพธ์ที่สำคัญคือ การประเมินคุณภาพจากผู้ใช้บริการ

จากขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ตามรูปแบบต่างๆ

Stetler Model	The Iowa Model	Flemming	สรุปขั้นตอน
1. ขั้นเตรียมการ	1. ขั้นกำหนดปัญหาที่ต้องการพัฒนา 2. ขั้นพิจารณาปัญหา	1. ขั้นระบุสถานการณ์ปัญหา 2. ขั้นตั้งคำถาม	ขั้นตอนที่ 1 ประเด็นปัญหา
2. ขั้นวิเคราะห์ตรวจสอบ	3. ขั้นรวบรวมงานวิจัยและหลักฐานอื่นๆ	3. ขั้นการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์	ขั้นตอนที่ 2 สืบค้นหลักฐาน
3. ขั้นประเมินเปรียบเทียบ	4. ขั้นพิจารณาว่าม้งานวิจัยสนับสนุนปัญหาเพียงพอหรือไม่	4. ขั้นประเมินความตรงของหลักฐาน	ขั้นตอนที่ 3 ประเมินหลักฐาน
4. ขั้นถ่ายทอด/ดำเนินการ	5. ขั้นทดลองใช้และพิจารณาการเปลี่ยนแปลง	5. ขั้นการนำไปใช้ในการปฏิบัติการ	ขั้นตอนที่ 4 ประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศ
5. ขั้นประเมินผล		6. ขั้นประเมินผลการปฏิบัติ	ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลลัพธ์

จากการสรุปขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ดังกล่าวข้างต้น จะพบว่าเป็นกระบวนการแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน ที่ต้องสืบค้นให้ได้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุดจากงานวิจัยที่มีการออกแบบมาอย่างดี ดังนั้น เพื่อช่วยให้ง่ายต่อการคัดเลือกหลักฐานเชิงประจักษ์ จึงมีการกำหนดระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.3 ระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์

ระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยให้นักปฏิบัติมีความมั่นใจว่าเขาจะเชื่อหลักฐานนั้นได้มากน้อยเพียงใดในการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการให้บริการ จากการศึกษาพบว่า มีองค์กรหรือหน่วยงานหลายหน่วยงานได้ทำการจัดลำดับหรือคุณภาพของหลักฐานเชิงประจักษ์ไว้มากมาย อาทิ The Joanna Briggs Institute (2008), Shell (2002) และ Melnyk and Fineout (2004) ดังตารางที่ 2.4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.4 แสดงระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์

ระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐาน	The Joanna Briggs Institute	Shell	Melnyk & Fineout	สรุป
การทบทวนงานวิจัยอย่างเป็นระบบ	✓	✓	✓	Level 1: systematic review
งานวิจัยเดี่ยวที่เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบสุ่มเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม	✓	✓	✓	Level 2: experimental research
หลักฐานจากงานวิจัยเชิงทดลองแบบมีการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม แต่ไม่มีการสุ่ม	✓	✓	✓	Level 3: quasi-experimental research
การทบทวนงานวิจัยอย่างเป็นระบบจากงานวิจัยที่ไม่มี การทดลอง		✓		Level 4: pre-experimental research
งานวิจัยกรณีศึกษาเชิงวิเคราะห์ที่เป็นกลุ่มงานวิจัย	✓			
งานวิจัยที่มีการเก็บข้อมูลซ้ำจากการทดลองหรือไม่มี การทดลอง	✓	✓	✓	
การทบทวนวรรณกรรม			✓	Level 5: Literature review
งานวิจัยเชิงคุณภาพ/งานวิจัยเชิงบรรยาย		✓	✓	Level 6: descriptive/ qualitative study
ความเห็น/รายงานของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	✓	✓	✓	Level 7: report guideline of expert

จากตารางแสดงระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์ข้างต้น สรุปได้ว่าระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์ได้ 7 ระดับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หลักฐานเชิงประจักษ์ระดับที่ 1 คือ หลักฐานที่เกิดจากการทบทวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ (systematic review) อาทิ การสังเคราะห์งานวิจัย (research synthesis) หรือการปริทัศน์งานวิจัย (research review) ซึ่งถือเป็นหลักฐานที่น่าเชื่อถือมากที่สุด ในการเป็นแนวทางเพื่อการตัดสินใจ

- การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบเป็นการสรุปหลักฐานเชิงประจักษ์ในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง โดยใช้กระบวนการที่น่าเชื่อถือในการสืบค้นการประเมิน/วิเคราะห์ และการสังเคราะห์ เพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่ง

- การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นระเบียบวิธีการศึกษาตามระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหานั้นๆ จากหลายเรื่องมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติหรือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอข้อสรุปอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้คำตอบปัญหาวิจัยที่ต้องการ ให้ได้คำตอบที่เป็นข้อยุติ

หลักฐานเชิงประจักษ์ระดับที่ 2 คือ การวิจัยอย่างน้อย 1 เรื่อง ที่มีการควบคุมและจัดกระทำกับตัวแปรอิสระหรือสิ่งแทรกแซงที่สนใจศึกษา มีการสุ่มเลือกตัวอย่าง (randomization) เข้ากลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองเพื่อลดอคติในการเลือกตัวอย่าง (true-experimental research design) อาทิ posttest-only control group design, pretest posttest control group design เป็นต้น

หลักฐานเชิงประจักษ์ระดับที่ 3 คือ การวิจัยอย่างน้อย 1 เรื่องที่มีการจัดกระทำกับตัวแปรอิสระหรือสิ่งแทรกแซงที่สนใจศึกษา แต่ไม่มีการสุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มและหรือการควบคุม (quasi-experimental research design) อาทิ time series design, classroom action research, action research เป็นต้น

หลักฐานเชิงประจักษ์ระดับที่ 4 คือ การวิจัยเชิงทดลองชนิดหนึ่งควบคุมตัวแปรภายนอกได้น้อย และใช้ตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวโดยไม่มีการควบคุม ไม่มีการสุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม มีการให้สิ่งแทรกแซง (pre-experimental research design) อาทิ one group pretest posttest design เป็นต้น

หลักฐานเชิงประจักษ์ระดับที่ 5 คือ เป็นหลักฐานที่มาจากทฤษฎีสังเคราะห์ งานวิจัยเชิงบรรยายและเชิงคุณภาพ อาทิ การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research), การวิจัยเชิงความสัมพันธ์ (interrelationship research) และการวิจัยเชิงพัฒนาการ (developmental research) เป็นต้น อันเป็นกระบวนการหนึ่งในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้ารวบรวมมาจา กวรรณกรรม เอกสาร ตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และสรุปออกมา

หลักฐานเชิงประจักษ์ระดับที่ 6 คือ หลักฐานจากการงานวิจัยเดี่ยวที่เป็นงานวิจัยเชิงบรรยายหรือเชิงคุณภาพ (descriptive and qualitative research) แต่ไม่มีการทบทวนวรรณกรรมหรือสังเคราะห์เกิดขึ้น

หลักฐานเชิงประจักษ์ระดับที่ 7 คือ หลักฐานจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (opinion of authorities) รายงานการประชุมหรือบทความวิชาการของผู้เชี่ยวชาญ (report or journal of expert committees) แนวปฏิบัติ (guideline)

4.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์

จากการศึกษาแนวปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์พบว่า มีปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและปัจจัยเอื้อบางประการที่ส่งผลกระทบต่อการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้ในการปฏิบัติงาน (สายพิณ เกษมกิจวัฒนา, 2549) ดังนี้

4.4.1 ปัจจัยอุปสรรคต่อการนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้ในการปฏิบัติการ

4.4.1.1 ด้านตัวผู้ปฏิบัติ

- 1) ผู้ปฏิบัติขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์
- 2) มีความเข้าใจผิดหรือมีเจตคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับการวิจัย
- 3) ขาดความรู้เกี่ยวกับการสืบค้นงานวิจัย ไม่ทราบว่าจะสืบค้นได้จากที่ใด
ต้องการจะสืบค้นได้จากที่ใด
- 4) อ่านงานวิจัยแล้วไม่เข้าใจ ไม่มีความรู้หรือไม่มั่นใจในการประเมินคุณภาพงานวิจัย
- 5) ภาระงานในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติไม่มีเวลาในการสืบค้นงานวิจัย ไม่มีเวลาในการอ่านงานวิจัยหรือพัฒนาสิ่งใหม่ได้
- 6) ผู้ปฏิบัติไม่มีอำนาจหรือไม่มีอิสระในการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

4.4.1.2 ด้านงานวิจัย

- 1) งานวิจัยที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ ภาษาทางการวิจัยที่ใช้และนำเสนอผลทางสถิติยากแก่การเข้าใจ การนำเสนอเป็นการสื่อสารระหว่างนักวิจัยมากกว่าระหว่างนักวิจัยกับผู้ปฏิบัติ
- 2) งานวิจัยในเรื่องที่สนใจ มีจำนวนไม่เพียงพอในการนำไปใช้
- 3) งานวิจัยที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ ไม่ชัดเจนในการนำไปใช้ทางปฏิบัติ หรือไม่มีการนำเสนอที่พร้อมจะให้ผู้ปฏิบัตินำไปใช้
- 4) มีงานวิจัยน้อยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางการแพทย์พยาบาลสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

4.4.1.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

- 1) ไม่มีห้องสมุดหรือห้องสมุดไม่มีวารสารที่มากพอในการศึกษาค้นคว้า
- 2) ไม่มีระบบสารสนเทศหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล

4.4.1.4 ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารในการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติ

4.4.1.5 ขาดแหล่งประโยชน์อื่น ๆ ในการพัฒนาหรือประเมินโครงการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น อุปกรณ์ งบประมาณ เป็นต้น

4.4.1.6 ขาดความร่วมมือจากบุคลากรที่ทำงานร่วมกัน

4.4.2 ปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติทางการแพทย์ สายพิณ เกษมกิจวัฒนา (2549) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติ ไว้ดังนี้

4.4.2.1 การกำหนดให้หลักฐานเชิงประจักษ์เป็นส่วนหนึ่งจะช่วยให้การประกันคุณภาพของการให้บริการประสบความสำเร็จ โดยกำหนดเป็นนโยบายขององค์กร

4.4.2.2 ความก้าวหน้าของการศึกษาทางการแพทย์ที่มุ่งผลิตบุคลากรผู้ปฏิบัติงานชั้นสูง ซึ่งนักศึกษาเมื่อสำเร็จในหลักสูตรจะมีความสามารถในการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์

4.4.2.3 การกำหนดให้เกณฑ์ในการต่ออายุวิชาชีพ โดยจะต้องมีการอบรม หรือการเข้าร่วมประชุมวิชาการให้ได้คะแนนการศึกษาต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์จากการเข้าร่วมประชุม ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญและนำไปสู่ การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติงานมากขึ้น

4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

4.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์และพยาบาล

4.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางสังคมศาสตร์

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์และพยาบาล

กตริชช มะหะสุ ศึกษาอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ งานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือพยาบาลวิชาชีพจำนวน 91 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พบว่า พยาบาลวิชาชีพพรับู้ อุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ด้านพยาบาล ได้แก่ การขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การไม่มีเวลาอ่านงานวิจัย/หลักฐานเชิงประจักษ์ ความลำบากในการอ่านงานวิจัย/หลักฐานเชิงประจักษ์ที่เป็นภาษาอังกฤษ และอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ ด้านองค์กร ได้แก่ หน่วยงานไม่มีคอมพิวเตอร์พอเพียงสำหรับการสืบค้นงานวิจัย/หลักฐานเชิงประจักษ์ รองลงมา ได้แก่ ผู้ร่วมงานในที่มพยาบาลขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์

สรุปคือ พยาบาลวิชาชีพพรับรูอุปสรรคต่อการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ในด้านพยาบาล โดยระบุว่า ข้อที่เป็นอุปสรรคใน 5 อันดับแรก ได้แก่ การขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ การไม่มีเวลาอ่านงานวิจัย/หลักฐานเชิงประจักษ์ มีความลำบากในการอ่านงานวิจัย/หลักฐานเชิงประจักษ์ที่เป็นภาษาอังกฤษ การไม่มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้/ประสบการณ์กับผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ และพยาบาลเห็นว่าการปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก

ปานทิพย์ ปุณณานนท์ และ ทศนีย์ เกริกกุลธร (2553) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2553 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี จำนวน 111 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบวัดสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ แบบวัดทัศนคติการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ ประสิทธิภาพในการสอน และบุคลิกภาพของอาจารย์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้สภาพแวดล้อมในการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านนักศึกษา การรับรู้ต่อประสิทธิภาพการสอนและบุคลิกภาพของอาจารย์ และการรับรู้ต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถร่วมกันทำนายสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 39.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ในการออกแบบการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ควรพิจารณาจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของสภาพแวดล้อมในการฝึก การเตรียมนักศึกษาให้มีความรู้และสมรรถนะพื้นฐานการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ และสมรรถนะการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของอาจารย์นิเทศ เพื่อพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของนักศึกษา

พิมพ์ชนา ศิริเหมอนนท์, อัจฉราพร สีหิรัญวงศ์ และอติตยา พรชัยเขตต์ โอบ ยอง (2555) การบำบัดการรู้คิด -ปรับพฤติกรรม เพื่อลดอาการทางบวกในผู้ป่วยจิตเภท : การทบทวนหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติ ใช้วิธีการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ตรงกับประเด็นปัญหาที่ศึกษา จากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้การศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ของโพลิตและเบค ประเมินแนวโน้มการนำไปใช้ในการปฏิบัติซึ่งมี 3 องค์ประกอบคือ 1) ความสอดคล้องกับประเด็นปัญหาทางคลินิก (clinical relevance) 2) การมีความเหมาะสมหรือมีคุณค่าในเชิงศาสตร์ (scientific merit) และ 3) แนวโน้มที่จะนำไปใช้ได้ในการปฏิบัติ (assessing implementation potential) โดยมีประเมินใน 3 มิติ คือ 3.1) การเทียบเคียงความรู้สู่การปฏิบัติ 3.2) ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง และ 3.3 ความคุ้มค่าคุ้มประโยชน์ และการประเมินระดับความเข้มแข็งของหลักฐานเชิงประจักษ์

จำนวน 10 เรื่อง เป็นการศึกษา meta-analysis 1 เรื่อง งานวิจัย randomized controlled trail 7 เรื่อง และ quasi-experimental design 2 เรื่อง จากนั้นนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า การบำบัดการรู้คิด-ปรับพฤติกรรมสามารถนำไปใช้ร่วมกับยาในการรักษาอาการทางจิตในผู้ป่วยจิตเภทเพื่อลดอาการทางบวกทั้งในระยะเกิดโรคครั้งแรกและเรื้อรัง การบำบัดรายบุคคลเหมาะกับผู้ป่วยในระยะเกิดโรคครั้งแรก สำหรับการบำบัดเป็นกลุ่มเหมาะกับผู้ป่วยในระยะเรื้อรัง

อดิษฐ์ ศุภการกำจร (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเชียงใหม่ เพื่อ 1) การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลวิชาชีพ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนโยบายองค์กร ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ปัจจัยด้านสมรรถนะของพยาบาลและปัจจัยด้านปัญหาอุปสรรคกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล และ 3) ปัจจัยที่รวมทำนายการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.35$) 2) ปัจจัยด้านสมรรถนะของพยาบาล ปัจจัยด้านนโยบายองค์กร ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกและปัจจัยด้านปัญหาอุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางลบกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล ($r = .53, p < .001$; $r = .42, p < .001$; $r = .35, p < .001$; $r = -.33, p < .001$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 3) ปัจจัยด้านสมรรถนะของพยาบาล ปัจจัยด้านนโยบายองค์กรและปัจจัยด้านปัญหาอุปสรรคสามารถร่วมกันทำนายการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลได้ร้อยละ 38 ($R^2 = .38$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จากการศึกษาพบว่าการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล ในประเด็นการวิเคราะห์หรือร่วมปรึกษาหารือกับผู้ร่วมงานถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงานและการติดตามความรู้ใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน

ปัจจัยด้านสมรรถนะของพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาล พบว่า พยาบาลวิชาชีพสามารถค้นหางานวิจัยจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้ เช่น อินเทอร์เน็ต ห้องสมุด รองลงมาคือ ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาทางคลินิกที่เกิดขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย คือ พยาบาลวิชาชีพมีความเข้าใจในสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัยด้านปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติกรพยาบาล พบว่า ปัญหาอุปสรรคมากที่สุด คือ ไม่มีแหล่งสนับสนุนด้านการเงินหรือสนับสนุนไม่เพียงพอในการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ รองลงมาคือไม่มีโอกาสในการเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์

KarKos and Peters (2006) ศึกษาอุปสรรคการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนที่ได้รับรางวัลดีเด่น (magnet community hospital) กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาล จำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้คือ barriers scale ของ Funk et.al. (1991) และเพิ่มคำถามปลายเปิดอีก 3 ข้อ พบว่า อุปสรรคด้านองค์กรสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย ด้านพยาบาลผู้ใช้งานวิจัยและด้านงานวิจัย ตามลำดับ ปัจจัยอุปสรรค 3 อันดับแรก คือ ไม่มีเวลาอ่านผลงานวิจัย รู้สึกไม่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติ และไม่มีเวลาพอที่จะคิดการปฏิบัติใหม่ๆ การสนับสนุนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติพยาบาล 4 ด้าน คือ การเข้าถึงผลงานวิจัย การศึกษาและการสื่อสารงานวิจัย การประยุกต์ใช้งานวิจัยในการปฏิบัติและการสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษานำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนการใช้ผลงานวิจัยในการปฏิบัติการพยาบาล

4.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางสังคมศาสตร์

Power, Bowen and Bowen (2011) ได้ศึกษาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อสนับสนุนการใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในสถานศึกษา ซึ่งได้พัฒนาฐานข้อมูลชื่อฐานของข้อมูลออนไลน์ ในเรื่องการปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ (the online school success best practice database) โดยในการวิจัยพบว่า คำแนะนำจากสหวิทยาการให้ใช้วิธีการอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based interventions) และความ ก้าวหน้าของความรู้นฐานการปฏิบัติงาน แต่สถานศึกษาส่วนมากก็ไม่ได้ใช้สนับสนุนวิธีแก้ปัญหาเชิงประสพการณ์ บนพื้นฐานของการวิเคราะห์อุปสรรคอย่างระมัดระวังซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติโครงการที่ถูกรวบรวมที่ดีที่สุด, ออนไลน์, ไม่เสียค่าใช้จ่าย, และฐานข้อมูลของวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศเปิดเผยให้แก่บุคคลทั่วไป (school success best practice database) ที่ทำขึ้นเพื่อให้ใช้ข้อมูลในสถานศึกษาได้อย่างง่ายดาย ฐานข้อมูลจัดหาข้อมูลสารสนเทศที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ; การปฏิบัติที่ดี และแหล่งทรัพยากรสำหรับนักสังคมสงเคราะห์ ครู และบุคลากรทางการศึกษา บทความนี้อธิบายว่าทำไมจึงพัฒนาฐานข้อมูลจัดการฐานข้อมูลอย่างไร และใช้ฐานข้อมูลสนับสนุนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างไร

แม้ว่าคำแนะนำจากสหวิทยาการให้ใช้วิธีการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในสถานศึกษา รวมทั้งความต้องการองค์ความรู้ถึงการปฏิบัติที่พิสูจน์แล้วว่ามีความมีประสิทธิภาพช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการศึกษา แต่นักปฏิบัติการในสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ใช้วิธีการสนับสนุนเชิงประจักษ์ โดย Walker (2004) และ Powers (2005) ระบุถึงความขาดแคลนหลักฐานงานวิจัยจากการปฏิบัติที่เป็นเลิศ และอุปสรรคของแหล่งข้อมูลสู่การนำโครงการวิจัยที่ดีที่สุดไปปฏิบัติในโรงเรียน

งานวิจัยนี้จึงได้สร้างฐานข้อมูลโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ และพัฒนาฐานข้อมูลให้เข้าถึงต่อการหาข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของนักปฏิบัติ และนักวิจัยยังแนะนำว่า การใช้แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยเฉพาะกลวิธีอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในสถานศึกษา ต้องการการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศอย่างละเอียดเกี่ยวกับการจัดการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ลักษณะของฐานข้อมูลการปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ จะทำให้การใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์สะดวกขึ้นในหมู่นักปฏิบัติในสถานศึกษา

Simonsen et al. (2008) ศึกษาการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในการบริหารจัดการชั้นเรียน (classroom management) มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยในสิ่งที่เรารู้เกี่ยวกับงานวิจัยและคำแนะนำการบริหารจัดการชั้นเรียน สำหรับการแปลงงานวิจัยไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน โดยนำเสนอ (ก) วิธีวิทยาการและผลของการดำเนินงานค้นหาวรรณกรรมเพื่อระบุการปฏิบัติการบริหารจัดการชั้นเรียนตามหลักฐานเชิงประจักษ์ (ข) แนวทางการปฏิบัติสำหรับการแปลงงานวิจัยสู่การปฏิบัติ (ค) เครื่องมือการประเมินผลตนเอง (self-assessment) และ (ง) สิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในอนาคต

งานวิจัยของ Simonsen และคณะ ได้นำเสนอให้ใช้หลักฐานงานวิจัยอย่างน้อย 3 เรื่องในการนำสู่การสังเคราะห์เพื่อใช้ในการปฏิบัติ และการระบุประเด็นที่ต้องการค้นหา อาทิ ผลลัพธ์ของงานวิจัย กลุ่มประชากร ประเภทงานวิจัย อย่างชัดเจน จะช่วยให้การดำเนินงานสะดวกมากขึ้น

Edmond et. al. (2006) ศึกษาการบูรณาการการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์และการศึกษาในสาขาวิชาการสังคมสงเคราะห์ ภาคสนาม (The social work academic community) โดยกล่าวว่าปัจจุบันกำลังคำนึงถึงแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยงานวิจัยนี้เน้นความสำคัญที่การศึกษาภาค ปฏิบัติในวิชาชีพด้านสังคมสงเคราะห์ ในสถาบันการศึกษาทางสังคมสงเคราะห์ ที่ชื่อ The George Warren Brown ที่มหาวิทยาลัย Washington งานวิจัยดำเนินการ สืบค้น ข้อมูลจาก ผู้สอน จำนวน 283 คน ใน 180 หน่วยงาน และพบว่า

ส่วนใหญ่ (87%, N=235) มองว่าเป็นแนวทางการปฏิบัติงานเป็นประโยชน์ อย่างไรก็ตามด้วยข้อ
 ส่วนมากที่ใช้งานเพื่อประเมินการใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในการปฏิบัติงานด้านสังคม
 สงเคราะห์พบว่าเกิดขึ้นนานๆ ครั้ง การขาดแคลนเวลาถูกรายงานว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่สุด
 งานวิจัยนี้ นำเสนอ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับ
 4 ขั้นตอน คือ (1) การกำหนดคำถามที่สามารถหาคำตอบได้ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์
 การปฏิบัติงาน และการระบุข้อมูลสารสนเทศการปฏิบัติงานที่ต้องการ (2) การค้นหาและประเมิน
 หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดอย่าง (3) ประยุกต์ใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ตรงประเด็นกับ
 การปฏิบัติในการกระบวนกรดูแล (4) ประเมินการใช้ประโยชน์ข้อมูลสารสนเทศที่จัดหาให้โดย
 การประเมินผลลัพธ์หรือกระบวนกรดูแล โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยและเห็นด้วย
 อย่างยิ่งว่า การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์และ
 น่าสนใจสิ่งที่ผู้นิเทศภาคสนาม มิใช่แนวคิดนี้ใน เรื่องกระบวนกรตัดสินใจการปฏิบัติงานของพวกเขา
 พบว่าหากพิจารณาแต่ผู้ตอบที่เลือกเป็นประจำและบ่อยๆเพียงเท่านั้น จะใช้ประสพการณ์
 การปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือการหยั่งรู้ แนวปฏิบัติ ข้อเสนอแนะจากอาจารย์มหาวิทยาลัย
 การเอาข้อมูลจริงมาทดสอบ การทบทวนอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

อุปสรรคต่อการใช้ประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรในการตรวจสอบอุปสรรค
 ที่อาจเกิดขึ้นได้ต่อการใช้ประโยชน์ ของแหล่งทรัพยากร คือ ขาดแคลนเวลา ขาดแคลนข้อมูล
 สารสนเทศจากการทบทวนวรรณกรรมจากผู้เชี่ยวชาญ และบทความวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขาดแคลนองค์
 ความรู้ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (โปรแกรมค้นหา และ software)

การนำเอาการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้และนำไปสู่การปฏิบัติ
 อย่างเต็มรูปแบบ ผู้ปฏิบัติงานทางสังคมสงเคราะห์ยังคงยาก งานเขียนที่ถูกขัดเกล่าอย่างมือ
 อาชีพของนักเรียนสาขาสังคมสงเคราะห์ยังคงมีน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ
 ทางกรแพทย์หรือทางพยาบาล ตามการสำรวจนี้ สนับสนุนให้การเข้าถึงแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด เกิด
 ความ สะดวกขึ้นสำหรับผู้นิเทศภาคสนามและผู้ปฏิบัติงานท้องถิ่น มากขึ้น โดย สร้าง แหล่ง
 ทรัพยากรสำหรับผู้นิเทศ ภาคสนาม ให้เสมือน ห้องกรอ่านในห้องสมุดที่ครบถ้วนด้วย ย
 คอมพิวเตอร์ที่เข้าถึงบทความทางวิทยาศาสตร์ เครื่องพิมพ์เอกสาร และเอกสารตำรา การปฏิบัติ
 อิงหลักฐานเชิงประจักษ์ อนาคตบริเวณแหล่งทรัพยากรทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้าถึงได้ทางอินเทอร์เน็ต
 ผู้ฝึกหัดสามารถเรียกข้อมูลจากที่ตั้งที่ห่างไกลได้ การให้แหล่งทรัพยากรเหล่านี้ คาดหวังเป็น
 การนำเอาการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ไปใช้ ควรมีความพยายามที่จะดำเนินงาน ร่วมกันเป็น
 ภาควิชาหรือหน่วยงาน ภาควิชาปฏิบัติและสถาบันการศึกษาต่างๆ

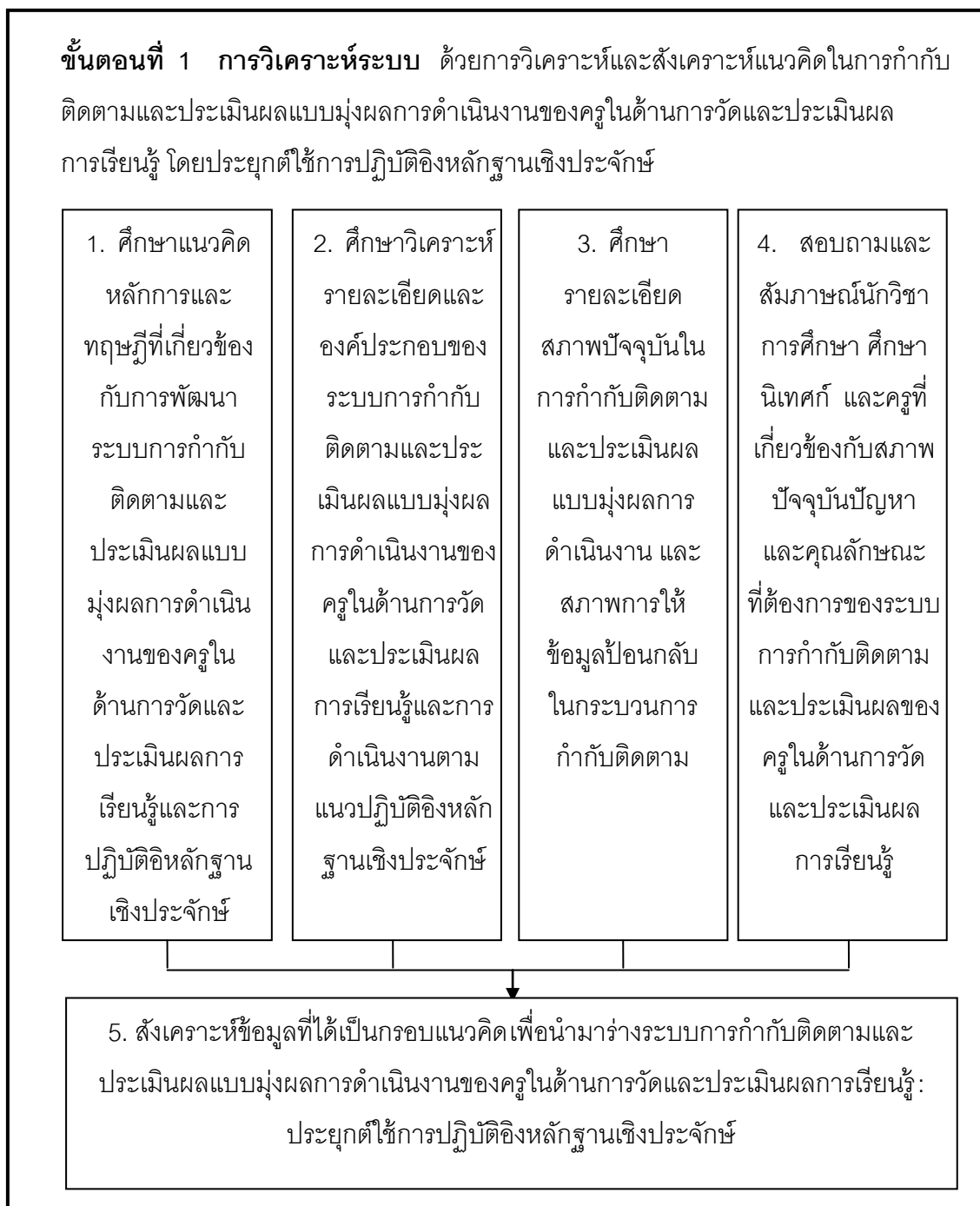
สรุปสิ่งที่ได้ : การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นแนวคิดที่จัดหา ข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ และมีประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงาน หรือให้ ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นแนวคิดที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน และสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันปรึกษาจากผู้ร่วมงานด้วยกัน ดังนั้นการดำเนินงานในลักษณะทีมหรือคณะกรรมการทำงานจึงเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึง นอกจากนี้ ยังต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจระเบียบวิธีวิจัยเบื้องต้น เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ หลักฐานเชิงประจักษ์ได้อย่างถูกต้อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

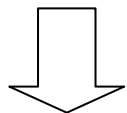
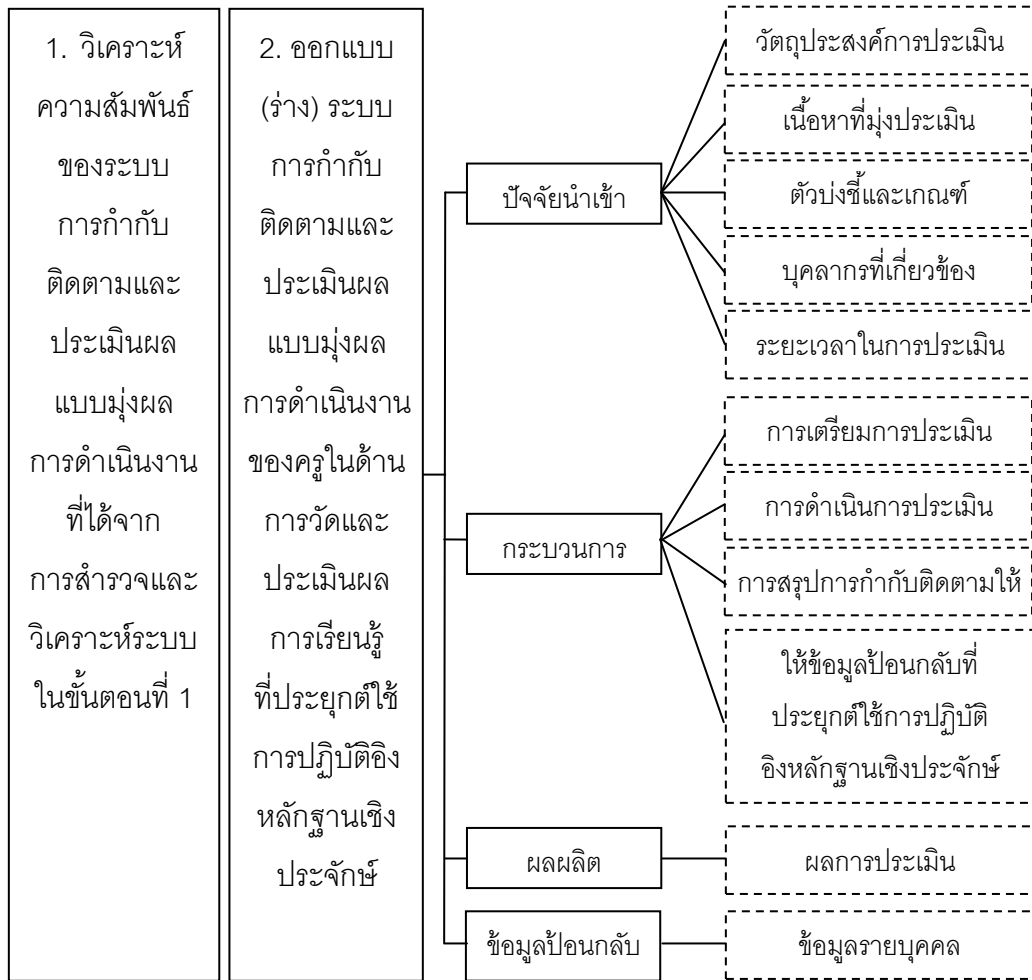
การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยมีแนวคิดสำคัญที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลข้างต้น ได้แก่ ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (results-based monitoring and evaluation system) ซึ่งแนวคิดดังกล่าว ทำให้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลย้ายความสำคัญจากปัจจัยนำเข้า (input) กิจกรรมการดำเนินงาน (activity) ผลผลิต (output) สู่ผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact) มากขึ้น และอีกแนวคิดหนึ่งที่ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้กับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน คือการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based practice) มีแนวคิดการใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่สามารถหาได้ ผสมผสานกับความคิดเห็นและประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญ โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานหรือการให้บริการมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำกระบวนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการกำกับติดตามตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า และกิจกรรมการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) แก่ครูได้นำข้อมูลสารสนเทศที่อิงหลักฐานเชิงประจักษ์ไปพัฒนาการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ระบบ ด้วยการศึกษ วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิดการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาระบบด้วยการตรวจสอบความเหมาะสมของระบบและพัฒนาเครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 4 นำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ไปทดลองใช้ ขั้นตอนที่ 5 ประเมินประสิทธิผลของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู

ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งมีรายละเอียดของกระบวนการวิจัยในแต่ละขั้นตอน ดังภาพที่ 3.1

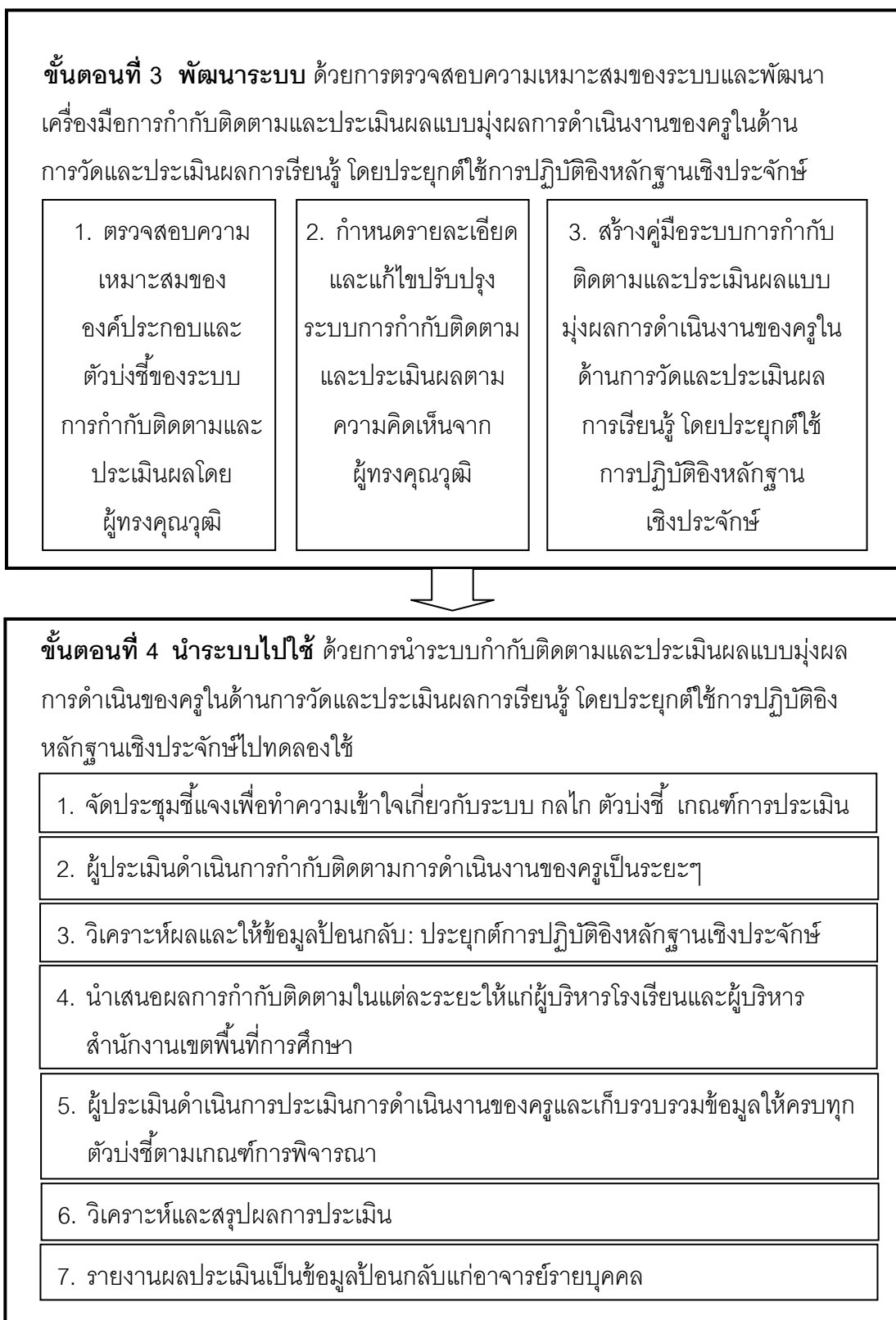

ภาพที่ 3.1 (ต่อ)

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบระบบ โดย (ร่าง) ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบ มุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ภาพที่ 3.1 (ต่อ)

ภาพที่ 3.1 (ต่อ)

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินประสิทธิผลของระบบ ด้วยการประเมินคุณภาพของระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามแนวคิด การประเมินคุณภาพของระบบอิงมาตรฐาน 4 มาตรฐาน ที่พัฒนาขึ้นโดย Stufflebeam

การประเมินคุณภาพของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามกรอบมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง

ภาพที่ 3.1 กระบวนการวิจัยและพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระบบ

ในขั้นตอนเริ่มแรกนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ อาทิ การพัฒนาระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน การให้ข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการกำกับติดตาม ภาระงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นต้น

รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มีดังนี้

1. การดำเนินงานสำรวจและวิเคราะห์ระบบ

ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบย่อยๆ ภายในระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ และพิจารณาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบย่อยต่างๆ ภายในระบบให้เข้าใจ โดยผู้วิจัยดำเนินการดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการพัฒนาระบบ ภาระงานด้านกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งจากห้องสมุดและระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่น่าเชื่อถือ อาทิ โครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (www.ThaiLiS.com) ของสำนักงานบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา , ฐานข้อมูลการวิจัยการศึกษา ศาสตร์ และวัฒนธรรม (www.thaiedresearch.org) ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , ฐานข้อมูลจาก Educational Resources Information Center หรือ ERIC (www.eric.ed.gov), ฐานข้อมูลจากห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น สรุปได้ดังนี้

1.1.1 ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดจากนักวิชาการทั้งสิ้น 7 คน ดังตารางที่ 3.1 นี้

ตารางที่ 3.1 สรุปขั้นตอนการพัฒนาระบบตามแนวคิดของนักวิชาการ

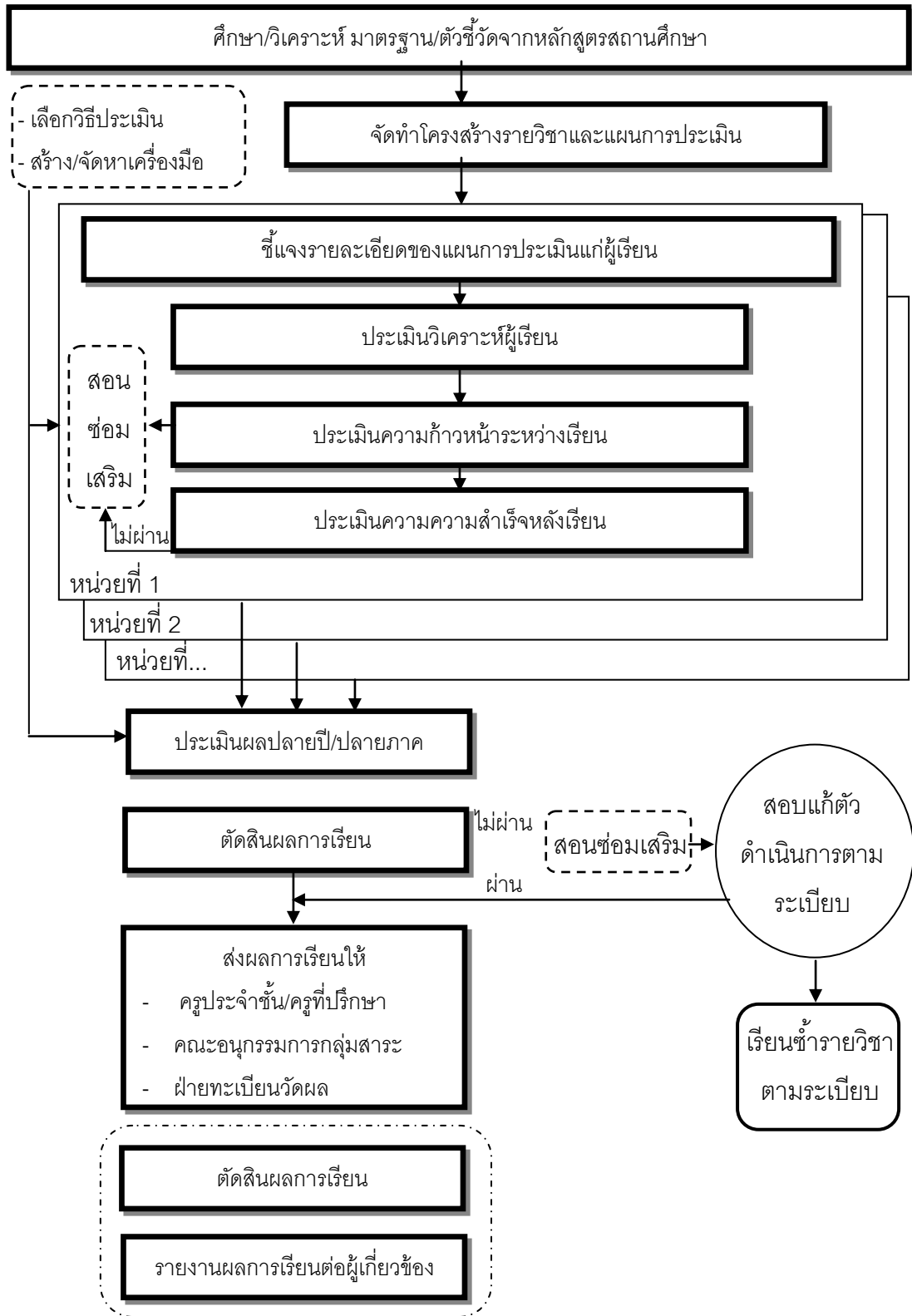
ขั้นตอนพัฒนาระบบ	Gibson & Hughes	Stair & Reynolds	Stair	Donaldson	รัชนี กัลยาวิไนย์	ปิยะธิดา ทองอ่วม	พรเทพ รุ่งแผน	สรุปขั้นตอนที่ได้
1. การระบุปัญหา	✓	✓			✓			วิเคราะห์ระบบ
2. สสำรวจระบบ			✓	✓	✓			
3. วิเคราะห์ระบบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
4. สังเคราะห์ระบบ						✓	✓	ออกแบบระบบ
5. ออกแบบระบบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
6. ตรวจสอบระบบ	✓				✓	✓	✓	พัฒนาระบบ
7. ปรับปรุงระบบ							✓	
8. นำระบบไปใช้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	นำระบบไปใช้
9. ประเมินระบบ	✓	✓			✓	✓		ประเมินประสิทธิผลระบบ
10. ปรับระบบ	✓							
11. บำรุงระบบ	✓	✓	✓		✓			

จากผลการศึกษาวิเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาระบบได้ผลดังตารางข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ขั้นตอนการพัฒนาระบบในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบ 2) ขั้นตอนการออกแบบระบบ 3) ขั้นตอนพัฒนาระบบ 4) ขั้นตอนนำระบบไปทดลองใช้ และ 5) ขั้นตอนประเมินประสิทธิผลของระบบ

เมื่อได้ขั้นตอนที่ผู้วิจัยจะใช้ดำเนินการพัฒนาระบบแล้ว จึงศึกษา
ภาระหน้าที่ของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
พื้นฐาน พ.ศ. 2551 ต่อไป

1.1.2 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาพื้นฐาน พ.ศ. 2551

เพื่อให้การดำเนินงานตามภาระหน้าที่ของครูในด้านการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงยึดกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐาน 8
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ตามที่คณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนวปฏิบัติเพื่อให้ครูยึดถือปฏิบัติร่วมกัน สรุปได้ดังภาพที่ 3.2 นี้

ภาพที่ 3.2 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จากผลการศึกษาวិเคราะห์ภาระหน้าที่ของครูตามกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังภาพข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่ากระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรสถานศึกษา 2) ขั้นตอนการจัดทำโครงสร้างรายวิชาและแผนการประเมิน 3) ขั้นตอนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ระยะ คือ (1) ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (2) ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ (3) เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นตอนการวัดและประเมินผลปลายปี/ปลายภาค และ 4) ขั้นตอนการสรุปและรายงานผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.1.3 การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

จากการศึกษาพบว่า แนวคิดการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เป็นการกำกับติดตามและการประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามปัจจัยนำเข้า (input) กิจกรรมการดำเนินงาน (activity) เป็นปัจจัยหนึ่งแต่ไม่ใช่ปัจจัยนำเข้าที่เพียงพอที่จะดำเนินการประเมินอย่างถูกต้องแม่นยำ แต่ข้อมูลสารสนเทศจากการกำกับติดตามอาจถูกรวบรวมและใช้เพื่อการจัดการอย่างต่อเนื่องเสมือนการประเมินผลมีเครื่องมือการจัดการโครงการเพิ่มเข้ามา และการประเมินผล ก็ไม่ได้มุ่งเน้นที่ผลผลิต (output) ที่เกิดจากการปฏิบัติงานเบื้องต้นเท่านั้น แต่มุ่งเน้นไปที่ ผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact) ที่เกิดจากการดำเนินงาน ซึ่งการประเมินจะให้การแปลความหมายข้อมูลสารสนเทศของอย่างมีรายละเอียดมากขึ้น การพึ่งพาข้อมูลจากการ กำกับ ติดตามทำให้การประเมินมีข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพิจารณาตัดสินที่เป็นปัจจุบัน และช่วยให้เข้าใจการประเมินที่ดำเนินอยู่อย่างถ่องแท้ครอบคลุมและตรงประเด็น (เช่น การเจอกันเป็นประจำ) รวมทั้งสามารถสะท้อนข้อมูลและรายงานควบคู่กันไปกับสภาพการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมโครงการตามความจำเป็นได้อีกด้วย ดังนั้นระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานที่ผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้น

1.1.4 การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

จากการศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จาก 3 รูปแบบ สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3.2 นี้

ตารางที่ 3.2 ขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ตามรูปแบบต่างๆ

ขั้นตอน	Stetler Model	The Iowa Model	Flemming	สรุปขั้นตอน
ขั้นเตรียมการ	✓			ขั้นตอนที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหา
ขั้นกำหนดปัญหา		✓	✓	
ขั้นพิจารณาปัญหา		✓		
ขั้นตั้งคำถาม			✓	
ขั้นการสืบค้นหลักฐาน			✓	ขั้นตอนที่ 2 สืบค้นหลักฐาน
ขั้นรวบรวมหลักฐาน		✓		
ขั้นตรวจสอบหลักฐาน	✓	✓	✓	ขั้นตอนที่ 3 ประเมินหลักฐาน
ขั้นประเมินเปรียบเทียบ	✓			
ขั้นถ่ายทอด/ดำเนินการ	✓			ขั้นตอนที่ 4 ประยุกต์ใช้ข้อมูลฯ
ขั้นการนำไปใช้		✓	✓	
ขั้นประเมินผล	✓		✓	ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลลัพธ์

ผลการศึกษาวិเคราะห์ขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ได้ผล ดังตารางข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ขั้นตอนการการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหา 2) ขั้นตอนการสืบค้นหลักฐาน 3) ขั้นตอนการประเมินหลักฐาน 4) ขั้นตอนการประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศ และ 5) ขั้นตอนการประเมินผลลัพธ์

เมื่อได้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ข้างต้นแล้วผู้วิจัยจึงนำข้อมูลสารสนเทศเหล่านั้นมาวิเคราะห์ห่องค์ประกอบย่อยของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานดังกล่าว

1.2 ศึกษาวิเคราะห์ รายละเอียด และองค์ประกอบย่อยๆ ของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

1.3 ศึกษารายละเอียดลักษณะสภาพที่ควรจะเป็นของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ลักษณะการให้ข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการกำกับติดตาม จากการเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสอบถามกับผู้เกี่ยวข้องในปัจจุบัน

1.4 สอบถามบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของครู อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ นักวิชาการศึกษา และครู จำนวนทั้งสิ้น 24 คน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาระบบการกำกับ ติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับตามแนวทางการ ปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์จากผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของครู ตลอดจน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบ มุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.5 สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการศึกษาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานใน ด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการให้ข้อมูลป้อนกลับตามแนวปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ และข้อมูลจากการสอบถามและสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้วางระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐาน เชิงประจักษ์ในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยขั้นตอนที่ 1

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพปัจจุบัน แนวคิดการพัฒนาระบบการกำกับติดตาม และประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย การประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบ เจาะจง (purposive sampling) จำนวนทั้งสิ้น 28 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ ผู้วิจัยต้องการ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา จำนวน 4 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยได้รับวิทยาลาฐานะระดับชำนาญการขึ้นไป
- วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท
- มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.2 นักวิชาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- หน้าที่ได้รับผิดชอบงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งงานด้านการกำกับติดตามและประเมินผลการศึกษา

- วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท
- มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการกำกับติดตามและประเมินผลการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.3 คีษานินเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่รับผิดชอบงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 12 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- หน้าที่ได้รับผิดชอบงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการกำกับติดตามและประเมินผลการศึกษา

- วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท
- มีประสบการณ์เป็นผู้กำกับติดตามและประเมินผลการทำงานของคุณครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไม่ต่ำกว่า 3 ปี

2.4 ครูผู้ดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 9 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- ดำรงตำแหน่งครู โดยได้รับวิทยะฐานะระดับชำนาญการขึ้นไป
- วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และภาระหน้าที่งานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของคุณครู และสร้างแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และการให้ข้อมูลป้อนกลับตามแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพร้อมแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างทางไปรษณีย์และทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไปยังกลุ่มตัวอย่างและนัดหมายสัมภาษณ์ในภายหลัง โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามวันและเวลาที่นัดหมาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามปลายปิดที่ให้ข้อมูลเป็นตัวเลข โดยการคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน นำมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบระบบ

ในขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยๆ ที่ควรจะเป็นตามแนวคิดทฤษฎี โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องกับข้อมูลสภาพการดำเนินงานระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. การดำเนินงานออกแบบระบบ

การออกแบบระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ในขั้นตอนเริ่มแรก มาออกแบบระบบโดยระบุถึงส่วนประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และคุณสมบัติที่เหมาะสมขององค์ประกอบในระบบ ด้วยการยก (ร่าง) ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ นำเสนอรายละเอียดต่างๆ ตามแนวคิดเชิงระบบ (system approach) ทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ทั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ภาระหน้าที่ของครู ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับตามแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวข้างต้นเป็นผลจากการดำเนินงานในขั้นตอนที่ 1 นั้นเอง

1.2 ออกแบบระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามแนวคิดเชิงระบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

1.3 จัดทำรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบย่อย โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ คือ (1) ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในแต่ละองค์ประกอบ และ (2) ศึกษาผลการวิเคราะห์งานและสังเคราะห์วิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับตามแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จากนั้นจึงออกแบบรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบย่อย ให้มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง ดังภาพที่ 3.3

ภาพที่ 3.3 โครงสร้างระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

1.4 กำหนดรายละเอียดของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินแต่ละด้านของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน โดยมีโครงสร้างตัวบ่งชี้การดำเนินงานแต่ละด้าน ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 โครงสร้างของตัวบ่งชี้

ด้าน	องค์ประกอบที่	ตัวบ่งชี้
ปัจจัยนำเข้า	1. ความพร้อมของครู	ตัวบ่งชี้ที่ 1: ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
		ตัวบ่งชี้ที่ 2: ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล
	2. ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์	ตัวบ่งชี้ที่ 3: ตำรา เอกสารความรู้ต่างๆ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
		ตัวบ่งชี้ที่ 4: ข้อมูล/สารสนเทศเกี่ยวกับงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
	3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ตัวบ่งชี้ที่ 5: จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
		ตัวบ่งชี้ที่ 6: จัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
		ตัวบ่งชี้ที่ 7: มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
กิจกรรมการดำเนินงาน	4. กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ตัวบ่งชี้ที่ 8: การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล การเรียนรู้
		ตัวบ่งชี้ที่ 9: การวัดและประเมินผลเพื่อเตรียมความพร้อม ตรวจสอบความก้าวหน้า และการประเมินสรุปรวมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
		ตัวบ่งชี้ที่ 10: การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียน
		ตัวบ่งชี้ที่ 11: การวัดและประเมินผลเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้
	5. กระบวนการสรุปรวมการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	ตัวบ่งชี้ที่ 12: การดำเนินการทดสอบเพื่อสรุปรวมการเรียนรู้ ปลายภาค
ตัวบ่งชี้ที่ 13: การรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนประจำภาคการศึกษา		

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ด้าน	องค์ประกอบที่	ตัวบ่งชี้
ด้านผลผลิต	6. คุณภาพงานด้าน การวัดและประเมินผล การเรียนรู้	ตัวบ่งชี้ที่ 14: การสรุปและรายงานผลข้อมูลสารสนเทศงาน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
		ตัวบ่งชี้ที่ 15: คุณภาพของเครื่องมือการวัดและประเมินผล การเรียนรู้เพื่อสรุปผลประจำหน่วยการเรียนรู้
		ตัวบ่งชี้ที่ 16: คุณภาพของแบบสอบปลายภาค
ด้านผลลัพธ์	7. การพัฒนางานด้าน การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของครู	ตัวบ่งชี้ที่ 17: ครูใช้ข้อมูลสารสนเทศจากกระบวนการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ไปพัฒนางานด้านการวัด และประเมินผลต่อไป
		ตัวบ่งชี้ที่ 18: ผู้เรียนรับรู้ศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนเอง
	8. การพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียน	ตัวบ่งชี้ที่ 19: ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้
ด้านผลกระทบ	9. มาตรฐานงานด้าน การวัดและประเมินผล การเรียนรู้	ตัวบ่งชี้ที่ 20: ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนกับคะแนนจากแบบสอบมาตรฐาน

1.5 กำหนดรายละเอียดของวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับตามแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.6 เมื่อได้รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบอย่างครบถ้วนแล้ว จึงยก (ร่างที่ 1) คู่มือระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลฯ แบ่งออก 4 ตอนคือ ตอนที่ 1 บทนำ ซึ่งประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ได้รับ ตอนที่ 2 ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้ปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตอนที่ 3 รายละเอียดแต่ละองค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานฯ ตอนที่ 4 การประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับของกระบวนการกำกับติดตาม

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาระบบ

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ยก (ร่างที่ 1) คู่มือระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์เรียบร้อยแล้ว จึงนำ (ร่างที่ 1) คู่มือระบบฯ ไปตรวจสอบความเหมาะสมของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ที่พัฒนาขึ้นเบื้องต้น ซึ่งตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. การดำเนินงานพัฒนาระบบ

ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จำนวน 8 ท่าน ดังนี้

- 1) อาจารย์มหาวิทยาลัยด้านวิธีวิทยาการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยเป็นผู้มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวน 1 ท่าน
- 2) ศึกษานิเทศก์ด้านการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก จำนวน 3 ท่าน
- 3) นักวิชาการศึกษาด้านการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา โดยเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก มีตำแหน่ง ผลงาน หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 ท่าน

โดยผู้วิจัยนำ (ร่างที่ 1) คู่มือระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่พัฒนาขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 ท่าน ได้ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำไปใช้ปฏิบัติจริงของระบบ และปรับปรุง พัฒนางองค์ประกอบต่างๆ ในระบบหลังทำการตรวจสอบระบบ เพื่อให้ระบบมีความสมบูรณ์ถูกต้องมากที่สุด ซึ่งประกอบไปด้วยวิธีการตรวจสอบ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การตรวจสอบระบบในภาพรวม เป็นการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลในแต่ละองค์ประกอบซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การดำเนินงานตรวจสอบระบบ ระยะที่ 1

1.1) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยวิธีการส่งทางไปรษณีย์และเดินทางไปส่งด้วยตนเอง

1.2) หลังจากผ่านไป 2 อาทิตย์ ผู้วิจัยดำเนินการสอบถามความก้าวหน้าของการตอบแบบสอบถามไปยังผู้ทรงคุณวุฒิทางโทรศัพท์ ซึ่งได้แบบสอบถามความคิดเห็นกลับมาทั้งสิ้น 5 ฉบับ ยังคงเหลืออีก 3 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นที่เหลือนั้น กลับมาภายหลังจากการสอบถามในครั้งแรกไปแล้ว 2 อาทิตย์ถัดมา

1.3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ

1.4) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นดังกล่าว จากนั้นนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ ไปพัฒนาเป็น (ร่างที่ 2) คู่มือระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและประเด็นในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ในการกำกับติดตาม

ลักษณะข้อคำถามทั้ง 3 ตอน เป็นข้อคำถามปลายเปิดชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยช่วงแสดงความคิดเห็น 2 หัวข้อหลัก ได้แก่ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ซึ่งมีรายละเอียดในการแปลความหมายในการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

ความเหมาะสม หมายถึง องค์ประกอบของระบบ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการกำกับติดตามและประเมินผล เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ มีความสอดคล้องตรงประเด็น หรือสามารถบ่งบอกหรือสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลได้อย่างชัดเจนและครอบคลุม โดยมีเกณฑ์การประเมินและความหมายดังนี้

5 หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้มีความเหมาะสม ในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้มีความเหมาะสม ในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้มีความเหมาะสม ในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้มีความเหมาะสม ในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้มีความเหมาะสม ในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ความเป็นไปได้ หมายถึง องค์ประกอบของระบบ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานได้ในสถานการณ์จริง รวมทั้งมีแหล่งข้อมูลในด้านนั้นๆ อย่างเพียงพอ สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ สังเกตได้ และวัดได้ หรือตรวจสอบได้อย่างชัดเจน โดยมีเกณฑ์การประเมินและความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง องค์ประกอบของระบบ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ มีความเป็นไปได้ ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามประเด็นการพิจารณาในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง องค์ประกอบของระบบ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ มีความเป็นไปได้ ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามประเด็นการพิจารณาในระดับมาก

3 หมายถึง องค์ประกอบของระบบ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ มีความเป็นไปได้ ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามประเด็นการพิจารณาในระดับปานกลาง

2 หมายถึง องค์ประกอบของระบบ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ มีความเป็นไปได้ ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามประเด็นการพิจารณาในระดับน้อย

1 หมายถึง องค์ประกอบของระบบ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการกำกับติดตาม และประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน เกณฑ์การประเมิน และแนวทางการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ มีความเป็นไปได้ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามประเด็น การพิจารณาในระดับน้อยที่สุด

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 ของขั้นตอนการพัฒนาระบบนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 3.1) เสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา ความเหมาะสม
- 3.2) ติดต่อประสานทางโทรศัพท์และขอพบโดยตรงกับผู้ทรงคุณวุฒิในเบื้องต้นเพื่อ ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย
- 3.3) ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึง ผู้ทรงคุณวุฒิ
- 3.4) ส่งหนังสือขอความร่วมมือ สรุปรายชื่อวิทยานิพนธ์ (ร่างที่ 1) คู่มือระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ พร้อมแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานทั้งด้วยตนเองและส่งทาง ไปรษณีย์ และประสานขอรับแบบประเมินคืนภายใน 1 เดือน
- 3.5) เมื่อครบกำหนดเวลา ผู้วิจัยได้ขอรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองและทั้ง จากทางไปรษณีย์

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลดังต่อไปนี้

- 4.1) ข้อมูลที่ได้จากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะนำมาวิเคราะห์เนื้อหา
- 4.2) ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนค่า 5 ระดับวิเคราะห์ ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: SD) ของคะแนนความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 การตรวจสอบรายละเอียดขององค์ประกอบของระบบ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดประชุม ณ ห้องประชุม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ใช้เวลาทั้งสิ้น 5 ชั่วโมง

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในระยะที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1) (ร่างที่ 2) คู่มือระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

1.2) แบบบันทึกการวิพากษ์ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งครอบคลุมประเด็นการวิพากษ์ ดังนี้

1.2.1) ด้านความชัดเจนของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ได้แก่ ด้านภาษาการสื่อความหมาย

1.2.2) ด้านความเป็นประโยชน์ของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ได้แก่ การให้องค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน การให้แนวทางสู่การปฏิบัติการกำกับติดตามและประเมินผล การนำไปสู่การประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในการกำกับติดตาม

1.2.3) ด้านความเป็นไปได้ของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ได้แก่ ความสอดคล้องของระบบกับสภาพความเป็นจริงในการดำเนินการ การยอมรับได้ของผู้เกี่ยวข้อง

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

2.1) แนะนำ (ร่างที่ 2) คู่มือระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ องค์ประกอบของระบบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน แนวทางการพัฒนาเครื่องมือ การวางแผน การออกแบบระบบการกำกับติดตามและประเมินผล การจัดทำรายงาน

2.2) แจก (ร่างที่ 2) คู่มือระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงมาแล้วจากระยะที่ 1 ให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3) ผู้วิจัยนำดำเนินการวิพากษ์ระบบระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างละเอียด โดยเฉพาะประเด็นที่พบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน

2.4) ผู้วิจัยบันทึกการวิพากษ์ด้วยแบบบันทึกการวิพากษ์และเครื่องบันทึกเสียง

2.5) สรุปผลตามประเด็นการวิพากษ์และนำไปปรับ (ร่างที่ 2) คู่มือระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ต่อไป

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

นำสาระสำคัญจากผลการจัดประชุมเชิงวิพากษ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำผลที่ได้ไปปรับปรุง (ร่างที่ 2) ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นให้มีความเหมาะสมต่อไป

ระยะที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้ของการกำกับติดตามและประเมินผลการเรียนรู้แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จากการประชุมเชิงวิพากษ์ในระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้แนวทางการพัฒนาเครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลตามตัวบ่งชี้จากคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยจึงนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในระยะที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1.1) แบบตรวจสอบรายการ (checklist) จำนวน 5 ฉบับ
- 1.2) แบบสอบถาม (questionnaire) จำนวน 2 ฉบับ
- 1.3) แบบวัดความรู้ (test) มีจำนวน 1 ฉบับ

2) การสร้างเครื่องมือ ดำเนินการ ดังนี้

สำหรับเครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ทั้ง 8 ฉบับ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1) แบบตรวจสอบรายการและแบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

2.1.1) ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการดำเนินงาน
2.1.2) สร้างเครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ตามรายการตัวบ่งชี้ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณา และเกณฑ์การประเมิน

2.1.3) นำเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบภาษาที่ใช้ในการสร้างข้อคำถาม และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้ เกณฑ์การพิจารณา และเกณฑ์การประเมินกับรายการข้อคำถามหรือข้อตรวจสอบรายการ ว่าตรงกับประเด็นที่ต้องการหรือไม่

2.1.4) นำข้อเสนอแนะ มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2) แบบวัดความรู้ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความรู้ เรื่อง แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งดำเนินการดังนี้

2.2.1) ดำเนินการสร้างแบบวัดความรู้

2.2.1.1) ศึกษาเอกสารแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2.2.1.2) สร้างแบบวัดความรู้ เรื่อง แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นแบบวัดความรู้ชนิด 2 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ

2.2.1.3) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของรายการข้อคำถามกับเนื้อหาที่มุ่งวัด (item objective congruence; IOC) แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.2.1.4) นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง คือ ครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

2.2.2) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.2.1) การตรวจสอบความตรง

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยเครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน พร้อมคู่มือการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อรายการย่อย

ผลการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของตัวบ่งชี้การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดการให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน

คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน

จากผลการวิเคราะห์ IOC พบว่า ข้อคำถามทุกข้อได้ค่า IOC ระหว่าง 0.6-1.00 ซึ่งถือว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันว่า ข้อคำถามมีความตรงเชิงเนื้อหา แต่มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะในการปรับความชัดเจนของข้อคำถาม ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.2.2) ด้านความเที่ยง (reliability)

ผู้วิจัยนำแบบวัดความรู้แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล การเรียนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 30 คน ซึ่งเป็นครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 4 หาความเที่ยงของเครื่องมือด้วยวิธีการหาความสอดคล้องภายใน (internal consistency method) สูตรครูดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) พบว่าได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดความรู้ทั้งฉบับเท่ากับ 0.78

ขั้นตอนที่ 4 นำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปทดลองใช้

ในขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้นำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา 9 แห่ง ในช่วงเดือน กันยายน พ.ศ. 2555 – มีนาคม พ.ศ. 2556
รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. การดำเนินงานนำระบบไปทดลองใช้

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในสถานการณ์จริง ได้แก่ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 แห่ง อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 5 แห่ง ตามที่ได้ประสานไว้ล่วงหน้า โดยมีกระบวนการในการนำระบบไปใช้ทดลองใช้ในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ^{ขั้นเตรียมการ} เป็นขั้นตอนเตรียมการดำเนินการในช่วงเดือน กันยายน 2555
กิจกรรมที่ดำเนินการมีดังนี้

1.1.1 ประสานกับผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและ
ศึกษานิเทศก์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้สถานศึกษาในสังกัดเป็นสถานที่
ทดลองระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน โดยการนัดหมายทาง
โทรศัพท์ และเข้าพบชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน

1.1.2 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการใช้สถานศึกษาทดลองระบบการกำกับ
ติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานที่พัฒนาขึ้นจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1.3 จัดเตรียมเอกสารความรู้, power point และประสานงานกับศึกษานิเทศก์
สำหรับการประชุมชี้แจงให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูที่เข้าร่วมโครงการ
รวมทั้งจัดหาอาหารว่างและอาหารกลางวันให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งกิจกรรมนี้ใช้เวลาประมาณ
3 ชั่วโมง

1.1.4 ประชุมผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครู เพื่อทำความเข้าใจ
ระบบ และกำหนดกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้การลงพื้นที่ในแต่ละสถานศึกษา

1.1.5 จัดเตรียมเอกสารคู่มือการใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบ
มุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิง
หลักฐานเชิงประจักษ์ ตามจำนวนของครูที่เข้าร่วมโครงการ

1.2 ^{ขั้นการนำระบบไปทดลองใช้} ในสถานศึกษา เป็นขั้นตอนการนำระบบไปทดลองใช้
ในสถานศึกษาดำเนินการในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2555 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2556 รวมระยะเวลา
7 เดือน กิจกรรมที่ดำเนินการ มีรายละเอียดดังตารางที่ 3.4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.4 กำหนดการสำหรับการดำเนินงานกำกับติดตามและประเมินผล

กำหนดการ	ปีการศึกษา 2555
กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล ครั้งที่ 1	ต้นภาคการศึกษา
1. ขั้นเตรียมการ/วางแผนกำกับติดตามและประเมินผล	
- ผู้ประเมินผลทำความเข้าใจแนวทางการใช้เครื่องมือและกำหนดแหล่งข้อมูลตามเกณฑ์การพิจารณา	5-10 กันยายน 2555
- ผู้ประเมินผลจัดเตรียมเอกสารเครื่องมือตามจำนวนผู้รับการกำกับติดตามและประเมินผล	12-17 กันยายน 2555
- แจ้งวันเวลาให้ผู้รับการประเมินผลเตรียมพร้อมรับการกำกับติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าครั้งที่ 1	12 ตุลาคม 2555
2. ขั้นดำเนินการ	
- ผู้ประเมินดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากผลการดำเนินงานของครูตามตัวชี้วัดที่ 1-7 จากแหล่งข้อมูล	19-23 พฤศจิกายน 2555
- ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าตามเกณฑ์การให้คะแนน	26-30 พฤศจิกายน 2555
3. ขั้นสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและการให้ข้อมูลป้อนกลับ	
- ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลและให้ข้อมูลย้อนกลับ	3-5 ธันวาคม 2555
- จัดทำรายงานสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของครูผู้สอนพร้อมข้อมูลป้อนกลับเป็นรายบุคคล	6-7 ธันวาคม 2555
- จัดส่งจัดทำรายงานสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของครูผู้สอน	10 ธันวาคม 2555
กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล ครั้งที่ 2	กลางภาคการศึกษา
1. ขั้นเตรียมการ/วางแผนกำกับติดตามและประเมินผล	
- ผู้ประเมินผลทำความเข้าใจแนวทางการใช้เครื่องมือและกำหนดแหล่งข้อมูลตามเกณฑ์การพิจารณา	14-16 มกราคม 2555
- ผู้ประเมินผลจัดเตรียมเอกสารเครื่องมือตามจำนวนผู้รับการกำกับติดตามและประเมินผล	17-18 มกราคม 2555

ตาราง 3.4 (ต่อ)

กำหนดการ	ช่วงระยะเวลา
กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล ครั้งที่ 2	กลางภาคการศึกษา
1. ขั้นเตรียมการ/วางแผนกำกับติดตามและประเมินผล	
- แจ้งวันเวลาให้ผู้รับการประเมินผลเตรียมพร้อมรับการกำกับติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าครั้งที่ 2	14 มกราคม 2555
2. ขั้นดำเนินการ	
- ผู้ประเมินดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากผลการดำเนินงานของครูตามตัวชี้วัดที่ 8-11 จากแหล่งข้อมูล	21-25 มกราคม 2555
- ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าตามเกณฑ์การให้คะแนน	28-30 มกราคม 2555
3. ขั้นสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและการให้ข้อมูลป้อนกลับ	
- ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลและให้ข้อมูลป้อนกลับตามขั้นตอนที่ประยุกต์แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์	31 มกราคม – 8 กุมภาพันธ์ 2555
- จัดทำรายงานสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของครูผู้สอนพร้อมข้อมูลป้อนกลับเป็นรายบุคคล	11-14 กุมภาพันธ์ 2555
- จัดส่งจัดทำรายงานสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของครูผู้สอน	15 กุมภาพันธ์ 2555
กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล ครั้งที่ 3	หลังสิ้นสุดภาคการศึกษา
1. ขั้นเตรียมการ/วางแผนกำกับติดตามและประเมินผล	
- ผู้ประเมินผลทำความเข้าใจแนวทางการใช้เครื่องมือและกำหนดแหล่งข้อมูลตามเกณฑ์การพิจารณา	25-27 กุมภาพันธ์ 2555
- ผู้ประเมินผลจำเตรียมเอกสารเครื่องมือตามจำนวนผู้รับการกำกับติดตามและประเมินผล	28 กุมภาพันธ์ 2555
- แจ้งวันเวลาให้ผู้รับการประเมินผลเตรียมพร้อมรับการกำกับติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าครั้งที่ 2	25 กุมภาพันธ์ 2555

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

กำหนดการ	ช่วงระยะเวลา
2. ขั้นตอนดำเนินการ	
- ผู้ประเมินดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากผลการดำเนินงานของครูตามตัวชี้วัดที่ 12-20 จากแหล่งข้อมูล	4-6 มีนาคม 2555
- ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าตามเกณฑ์การให้คะแนน ตั้งแต่ตัวบ่งชี้ที่ 1-20	11-13 มีนาคม 2555
3. ขั้นสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน	
- ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดและสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์	14-19 มีนาคม 2555
- จัดทำรายงานผลสรุปการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์แบบรายบุคคล	20-22 มีนาคม 2555
- จัดส่งรายงานผลสรุปการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้ ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ให้แก่ครูผู้สอนและสถานศึกษา	25 มีนาคม 2555

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกออกเป็น 5 ประเภท มีรายละเอียดแต่ละฉบับ มีดังนี้

2.1 คู่มือและแบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผล ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ขององค์ประกอบ ด้านปัจจัยนำเข้า เพื่อตรวจสอบทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของครูให้เป็นไปตามเป้าหมาย เครื่องมือประกอบด้วย แบบวัดความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ และแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 2 ฉบับ

2.2 คู่มือและแบบการกำกับติดตามและแบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผล ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ขององค์ประกอบ ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบกระบวนการทำงานด้าน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม เครื่องมือประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ จำนวน 1 ฉบับ

2.3 คู่มือและแบบการกำกับติดตามและแบบการกำกับติดตามและแบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผล ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ขององค์ประกอบ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูทั้งที่เกิดขึ้นทันทีและเกิดขึ้นเป็นลำดับต่อไป เครื่องมือประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ จำนวน 1 ฉบับ และ สัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

2.4 เครื่องมือสำหรับการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในกระบวนการกำกับติดตามด้านกิจกรรมการดำเนินงาน จำนวน 1 ฉบับ

2.5 แบบสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินการปฏิบัติงานของครูเป็นรายบุคคล จำนวน 3 ฉบับ และแบบสรุปผลในระดับภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 ฉบับ

3. การสร้างเครื่องมือวิจัย

แนวทางการสร้างเครื่องมือวิจัย มีดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือเพื่อการกำกับติดตามและประเมินผล

3.2 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประชุมเชิงวิพากษ์ในขั้นตอนที่ 3 พัฒนาเป็นเครื่องมือด้วยการร่างประเด็นคำถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้ที่ได้ศึกษามา

3.3 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดียวกับผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นตอนที่ 2

3.4 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และตรวจพิจารณาในข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อการเก็บข้อมูลตามตัวบ่งชี้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ และเครื่องมือสรุปและรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยการใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยการให้คะแนน +1, 0 และ -1 ค่าดัชนี IOC ต้องมีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป จึงถือว่ามีความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีการแปลความหมายของคะแนนดังนี้

+1 หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่ามีคุณสมบัติ

0 หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิไม่แน่ใจว่ามีคุณสมบัติหรือไม่

1 หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ามีคุณสมบัติ

ระยะเวลาที่ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มีช่วงเวลาประมาณ 1 เดือน โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดส่งและรับแบบประเมินทั้งด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการนำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2 แห่ง รวม 9 โรงเรียน (รายละเอียดดังข้อมูลข้างต้น) โดยทำหนังสือขอความร่วมมือในการนำระบบไปทดลองใช้จากภาคทวิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานงานกับ ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และนัดหมายวัดและเวลาในการจัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจต่อระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน จำนวน 2 ครั้ง โดยในครั้งแรกวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2555 ที่จังหวัดนครราชสีมา มีผู้เข้าร่วมการวิจัยรวมทั้งสิ้น 10 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน ศึกษานิเทศก์ 2 คน และครู 4 คน ซึ่งเป็นครูที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ 1 คน ภาษาไทย 1 คน ภาษาต่างประเทศ 1 คน และสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม 1 คน และในครั้งที่สอง วันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2555 ที่จังหวัดกาญจนบุรี มีผู้เข้าร่วมการวิจัยรวมทั้งสิ้น 14 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ศึกษานิเทศก์ 4 คน และครูผู้สอน 5 คน ซึ่งเป็นครูที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ 2 คน ภาษาไทย 2 คน และภาษาต่างประเทศ 1 คน และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการประสานเป็นการภายในกับผู้บริการ ครู และศึกษานิเทศก์เพื่อการเก็บข้อมูลทั้ง 3 ระยะ ตามแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้กำหนดร่วมกันไว้ในการสนทนากลุ่มข้างต้น

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินประสิทธิผลของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการ ประยุกต์การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

การประเมินระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้าน
การวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้ ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ที่พัฒนาขึ้น เป็น
ขั้นตอนเพื่อศึกษาประสิทธิผลของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล
การดำเนินงานที่พัฒนาขึ้นภายหลังจากนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง โดยนำแบบประเมิน
คุณภาพของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัด
และประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ให้ผู้บริหาร
สถานศึกษา คณาจารย์ และครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประเมินภายหลังจากทดลองระบบ ภายใต้
กรอบมาตรฐานของงานประเมิน 4 มาตรฐานที่ Stufflebeam (1981) (อ้างถึงในศิริชัย กาญจนวาสี,
2547) กำหนดขึ้นประกอบด้วย มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้
มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้อง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในขั้นตอนนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณาจารย์
ที่อยู่ในสถานศึกษาที่ทดลองระบบการกำกับติดตามและประเมินผลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อทำ
การประเมินคุณภาพของการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน จำนวนทั้งสิ้น 24 คน จำแนก
เป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 9 คน ครู 9 คน และคณาจารย์ 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการประเมินประสิทธิผลของระบบ ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินคุณภาพของระบบ
การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ภายใต้กรอบมาตรฐานของงานประเมิน
4 มาตรฐานที่ Stufflebeam (1981 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2547) กำหนดขึ้น ประกอบด้วย
มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และ
มาตรฐานด้านความถูกต้อง โดยเครื่องมือฉบับนี้ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินที่ พรเทพ ภูมณ (2549)
พัฒนาขึ้นมาประยุกต์ใช้ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน
30 ข้อรายการ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-0.10 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (reliability) เท่ากับ
0.86

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้การวิจัยในขั้นตอนนี้ ทั้งเครื่องมือที่ใช้การประเมินประสิทธิผลของระบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับระบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของข้อรายการย่อยในแต่ละประเด็นการประเมิน ด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC (item objective congruence) พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงข้อรายการย่อยในแต่ละประเด็นประเมิน ระยะเวลาที่ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มีช่วงเวลาประมาณ 1 เดือน โดยผู้วิจัยจัดส่งและรับแบบประเมินและข้อเสนอแนะด้วยตนเอง หลังจากนั้นนำแบบประเมินประสิทธิผลของระบบไปทดลองกับผู้บริหารสถานศึกษา คีษานีเทศก์ และครู ในสถานศึกษา 5 แห่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ นนทบุรี เขต 1 จำนวน 30 คน กับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบประเมินประสิทธิผล ด้วยวิธีการประเมินค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินประสิทธิผลของระบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จากผู้บริหารสถานศึกษา คีษานีเทศก์ และครู โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ด้วยตนเอง ในช่วงปลายเดือนมีนาคม พ.ศ. 2555

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

5.2 ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามปลายเปิดชนิดมาตราประมาณค่า นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)

6. เกณฑ์ในการตรวจสอบและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินคุณภาพของระบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีดังต่อไปนี้

มากที่สุด หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	4.50-5.00
มาก หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	3.50-4.49
ปานกลาง หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	2.50-3.49
น้อย หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.50-2.49
น้อยที่สุด หมายถึง มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.00-1.49

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (research and development) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1.1) เพื่อวิเคราะห์บริบทการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์
- 1.2) เพื่อวิเคราะห์และกำหนดแนวคิดการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์
- 1.3) เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน และกระบวนการดำเนินงานของ ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ และ 2) เพื่อทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บริบทและสังเคราะห์แนวคิด การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์และกำหนดแนวคิดการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมินและกระบวนการดำเนินงานของระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลกา รดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ตอนที่ 5 ผลการประเมินประสิทธิผล ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิง หลักฐานเชิงประจักษ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด การกำกับติดตามและประเมินผลแบบ มุ่ง ผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผู้วิจัยเริ่มด้วยการศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงวิเคราะห์รายละเอียดและองค์ประกอบของ ระบบกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ เป็นลำดับต่อไป ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ออกเป็น 8 ด้านคือ ด้านที่ 1 วัตถุประสงค์ในการกำกับติดตามและประเมินผล ด้านที่ 2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผล ด้านที่ 3 ขอบเขตการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลที่มุ่งประเมิน ด้านที่ 4 เครื่องมือสำหรับการกำกับติดตามและ ประเมินผล ด้านที่ 5 กระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ด้านที่ 6 การสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ด้านที่ 7 วิธีการให้ข้อมูล ป้อนกลับในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และ ด้านที่ 8 ระยะเวลา และความถี่ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ด้านที่ 1 – ด้านที่ 4

	องค์ประกอบของระบบด้าน			
	1. วัตถุประสงค์	2. บุคลากร	3. ขอบเขตการดำเนินงาน	4. เครื่องมือ
เนื้อหาแต่ละด้าน	<p>1. ให้การดำเนินงานของครูเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง</p> <p>2. ให้นักลกรปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น</p> <p>3. ให้ข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน</p> <p>4. ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้ทันต่อสภาวการณ์ปัจจุบัน</p> <p>5. ใช้ตัดสินใจเลือกรับเงินเดือนประจำเดือน</p>	<p>ผู้ประเมินระดับสถานศึกษา</p> <p>1. ผู้ประเมินในระดับสถานศึกษา</p> <p>2. ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>3. หัวหน้าสายชั้น</p> <p>4. หัวหน้ากลุ่มสาระฯ</p> <p>5. ครูประเมินตนเอง</p> <p>6. เพื่อนครู</p> <p>ผู้ประเมินในระดับสพท.</p> <p>1. ศึกษานิเทศก์</p> <p>2. รองผอ. สพท</p> <p>3. ผู้ตรวจราชการ</p> <p>ผู้รับการประเมิน</p> <p>1. ครู</p> <p>2. ครูทะเบียนวัดผล</p>	<p>1. ปัจจัยนำเข้า (inputs)</p> <p>องค์ประกอบที่ 1.1 ความพร้อมด้านบุคลากร</p> <p>องค์ประกอบที่ 1.2 ความพร้อมด้านวัสดุ/อุปกรณ์</p> <p>องค์ประกอบที่ 1.3 ความพร้อมด้านสถานที่</p> <p>องค์ประกอบที่ 1.4 แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2. กิจกรรมการดำเนินงาน (activities)</p> <p>องค์ประกอบที่ 2.1 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>องค์ประกอบที่ 2.2 กระบวนการสรุปและรายงานผลการเรียนรู้</p> <p>3. ผลผลิต (outputs)</p> <p>องค์ประกอบที่ 3.1 คุณภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>4. ผลลัพธ์ (outcomes)</p> <p>องค์ประกอบที่ 4.1 คุณภาพของนักเรียน</p> <p>องค์ประกอบที่ 4.2 คุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู</p> <p>5. ผลกระทบ (impact)</p> <p>องค์ประกอบที่ 5.1 มาตรฐานการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>องค์ประกอบที่ 5.2 ความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p>	<p>1. แบบประเมินระดับคุณภาพ</p> <p>2. แบบประเมินผลมาตรฐานประจำค่า</p> <p>3. แบบสัมภาษณ์</p> <p>4. แบบสำรวจ</p> <p>5. แบบสังเกตการสอนในห้องเรียน</p> <p>6. แบบทดสอบความรู้</p>

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ด้านที่ 5 – ด้านที่ 8

	องค์ประกอบของระบบ			
	5. กระบวนการ	6. การสรุปผล	7. วิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับ	8. ระยะเวลา
เนื้อหาแต่ละด้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2. จัดการประชุมชี้แจงโดยผู้บริหารเพื่อแจ้งให้ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินได้ทราบขั้นตอนและวิธีการต่างๆ เครื่องมือที่ใช้เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินและวิธีรายงานผลการประเมิน 3. ดำเนินการประเมินผลตามวิธีและขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้อย่างครบถ้วน 4. รวบรวมผลการปฏิบัติงานของครูโดยประเมินผลจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 5. นำเสนอผลการประเมินให้ครูผู้รับการประเมินทราบ 6. นำเสนอผลการประเมินให้ผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ 7. หากด้านบุคลากรยังไม่มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผล จัดอบรมถึงวิธีการในการประเมิน วิธีใช้เครื่องมือให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบเป็นผู้ประเมินผล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สรุปผลและรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลรายบุคคล 2. สรุปผลและรายงานผลในภาพรวมระดับรายชั้นเรียน 3. สรุปผลและรายงานผลในภาพรวมระดับสถานศึกษา 4. สรุปผลและรายงานผลในภาพรวมระดับอำเภอ 5. สรุปผลและรายงานผลในภาพรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อมูลที่เป็นด้านลบของการดำเนินงานนั้น ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินจะต้องหารือและร่วมกันแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องให้ดีขึ้น 2. การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูผู้รับการประเมินในด้านดี 3. การให้ข้อมูลป้อนกลับในส่วนที่บกพร่อง ควบคู่กับคำแนะนำเชิงหลักฐานเชิงประจักษ์ 4. การให้คำแนะนำด้วยข้อมูลที่นำเชื่อถือ เช่น ผลงานวิจัย บทความวิชาการ เพื่อนำไปพัฒนาข้อบกพร่องให้ดีขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาคเรียนละ 1 ครั้ง 2. ปีละ 1 ครั้ง 3. ภาคเรียนละ 2 ครั้ง 4. ตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน

นำผลการวิเคราะห์ระบบข้างต้นไปสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาสภาพที่แท้จริงของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการการศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 28 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

ผลจากการสอบถามและสัมภาษณ์บุคลากรข้างต้น ผู้วิจัยนำเสนอแยกเป็น 8 ด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ผลการสังเคราะห์ และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้านวัตถุประสงค์ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของ การกำกับติดตามและประเมินผลฯ ด้านวัตถุประสงค์	ความถี่ (ร้อยละ)	แนวคิดที่นำมาใช้พัฒนาระบบ
1. ให้การดำเนินงานของครูเป็นไปใน ทิศทางที่ถูกต้อง.....	14 (53.85)	1. เพื่อปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ ปฏิบัติงานให้ดีและมีประสิทธิภาพผล มากขึ้น 2. ให้ข้อมูลที่เป็นสาเหตุของปัญหาและ อุปสรรคในการดำเนินงานด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้และสามารถ ปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ในชั้นเรียน 3. เพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูล สนับสนุนขวัญและกำลังใจใน การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของครู
2. พัฒนาให้บุคลากรปฏิบัติงานให้ดีขึ้น.....	15 (57.70)	
3. ให้ข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ปัญหาและ อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน.....	20 (76.92)	
4. ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้ทันต่อ สภาวะการณ์ปัจจุบัน.....	17 (65.38)	
5. ใช้ตัดสินใจเลือกรับเงินเดือนประจำปี...	16 (61.54)	

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและ ประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน พบว่า ส่วนมากหน่วยงานต้นสังกัดกำหนดวัตถุประสงค์ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานเพื่อตัดสินคุณภาพผลการดำเนินงาน และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป ดังตัวอย่างข้อมูล ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“ส่วนใหญ่ต้นสังกัดก็จะหวังให้ครูดำเนินงานได้ตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด เพื่อแสดงว่า
ครูมีคุณภาพการดำเนินงานตามที่หน่วยงานเขาคาดหวัง ตัวบ่งชี้ไหนได้คะแนนต่ำ เขาก็
จะให้เวลาแก้ไขปรับปรุง”

(ครูผู้สอน ก, สัมภาษณ์, วันที่ 13 ตุลาคม 2554)

“วัตถุประสงค์ของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน
โดยทั่วไป เราจะมุ่งเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของครูผู้สอนเป็นสำคัญ ให้ครูผู้สอนรู้ว่า
ตนเองดำเนินงานอยู่ในระดับไหน จุดไหนควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ตัวครูเองก็จะรู้ว่า
หน่วยงานกลางหรือต้นสังกัดเขาหวังให้ครูทำอะไรให้กับผู้เรียนในชั้นเรียนใน
สถานศึกษาบ้าง

(ศึกษานิเทศก์ ข, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ตุลาคม 2554)

“ถ้าเป็นกำกับติดตามและประเมินผลฯ จากหน่วยงานภายนอกก็มีวัตถุประสงค์
ใกล้เคียงกันอยู่ คือ เพื่อต้องการตรวจสอบคุณภาพ ประสิทธิภาพการดำเนินงานของครูที่
กำลังดำเนินงานอยู่ในปัจจุบันว่าถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่ ยังไง แต่ถ้าเป็นหน่วยงาน
ภายในเราเอง อย่างในเขตพื้นที่เองหรือสถานศึกษาก็ดี นอกจากจะพัฒนาประสิทธิภาพ
การทำงานแล้ว ก็ยังเป็นเรื่องของการให้รางวัล ประกาศนียบัตร”

(ศึกษานิเทศก์ ค, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ตุลาคม 2554)

“เราดำเนินการกำกับติดตามและประเมินผลตัวครูผู้สอน มีวัตถุประสงค์ก็เพื่อ
เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของครูว่าเขาปฏิบัติงานได้ตามแนวปฏิบัติที่เราให้ไว้
หรือไม่ ส่วนไหนที่เขาไม่ได้ทำ มีอุปสรรคปัญหาอะไร เราจะได้สนับสนุนเขาให้ถูกต้อง ให้
คำแนะนำว่าเขาควรทำอย่างไร การดำเนินงานจะมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งถ้าเป็น
หน่วยงานกลางเราจะให้เขตพื้นที่กำกับติดตามและประเมินผลเป็นระยะๆ ส่วนใน
ช่วงท้ายของการดำเนินงานบางครั้งหน่วยงานกลางก็จะเข้าไปร่วมด้วยเหมือนกัน

(นักวิชาการศึกษา ง, สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2554)

ตารางที่ 4.4 ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้านบุคลากร

ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของการกำกับติดตามและประเมินผลฯ ด้านบุคลากร	ความถี่ (ร้อยละ)	แนวคิดที่นำมาใช้พัฒนาระบบ
1. ผู้ประเมินในระดับสถานศึกษา 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา..... 1.2 หัวหน้าสายชั้น..... 1.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้..... 1.4 ครูประเมินตนเอง..... 1.5 เพื่อนครู.....	14 (53.85) 13 (50.00) 10 (38.46) 7 (26.92) 9 (34.62)	1. ผู้ประเมินในระดับสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ผู้ประเมินในระดับเขตพื้นที่การศึกษา 2.1 ศึกษาานิเทศก์..... 2.2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา..... 2.3 ผู้ตรวจราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา..... 2.4 นักวิชาการการศึกษา.....	22 (84.62) 3 (11.52) 17 (65.39) 5 (19.23)	2. ผู้ประเมินในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ศึกษาานิเทศก์
3. ผู้รับการประเมิน 3.1 ครูผู้สอน..... 3.2 ครูทะเบียนวัดผล.....	26 (100.00) 20 (76.92)	3. ผู้รับการประเมินครูผู้สอน

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน พบว่า ส่วนมากหน่วยงานต้นสังกัดมีการกำหนดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่กำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาานิเทศก์ และผู้ตรวจราชการ และกลุ่มผู้รับการกำกับติดตามและประเมินผล ได้แก่ ครูผู้สอน ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“คนที่เข้ามากำกับติดตามและประเมินผลครูบ่อยที่สุดก็ ศึกษาานิเทศก์นี่แหละ แต่ก็เฉพาะช่วงมีโครงการที่ต้องมีการกำกับติดตามและประเมินผลเรื่องนั้นๆ”

(ครูผู้สอน ก, สัมภาษณ์, วันที่ 5 ตุลาคม 2554)

“ถ้าเป็นโครงการระดับประเทศ ผู้ตรวจราชการหรือไม่ก็ผู้อำนวยการสำนักงาน เขตก็จะเป็นคณะที่เข้ามาร่วมกำกับติดตามและประเมินผลร่วมกับศึกษานิเทศก์ด้วย เหมือนกัน แต่ถ้าเป็นโครงการทั่วไป เป็นโครงการของเขตเอง ศึกษานิเทศก์ก็จะตั้ง คณะทำงานร่วมกันขึ้นมาแล้วออกกำกับติดตามและประเมินผลครูผู้สอน”

(ศึกษานิเทศก์ ข, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ตุลาคม 2554)

“ศึกษานิเทศก์นี้แหละ เข้ากำกับติดตามและประเมินผลทุกโครงการเลย ไม่ว่าจะ เป็นโครงการของกลุ่มงานไหนในสำนักงานเขต ต้องมีศึกษานิเทศก์อยู่ดี แต่ใครจะเป็น เจ้าของงานก็อีกเรื่อง บางครั้งกลุ่มส่งเสริมเป็นเจ้าของงาน แต่ขอความร่วมมือให้ ศึกษานิเทศก์เข้าร่วมเป็นคณะกำกับติดตามและประเมินผลก็เยอะ”

(ศึกษานิเทศก์ ค, สัมภาษณ์, วันที่ 14 ตุลาคม 2554)

“ถ้าเป็นโครงการจากเรา เรามักจะระบุว่าขอให้เขตพื้นที่แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบไปด้วยบุคคลเหล่านี้ร่วมกันกำกับติดตามฯ เช่น ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ ผู้ตรวจ ราชการ ศึกษานิเทศก์ แต่เวลาเข้าไปติดตามจริงๆ คงเป็นศึกษาเทศกนี่แหละสำคัญ แต่ เดี่ยวนี้โครงการเยอะ ก็ให้อิสระเขตเขาบริหารจัดการตามความเหมาะสมมากกว่า แต่ ขอให้เป็นคนที่มีรู้เรื่องและเกี่ยวข้องกับงานนั้นจริงๆ ก็พอ”

(นักวิชาการศึกษา ง, สัมภาษณ์, วันที่ 14 ตุลาคม 2554)

ตารางที่ 4.5 ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้านขอบเขตเนื้อหา

ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของการกำกับติดตามและประเมินผลฯ ด้านขอบเขตเนื้อหา	ความถี่ (ร้อยละ)	แนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบ
1. ปัจจัยนำเข้า องค์กรประกอบที่ 1.1 ความพร้อมด้านบุคลากร..... องค์กรประกอบที่ 1.2 ความพร้อมด้านวัสดุ/อุปกรณ์..... องค์กรประกอบที่ 1.3 ความพร้อมด้านสถานที่..... องค์กรประกอบที่ 1.4 การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	16 (61.54) 10 (38.46) 2 (7.69) 6 (23.08)	1. ปัจจัยนำเข้า องค์กรประกอบที่ 1.1 ความพร้อมของครู องค์กรประกอบที่ 1.2 ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์การดำเนินงาน องค์กรประกอบที่ 1.3 การวางแผนการดำเนินงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. กิจกรรมการดำเนินงาน องค์กรประกอบที่ 2.1 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้..... องค์กรประกอบที่ 2.2 สรุปและรายงานผลการเรียนรู้.....	21 (80.77) 20 (76.92)	2. กิจกรรมการดำเนินงาน องค์กรประกอบที่ 2.1 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ องค์กรประกอบที่ 2.2 กระบวนการสรุปผลรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. ผลผลิต องค์กรประกอบที่ 3.1 คุณภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	12 (46.15)	3. ผลผลิต องค์กรประกอบที่ 3.1 คุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
4. ผลลัพธ์ องค์กรประกอบที่ 4.1 คุณภาพของนักเรียน องค์กรประกอบที่ 4.2 คุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู..... องค์กรประกอบที่ 4.3 หน่วยงานมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4 (15.38) 18 (69.23) 7 (26.92)	4. ผลลัพธ์ องค์กรประกอบที่ 4.1 การพัฒนางานของครู องค์กรประกอบที่ 4.2 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของการกำกับติดตามและประเมินผลฯ ด้านขอบเขตเนื้อหา	ความถี่ (ร้อยละ)	แนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบ
5. ผลกระทบ องค์ประกอบที่ 5.1 มาตรฐานการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้..... องค์ประกอบที่ 5.2 ความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	11 (42.30) 9 (34.62)	5. ผลกระทบ องค์ประกอบที่ 5.1 มาตรฐานการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน พบว่า หน่วยงานกำหนดขอบเขตการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ (1) ปัจจัยนำเข้าซึ่งเกี่ยวข้องของความรู้ความสามารถของครูผู้สอน สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และแผนการดำเนินงาน ซึ่งความจำเป็นต่อการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลของครู (2) กิจกรรมการดำเนินงาน ซึ่งเกี่ยวข้องขั้นตอนการดำเนินงานตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้อง อาทิ กระบวนการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และกระบวนการสรุปผลรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (3) ผลผลิต ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นทันทีหลังจากการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยพิจารณาจากคุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (4) ผลลัพธ์ เป็นผลที่เกิดขึ้นต่อมาหลังจากผลผลิตที่เกิดขึ้นไปแล้ว นั่นคือการนำผลที่ได้จากงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปพัฒนางานของครูและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และ (5) ผลกระทบ เป็นผลที่เกิดขึ้นท้ายที่สุด นั่นคือ มาตรฐานการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“เบื้องต้นเลยครูส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางฯ ไปแล้ว โดยสพฐ. มีงบประมาณและเอกสารการอบรมฯ มาให้เขตพื้นที่ขยายผล รวมถึงสามารถอบรมแบบออนไลน์ได้อีกด้วย ส่วนในเรื่องอุปกรณ์ต่างๆ ก็ถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การทำงานสะดวกและถูกต้องมากขึ้น แต่งานด้านวัดผลถ้า

เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยๆ ครูเขาก็ไม่ค่อยใช้คอมพิวเตอร์เท่าไร ไม่เหมือน
โรงเรียนขนาดใหญ่ที่นักเรียนเยอะๆ เขาจะต้องใช้คอมพิวเตอร์”

(นักวิชาการศึกษา ก, สัมภาษณ์, วันที่ 14 ตุลาคม 2554)

“ครูเกือบทุกคนแหละ สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลโดยไม่มีการวางแผนนะ
เราก็พยายามสนับสนุนให้ครูทำพวกที่ว่าอยู่ ถ้ามีการกำกับติดตามก็ดี ครูเขาจะได้เข้าใจ
ว่าการวางแผนการวัดเป็นเรื่องจำเป็น”

(ศึกษานิเทศก์ ข, สัมภาษณ์, วันที่ 16 ตุลาคม 2554)

“ถ้าวางแผนแบบเต็มรูปหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไม่แน่ใจว่าครู
ส่วนใหญ่ทำนะ แต่เข้าใจว่ามันเป็นเรื่องจำเป็นและครูควรทำ ส่วนเรื่องการสร้างข้อสอบ
และตรวจสอบคุณภาพข้อสอบ ก็เป็นการดำเนินงานของโรงเรียนเอง เขตพื้นที่ไม่ได้ไป
กำกับติดตามเท่าไร”

(ศึกษานิเทศก์ ค, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ตุลาคม 2554)

“ในมุมมองของเขตพื้นที่ก็คาดหวังให้ครูดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้ให้ครบถ้วน เพราะจะทำให้การวัดและประเมินผลมีคุณภาพ มีข้อสอบที่ดี ถ้าครู
วางแผนได้ดี สร้างเครื่องมือที่ดี คุณภาพงานก็จะดีตามมาเอง มันก็น่าจะทำให้คะแนนใน
โรงเรียนกับคะแนน O-NET สอดคล้องกันด้วย”

(ศึกษานิเทศก์ ง, สัมภาษณ์, วันที่ 20 ตุลาคม 2554)

“ตอนนี้โรงเรียนมักออกข้อสอบง่ายๆ เพื่อช่วยเด็ก พอคะแนน O-NET ออก ก็คน
ละทิศละทางหรือได้น้อย เพราะเด็กเคยทำแต่ข้อสอบง่ายๆ ถ้าครูมีเครื่องมือที่มีคุณภาพก็
น่าจะทำให้คะแนน O-NET สูงขึ้นได้นะ”

(ศึกษานิเทศก์ จ, สัมภาษณ์, วันที่ 21 ตุลาคม 2554)

“เขตพื้นที่ทุกเขต ก็หวังอยากให้คะแนน O-NET สูงขึ้นทั้งนั้น แต่ครูกลับอยากให้
คะแนนในชั้นเรียนเด็กสูงๆ แล้วไปออกข้อสอบตัวเองง่ายๆ คุณภาพข้อสอบใน
สถานศึกษาก็ไม่ได้มาตรฐานจริงๆ เขตต้องไปให้ความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผล

การเรียนรู้ที่แต่ละ ว่าข้อสอบหรือเครื่องมือที่ดีมันมีประโยชน์อย่างไร ครูเขาจะได้ตระหนัก และร่วมมือในการพัฒนางานด้านนี้ไปในทิศทางที่ถูกต้อง ข้อสอบง่ายๆ หรือข้อสอบที่ยากๆ เกินไป มันไม่เหมาะกับการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนใช่ไหม เราต้องบอกครูให้ ครูเข้าใจประโยชน์ของเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพก่อน บางทีครูเข้าใจแล้วนะ แต่พอออกข้อสอบจริงๆ ก็อยากให้เด็กตัวเองได้คะแนนดีๆ ก็ไปออกข้อสอบง่ายๆ อีกแหละ ถ้ามีการกำกับติดตามที่ใกล้ชิด ต่อเนื่องน่าจะเห็นผลที่ดี”

(ศึกษานิเทศก์ ฉ, สัมภาษณ์, วันที่ 22 ตุลาคม 2554)

ตารางที่ 4.6 ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้านเครื่องมือ

ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของ การกำกับติดตามและประเมินผลฯ ด้านเครื่องมือ	ความถี่ (ร้อยละ)	แนวคิดที่นำมาใช้ ในการพัฒนาระบบ
1. แบบประเมินระดับคุณภาพ.....	26 (100.00)	1. แบบประเมินระดับคุณภาพ
2. แบบประเมินผลมาตรฐานประมาณค่า.....	26 (100.00)	2. แบบประเมินผลมาตรฐาน
3. แบบสัมภาษณ์.....	14 (53.85)	ประมาณค่า
4. แบบสำรวจ.....	16 (61.54)	3. แบบสำรวจ
5. แบบสังเกตการณ์สอนในห้องเรียน.....	10 (38.46)	
6. แบบทดสอบความรู้.....	11 (42.30)	

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและ ประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน พบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ส่วนใหญ่คือ แบบประเมินผลมาตรฐานประมาณค่า และแบบ สำรวจรายการ ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“เครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลฯ ที่พบเจอส่วนใหญ่ก็เป็นแบบที่ให้ คะแนน 4 3 2 1 นั่นแหละ บ่อยที่สุด หรือไม่ก็มาสำรวจหลักฐานของเราว่าเรามีหรือไม่มี อะไร มีมากมีน้อย หรือเราทำครบไม่ครบ ประมาณนี้”

(ครูผู้สอน ก, สัมภาษณ์, วันที่ 2 ตุลาคม 2554)

“ผู้ประเมินเขาจะมาขอดูหลักฐานนะ ว่าคุณทำอะไรบ้าง มีครบไหม หรือไม่ก็มา สอบถามการดำเนินงานของคุณ บางครั้งเราก็เห็นเครื่องมือผู้ประเมินก่อน บางครั้งเราก็ ไม่เห็น แต่จะรู้ว่าเขาจะประเมินคุณในเรื่องใดประเด็นใด เราต้องเตรียมหลักฐาน อะไร เราก็รู้ แต่เครื่องมือประเมินบางครั้งเราก็รู้ บางครั้งเราก็ไม่รู้หรอก”

(ครูผู้สอน ข, สัมภาษณ์, วันที่ 2 ตุลาคม 2554)

“เครื่องมือสำหรับการกำกับติดตามและประเมินผลที่เคยพบเคยใช้ ก็มี หลากหลายนะ เอาแบบที่เห็นกันบ่อยๆ ก็แบบตรวจสอบรายงาน แบบประเมินระดับ คุณภาพ และที่นานๆ จะเห็น ก็พวก แบบสัมภาษณ์หรือแบบสังเกต แต่ที่ใช้สะดวกก็คง หนีไม่พ้นพวกแบบตรวจสอบรายการ มี ไม่มี กับแบบประเมินระดับคุณภาพ ต้องยอมรับ ว่าแรกๆ ศึกษานิเทศก์ก็ต้องศึกษากันนานหน่อย แต่เดี๋ยวนี้ก็คุ้นชินกับเครื่องมือพวกนี้ มากขึ้น ชำนาญมากขึ้น ก็มั่นใจในการใช้เครื่องมือมากขึ้นแล้ว เพียงแต่ปัญหาที่พบคือ การค้นหาหลักฐานมายืนยันมากกว่า บางทีครูทำนะ แต่หลักฐานที่มีบางที่ไม่สอดคล้อง กับเกณฑ์การประเมิน เราก็ต้องให้โรงเรียนชี้แจงเพิ่มเติม หรือมีแต่มีไม่ครบอะไรทำนองนี้ พวกนี้แหละที่เขตนักใจเวลาไปกำกับติดตามฯ เพราะเราก็รู้ว่าโรงเรียนทำแต่บางที่ก็ ไม่มากพอ ไม่ครบถ้วน ก็ต้องให้ผลการประเมินไปตามที่เห็นจริง หรือเกณฑ์บางอย่างเรา รู้ ระบุว่าโรงเรียนที่ขาดแคลนทำยังไงก็ผ่านเกณฑ์การประเมินลำบาก ด้วยบริบทท้องถิ่น ด้วย การบริหารจัดการภายในที่ขาดสน เราผู้ประเมินก็เห็นใจ แต่ก็ต้องให้คะแนนตามจริง”

(ศึกษานิเทศก์ ง, สัมภาษณ์, วันที่ 16 ตุลาคม 2554)

“สพฐ. ก็พยายามสร้างเครื่องมือให้ใครก็ได้ในเขตพื้นที่ใช้ได้สะดวกที่สุด ไม่เป็น ภาระให้เขตนจนเกินไป เครื่องมือเลยจะเป็นพวกแบบสำรวจรายการ แบบประเมินที่คล้ายๆ rubricส์ หรือไม่ก็แบบประเมินผลมาตราประมาณค่า แบบสัมภาษณ์ก็มีบ้างนะ แต่ถ้าเป็น แบบสัมภาษณ์เราจะไปเก็บข้อมูลเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น โดยแต่งตั้งเป็น คณะทำงานชุดเล็กๆ 4-5 คน แยกกันไป อันนี้จะใช้เวลาเป็นเดือนๆ เลยละ แต่จะใช้งบ โครงการที่เป็นนโยบายระดับชาติ โครงการสำคัญๆ เท่านั้น”

(ศึกษานิเทศก์ จ,

สัมภาษณ์, วันที่ 21 ตุลาคม 2554)

ตารางที่ 4.7 ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้านกระบวนการ

ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของการกำกับติดตามและประเมินผลฯด้านกระบวนการ	ความถี่ (ร้อยละ)	แนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบ
1. จัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	26 (100.00)	ขั้นเตรียมการ 1. จัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2. จัดการประชุมชี้แจงเพื่อให้ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินเข้าใจขั้นตอนและเครื่องมือที่ใช้เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินและวิธีรายงานผลการประเมิน 3. ด้านบุคลากรยังไม่มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลให้จัดอบรมวิธีการในการประเมิน วิธีใช้เครื่องมือให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบเป็นผู้กำกับติดตามและประเมินผล ขั้นดำเนินการ ดำเนินการประเมินผลตามวิธีและขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้อย่างครบถ้วน ขั้นสรุปผล รวบรวมผลการปฏิบัติงานโดยประเมินผลจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นำเสนอผลการประเมินให้ครูผู้รับการประเมินทราบ
2. จัดการประชุมชี้แจงโดยผู้บริหารเพื่อแจ้งให้ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินได้ทราบขั้นตอนและวิธีการต่างๆ เครื่องมือที่ใช้เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินและวิธีรายงานผลการประเมิน.....	24 (92.31)	
3. ดำเนินการประเมินผลตามวิธีและขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้อย่างครบถ้วน.....	26 (100.00)	
4. รวบรวมผลการปฏิบัติงานของครูโดยประเมินผลจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้.....	26 (100.00)	
5. นำเสนอผลการประเมินให้ครูผู้รับการประเมินทราบ.....	24 (92.31)	
6. นำเสนอผลการประเมินให้ผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ.....	24 (92.31)	
7. ด้านบุคลากรยังไม่มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผล จัดอบรมถึงวิธีการในการประเมิน วิธีใช้เครื่องมือให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบเป็นผู้ประเมินผล.....	14 (53.85)	

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน พบว่า ส่วนมากจะมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายละเอียดของกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลฯ โดยเน้นไปที่องค์ประกอบและเกณฑ์ที่มุ่งประเมินการดำเนินงานของครูให้รับรู้และเข้าใจล่วงหน้าก่อนมีการดำเนินการประเมิน ผู้ประเมินในระดับเขตพื้นที่จะใกล้ชิดกับโรงเรียน ดังนั้น การกำกับติดตามและประเมินผลจึงมีทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ แต่หากผู้ประเมินมาจากหน่วยงานภายนอก กระบวนการกำกับติดตามและประเมินแบบมุ่งผลการดำเนินงานจะเป็นทางการมากขึ้น ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“ครูจะต้องรับรู้เข้าใจกระบวนการประเมิน ถ้างานไหนเป็นงานที่ต้องทำงานเป็นคณะ ตัวแทนโรงเรียนก็จะเข้าไปรับฟังรายละเอียดของการประเมินแล้วมาถ่ายทอดให้ที่โรงเรียนเข้าใจรับรู้ร่วมกัน แต่ถ้าเป็นการประเมินรายบุคคล ครูเองจะต้องเข้ารับฟังด้วยตนเองเลย โดยส่วนใหญ่ปัญหาที่เกิดขึ้นจะเกิดขึ้นจากตัวแทนไปรับฟังมาแล้วมาถ่ายทอดให้คณะทำงานที่โรงเรียนฟัง แต่ขาดความชัดเจนหรือไม่ครบถ้วนมากกว่า ถ้ามีปัญหาแบบนี้ เราก็จะติดต่อสอบถามไปที่ศึกษานิเทศก์อีกที แต่ถ้าเอกสารการประเมินละเอียดนะ ส่วนมากจะเข้าใจตรงกันดีไม่มีปัญหาอะไร บางทีก็เจอนะ ถ้าเป็นจากหน่วยงานกลางเนี่ย เกณฑ์เขาจะเยอะ ถ้ามเขตบางทีก็ไม่ชัดเจน เขตเองก็ต้องประสานถามไปที่หน่วยงานกลางให้ก็มี ดังนั้น การชี้แจงขั้นตอน ตัวบ่งชี้ เกณฑ์ การใช้เครื่องมือนี้แหละสำคัญเลย”

(ครูผู้สอน ก, สัมภาษณ์, วันที่ 3 ตุลาคม 2554)

“เวลาเข้าประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำกับติดตามและประเมินผล โรงเรียนกับเขต จะจัดทำปฏิทินร่วมกันชัดเจน เรากลับมาที่โรงเรียนเราก็จะทำเครื่องหมายไว้ที่ปฏิทินโรงเรียนด้วย ถ้าตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์ไหนโรงเรียนไม่เข้าใจ ก็จะถกกันตรงกันเลย เพราะกลับมาโรงเรียน ครูก็ต้องมาจัดเตรียมเอกสารหลักฐานให้ครบใจ เคยเจอนะบางครั้งขอหลักฐานที่เป็นประกาศนียบัตร แต่เราบอกว่าถ้าเป็นหนังสือคำสั่งให้ไปอบรมได้ไหม อย่างนี้เราก็ต้องถามให้ชัดเจน การประชุมชี้แจงเป็นสิ่งจำเป็นนะ การกำหนดวันเวลาเข้าประเมินก็จำเป็น เคยเจอนะช่วงปลายปีงบประมาณ บางทีเจอคณะประเมินเข้าโรงเรียนที่ 2 คณะ โอ้โฮ โรงเรียนต้องแบ่งกันเป็นคณะฯ บางทีผู้อำนวยการก็เข้าห้องนี้ ออกห้องนั้น สลับเลย แต่บางโครงการเปลี่ยนวันเวลาไม่ได้ใจ เพราะจะกระทบอย่างอื่นไปหมด ก็ต้องยอม”

(ครูผู้สอน ข, สัมภาษณ์, วันที่ 3 ตุลาคม 2554)

“ตัวเขตพื้นที่ต้องยอมรับว่ามีโครงการประเภทที่ต้องติดตามและประเมินผลมาก ยิ่งช่วงใกล้สิ้นปียิ่งมีมาก ดังนั้น เรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการเป็นเรื่องสำคัญที่เขตต้องคำนึงถึง ต้องจัดสรรเวลาให้ดี ใครเหมาะสมกับเรื่องไหน ใครเข้ามาช่วยได้บ้าง ต้องคิดให้เหมาะสม ช่วงแรกๆ เราตั้งคณะกรรมการไว้ช่วงต้นปีนะน้อง แต่พอปลายปีงบประมาณ ไม่มีใครว่างเพราะเขาต้องออกประเมินโครงการอื่นด้วย อันนี้เราก็ต้องแก้ไข แต่หลังๆ มาเนี่ย เรารับมือได้ละ มีกำหนดเวลาชัดเจน รู้ละไว้ใครเหมาะสมกับเรื่องอะไร ใคร

เป็นที่มักกับใครได้ เวลาเขตพื้นที่ส่งตัวแทนไปปรับผังแนวทางการกำกับติดตามและ
ประเมินผลจากหน่วยงานกลางเราก็จะส่งคนที่เหมาะสมที่เป็นเจ้าของเรื่องนั้นๆ กลับมา
เราจะช่วยกันมาจัดอบรมร่วมกันทำงานกันเป็นที่มนะ มาช่วยกันคิดว่าคณะกรรมการควร
เป็นท่านรองคนไหน ควรเป็นผู้ตรวจราชการคนไหน หาน้องกลุ่มงานไหนมาช่วยได้บ้าง
เพราะศึกษานิเทศก์เราก็มีจำนวนไม่มาก ต้องอาศัยกลุ่มงานอื่นๆ มาช่วยเสริมทัพบ้าง ยิ่ง
เขตเล็กๆ ที่มีคนน้อยนะ เขาจะวุ่นมาก นำสงสารเหมือนกัน เขตพื้นที่ใหญ่ก็จะช่วยเป็น
พี่เลี้ยง ให้คำปรึกษากันไป เอกสารไหนพอช่วยกันได้เราก็ช่วยกันนะ ตอนนี้เขตพื้นที่ใน
จังหวัดจะช่วยกันข้ามเขตก็มี เพราะเราเข้าใจใจ ขนาดเรามีกันไม่น้อย ช่วยปลายๆ
งบประมาณก็จะยุ่งมาก บางทีไม่ได้เข้าเขตเลยนะ ออกพื้นที่ เข้าโรงเรียตลอด ดังนั้น
อะไรช่วยเหลือกันได้เราก็ช่วยกัน เคยมีนะอบรมร่วมกันกับเขต 4 จัดประชุมพร้อมกันเลย
ร่วมกันไปจัดที่ในตัวจังหวัด อันนี้มันอยู่ที่การบริหารจัดการของเขตว่าเขายืดหยุ่นให้ได้แค่
ไหน แต่ดีตรงที่เราช่วยเขตเล็กๆ ได้ไง “

(ครูผู้สอน ค, สัมภาษณ์, วันที่ 3 ตุลาคม 2554)

“เรื่องการสรุปผลการประเมินเขตอยากได้แบบสรุปผลที่ชัดเจน มีที่กรอกข้อมูล
แบบชัดๆ เขตไม่ต้องมาออกแบบเอง อันนี้จะช่วยเขตได้เยอะนะ เพราะต้องเข้าใจว่าเขตก็
มีสิ่งที่จะต้องทำมากมาย ถ้าเป็นรายงานสรุปผลที่เป็นโครงการของเขตเองไม่ซับซ้อนหรือ
ออกมาเป็นตัวเลขเลย กรอกๆ เข้าไปในช่องอย่างเดียว แล้วคำนวณสรุปผลออกมา แบบนี้
จะทำบ่อยที่สุดละ งานศึกษานิเทศก์นะน้อง เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพวกนี้อยู่แล้ว ถ้า
การกำกับติดตามและประเมินผลมีน้อยกว่านี้ ศึกษานิเทศก์จะมีเวลาไปพัฒนางาน
อย่างอื่นได้มากขึ้นอีกเยอะ อยากได้กระบวนการที่ชัดเจน สะดวกกับการเก็บข้อมูล มี
ตัวบ่งชี้ไม่มากแต่ตรงประเด็น อะไรแบบนี้ะ บางโครงการนะ เห็นตัวบ่งชี้ คน. พวกนี้
เหนื่อยเลยละ กระบวนการก็ยุ่งยาก แต่เราก็ต้องทำนะ เพราะคือหน้าที่ แต่เวลาที่เราจะ
ไปทำอย่างอื่น มันก็เหลือน้อยในน้อง เราต้องวางแผนร่วมกันกับสถานศึกษาด้วย บางที
ไม่ใช่เราจะตัดสินใจอะไรได้หมดก็ไม่ใช่ ดังนั้น กระบวนการต้องกระชับไม่ยุ่งยากเกินไป”

(ครูผู้สอน ข, สัมภาษณ์, วันที่ 7 ตุลาคม 2554)

ตารางที่ 4.8 ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้านการสรุปผล

ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของการกำกับติดตามและประเมินผลฯ ในด้านการสรุปผล	ความถี่ (ร้อยละ)	แนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบ
1. สรุปผลและรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลรายบุคคล.....	10 (38.46)	1. สรุปผลและรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลรายบุคคล
2. สรุปผลและรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลในภาพรวมระดับรายชั้นเรียน.....	4 (15.39)	2. สรุปผลและรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษา
3. สรุปผลและรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลในภาพรวมระดับสถานศึกษา.....	26 (100.00)	
4. สรุปผลและรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลในภาพรวมระดับอำเภอ.....	6 (23.08)	
5. สรุปผลและรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลในภาพรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษา.....	26 (100.00)	

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน พบว่า การสรุปผลที่ได้จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานส่วนใหญ่จะสรุปผลในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษาดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“เวลาผลสรุปที่ได้จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานก็จะถูกสรุปออกมาในภาพรวมตั้งแต่ระดับสถานศึกษา อำเภอ กลุ่มโรงเรียน และระดับเขตพื้นที่การศึกษา แต่โดยส่วนใหญ่ก็แต่ระดับสถานศึกษากับระดับเขตพื้นที่การศึกษาเท่านั้นแหละ นอกเสียจากบางเป้าหมายของโครงการจะมีกับพัฒนาปรับปรุงร่วมกันเป็นกลุ่มโรงเรียนหรือเป็นอำเภอถึงจะมีรายงานสรุปแยกตามระดับอำเภอหรือระดับกลุ่มโรงเรียนด้วย แต่ส่วนใหญ่โครงการประเภทนี้จะเป็นโครงการของเขตพื้นที่เอง ถ้าเป็นโครงการที่มาจากส่วนกลางจะไม่ค่อยพบ”

(ศึกษานิเทศก์ ก, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2554)

“โดยส่วนใหญ่การทำรายงานสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลจะออกมาเป็นรายโรงกับรายเขตพื้นที่นะคะ”

(ศึกษานิเทศก์ ข, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2554)

“ถ้าเป็นการสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลที่จัดทำออกเฉพาะครู
รายบุคคลไม่ค่อยพบ แต่เห็นว่าควรมีนะ เพราะเราละเอียดกันมากเรื่องการประเมิน
รายบุคคล เรามองภาพรวมอย่างเดียว เราต้องปรับปรุงกันตั้งแต่จุดเล็กๆ ก่อน จุดใหญ่ๆ
ถึงจะพัฒนาตามกันมานะพี่ว่าโดยเฉพาะงานด้านกิจกรรมการเรียนรู้หรืองานด้านวัดและ
ประเมินผลก็ตาม ครูจะทำอย่างดีเลยต่อขอเลื่อนวิทยฐานะนั้นแหละ พี่ก็มองว่าไม่ถูกนะ
ครูควรจะทำเรื่อยๆ เพราะคือหน้าที่ การกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้าน
วิชาการต้องเริ่มจากหน่วยงานภายในสถานศึกษาเองจะดี เพราะศึกษานิเทศก์คงไปนิเทศ
ครูทุกคนไม่หมดหรอก โรงเรียนต้องช่วยด้วย แต่ไม่ค่อยเกิดนะ นอกจากผอ. โรงเรียนนั้น
เขาจะเล่นเรื่องพวกนี้ ครูเขาถึงจะกระตือรือร้นทำ ผู้บริหารสถานศึกษาเนี่ยสำคัญมากเลย
นะ อยากพัฒนาวิชาการพี่มองว่าผู้บริการต้องลงมาเล่นด้วย ต้องเข้ามาช่วยกำกับติดตาม
ด้วยให้ครูมีแผนการสอน มีเครื่องมือ มีข้อสอบที่ดี ถ้าผอ.เอาด้วยนะ งานกำกับติดตาม
และประเมินผลเรื่องวิชาทุกเรื่องแหละจะง่ายขึ้น”

(ศึกษานิเทศก์ ค, สัมภาษณ์, 21 ตุลาคม 2554)

**ตารางที่ 4.9 ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้านวิธีการให้ข้อมูล
ป้อนกลับ**

ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของ การกำกับติดตามและประเมินผลฯ ด้านวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับ	ความถี่(ร้อยละ)	แนวคิดที่นำมาใช้ ในการพัฒนาระบบ
1. การแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อมูลที่เป็นด้านลบ ของการดำเนินงานนั้น ผู้ประเมินและผู้รับการ ประเมินจะต้องหารือและร่วมกันแก้ไข ข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องให้ดีขึ้น...	25 (96.15)	1. การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูผู้รับ การประเมินในด้านดี
2. การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูผู้รับการประเมิน ในด้านดี.....	26 (100.00)	2. การแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อมูลที่เป็น ด้านลบของการดำเนินงานนั้น ผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน จะหารือและร่วมกันแก้ไข ข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงข้อบก พร่องให้ดีขึ้น
3. การให้ข้อมูลป้อนกลับในส่วนที่บกพร่อง ควบคู่ กับคำแนะนำอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	5 (19.123)	3. การให้ข้อมูลป้อนกลับในส่วนที่ บกพร่อง ร่วมกับคำแนะนำที่อิง หลักฐานเชิงประจักษ์
4. การให้คำแนะนำด้วยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น ผลงานวิจัย บทความวิชาการ เพื่อนำไปพัฒนา ข้อบกพร่องให้ดีขึ้น.....	0 (0.00)	

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและ
ประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน พบว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับเป็นไปในแนวทางกว้างๆ ขาด
วิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน ยากต่อการนำไปพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานได้ และมักเป็นการให้
ข้อมูลป้อนกลับอย่างไม่เป็นทางการ ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“ข้อมูลป้อนกลับจะมีเนื้อหาน้อยมากคะ ส่วนใหญ่จะเป็นความคิดเห็นของ
ผู้ประเมินตามความเห็นส่วนตัวคะ จะมีเป็นแนวทางที่ชัดเจนเป็นขั้นเป็นตอนนี้หายากนะ
แต่ถ้ามีได้ครูก็อยากให้เป็นแบบนั้น ครูจะได้นำไปดำเนินการได้ทันทีเลย”

(ครูผู้สอน ก, สัมภาษณ์, วันที่ 1 ตุลาคม 2554)

“จากที่ได้รับมา ข้อมูลป้อนกลับจะเป็นคำแนะนำที่ผู้ประเมินให้ว่าควรทำอะไร ควร
ทำอะไร ควรเพิ่มอะไร ประมาณนี้คะ แต่แนวทางการปฏิบัติงานจะไม่เคยเห็นนะ โรงเรียน
ก็ต้องมาคิดว่าจะทำอย่างไรให้มีตามคำแนะนำมากกว่า”

(ครูผู้สอน ข, สัมภาษณ์, วันที่ 2 ตุลาคม 2554)

“คุณครูมองว่าข้อมูลป้อนกลับในการกำกับติดตามและประเมินผลด้วยส่วนมาก
เนี่ย จะมีข้อมูลที่น่าไปพัฒนางานได้จริงๆ จังๆ น้อยค่ะ เพราะเป็นความคิดเห็นเพิ่มเติม
มากกว่า หรือข้อสังเกตอื่นๆ จากผู้ประเมิน หรือข้อชี้แนะกว้างๆ ค่ะ”

(ครูผู้สอน ค, สัมภาษณ์, วันที่ 4 ตุลาคม 2554)

“ข้อมูลป้อนกลับที่เขตพื้นที่ให้หรือส่วนกลางให้มาก็ดี จะเป็นแนวทางกว้างๆ เป็น
คำแนะนำอย่างย่อไม่มีเนื้อหารายละเอียด ขั้นตอนละเอียดนะ ถ้าทำคงต้องใช้เวลา ดังนั้น
จึงเป็นข้อเสนอแนะแบบความเห็นส่วนตัวหรือสรุปจากความเห็นของทีมผู้ประเมินเป็น
ส่วนใหญ่จะเร็วกว่า แต่ต้องยอมรับว่าข้อมูลป้อนกลับแบบนี้มันไม่มีผลเท่าไรต่อการ
นำไปใช้พัฒนางาน อันนี้ต้องยอมรับ ถ้าเป็นงานของศึกษานิเทศก์เองน่าจะทำได้ แต่ถ้า
เป็นงานติดตามและประเมินผลที่ต้องส่งหน่วยงานอื่นๆ ต่อ จะมีเวลาค่อนข้างน้อยค่ะ”

(ศึกษานิเทศก์ ง, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2554)

“การให้ข้อมูลป้อนกลับจากการที่เราได้กำกับติดตามฯ จะให้ตอนที่เรา
กำกับติดตามเสร็จแล้ว ตอนนั้นเลยก็มีเยอะนะค่ะ แบบวันที่เราไปกำกับติดตามฯ เนี่ย เรา
ก็จะสรุปผลคร่าวๆ กันที่โรงเรียน แล้วก็ให้ข้อมูลป้อนกลับแบบไม่เป็นทางการตอนนั้นเลย
จะเป็นแบบนี้ซะส่วนใหญ่ ที่ทำเป็นลายลักษณ์อักษรก็ไปเป็นแบบย่อๆ ไม่ก็บรรทัดค่ะ”

(ศึกษานิเทศก์ จ, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2554)

“เราให้ feedback โรงเรียนหลังเสร็จสิ้นการประเมินฯ ในวันนั้นเลย ซึ่งให้เห็นเลย
ว่าเขาควรพัฒนาปรับปรุงอะไรบ้าง ว่ากันตรงนั้น เขาก็จะรับฟังและชี้แจงข้อจำกัดของเขา
ก็มีบ้าง เราเป็นผู้ประเมินเวลาให้ feedback อะไรเราก็ต้องเข้าใจบริบท หรือข้อจำกัดของ
โรงเรียนด้วย ก็มีผู้ประเมินจากภายนอกบางครั้งที่ให้ feedback ที่เป็นไปไม่ได้เลยก็มีนะ
คือผู้ประเมินไม่เข้าใจบริบทของโรงเรียน โรงเรียนแต่ละโรงได้ผลการประเมินอาจเหมือน
กันนะค่ะ แต่ให้ feedback เหมือนกันไม่ได้หรอก ดังนั้นผู้ประเมินจากหน่วยงานภายนอก
เขาจะให้กว้างมาก โรงเรียนต้องเอาไปพิจารณาเองว่าจะทำอย่างไรต่อไป จะเพิ่มกิจกรรม
อะไร จะต้องมีกระบวนการดำเนินงานอะไรเพิ่มเติม บางทีเราจะชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่อง
หรือจุดอ่อนให้ ส่วนวิธีการที่จะลดจุดอ่อนสถานศึกษาคงต้องไปคิดเอง ถ้าอยากได้
ขั้นตอนที่ชัดเจนคงต้องตั้งคณะกรรมการเป็นการเฉพาะ ทำให้เป็นเรื่องเป็นราวมากขึ้น”

(ศึกษานิเทศก์ ฉ, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2554)

ตารางที่ 4.10 ผลการสังเคราะห์และแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบฯ ในด้านระยะเวลา

ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของการกำกับติดตาม และประเมินผลฯ ในด้านระยะเวลา	ความถี่ (ร้อยละ)	แนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบ
1. ภาคเรียนละ 1 ครั้ง.....	26 (100.00)	ภาคเรียนละ 3 ครั้ง
2. ปีละ 1 ครั้ง.....	26 (100.00)	
3. ภาคเรียนละ 2 ครั้ง.....	15 (57.69)	
4. ตามความเหมาะสม.....	26 (100.00)	

เพื่อให้การพัฒนาระบบฯ สอดคล้อง เหมาะสมกับขอบเขตเนื้อหาที่มุ่งกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ที่คาดหวังให้การดำเนินงานเกิดผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.5 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรมีการกำกับติดตามกิจกรรมการดำเนินงานเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดหาข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงาน ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางาน ปรับปรุง แก้ไขอุปสรรคการดำเนินงานที่ปฏิบัติในปัจจุบันได้อย่างทันท่วงที ผู้วิจัยจึงกำหนดระยะเวลาการกำกับติดตามและประเมิน ผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ภาคเรียนละ 3 ครั้ง

จากการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน พบว่าถ้าเป็นการนิเทศการเรียนการสอน จะทำตลอดทั้งปีการศึกษา ขึ้นอยู่กับเวลาที่เหมาะสมแต่อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง วันเวลาแล้วแต่จะกำหนดกันกับแต่ละโรงเรียน โดยยึดปฏิทินของสถานศึกษาเป็นสำคัญ ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“ถ้าเป็นการกำกับติดตามฯ โครงการใหญ่ๆ ปีละครั้งก็มี ปีละ 2 ครั้งก็มีคะน้อง แต่ไม่บ่อยกว่านี้แล้วนะ นอกจากจะเป็นโครงการของศึกษานิเทศก์เองก็อาจบ่อยหน่อยได้ เทอมละ 2 ครั้งยังเคยมีเลย ยิ่ง สน. ชยันฯ หน่อยยิ่งบ่อยนะ พี่ชอบนะให้เข้ามาโรงเรียน บ่อยๆ เราจะได้ปรึกษาสน. ได้นานหน่อย บางทีครูจะไปหา สน. ก็ไม่ได้ต้องทิ้งห้อง ก็ทำไม่ได้ สน. ต้องมาแหละ แต่ครูบางคนก็ไม่ชอบให้สน. มาบ่อยๆ ยิ่งสน. ชอบมาตามงาน ทำ ยัง ทำถึงไหน ถ้าครูไม่ชยันนี้ จะไม่ชอบ อันนี้เรื่องจริง”

(ครูผู้สอน ก, สัมภาษณ์, วันที่ 2 ตุลาคม 2554)

“ถ้าเป็นการนิเทศก์ทั่วไป ๆ ก็น่าจะภาคเรียนละ 1 ครั้ง แต่เดี๋ยวนี้อาจไม่หรรษา เพราะงานติดตามเยอะ จะเจอคน บ่อยๆ แต่ก็ต้องยอมรับก็เป็นคน.เดิมๆ นะ คนที่ไม่เข้าโรงเรียนก็ยังมี คน.ที่เข้าโรงเรียนก็ไม่ค่อยนะ ตอนนี้มีมันน้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่าแหละ โรงเรียน ครู ก็จะช่วยเหลือกันอยู่แล้ว ใครเขาโรงเรียนบ่อยๆ สนิทกับครู ก็จะได้รับความร่วมมือดีมันเป็นแบบนี้ แต่จะบอกกล่าวนัดหมายกันก่อน จะเข้ามาวันไหน ยังไง ครูว่างช่วงไหน จะได้ไม่กระทบชั่วโมงสอน”

(ครูผู้สอน ข, สัมภาษณ์, วันที่ 2 ตุลาคม 2554)

“เราก็พยายามเข้าโรงเรียนให้บ่อยที่สุดแหละ จริงๆ บางโรงเรียนก็บ่อยเลยนะ ยิ่งโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเยอะๆ ยิ่งเห็นกันบ่อย แต่ถ้าตามหน้าที่ คน.ทุกคนต้องเข้าโรงเรียนในพื้นที่ๆ ตนเองรับผิดชอบทุกโรงเรียน อย่างน้อยเลยเนี่ยต้องภาคเรียนละ 1 ครั้งคะ แต่บางครั้งก็มากกว่า ถ้ามีเรื่องเร่งด่วนหรือต้องเข้าไปก็มากกว่านั้นอยู่แล้ว”

(ศึกษานิเทศก์ ค, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2554)

“ความถี่บ่อยในการเข้าไปกำกับติดตามฯ ที่โรงเรียนก็ขึ้นอยู่กับแต่ละโครงการไม่เท่ากัน แต่โดยหน้าที่คน. เนี่ยต้องเข้าอยู่แล้ว ยิ่งบ่อยยิ่งดีใช่ไหม แต่ความเป็นจริงคือเขตที่มี คน. น้อยๆ เนี่ย จะไม่ค่อยได้เข้าโรงเรียนบ่อยหรอก เทอมละ 1 ครั้งก็ดีแล้ว งานหนักๆ เข้า ก็เหลือปีละครั้งก็มีนะ มันมีเหตุผลหลายอย่าง เขตที่บุคลากรน้อยๆ ก็เหมือนโรงเรียนขนาดเล็กนั้นแหละหนู จะให้เขาทำงานอย่างสมบูรณ์คงยากอยู่ แค่ทำให้ครบก็ดีแล้วนะ อันนี้ต้องเห็นใจ คน. แต่ละเขตด้วย อย่างเขตพีเนี่ย คน.ไม่มาก เขตก็กว้าง มันลำบากที่จะเข้าโรงเรียนบ่อยๆ แต่งานนะมีเท่ากับเขตที่เขามีคนเยอะๆ เลยนะ ส่วนกลางเขาไม่ได้คิดว่าเขตไหนคนน้อยให้งานน้อย เขตไหนคนเยอะให้งานเยอะ แต่เราสนับสนุนโรงเรียน ครู นักเรียนเต็มทีนะหนู โครงการอะไรเราก็อยากให้โรงเรียนเราเข้าร่วมทั้งนั้น เขตเล็กๆ เนี่ย ถ้าโรงเรียนไหนเข้าร่วมหลายโครงการ คน. ก็จะไปโรงเรียนนั้นแหละบ่อย ถ้าโรงเรียนที่ไม่ค่อยเข้าร่วมโครงการอะไรก็จะเห็น คน.ไม่ค่อยบ่อยนะหนู ปีละครั้งน่าจะได้นะ”

(ศึกษานิเทศก์ ง, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2554)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน โดยการประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวทางการการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based practice) มาประยุกต์ใช้กับขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการกำกับติดตาม (monitoring process) ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอใน 3 ตอนย่อย คือ ตอนที่หนึ่ง เป็นการนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์แนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการกำกับติดตาม ตอนที่สอง เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ และตอนที่สาม เป็นการนำเสนอผลการกำหนดแนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยการประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์แนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับ

2.1.1 แนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้ลักษณะการเทียบเคียงรูปแบบของการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีกรกล่าวไว้ในลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดองค์ประกอบที่จำเป็นต้องปรากฏในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในลำดับต่อไป ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 แนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับจำแนกตามแหล่งที่มาและประเด็น/หัวข้อสำคัญ

แหล่งที่มา	ประเด็น	แนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับ		
		นิยาม	องค์ประกอบ	ขั้นตอน
บงกช นักเสียง (2541)	รูปแบบการให้ข้อมูลป้อนกลับ	✓	✓	✓
อัญญา เปี่ยมประถม (2553)	การให้ข้อมูลป้อนกลับ	✓	✓	✓
Nadler (1977)	รูปแบบการให้ข้อมูลป้อนกลับ	✓	✓	
Liden & Mitchell (1985)	รูปแบบการให้ข้อมูลป้อนกลับ	✓	✓	✓
Hattie & Timperley (2007)	แนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับ	✓		

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การกล่าวถึงแนวคิดการให้ข้อมูลป้อนกลับ แม้จะมีความแตกต่างกันบ้าง แต่ส่วนใหญ่ต่างมีลักษณะที่ร่วมกัน ได้แก่ การกล่าวถึงนิยามองค์ประกอบที่จำเป็น และขั้นตอนที่เหมาะสม ซึ่งจะดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาสาระของแนวคิดการให้ข้อมูลป้อนกลับต่อไป

2.1.2 นิยามของข้อมูลป้อนกลับ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการให้นิยามของการให้ข้อมูลป้อนกลับมีคำสำคัญ (keywords) ที่ปรากฏ อาทิ การสื่อสาร 2 ทาง บ่งบอกพฤติกรรมที่ควรทำ ปรับปรุงข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.12 นิยามของข้อมูลป้อนกลับจำแนกตามแหล่งที่มาและคำสำคัญที่ปรากฏ

แหล่งที่มา	คำสำคัญที่ปรากฏในนิยามของข้อมูลป้อนกลับ			
	การสื่อสาร 2 ทาง	บ่งบอกพฤติกรรมที่ควรทำ	ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน	การสร้างแรงจูงใจ
บงกช นักเสียง (2541)	✓	✓	✓	✓
อัญญา เปี่ยมประถม (2553)		✓	✓	✓
Nadler (1977)	✓	✓	✓	✓
Liden & Mitchell (1985)			✓	
Hattie and Timperley (2007)	✓	✓	✓	✓
ความถี่ของคำสำคัญที่ปรากฏ	3	4	5	4

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์คำสำคัญที่ปรากฏในการให้นิยามข้อมูลป้อนกลับจาก 5 แหล่งที่นำมาศึกษา พบว่า คำสำคัญที่มักปรากฏในนิยามของข้อมูลป้อนกลับจำนวนมากที่สุดคือ ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน

2.1.3 องค์ประกอบของข้อมูลป้อนกลับ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าองค์ประกอบของข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย การตั้งเป้าหมาย ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ ปรากฏดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 องค์ประกอบของข้อมูลป้อนกลับ จำแนกตามแหล่งที่มา

แหล่งที่มา	องค์ประกอบของข้อมูลป้อนกลับ		
	มีเป้าหมายชัดเจน	ชี้แนะแนวทาง	หลักฐาน/ตัวอย่าง/ข้อมูลสารสนเทศ
บงกช นักเสียง (2541)	✓	✓	✓
อัญญา เปี่ยมประถม (2553)		✓	✓
Nadler (1977)	✓	✓	✓
Liden& Mitchell (1985)		✓	✓
ความถี่ของคำสำคัญที่ปรากฏ	2	4	4

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลป้อนกลับจาก 4 แหล่งที่นำมาศึกษา พบว่า ข้อมูลป้อนกลับมีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบคือ มีเป้าหมายที่ชัดเจน ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ และให้หลักฐาน ตัวอย่าง หรือข้อมูลสารสนเทศ

2.1.4 ขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับประกอบด้วย กำหนดเป้าหมาย รวบรวมข้อมูล สรุปผล และนำเสนอข้อมูล ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.14 ขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ จำแนกตามแหล่งที่มา

แหล่งที่มา	ขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ			
	กำหนดเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง	รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์	นำเสนอ/ให้ข้อมูลแนวทางพัฒนางาน	การติดตามการเปลี่ยนแปลง
บงกช นักเสียง (2541)	✓		✓	✓
อัญญา เปี่ยมประถม (2553)	✓	✓	✓	
Liden& Mitchell (1985)	✓	✓	✓	✓
ความถี่ของคำสำคัญที่ปรากฏ	3	2	3	2

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับจากแหล่งที่นำมาศึกษา พบว่า ขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ นำเสนอ/ให้ข้อมูลที่เป็นแนวทางการพัฒนางาน และติดตามการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

2.2 ผลการวิเคราะห์แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

2.2.1 ด้านองค์ประกอบของแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จาก การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า องค์ประกอบของแนวคิด มีดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.15 องค์ประกอบของแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จำแนกตามแหล่งที่มา

แหล่งที่มา	องค์ประกอบของแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์		
	นิยาม	กระบวนการ/รูปแบบ	ระดับความเชื่อมั่นของหลักฐานเชิงประจักษ์
Flemming (1998)		✓	
Statler (2001)	✓	✓	
Sackett (2002)	✓		
Joanna Briggs Institute (2008)			✓
Shell (2002)			✓
Melnyk&Fineout (2004)			✓
พิกุล นันทชัย (2547)	✓	✓	
พองคำ ดิลกสกุลชัย (2553)	✓		

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์จาก 8 แหล่งที่นำมาศึกษา พบว่า มี 3 องค์ประกอบคือ นิยาม กระบวนการ/รูปแบบ ระดับความเชื่อมั่นของหลักฐานเชิงประจักษ์

2.2.2 ด้านนิยาม จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการให้คำนิยามของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ มีคำสำคัญ (keywords) ที่ปรากฏ อาทิ ใช้ตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติงาน หลักฐานที่เป็นข้อค้นพบจากงานวิจัย ผลการวิเคราะห์ ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.16 คำสำคัญที่ปรากฏในนิยามการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จำแนกตามแหล่งที่มา

แหล่งที่มา	คำสำคัญที่ปรากฏในนิยามการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์					
	นำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศมาใช้	บูรณาการความเชี่ยวชาญ	หลักฐานที่เป็นข้อค้นพบจากงานวิจัย	ใช้ตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติงาน	ค่านิยมของผู้รับบริการ	การกระทำอย่างเป็นระบบ
Sackett (2002)	✓	✓	✓	✓	✓	
Statler (2001)		✓	✓	✓	✓	✓
พิกุล นันทชัย (2547)	✓			✓		✓
ฟองคำ ติลกสกุลชัย (2553)		✓	✓	✓	✓	
ความถี่	2	3	3	4	3	2

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์คำสำคัญที่ปรากฏในการให้คำนิยามจาก 4 แหล่งที่นำมาศึกษาพบว่า คำสำคัญที่มักปรากฏในนิยามการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์มากที่สุด ได้แก่ ใช้ตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติงาน บูรณาการความเชี่ยวชาญ หลักฐานที่เป็นข้อค้นพบจากงานวิจัย ค่านิยมหรือความเชื่อของผู้รับบริการ การนำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศมาใช้ การกระทำอย่างเป็นระบบ

2.2.3 ด้านกระบวนการ/รูปแบบการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า กระบวนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์มีการเลือกคำใช้ที่แตกต่างกันแต่มีลักษณะการดำเนินงานใกล้เคียงกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้ลักษณะเทียบเคียงจากการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนการกระบวนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกระบวนการ/รูปแบบการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดแนวคิดการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในลำดับต่อไป ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.17 กระบวนการ/รูปแบบการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จำแนกตามแหล่งที่มา

แหล่งที่มา	กระบวนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์				
	เตรียมการ	สืบค้นข้อมูล	ประเมินหลักฐาน	ประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศ	ประเมินผลลัพธ์
Flemming (1998)	✓	✓	✓	✓	✓
Statler (2001)	✓	✓	✓	✓	✓
พิกุล นันทชัย (2547)	✓	✓	✓	✓	

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การกำหนดกระบวนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาในภาพรวม สามารถแบ่งได้เป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นสืบค้นข้อมูล ขั้นประเมินหลักฐาน ขั้นประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศ

2.2.4 ด้านระดับความเชื่อมั่นของหลักฐานเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับระดับความเชื่อมั่นของหลักฐานเชิงประจักษ์ พบดังตารางต่อไปนี้

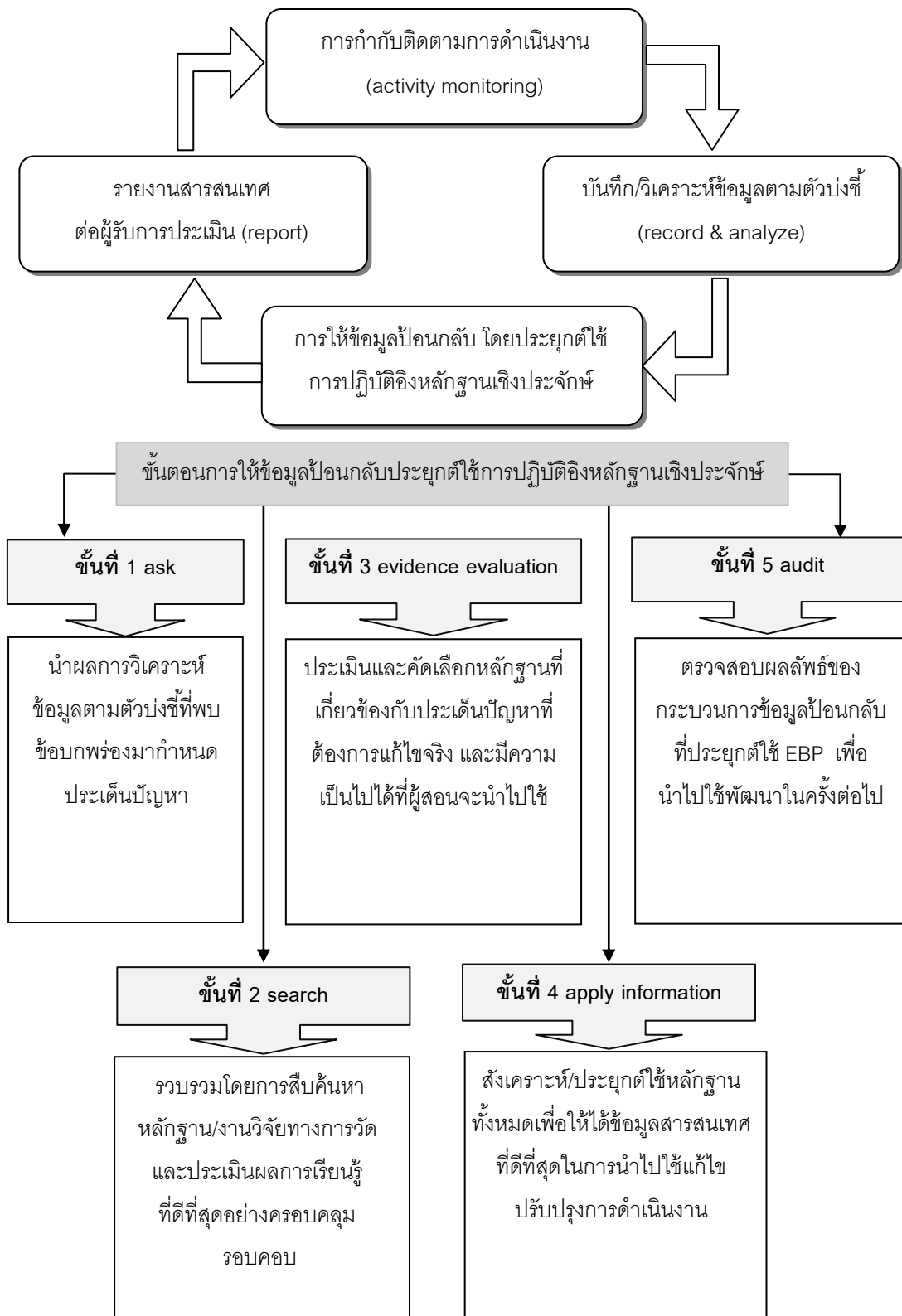
ตารางที่ 4.18 ระดับความเชื่อมั่นของหลักฐานเชิงประจักษ์ จำแนกตามแหล่งที่มา

แหล่งที่มา	ระดับความเชื่อมั่นของปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์								
	การทบทวนงานวิจัยอย่างเป็นระบบ	งานวิจัยเดี่ยวที่เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบสุ่มเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม	หลักฐานจากงานวิจัยเชิงทดลองแบบมีการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม แต่ไม่มีการสุ่ม	การทบทวนงานวิจัยอย่างเป็นระบบจากงานวิจัยที่ไม่มี การทดลอง	งานวิจัยกรณีศึกษาเชิงวิเคราะห์ที่เป็นกลุ่มงานวิจัย	งานวิจัยที่มีการเก็บข้อมูลซ้ำจาก การทดลอง หรือไม่มี การทดลอง	การทบทวนวรรณกรรม	งานวิจัยเชิงคุณภาพ/งานวิจัยเชิงบรรยาย	ความเห็น/รายงานของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
Shell (2002)	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓
Melnyk & Fineout (2004)	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓
Joanna Briggs Institute (2008)	✓	✓	✓		✓	✓			✓

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ระดับความเชื่อมั่นของหลักฐานเชิงประจักษ์มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม สามารถแบ่งได้เป็น 7 ระดับคือ ระดับที่ 1 การทบทวนงานวิจัยอย่างเป็นระบบ ระดับที่ 2 งานวิจัยเดี่ยวที่เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบสุ่มเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ระดับที่ 3 หลักฐานจากงานวิจัยเชิงทดลองแบบมีการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม แต่ไม่มีการสุ่ม ระดับที่ 4 การวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น ระดับที่ 5 การทบทวนวรรณกรรม ระดับที่ 6 งานวิจัยเชิงคุณภาพ/งานวิจัยเชิงบรรยาย และระดับที่ 7 ความเห็น/รายงานของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

2.3 การกำหนดแนวคิดว่าให้ข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการกำกับติดตาม โดยประประยุคต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

การกำหนดแนวคิดว่าให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประประยุคต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้จากการประมวลสาระสำคัญจากการสังเคราะห์เอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลป้อนกลับ นำมาสังเคราะห์แนวคิดในการให้ข้อมูลป้อน ในกระบวนการกำกับติดตาม โดยประประยุคต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งสรุปกรอบแนวทางได้ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 กรอบแนวคิด ขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับโดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในกระบวนการกำกับติดตามการดำเนินงาน

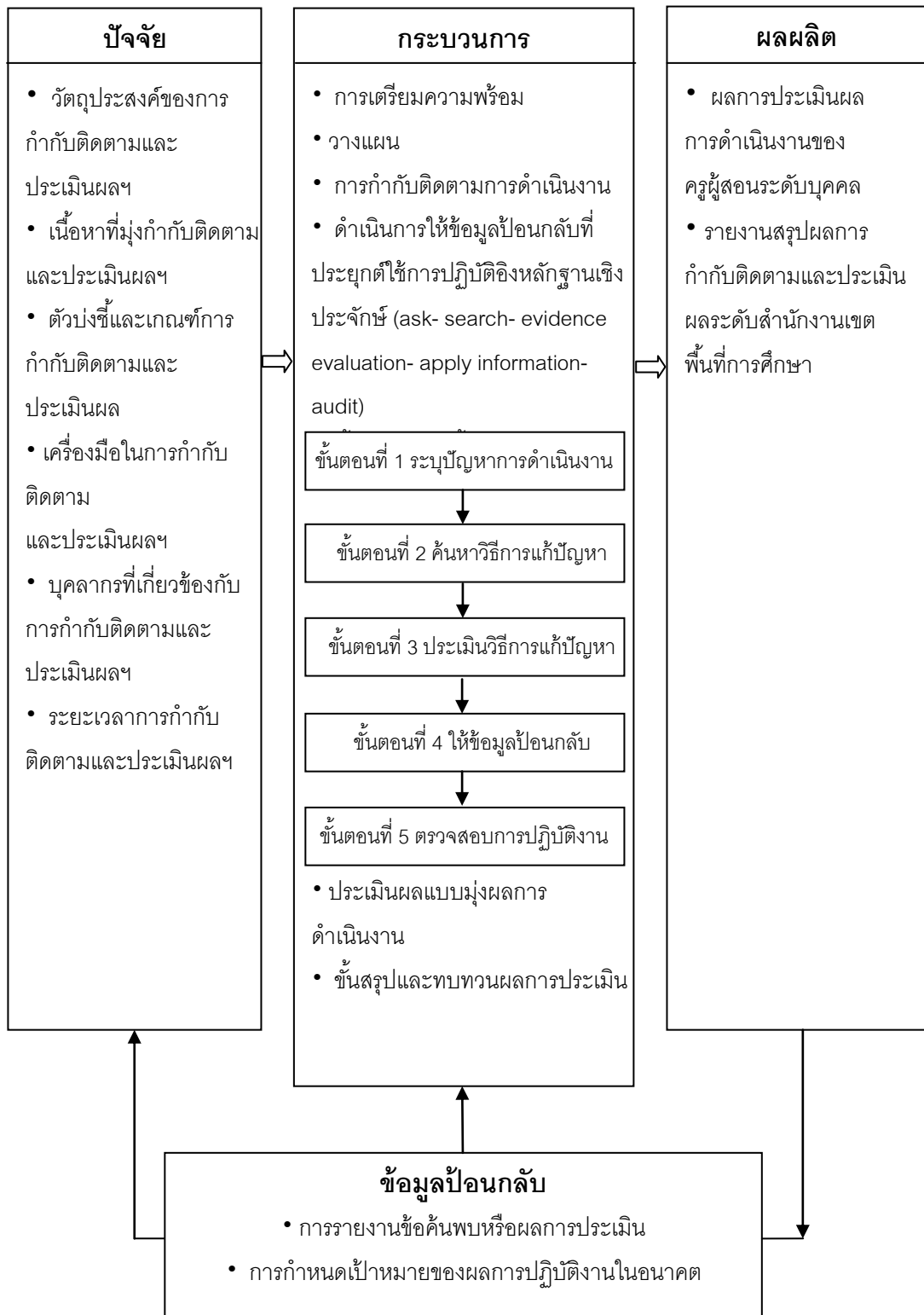
จากแผนภาพข้างต้น อธิบายแนวคิดในการให้ข้อมูลป้อนกลับโดยประยุกต์ใช้ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) มีการกำหนดเป้าหมาย 2) รวบรวมข้อมูลที่ดีที่สุดอย่างรอบคอบ 3) คัดเลือกข้อมูลหรือหลักฐานที่เหมาะสมกับบริบทของครูผู้สอนและสถานศึกษา 4) นำหลักฐานเหล่านั้นมาสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่ การประยุกต์ใช้ที่มีประสิทธิผลต่อการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน และ 5) ตรวจสอบผลลัพธ์ของ กระบวนการให้ข้อมูลป้อนกลับถึงความเป็นไปได้ของการนำไปสู่การปฏิบัติจริง ความพึงพอใจของ ผู้รับข้อมูล เพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินการให้ข้อมูลป้อนกลับในครั้งต่อไป

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน และกระบวนการกำกับ ติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

3.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

หลังจากศึกษาแนวคิดการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งศึกษาแนวคิดการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในกระบวนการกำกับติดตามกิจกรรม การดำเนินงาน (activity monitoring) ผู้วิจัยใช้แนวคิดดังกล่าวดำเนินการสังเคราะห์องค์ประกอบ ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูต่อไป

ผู้วิจัยขอสรุปผลการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของระบบ กำกับติดตามและ ประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า มีองค์ประกอบย่อย 6 รายการ ด้านกระบวนการ มีองค์ประกอบย่อย 6 รายการ ด้านผลผลิต มีองค์ประกอบย่อย 2 รายการ และข้อมูลป้อนกลับ มีองค์ประกอบย่อย 2 รายการ ซึ่งสามารถนำเสนอในแผนภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 4.2 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

3.2 ผลการออกแบบร่างระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

จากผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสอบถามและสัมภาษณ์นักวิชาการศึกษาศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน สามารถนำมาใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการออกแบบระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (inputs) กระบวนการ (process) ผลผลิต (outputs) และข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 ปัจจัยนำเข้า (inputs) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ คือ

3.2.1.1 วัตถุประสงค์ของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล

การดำเนินงาน ได้แก่ 1) ติดตามความก้าวหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 2) ปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มพูนประสิทธิผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 3) เพื่อให้ได้ข้อมูลป้อนกลับที่มีคุณภาพต่อการส่งเสริมการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมและน่าเชื่อถือ

3.2.1.2 เนื้องานที่มุ่งกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 5 ด้าน ตามหลักการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน โดยมีคำอธิบายและรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านปัจจัยนำเข้า (input) หมายถึง ความพร้อมในสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่จะส่งผลการดำเนินงานของครูผู้สอน ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ รวม 7 ตัวบ่งชี้ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ความพร้อมของครู มี 2 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 2 ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ มี 2 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 3 การวางแผน มี 3 ตัวบ่งชี้

2) ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน (activity) หมายถึง กิจกรรมการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูที่เป็นขั้นตอนต่อเนื่อง ตั้งแต่การดำเนินการตามแผน และสรุปผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้ปัจจัยนำเข้าที่มีอยู่มาจัดกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ รวม 6 ตัวบ่งชี้ คือ

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการสรุปผลรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้

3) ด้านผลผลิต (output) หมายถึง ผลที่เกิดจากการดำเนินงานตามกิจกรรมที่ได้วางแผนงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามที่ได้ครูได้ออกแบบในแต่ละหน่วยงานการเรียนรู้ จนเกิดเป็นผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มี 1 องค์ประกอบ คือคุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวม 3 ตัวบ่งชี้

4) ด้านผลลัพธ์ (outcome) หมายถึง ผลที่เกิดจากการนำผลผลิต (ที่ได้จากการดำเนินงานของครูผู้สอนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ อาทิ คะแนนหรือข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไปใช้ประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานด้านอื่นๆ ต่อไป ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ รวม 3 ตัวบ่งชี้ คือ

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนางานครู มี 1 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มี 2 ตัวบ่งชี้

5) ด้านผลกระทบ (impact) หมายถึง ผลที่ตามมาอันเกิดหลังจากการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สิ้นสุดไประยะหนึ่งแล้ว มี 1 องค์ประกอบ คือมาตรฐานการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวม 1 ตัวบ่งชี้

3.2.1.3 ตัวบ่งชี้ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย 20 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (1) ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (2) ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล (3) ตำรา และเอกสารความรู้ต่างๆ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (4) ข้อมูลสารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (5) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (6) การจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (7) วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

2) ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (2) การวัดและประเมินผลเพื่อเตรียมความพร้อม ตรวจสอบความก้าวหน้า และการประเมินสรุปรวมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ (3) การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียน (4) การวัดและประเมินผลเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ (5) การดำเนินการทดสอบเพื่อสรุปรวมการเรียนรู้ปลายภาค และ (6) การรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนประจำภาคการศึกษา

3) ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การสรุปและรายงานผลข้อมูลสารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (2) คุณภาพของเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสรุปผลประจำหน่วยการเรียนรู้ (3) คุณภาพของแบบสอบปลายภาค

4) ตัวบ่งชี้ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) ครูใช้ข้อมูลสารสนเทศจากกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลต่อไป (2) ผู้เรียนรับรู้ศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนเอง (3) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

5) ตัวบ่งชี้ด้านผลกระทบ ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้ คือ (1) ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนจากแบบสอบมาตรฐาน

3.2.1.4 เครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ

1) เครื่องมือในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู โดยมีทั้งลักษณะของแบบตรวจสอบรายการ แบบสอบถาม และแบบวัดความรู้ มีจำนวนทั้งสิ้น 8 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.19 โครงสร้างเครื่องมือในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน
ของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ฉบับที่	ชื่อเครื่องมือ	ลักษณะเครื่องมือ	จำนวนข้อ
1	แบบบันทึกข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้าที่จำเป็นต่อการดำเนินงานใน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	แบบตรวจสอบ รายการ	8 รายการ
2	แบบบันทึกข้อมูลด้านกิจกรรมการดำเนินงานของครูในด้านการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้	แบบตรวจสอบ รายการ	32 รายการ
3	แบบบันทึกข้อมูลด้านผลผลิตจากการดำเนินงานของครูในด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	แบบตรวจสอบ รายการ	12 รายการ
4	แบบวัดความรู้ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	35 ข้อ
5	แบบประเมินความรับรู้ข่าวสารการดำเนินงานของครูในด้านการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้	แบบสอบถาม	3 ข้อ
6	แบบตรวจสอบความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์การดำเนินงานของ ครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	แบบตรวจสอบ รายการ	16 รายการ
7	แบบสอบถามผู้เรียนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเอง	แบบสอบถาม	10 รายการ

2) เครื่องมือสำหรับการจัดหาข้อมูลป้อนกลับ ตามแนวคิดการปฏิบัติ
อิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จำนวน 1 ฉบับ

3) แบบสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินการปฏิบัติงานของครู
เป็นรายบุคคล จำนวน 3 ฉบับ และภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 ฉบับ

3.2.1.5 บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 ฝ่ายคือ

1) ผู้กำกับติดตามและประเมินผล

ผู้การกำกับติดตามและประเมินผลด้านปัจจัยนำเข้าและด้าน
ผลลัพธ์คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์จะดำเนินงานร่วมกัน ส่วนด้านกิจกรรม
ดำเนินงาน ผลผลิต และผลกระทบ คือ ศึกษานิเทศก์จะเป็นผู้ประเมินและตรวจสอบให้
ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน

2) ผู้รับการกำกับติดตามและประเมินผล

ผู้รับการกำกับติดตามและประเมินผล คือ ครูที่รับผิดชอบการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ คณิตศาสตร์
ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ สังคมศาสนา และวัฒนธรรม

3.2.1.6 ระยะเวลาในการกำกับติดตามและประเมินผล

ระยะเวลาที่ใช้ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล
การดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิง
หลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งมีกระบวนการทำงานตลอดภาคเรียน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 ระยะเวลาในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู
ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนการกำกับติดตามและประเมินผล	ระยะเวลา
กิจกรรมการเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผลฯ	ก่อนเปิดภาคเรียน 2 อาทิตย์
การกำกับติดตามแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ครั้งที่ 1	ต้นภาคการศึกษา
การกำกับติดตามแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ครั้งที่ 2	กลางภาคการศึกษา
การประเมินแบบมุ่งผลการดำเนินงานและรายงานผลการประเมิน	ปลายภาคการศึกษา

3.2.2 กระบวนการ (process) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ ดังนี้

ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูใน
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์
ประกอบด้วย กระบวนการหรือขั้นตอนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน
ประกอบด้วย การปฏิบัติงาน 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่ง
ผลการดำเนินงาน 2) การวางแผนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน
3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล
การดำเนินงาน และ 4) วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์
การประเมินที่กำหนดไว้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล
การดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐาน
เชิงประจักษ์

เพื่อให้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน
สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ และครู ควรได้รับ
การเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มดำเนินการตามระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล
การดำเนินงานฯ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) จัดประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน อาทิ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความเป็นมาและตระหนักถึงความสำคัญ แนวคิดและหลักการของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมาย องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การพิจารณา เกณฑ์การประเมิน และความสำคัญและประโยชน์ที่ได้จากการนำระบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้ และเพื่อให้ครูมีความเข้าใจเพียงพอเกี่ยวกับการกำกับติดตามและประเมินผล

2) ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ร่วมทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบโดยการศึกษาคู่มือการใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูวางแผนการกำกับติดตามและประเมินผลร่วมกัน โดยครอบคลุมสาระสำคัญ 2 เรื่อง คือ ระยะเวลา ขั้นตอนและกิจกรรม และตารางเวลาสรุปผลการประเมิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ระยะเวลาการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน มุ่งเน้นให้ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกันดำเนินการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ภาคการศึกษาละ 3 ครั้ง ก่อนเริ่มภาคการศึกษา 1 ครั้ง ระหว่างภาคการศึกษา 1 ครั้ง และสิ้นสุดภาคการศึกษา 1 ครั้ง อย่างไรก็ตามสถานศึกษาบางแห่งอาจกำหนดให้มีการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ภาคการศึกษาละ 3 ครั้ง คือก่อนเริ่มภาคการศึกษา 1 ครั้ง ระหว่างภาคการศึกษา 1 ครั้งและเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา 1 ครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทและความเหมาะสมของเวลาในการดำเนินงานทั้งของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูเป็นสำคัญ

2) วางแผนขั้นตอนและกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการกำกับติดตาม และประเมินผล ตารางเวลาการประเมิน เป็นขั้นตอนที่ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อกำหนดขั้นตอน กิจกรรม และเวลาในการกำกับ ติดตามและประเมินผลในแต่ละครั้ง โดยแต่ละครั้งของการกำกับติดตามและประเมินผล มี ขั้นตอนและกิจกรรมดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1) ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ทำความเข้าใจวิธีการใช้เครื่องมือโดย ศึกษาจากคู่มือและคำชี้แจงการใช้เครื่องมือ แหล่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลตามดังบ่งชี้

2.2) สำเนาเครื่องมือให้ครบถ้วนกับจำนวนครูผู้สอนที่เข้ารับการกำกับ ติดตามและประเมินผล

2.3) แจ้งครูให้ทราบล่วงหน้าเพื่อเตรียมรับการกำกับติดตามและประเมินผล

2.4) ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์เก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละ ตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์การพิจารณาในคู่มือการกำกับติดตามและประเมินผลให้ครบถ้วนตามจริง

2.5) ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์วิเคราะห์และให้ข้อมูล ป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในระยะการกำกับติดตาม ความก้าวหน้าการดำเนินงานของครู

2.6) ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ส่งข้อมูลป้อนกลับให้แก่ ครูผู้สอนเพื่อนำเสนอแนวทางการปรับปรุงผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2.7) ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ร่วมรายงานสรุปผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานตามคู่มือการใช้รายงานผลการกำกับติดตามและ ประเมินผลแบบ

2.8) ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ส่งรายงานสรุปผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้แก่ครูและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การกำหนดปฏิทิน/ตารางกำหนดการในการกำกับติดตามและประเมินผล จึงควรสอดคล้องกับการดำเนินงานจริงของครูผู้สอน โดยระบุถึงรายละเอียดของช่วงระยะเวลาใน การเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวบ่งชี้ และการกำหนดขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละครั้ง ทั้งนี้ เพื่อให้ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3) วางแผนวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นกิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารสถานเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลผลการปฏิบัติงานที่เก็บรวบรวมได้ ประกอบด้วย การระบุวิธีการและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4) จัดเตรียมเครื่องมือและแบบฟอร์มสำหรับการกำกับติดตามและประเมินผลในแต่ละครั้งให้ครบตามจำนวนผู้รับการประเมินผล

5) แจกแจงเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผล เป็นกิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งให้ผู้รับการประเมินผลทราบล่วงหน้าในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกำหนดการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามตัวบ่งชี้ในแต่ละครั้ง เพื่อเตรียมความพร้อมด้านข้อมูล และเอกสารต่างๆ สำหรับให้ข้อมูลแก่ศึกษานิเทศก์

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลดำเนินงาน

หลังจากผู้ประเมินผลทำความเข้าใจกระบวนการและเครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลในแต่ละครั้ง กระบวนการต่อไป คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้คะแนนการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน โดยพิจารณาจากแหล่งข้อมูลตามเกณฑ์การพิจารณา ควรกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมกับแหล่งข้อมูล และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แหล่งข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ควรกำหนดแหล่งข้อมูลที่จะสามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานที่สามารถนำมาใช้ประกอบการพิจารณาให้คะแนนในแต่ละตัวบ่งชี้ อาทิเช่น

3.1) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล อาทิ เพื่อนครู นักเรียน เป็นต้น ถือเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีสำหรับการสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง หรือสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นหรือข้อมูลเชิงลึกอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัย กระบวนการ และผลการดำเนินงาน

3.2) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร อาทิ เอกสารหลักฐานทางการศึกษาของนักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ วุฒิบัตร หนังสือราชการต่างๆ เป็นต้น ถือเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ดีและน่าเชื่อถือที่สามารถนำมายืนยันกระบวนการดำเนินงานของครูได้ในทุกขั้นตอน

3.3) แหล่งข้อมูลประเภทวัตถุสิ่งของ อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ วิกิพีเดีย ผลงานของนักเรียน ภาพถ่าย เป็นต้น วัตถุเหล่านี้สามารถนำมาใช้ประกอบเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ได้เช่นกันเพื่อยืนยันความพร้อมในการดำเนินงานของครูหรือการจัดกระทำข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลตามเกณฑ์การพิจารณาในแต่ละตัวบ่งชี้ที่ใช้กำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย 2 วิธี คือ การสำรวจข้อมูลหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ตามความเป็นจริงจากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ในชั้นเรียนหรือสถานศึกษาแล้วบันทึกลงในเครื่องมือหรือแบบบันทึกข้อมูล และจากการสอบถามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1) การสำรวจข้อมูลหรือหลักฐาน เป็นรายการสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นด้วยตา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัย กระบวนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูที่เป็นรูปธรรมหรือหลักฐานการดำเนินงานเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนตรวจสอบได้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ คือ แบบสำรวจรายการ (checklist)

2.2) การสอบถาม เป็นชุดข้อคำถามที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ให้ผู้ตอบซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลโดยตรงเขียนหรือตอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ ข้อเท็จจริง หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามปลายปิดชนิดเลือกตอบ (closed-end questions: multi-choices) และแบบสอบถามปลายเปิดชนิดตอบสั้น (opened end questions: short answer)

3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์สามารถดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1) ติดต่อผู้บริหารสถานศึกษา และครูเพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของครู

3.2) สร้างความเข้าใจและความพร้อมให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ รวมถึงเครื่องมือแหล่งข้อมูล ระยะเวลา ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของครูผู้สอน โดยใช้เครื่องมือที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ครบถ้วน และเป็นข้อมูลที่แท้จริงหรือเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง ด้วยการสอบถามสถานการณ์ ข้อเท็จจริง สัมภาษณ์หลักฐานเชิงประจักษ์

3.4) บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ สอบถาม ในแบบกำกับติดตามและประเมินผลในแต่ละตัวบ่งชี้ แล้วนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อสรุปความก้าวหน้าของการดำเนินงานหรือประเมินผลการดำเนินงานต่อไป

4) การให้ข้อมูลป้อนกลับ ของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้นำแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ ด้านปัจจัยนำเข้า กิจกรรมการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ข้อมูลป้อนกลับในตัวบ่งชี้ที่ได้รับผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าในระดับปรับปรุง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1) กำกับติดตามการดำเนินงาน (monitoring) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้าที่จำเป็นต่อการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จนถึงกระบวนการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในเรื่องการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลปลายปี/ปลายภาค

4.2) บันทึกและวิเคราะห์ข้อมูล (record and analysis) คือ การกรอกข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลที่ได้จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อนำไปวิเคราะห์ให้ได้ผลที่จะนำไปใช้ตัดสินใจตามเกณฑ์การประเมิน

4.3) การให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ คือ การให้ข้อมูลสารสนเทศอันเป็นแนวทางการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้าและกิจกรรมการดำเนินงาน ที่ได้รับผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าระดับต่ำสุด ผู้ประเมินจะดำเนินการสังเคราะห์หลักฐานเชิงประจักษ์ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ส่งเสริมสนับสนุนต่อการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้สอนแต่ละคนอย่างเหมาะสมด้วยการประยุกต์ใช้แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหาการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูผู้สอน (ASK) เป็นขั้นตอนแรกโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประเมินวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่พบจากการกำกับติดตามความก้าวหน้าตามตัวชี้วัดที่ได้รับผลคะแนนในระดับปรับปรุง โดยนำข้อมูลจากการกำกับติดตามมาวิเคราะห์ปัญหาที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แล้วสรุปเป็นลักษณะคำถามที่เฉพาะเจาะจง มีความชัดเจนที่จะสามารถหาคำตอบได้ เช่น เครื่องมือที่ใช้เหมาะสมกับตัวชี้วัดหรือไม่ ครูมีเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนหรือไม่

ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาหลักฐานเชิงประจักษ์ (SEARCH) เป็นขั้นตอนรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาในขั้นตอนที่ 1 ด้วยการสืบค้นงานวิจัย/แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด บทความทางการศึกษา หรือแม้แต่ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตอบคำถามที่กำหนดขึ้นได้ตรงประเด็น และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยศึกษานิตยสาร/วารสาร/ตำรา/การสืบค้นหลักฐานจากแหล่งข้อมูลทุกแหล่งที่ดีที่สุดในปัจจุบัน อาทิ ฐานข้อมูลงานวิจัย/วิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ วารสารวิชาการ หนังสือ ประมวลสรุปผลการประชุมวิชาการ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินหลักฐาน (EVIDENCE EVALUATION) เมื่อสืบค้นจนได้หลักฐานที่ตรงกับประเด็นคำถามและน่าเชื่อถือจากแหล่งข้อมูลที่ดีที่สุดแล้วในขณะนั้น ผู้ประเมินควรดำเนินการคัดเลือกหลักฐานเหล่านั้นตามเกณฑ์การคัดเลือกหลักฐานที่น่าเชื่อถือที่สุด ด้วยการประเมินและวิเคราะห์หลักฐานหรืองานวิจัยที่ได้อย่างมีวิจารณญาณในด้านความตรง ความเที่ยง และความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้ทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในบริบทได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของครูผู้สอนมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ข้อมูลสารสนเทศ (APPLY INFORMATION) เมื่อคัดเลือกได้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุดตรงความประเด็นปัญหาแล้ว จึงจัดทำรายงานสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยการดำเนินการอภิปรายผลการกำกับติดตามและให้ข้อเสนอแนะจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงศึกษานิตยสารจะนำข้อค้นพบจากหลักฐานเชิงประจักษ์ในขั้นตอนที่ 3 มาสังเคราะห์ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ดีที่สุด บูรณาการร่วมกับความเชี่ยวชาญ ความรู้ประสบการณ์ของศึกษานิตยสาร โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในการนำไปสู่การปฏิบัติ อันเป็นการจัดหาข้อมูลป้อนกลับให้กับครูได้นำไปใช้ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบการให้ข้อมูลป้อนกลับ (FEEDBACK AUDIT)

หลังจากผู้รับการประเมินได้พิจารณาข้อมูลป้อนกลับที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์จากรายงานผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลแล้ว ผู้ประเมินควรดำเนินการตรวจสอบผลการทำงานในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จะนำไปใช้สำหรับการพัฒนาการให้ข้อมูลป้อนกลับในครั้งต่อไป โดยอาจตั้งคำถามตามประเด็นต่อไปนี้

- ก) ผู้รับการประเมินได้มีการปฏิบัติตามคำแนะนำหรือไม่
- ข) ผู้รับการประเมินมีเจตคติต่อแนวทางการดำเนินงานจากข้อมูล

ป้อนกลับอย่างไร

- ค) มีอะไรที่เป็นอุปสรรคในการนำแนวปฏิบัติไปใช้
- ง) ผลจากการดำเนินงานของครูเป็นอย่างไร

5) วิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้ประเมินเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนทุกตัวบ่งชี้ทั้งในด้านปัจจัย กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ และกำหนดค่าคะแนนด้วยการรอกคะแนนในแบบกรอกคะแนนตามรายการประเมินแต่ละรายการตามเกณฑ์การให้คะแนนที่พิจารณาจากข้อมูลประกอบการพิจารณาตามข้อเท็จจริงผู้ประเมินก็นำผลคะแนนเหล่านั้นมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณค่าสถิติ ได้แก่ ผลรวม (sum) ค่าเฉลี่ย (mean) เพื่อนำไปสู่การสรุปผลการประเมินต่อไป

3.2.3 ด้านผลผลิต (output) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ คือ

3.2.3.1 ผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูรายบุคคล ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ผลการกำกับติดตามปัจจัยนำเข้าและกิจกรรมการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 2) ผลการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.2.3.2 ผลการกำกับติดตามและประเมินในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) มีรายละเอียดดังนี้

การรายงานข้อค้นพบหรือผลการประเมิน เป็นขั้นตอนการรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ต่อผู้รับการประเมินและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยรายงานนั้นประกอบด้วย ผลการประเมิน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการประเมินที่เกิดขึ้น โดยสถานศึกษาจะต้องทำเป็นแฟ้มข้อมูลการพัฒนาครูผู้สอนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ครูได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลการกำกับติดตามและประเมินผล ตรวจสอบข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

3.3 ผลการตรวจสอบ (ร่าง) ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

การตรวจสอบ (ร่าง) ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่ผู้วิจัยออกแบบไว้ในการวิจัยครั้งนี้ ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ หรือการนำไปใช้ได้จริง โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น 8 ท่าน ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.21 ผลการตรวจสอบ (ร่าง) ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ในภาพรวม

รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	mean	SD.	mean	SD.
1. โครงสร้างของระบบ	4.63	0.52	4.63	0.52
2. วัตถุประสงค์ของระบบ	4.63	0.52	4.63	0.52
3. องค์ประกอบหลักของระบบ 4 ด้าน	4.38	0.52	4.88	0.35
4. องค์ประกอบย่อยด้านปัจจัยนำเข้า	4.63	0.52	4.88	0.35
5. องค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการ	4.25	0.46	4.25	0.46
6. องค์ประกอบย่อยด้านผลผลิต	4.63	0.52	4.25	0.46
7. องค์ประกอบย่อยด้านข้อมูลป้อนกลับ	4.63	0.52	4.50	0.53

จากการตรวจสอบความเหมาะสมของระบบในภาพรวม พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดย โครงสร้างของระบบ วัตถุประสงค์ของระบบ องค์ประกอบย่อยด้านปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบย่อยด้าน ผลผลิต และองค์ประกอบย่อยด้าน ข้อมูลป้อนกลับมีความเหมาะสมมากที่สุด (มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 คะแนน) ส่วนผลของการตรวจสอบความเป็นไปได้ พบว่า ในทุกด้านมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบหลักของระบบ 4 ด้าน และองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มีความเป็นไปได้มากที่สุด (มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 คะแนน) รองลงมาคือ โครงสร้างของระบบและวัตถุประสงค์ของระบบ (มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 คะแนน)

ตาราง ที่ 4.22 ผลการตรวจสอบ (ร่าง) ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล
การดำเนินงานฯ ด้านปัจจัยนำเข้า

รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	mean	SD.	mean	SD.
1. วัตถุประสงค์	4.1	0.35	4.1	0.35
2. หลักการของการกำกับติดตามและประเมินผลฯ	4.8	0.46	4.5	0.54
3. องค์ประกอบเนื้อหาที่มุ่งกำกับติดตามและประเมินผลฯ	4.5	0.54	4.5	0.54
4. เกณฑ์การประเมินสำหรับกำกับติดตามและประเมินผลฯ	4.0	0	4.1	0.36
5. เครื่องมือที่ใช้กำกับติดตามและประเมินผลฯ	4.6	0.52	4.5	0.54
6. บุคลากรที่ทำหน้าที่กำกับติดตามและประเมินผลฯ	4.4	0.74	4.4	0.74
7. ระยะเวลาในการกำกับติดตามและประเมินผลฯ	4.0	0.53	4.0	0.54
8. วิธีดำเนินงานกำกับติดตามและประเมินผลฯ	4.3	0.46	4.3	0.46
9. วิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้ EBP	4.1	0.64	4.0	0.54
10. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	4.0	0.64	4.0	0.64

การตรวจสอบความเหมาะสมของระบบในด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าองค์ประกอบย่อยที่เหมาะสมมากที่สุดคือ หลักการของการกำกับติดตามและประเมินผล (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.8 คะแนน) เครื่องมือที่ใช้กำกับติดตามและประเมินผล (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 คะแนน) องค์ประกอบเนื้อหาที่มุ่งกำกับติดตามและประเมินผลฯ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5 คะแนน) ตามลำดับ ส่วนผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ พบว่า องค์ประกอบย่อยที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ หลักการของการกำกับติดตามและประเมินผลฯ องค์ประกอบเนื้อหาที่มุ่งกำกับติดตามและประเมินผลฯ เครื่องมือที่ใช้กำกับติดตามและประเมินผลฯ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5 คะแนน)

ตารางที่ 4.23 ผลการตรวจสอบ (ร่าง)ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล
การดำเนินงานฯด้านกระบวนการ

รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	mean	SD.	mean	SD.
1. การเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผลฯ	4.6	0.52	4.3	0.46
2. การออกแบบเพื่อวางแผนการกำกับติดตามและประเมินผลฯ	4.6	0.52	4.3	0.46
3. รูปแบบการรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลฯ	4.0	0.54	4.0	0.54
4. การให้ข้อมูลย้อนกลับจากกาดำเนินงานกำกับติดตามแบบมุ่งผลการดำเนินงาน	4.1	0.35	4.1	0.35
6. การประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน	4.3	0.46	4.3	0.46

การตรวจสอบความเหมาะสมของระบบในด้านกระบวนการ พบว่า องค์ประกอบย่อยที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ การเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผลฯ และการออกแบบเพื่อการวางแผนการกำกับติดตามและประเมินผลฯ ส่วนผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ พบว่า องค์ประกอบย่อยทุกตัวมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.24 ผลการตรวจสอบ (ร่าง)ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล
การดำเนินงานฯ ด้านผลผลิต

รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	mean	SD.	mean	SD.
1. ผลการประเมินเป็นรายบุคคล	4.8	0.46	4.6	0.52
2. ผลการประเมินในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.6	0.52	4.6	0.52

การตรวจสอบความเหมาะสมของระบบในด้านผลผลิต พบว่าในทุกองค์ประกอบย่อยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบผลการประเมินเป็นรายบุคคลมีความเหมาะสมมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.8) ส่วนผลของการตรวจสอบความเป็นไปได้ พบว่าในทุกองค์ประกอบมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยทั้งสององค์ประกอบมีความเป็นไปได้เท่าๆ กัน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 คะแนน)

**ตารางที่ 4.25 ผลการตรวจสอบ(ร่าง) ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล
การดำเนินงานฯ ด้านข้อมูลป้อนกลับ**

รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	mean	SD.	mean	SD.
1. การรายงานข้อค้นพบหรือผลการประเมิน	4.6	0.52	4.5	0.52
2. การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา	4.5	0.52	4.4	0.74

จากการตรวจสอบความเหมาะสมของระบบในด้านข้อมูลป้อนกลับ พบว่า ในทุกองค์ประกอบย่อยมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบการรายงานข้อค้นพบหรือผลการประเมินมีความเหมาะสมมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 คะแนน) ส่วนผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ พบว่า องค์ประกอบการรายงานข้อค้นพบหรือผลการประเมินมีความเป็นไปได้มากที่สุด (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5 คะแนน)

**ตอนที่ 4 ผลการนำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของ
ครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ ใช้การปฏิบัติอิง
หลักฐานเชิงประจักษ์ไปทดลองใช้**

จากการที่ผู้วิจัยนำระบบที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้จริงในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 9 แห่ง ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยจำแนกเป็น 2 ส่วน คือ (1) ผลการเตรียมการและผลการจัดปัจจัยในการทดลองใช้ระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ และ (2) ผลการทดลองใช้ระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ผลการเตรียมการและการจัดปัจจัยในการทดลองใช้ระบบ การกำกับติดตาม และประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

การเตรียมการและการจัดปัจจัยในการทดลองใช้ระบบ ประกอบด้วย การจัดเตรียม เอกสารและการจัดเตรียมบุคลากร มีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 ผลการจัดเตรียมเอกสารในการทดลองใช้ระบบ การกำกับติดตามและ ประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เอกสารในการทดลองใช้ระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วยเอกสารต่างๆ ดังนี้

4.1.1.1 คู่มือการใช้ระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล การดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิง หลักฐานเชิงประจักษ์

4.1.1.2 ชุดแบบกำกับติดตามการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกิจกรรมการดำเนินงาน

4.1.1.3 ชุดแบบการจัดหาข้อมูลป้อนกลับที่ประยุกต์ใช้ตามขั้นตอน การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

4.1.1.4 ชุดแบบประเมินการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ การประเมินผลสรุปรวมระดับรายบุคคล

4.1.1.5 ชุดชุดแบบประเมินการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินผลสรุปรวมระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.1.2 ผลการจัดเตรียมบุคลากรในการทดลองใช้ระบบ การกำกับติดตามและ ประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังนี้

จัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย รูปแบบของระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดย ประยุกต์ ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิง ประจักษ์ แนวทางการทดลองใช้ระบบ ระยะเวลาในการทดลองระบบ หน้าของที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบ และวิธีการใช้เครื่องมือ พร้อมทั้งแจกเอกสารในการทดลองใช้ระบบ โดยดำเนินการก่อนเปิดภาคการศึกษาปลาย สัปดาห์ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.26 การจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบ
มุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาการ ประถมศึกษา	อำเภอ	โรงเรียน	วันที่ประชุมชี้แจง	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด		
				ครู	ผอ.	ศน.
นครราชสีมา เขต 1	เมือง	โรงเรียน ก	27 กันยายน 2555	1	1	1
		โรงเรียน ข		1	1	
		โรงเรียน ค		1	1	1
		โรงเรียน ง		1	1	
รวม	1 อำเภอ	4 แห่ง	1 ครั้ง	4	4	2
กาญจนบุรี เขต 2	พนมทวน	โรงเรียน จ	10 ตุลาคม 2555	1	1	2
		โรงเรียน ฉ		1	1	
	โรงเรียน ช	1		1		
	ท่ามะกา	โรงเรียน ซ	15 ตุลาคม 2555	1	1	2
		โรงเรียน ฅ		1	1	
รวม	4 อำเภอ	9 โรงเรียน	2 ครั้ง	5 คน	5 คน	4 คน

จากตารางข้างต้นพบว่า การประชุมชี้แจงเพื่อจัดเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องใน
การทดลองใช้ระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้าน
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิง ประจักษ์นั้น ผู้วิจัยจัด
ประชุมชี้แจงจำนวน 3 ครั้ง ประกอบด้วย ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2555 ที่สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา เขต 1 ประกอบด้วย โรงเรียนจำนวน 4 แห่ง
กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมประชุมรวม 10 คน ครั้งที่ 2 เมื่อ 10 ตุลาคม 2555 ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 15
ตุลาคม 2555 ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตกาญจนบุรี เขต 2 โรงเรียนจำนวน 5
แห่งกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมประชุมรวม 14 คน

4.2 ผลการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล
การดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติ
อิงหลักฐานเชิงประจักษ์ มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล
การดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิง
หลักฐานเชิงประจักษ์

4.2.1 การกำกับติดตามการดำเนินงาน

ในการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล
การดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้น ได้กำหนดให้ผู้ประเมิน
ดำเนินการกำกับติดตามการดำเนินงาน จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 คือ ช่วงก่อนเปิดภาคการเรียน
1-2 สัปดาห์ และครั้งที่ 2 คือ ช่วงกลางภาคเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1.1 ตารางกำหนดระยะเวลา และแนวทางการกำกับติดตาม

ตารางการกำหนดระยะเวลา และแนวทางการกำกับติดตาม
การดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดยมี
รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.27 กำหนดระยะเวลา และแนวทางการกำกับติดตามแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

ระยะ ที่	องค์ประกอบที่	ตัวบ่งชี้ที่	ผู้ประเมิน
1	ด้านปัจจัยนำเข้า 1. ความพร้อมของครู	1: ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา
		2: ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล	
	2. ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์	3: ตำรา เอกสารความรู้ต่างๆ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ศึกษานิเทศก์
		4: ข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
	3. การวางแผน	5: จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	ศึกษานิเทศก์
		6: จัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
7: มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับตัวชี้วัดในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551			
2	ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน 4. กระบวนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	8: การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ศึกษานิเทศก์
		9: การวัดและประเมินผลเพื่อเตรียมความพร้อมตรวจสอบความก้าวหน้าและการประเมิน สรุปรวมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	
		10: การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	
		11: การวัดและประเมินผลเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้	

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

ระยะ ที่	องค์ประกอบที่	ตัวบ่งชี้ที่	ผู้ประเมิน
3	ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน 5. กระบวนการสรุปรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ตัวบ่งชี้ที่ 12: การดำเนินการทดสอบเพื่อสรุปรวมการเรียนรู้ปลายภาค	ผู้บริหาร สถานศึกษา และ ศึกษานิเทศก์
		ตัวบ่งชี้ที่ 13: การรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนประจำภาคการศึกษา	
	ด้านผลผลิต 6. คุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ตัวบ่งชี้ที่ 14: การสรุปและรายงานข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
		ตัวบ่งชี้ที่ 15: คุณภาพของเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสรุปผลในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	
		ตัวบ่งชี้ที่ 16: คุณภาพของแบบสอบปลายภาค	
	7. การพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูผู้สอน	ตัวบ่งชี้ที่ 17: ครูใช้ข้อมูลสารสนเทศจากกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปพัฒนาการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผล	
	8. การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	ตัวบ่งชี้ที่ 18: ผู้เรียนรับรู้ศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนเอง	
		ตัวบ่งชี้ที่ 19: ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	
ด้านผลกระทบ 9. มาตรฐานงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ตัวบ่งชี้ที่ 20: ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนจากแบบสอบมาตรฐาน		

4.2.1.2 ผลการกำกับติดตามการดำเนินงานครูในด้านการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ ระยะเวลาที่ 1

การกำกับติดตามด้านปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 1 ความพร้อม
ของครู องค์ประกอบที่ 2 ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ และองค์ประกอบที่ 3 การวางแผน ซึ่ง
ในการกำกับติดตามแต่ละครั้ง ยังไม่มีการประเมินผลเกิดขึ้น จะเป็นการรายงานผลการกำกับ
ติดตามรายตัวบ่งชี้เท่านั้น มีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการกำกับติดตามการดำเนินงาน

ผลการกำกับติดตามการดำเนินงาน ระยะเวลาที่ 1 ในการทดลองใช้
ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.28 ผลการกำกับติดตามการดำเนินงาน ระยะเวลาที่ 1

ด้าน/ องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้ที่	ผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของครู (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)								
		สพ.น.ม. เขต1				สพ.ป.กญ. เขต2				
		ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ	ณ
ปัจจัยนำเข้า ความพร้อม ของครู	1. ความรู้ด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	4	4	4	4	4	4	3	4	2
	2. ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล	4	4	4	4	4	4	4	4	3
ความพร้อม ของวัสดุและ อุปกรณ์	3. ตำรา เอกสารความรู้ต่างๆ ด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4	4	4	4	4	4	4	4	2
	4. ข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้	4	4	4	4	4	4	4	4	3
การวางแผน	5. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3	4	4	3	4	3	3	4	2
	6. จัดทำแผนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	2	3	3	2	3	2	2	3	2
	7. มีวิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่หลากหลายและ สอดคล้องกับตัวชี้วัดในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	3	4	3	3	4	4	4	4	2

จากตารางพบว่า ในด้านปัจจัยนำเข้า ครูส่วนใหญ่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา ในตัวบ่งชี้ที่ 1 ถึงตัวบ่งชี้ที่ 4 ครบถ้วนทุกข้อ ยกเว้นครูในโรงเรียน ณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ที่ขาดความพร้อมด้านความรู้และตำรา เอกสารความรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็น ส่วนในด้านกิจกรรมการดำเนินงาน พบว่า ตัวบ่งชี้ ที่ 7 ครูส่วนใหญ่ (5 คน) มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณาในครบทุกข้อ (4 คะแนน) แต่ตัวบ่งชี้ ที่ 6 พบว่า เป็นตัวบ่งชี้ที่ครูส่วนใหญ่ (4 คน) ขาดคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณามากที่สุด

เมื่อได้ผลการกำกับติดตามการดำเนินงาน ระยะเวลาที่ 1 แล้ว ผู้ประเมินจะรายงานผลการ กำกับติดตามพร้อมจัดหาข้อมูลป้อนกลับให้แก่ครู โดยผู้ประเมินดำเนินการจัดหาข้อมูลป้อนกลับ ตามขั้นตอนต่อไป

4.2.1.3 ผลการให้ข้อมูลป้อนกลับที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐาน

เชิงประจักษ์ จากผลการกำกับติดตามการดำเนินงาน ระยะเวลาที่ 1

หลังจากผู้ประเมินรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ และให้ คะแนนในแต่ละตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์การพิจารณา ดังตารางข้างต้น ซึ่งพบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 6 การวางแผน โดยเฉพาะการจัดทำแผนผังการสอบบรรยายภาค และ ตารางแสดงแผนผังข้อสอบที่ครู ส่วนใหญ่ขาดคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณามากที่สุด ทั้งนี้ ผู้ประเมินจะพิจารณาตัวบ่งชี้ที่ ได้รับผลคะแนนการประเมินในระดับปรับปรุงลงไป และดำเนินแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิง ประจักษ์ที่ประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดประเด็นปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการค้นหาและรวบรวมหลักฐาน

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์

ขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบผลการปฏิบัติ

ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การกำหนดประเด็นปัญหา

เป็นขั้นตอนพิจารณาตัวบ่งชี้ที่ได้รับผลการกำกับติดตาม กิจกรรมการดำเนินงานที่ได้ระดับต่ำที่สุด ว่าเกิดจากสาเหตุใด ด้วยการตั้งคำถามที่เจาะเจาะจง ชัดเจน สามารถหาคำตอบได้ ซึ่งขั้นตอนนี้คล้ายการวินิจฉัยปัญหา การคาดคะเนปัญหาตามหลัก การ P-I-C-O โดยสรุปผลการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.29 ผลการกำหนดประเด็นปัญหาทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูตามหลักการ P-I-C-O

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา	ผู้รับการประเมิน (P:Population)	แนวทางการแก้ไขปัญหา (I:Indicator)	สิ่งเปรียบเทียบ (C:Comparator)	ผลการดำเนินงานที่ต้องการให้เกิดขึ้น (O:Outcome)	สรุปประเด็นคำถาม
นครราชสีมา เขต 1	ครูชั้น ประถมศึกษา ตอนปลาย	1. มีความรู้ความเข้าใจ ในการทำแผนผังการ ทดสอบ	ไม่มี	ครูปรับปรุงแผนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	แผนการวัดและ ประเมินผล การเรียนรู้ที่ถูกต้อง เหมาะสมควรเป็น อย่างไร
		2. มีความรู้ความเข้าใจ ในตารางแสดงแผนผัง ข้อสอบ		ครูจัดทำตารางแสดงแผนผังข้อสอบ สำหรับการสร้างข้อสอบปลายภาค	
กาญจนบุรี เขต 2	ครูชั้น ประถมศึกษา ตอนปลาย	นำเสนอแนวทางการวาง แผนการสร้างเครื่องมือ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ด้วยการจัดทำ แผนผังการทดสอบ และ แผนผังข้อสอบ อย่างเป็น รูปธรรม ชัดเจน	ไม่มี	ครูสามารถเข้าใจการจัดทำแผนผังการ ทดสอบ และแผนผังข้อสอบจากแนวทางที่ ให้ และนำไปสู่การพัฒนา การการ ดำเนินการวางแผนการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในภาคการศึกษา ต่อไป	การสร้างแผนผัง การทดสอบ และ แผนผังข้อสอบมี วิธีดำเนินการอย่างไร

จากตารางพบว่า ผู้ประเมินทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 และกาญจนบุรี 2 มีแนวทางการแก้ไขปัญหที่สอดคล้องกัน คือ สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูในเรื่อง การทำแผนผังการทดสอบ และแผนผังข้อสอบ และผลการดำเนินงานที่ต้องการให้เกิดขึ้น คือครูสามารถนำแนวทางการแก้ไขปัญหไปจัดทำหรือปรับปรุงแผนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ได้และประเด็นคำถาม คือ การสร้างแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้องมีวิธีดำเนินการอย่างไร

2) ขั้นตอนการค้นหาและรวบรวมหลักฐาน

เมื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหผลการดำเนินงานที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับครู และประเด็นคำถามเรียบร้อยแล้ว ผู้ประเมินจึงดำเนินการค้นหาและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สามารถตอบคำถามที่กำหนดไว้ได้ โดยหลักฐานเชิงประจักษ์ที่รวบรวมได้มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.30 ผลการค้นหาและแหล่งที่ค้นพบหลักฐานเชิงประจักษ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1		
หลักฐานที่	ระดับของหลักฐาน	แหล่งที่ค้นพบ
1	Level 3: quasi-experimental research	http://www.thailis.or.th
2	Level 3: quasi-experimental research	http://www.thailis.or.th
3	Level 4: Pre-Experimental	http://www.thailis.or.th
4	Level 7: guideline	ตำราเอกสารของ สพป.
5	Level 7: text	ตำราเอกสารของ สพป.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2		
หลักฐานที่	ระดับของหลักฐาน	แหล่งที่ค้นพบ
1	Level 2: experimental research	http://www.thailis.or.th
2	Level 3: quasi-experimental research	http://www.thailis.or.th
3	Level 3: quasi-experimental research	http://www.thailis.or.th
4	Level 5: developmental research	http://www.thailis.or.th
5	Level 5: developmental research	http://www.thailis.or.th
6	Level 7: guideline	ตำราเอกสารของ สพป.
7	Level 7: text	ตำราเอกสารของ สพป.

จากตารางข้างต้นสรุปได้ว่า หลักฐานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั้ง 2 แห่ง รวบรวมได้มากที่สุด คือ หลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีระดับความน่าเชื่อถือระดับที่ 3 คือ งานวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) รองลงมาคือ หลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีระดับความน่าเชื่อถือระดับที่ 7 เป็นหลักฐานจากความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ หนังสือ ตำรา แนวปฏิบัติ แต่หลักฐานที่รวบรวมได้น้อยที่สุด นั่นคือ หลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีระดับความน่าเชื่อถือระดับที่ 2 ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) และแหล่งที่ผู้ประเมินใช้สืบค้นมากที่สุดคือ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์IN (<http://www.thailis.or.th>)

3) ขั้นตอนการประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-evaluation)

เมื่อผู้ประเมินสืบค้นได้หลักฐานเชิงประจักษ์จากแหล่งข้อมูลโดยตรงกับประเด็นปัญหาแล้ว จะต้องมีการประเมินและวิเคราะห์หลักฐาน/งานวิจัยที่ได้ อย่างมีวิจรรย์ญาณในด้านคุณภาพ ความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้ เพื่อคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพ ซึ่งจากผลการประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ และผู้วิจัยขอเสนอตัวอย่างการดำเนินงานในขั้นตอนนี้จากผลการประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ดังนี้

ตารางที่ 4.31 ผลการประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ของผู้ประเมินสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2

ที่	ระดับ ความน่าเชื่อถือ	ชื่อผู้เขียน	ชื่อ	การสุ่ม กลุ่มตัวอย่าง	คุณภาพ เครื่องมือ	สถิติที่เลือกใช้	ผลการประเมิน
1	Level 2: pretest- posttest control group design (experimental research)	ปรัชวี สวามิวัตตุ (2553)	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน เรื่อง สมการและการแก้ สมการโดยใช้ชุดฝึกทักษะ คณิตศาสตร์กับการจัดการเรียนรู้ ตามคู่มือครู ของนักเรียนชั้น ป. 6	Cluster sampling	ความตรง: >0.60 ความเที่ยง:0.72	สถิติพื้นฐาน t-test chi-square test	มีความตรง ภายนอกและ ภายใน และนำไป ประยุกต์ใช้ได้
2	Level 3: action research (quasi- experimental research)	สุภาภรณ์ ไม้แขง (2551)	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลุ่ม สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยมชั้นป.6 โดยใช้รูปแบบการ เรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้	กลุ่ม เป้าหมาย แบบเจาะจง	ความตรง: >0.50 ความเที่ยง:0.80	สถิติพื้นฐาน Content analysis	มีความตรง ภายนอกและ ภายใน และนำไป ประยุกต์ใช้ได้
3	Level 3: one group pretest-posttest design (Quasi-experimental research)	วิไลวรรณ ทานาทัย (2554)	การสร้างแบบทดสอบอิงเกณฑ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดคำ สำหรับนักเรียนชั้น ป.6	multi-stage random sampling	ความตรง:0.73 ความเที่ยง:0.81	ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าคะแนนจุดตัด	มีความตรง ภายนอกและ ภายใน และนำไป ประยุกต์ใช้ได้
4	Level 5: developmental research	ยุพาศรี ไพรวรรณ (2550)	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เรื่อง การสร้างแบบทดสอบให้ได้ มาตรฐาน	Population	ความตรง: >0.50	สถิติพื้นฐาน	มีความตรง ภายนอกและ นำไปประยุกต์ ใช้ได้

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

ที่	ระดับ ความน่าเชื่อถือ	ผู้เขียน	ชื่อหลักฐาน	การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	คุณภาพ เครื่องมือ	สถิติที่เลือกใช้	ผลการประเมิน
5	Level 5: developmental research	ประจวบ สุภักดี (2550)	การสร้างแบบทดสอบ มาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกลุ่มสาระการ เรียนรู้คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) กลุ่มโรงเรียนใน สังกัดเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์	Stratified random sampling	ความตรง: 0.96 ความเที่ยง:0.86	สถิติพื้นฐาน t-test	มีความตรงภายนอก และภายใน และนำไป ประยุกต์ใช้ได้
6	Level 7: guideline	สำนัก วิชาการและ มาตรฐาน การศึกษา (2553)	แนวปฏิบัติการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	-	-	-	นำไปประยุกต์ใช้ได้
7	Level 7: text	ศิริชัย กาญจนวาสี (2552)	ทฤษฎีการทดสอบแบบ ดั้งเดิม	-	-	-	นำไปประยุกต์ใช้ได้

4) ขั้นตอนการประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศ

นำข้อมูลสารสนเทศซึ่งได้จากขั้นตอนที่ 3 มาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ดีและเป็นประโยชน์ในการให้ข้อเสนอแนะทางการปรับปรุง แก้ไข การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แก่ครู โดยประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้ ร่วมกับความสำเร็จ ความรู้ ประสบการณ์ของผู้ประเมิน โดยข้อมูลสารสนเทศที่ได้ในขั้นตอนนี้ มีรายละเอียดการดำเนินงานดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากหลักฐานในขั้นตอนนี้

ตารางที่ 4.32 ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากหลักฐานขั้นที่ 1- ขั้นที่ 6

หลักฐานที่	ชื่อ	ข้อมูลที่ได้
1	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการและการแก้สมการโดยใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์กับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู ของนักเรียนชั้น ป. 6	1) ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ 5 ขั้นตอน คือ (1) วิเคราะห์ (2) ออกแบบ (3) พัฒนา (4) ทดลองใช้ และ (5) ประเมิน
2	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระ การเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องทศนิยมชั้นป.6 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้	1) ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ 5 ขั้นตอน คือ (1) วิเคราะห์ (2) สร้าง (3) ตรวจสอบ (4) ทดลองใช้ และ (5) จัดพิมพ์ 2) แผนผังข้อสอบ
3	การสร้างแบบทดสอบอิงเกณฑ์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ชนิดคำ สำหรับนักเรียนชั้น ป.6	1) ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ 6 ขั้นตอน คือ (1) กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบ (2) สร้างแบบสอบ (3) ปรับปรุง (4) หาคคุณภาพ (5) ทดลองใช้ (6) สร้างคู่มือ และ (7) รายงานผลคุณภาพ 2) แผนผังการทดสอบ
4	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เรื่อง การสร้างแบบทดสอบให้ได้มาตรฐาน	1) ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ 7 ขั้นตอน คือ (1) วิเคราะห์เนื้อหา (2) สร้างข้อสอบ (3) ทดลอง (4) หาคคุณภาพ (5) ปรับปรุง (6) นำไปใช้ และ (7) หาประสิทธิภาพ 2) แผนผังการทดสอบ

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

หลักฐานที่	ชื่อ	ข้อมูลที่ได้
5	การสร้างแบบทดสอบมาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) กลุ่มโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอุดรดิษฐ์	1) ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ 11 ขั้นตอน คือ (1) กำหนดจุดมุ่งหมายของแบบสอบ (2) วิเคราะห์หลักสูตร (3) วางแผนการสร้าง (4) เขียนข้อคำถาม (5) ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น (6) จัดทำแบบทดสอบฉบับร่าง (7) ตรวจสอบความตรง (8) ปรับปรุง (9) นำไปทดลองใช้ (10) วิเคราะห์คุณภาพ และ (11) จัดพิมพ์ 2) แผนผังการทดสอบ/แผนผังข้อสอบ
6	แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	1) ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ คือ (1) ศึกษา มาตรฐาน และตัวชี้วัด (2) วางแผนการ ประเมิน (3) สร้างและกำหนดเกณฑ์การ ประเมิน
7	ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม	1) ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ คือ (1) กำหนด จุดมุ่งหมายของการสอบ (2) ออกแบบการสร้าง แบบสอบ (3) เขียนข้อสอบ (4) ทดลองใช้และ วิเคราะห์ข้อสอบ (5) นำแบบสอบ ไปใช้ (6) วิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ และ (7) ปรับปรุงข้อสอบ 2) แผนผังการทดสอบ/แผนผังข้อสอบ

ขั้นตอนที่ 2 สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศจากหลักฐานเชิง
ประจักษ์

ผู้วิจัยจะดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานที่ค้นหาและ
รวบรวมได้ทั้ง 7 ชั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการวางแผนการวัด
และประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งผลการสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ มีดังนี้

แนวทางการพัฒนาการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผู้ประเมินขอแนะนำขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถดำเนินงานด้านการวางแผนได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์หลักสูตร เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด

จากหลักสูตรสถานศึกษา สัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนกับคะแนนปลายปี ปลายภาค เกณฑ์ต่างๆ ที่สถานศึกษากำหนด และวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวคิดในการกำหนดรูปแบบวิธีการสอนและวิธีการสอบที่เหมาะสมกับมาตรฐานและตัวชี้วัด

ขั้นตอนที่ 2 วางแผน เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในหน่วยการเรียนรู้ และสัดส่วนคะแนนของการทดสอบแต่ละครั้ง ให้สอดคล้องกับสัดส่วนที่สถานศึกษากำหนด โดยสร้างเป็นแผนผังการทดสอบ (test map) เพื่อให้การสร้างแบบสอบและตัวชี้วัดในแต่ละหน่วยมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เห็นจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดให้นำหนักความสำคัญ ความถี่บ่อยของการสอบ ตลอดจนรูปแบบของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางแสดงแผนผังการทดสอบ (Test Map)

วิชา

จำนวนหน่วยกิต

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์

รหัสวิชา

วางแผนเมื่อ

หน่วยที่	ตัวชี้วัด	น้ำหนัก ความ สำคัญ	วัดและประเมินผล ครั้งที่ 1		วัดและประเมินผล ครั้งที่ 2		สอบปลายปี	
			ข้อเขียน	ปฏิบัติ	ข้อเขียน	ปฏิบัติ	ข้อเขียน	ปฏิบัติ
1. จำนวนนับ	ค 1.2 ป.6/2							
	ค 1.3 ป.6/1							
	ค.4.1 ป.6/3							
2. สมการ	ค 4.2 ป.6/1							
13. สถิติ	ค.5.1 ป.6/1							
	ค.5.1 ป.6/2							
	รูปแบบของแบบสอบ							
	%	100	70				30	

เมื่อครูวางแผนการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ในขั้นต่อไปครูต้องวางแผนการสอบ ปลายปีด้วยการสร้างผังข้อสอบ (test blueprint) ด้วยการนำผลที่ได้จากการวางแผนผัง การทดสอบข้างต้นในช่องสอบปลายปี มาวางแผนสร้างข้อสอบ เพื่อเสนอรายละเอียดของ การทดสอบปลายปีว่าจะวัดตัวชี้วัดใด นำหนักแต่ละตัวชี้วัดเท่าใด หรือสัดส่วนจำนวน ข้อสอบที่จะสร้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางแสดงแผนผังข้อสอบปลายปี (test blueprint)

วิชา จำนวนหน่วยกิต

ระดับชั้น การสอบปลายปี

รหัสวิชา วางแผนเมื่อ

หน่วยที่	ตัวชี้วัด	ระดับ ความ สำคัญ	การทดสอบปลายปี						ปฏิบัติ
			ข้อเขียน						
			ระดับพฤติกรรม (จำนวนข้อ)						
			จำ	ใจ	ใช้	วิ	สัง	ประ	
1 จำนวนนับ	ค.1.3 ป.6/1	1		1					-
	ค.4.1 ป.6/3	1		1					-
2.สมการ	ค.4.2 ป.6/1	1		1					-
3.ทศนิยม	ค1.1.ป.6/1	2		2					-
	,	,	,						-
,	,	,	,						-
	,	,	,						-
,	,	,	,						-
	,	,	,						-
13 สถิติ	ค.5.1 ป.6/1	1				1			-
	ค.5.1 ป.6/2	2	1		1		1		-
	ความสำคัญ คิดเป็น %	30	2	11	5	8	4	-	
	เกณฑ์การผ่าน		50%						50%

ขั้นตอนที่ 3 สร้างข้อสอบ

หลังจากสร้างตารางผังข้อสอบแล้ว ครูมีความพร้อมสำหรับลงมือเขียนข้อสอบ ด้วยการกำหนดแบบแผนข้อสอบ (item specification) ซึ่งเป็นรูปแบบทั่วไปของข้อสอบที่สามารถใช้วัดสมรรถภาพตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละจุดประสงค์ แบบแผนข้อสอบจะช่วยประหยัดเวลาในการเขียนข้อสอบครั้งต่อไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การกำหนดแบบแผนข้อสอบ (item specification)

วิชา

จำนวนหน่วยกิต

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ประเภทข้อสอบ เลือกตอบ

หน่วย	ตัวชี้วัด	วัด พฤติกรรม	ข้อคำถาม	ตัวเลือก
สมการ	ค 4.2 ป.6/1: เขียนสมการจากสถานการณ์หรือปัญหาและแก้สมการพร้อมตรวจคำตอบ	ความเข้าใจ	ปัจจุบันบิดามีอายุ x ปี ซึ่งมากกว่าลูก 45 ปี ปัจจุบันลูกมีอายุ 5 ปี บิดามีอายุเท่าไร	ก. 50 ปี ข. 49 ปี ค. 48 ปี ง. 40 ปี
ทศนิยม	ค1.1.ป.6/1: เขียนและอ่านทศนิยมไม่เกิน 3 ตำแหน่ง	ความเข้าใจ	91.431 อ่านได้อย่างไร	ก. เก้าหนึ่งจุดสี่สามหนึ่ง ข. เก้าสิบเอ็ดจุดสี่ร้อยสามสิบเอ็ด ค. เก้าหนึ่งจุดสี่ร้อยสามสิบเอ็ด ง. เก้าสิบเอ็ดจุดสี่สามหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้

เมื่อสร้างแบบทดสอบครบทุกข้อตามที่ได้วางแผนไว้แล้ว ก็สามารถนำไปใช้ได้ แต่ถ้าเป็นไปได้และต้องการความมั่นใจควรนำข้อสอบไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มผู้สอบที่ตั้งใจนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพ

เมื่อนำไปแบบทดสอบไปทดลองแล้ว ควรตรวจสอบคุณภาพข้อสอบในด้านความชัดเจนของคำสั่ง คำถาม ความเหมาะสมของภาษา ระยะเวลาที่กำหนดให้ รวมทั้ง การวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อให้ทราบถึงความยากง่าย อำนาจจำแนก ตลอดจนประสิทธิภาพตัวลงในแต่ละข้อ

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงข้อสอบ

เมื่อพบว่าบางตัวเลือกว่าเกินไป หรือบางข้อคำตอบอาจเป็นไปได้ที่จะถูกหลายข้อ ควรปรับปรุงให้มีความถูกต้องชัดเจนมากขึ้น หรือปรับตัวลองให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หรือทำการคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพไว้ แล้วจัดเรียงตามลำดับเนื้อหา เพื่อพิมพ์เป็นแบบสอบที่จะนำไปใช้ต่อไป

หลังจากให้ข้อมูลป้อนกลับที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์แล้ว ขั้นตอนต่อไปผู้ประเมินต้อง ตรวจสอบผล ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบผลการให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback audit)

เป็นการตรวจสอบผลลัพธ์ของการให้ข้อมูลป้อนกลับตามกระบวนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ด้วยความสอบถามความพึงพอใจของผู้รับการประเมิน ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติจริง ซึ่งผลการตรวจสอบได้ผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.33 แสดงความคิดเห็นของผู้รับการประเมินที่มีต่อข้อมูลป้อนกลับ

ข้อที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น (ความถี่/ร้อยละ)		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติจริง	7 (77.78)	2 (2.22)	0
2	ความเป็นไปได้ในการนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานในอนาคต	6 (66.67)	3 (33.33)	0
3	ความพึงพอใจที่มีต่อแนวทางการปฏิบัติงานที่ได้รับ	9 (100)	0	0

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับว่า ความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติและนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานในอนาคตได้ในระดับมาก (คิดเป็นร้อยละ 77.78 และ 66.67 ตามลำดับ) และมีความพึงพอใจที่มีต่อแนวทางการปฏิบัติงานที่ได้รับในระดับมาก (คิดเป็นร้อยละ 100) ด้วยเช่นกัน

4.2.1.4 ผลการกำกับติดตามแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ระยะที่ 2

ผลการกำกับติดตามแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ระยะที่ 2 ในการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.34 ผลการกำกับติดตามแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ระยะที่ 2

ด้าน/ องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้ที่	ผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของครู (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)								
		สพ.นม. เขต1				สพ.กญ. เขต2				
		ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ	ณ
กิจกรรมการดำเนินงาน กระบวนการ การวัดแล ประเมินผล การเรียนรู้	8: การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3	4	3	3	3	4	3	3	2
	9: การวัดและประเมินผลเพื่อเตรียมความพร้อมตรวจสอบความก้าวหน้าและการประเมินสรุปรวมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	3	4	3	4	4	4	4	4	2
	10: การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	11: การวัดและประเมินผลเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้	3	4	4	4	4	4	3	4	3

จากตารางพบว่า ในด้านกิจกรรมการดำเนินงาน ครูโรงเรียน ข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เขต 1 และ ครูโรงเรียน ฉ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี เขต 2 โดยตัวบ่งชี้ที่ 10 การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ครูทุกคนมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์การพิจารณา แต่ในทางกลับกันตัวบ่งชี้ที่ 8 การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นตัวบ่งชี้ที่ครูส่วนใหญ่ขาดคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณามากที่สุด โดยเฉพาะโรงเรียน ณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี เขต 2 ที่ได้คะแนนในตัวบ่งชี้ที่ 8 น้อยที่สุด (2 คะแนน)

4.2.1.5 ผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ระยะที่ 3

ผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ระยะที่ 3 ในการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ : ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ แสดงผลดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 ผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ระยะที่ 3

ด้าน/องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้ที่	ผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของครู (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)								
		สพป.นม. เขต1				สพป.ภญ. เขต2				
		ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ	ณ
กิจกรรมการดำเนินงาน กระบวนการสรุปรวม การวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้	12: การดำเนินการทดสอบเพื่อ สรุปรวมการเรียนรู้ปลาย ภาค	4	4	4	4	4	4	4	4	3
	13: การรายงานสรุปผลการ เรียนรู้ของผู้เรียนประจำภาค การศึกษา	3	3	3	3	3	3	3	3	3
ผลผลิต คุณภาพงานด้าน การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	14: การบันทึกข้อมูล/ สารสนเทศงานด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้	4	3	4	4	4	4	3	4	4
	15: คุณภาพของเครื่องมือ การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้เพื่อสรุปผลในแต่ละ หน่วยการเรียนรู้	4	3	3	3	4	3	3	3	3
	16: คุณภาพของแบบสอบ ปลายภาค	3	4	4	3	4	3	3	4	2
ผลลัพธ์ การพัฒนาทางด้าน การวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้ของ ครูผู้สอน	17: ครูใช้ผลการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ไปสู่ การพัฒนาการดำเนินงาน ในด้านการวัดและ ประเมินผล	3	2	3	2	3	3	3	3	2
การพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียน	18: ผู้เรียนรับรู้ศักยภาพ ทางการเรียนรู้ของตนเอง	4	4	3	3	4	4	4	4	3
	19: ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการ พัฒนาการเรียนรู้	4	3	4	4	4	3	4	4	3
ผลกระทบ มาตรฐานงานด้าน การวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้	20: ความสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนกับคะแนนจากแบบสอบ มาตรฐาน	3	3	3	3	3	3	2	3	2

จากตาราง พบว่า กิจกรรมการดำเนินงานกระบวนการสรุปรวมการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 12 การดำเนินการทดสอบเพื่อสรุปรวมการเรียนรู้ปลายภาค ครูส่วนใหญ่ สามารถดำเนินการได้ครบถ้วนตามเกณฑ์การพิจารณามากที่สุด

ในด้านผลผลิต พิจารณาจากคุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 14 การบันทึกข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่ สามารถดำเนินการได้ครบถ้วนตามเกณฑ์การพิจารณามากที่สุด และตัวบ่งชี้ที่ 16 คุณภาพของ แบบสอบปลายภาค พบว่า มีครูโรงเรียน ณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ที่สร้างแบบสอบปลายภาคขาดคุณภาพตามเกณฑ์การพิจารณามากที่สุด

ในด้านผลลัพธ์ พิจารณาจากที่ครูและนักเรียนนำข้อมูลด้านผลผลิตไปใช้พัฒนางานใน ด้านอื่นๆ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 18 ผู้เรียนรับรู้ศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนเอง นักเรียนส่วนใหญ่ใน ชั้นเรียนรับรู้ศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเองได้จากผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้น เรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ตัวบ่งชี้ที่ 19 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศักยภาพในการเรียนรู้

ในด้านผลกระทบ คือผลปลายทางที่คาดหวังให้เกิดเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมการดำเนินงาน ลงแล้วระยะหนึ่ง พิจารณาจากมาตรฐานงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ตัวบ่งชี้ ที่ 20 พบว่า คะแนนที่ได้จากกระบวนการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนตลอดภาคการศึกษามี ความสัมพันธ์กับแบบทดสอบมาตรฐานระดับชาติ โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้คะแนนจาก แบบสอบ ทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณาใกล้เคียงกัน คือมี ค่าสหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.60-0.69

4.3 การประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้: การประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

จากการกำกับติดตามและประเมินผลทั้ง 3 ระยะ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ ทั้งหมดมาสรุปผลเพื่อดำเนินการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.36 ผลการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1

ด้าน	องค์ประกอบ	ผลการประเมินระดับรายบุคคล								ผลการประเมินระดับสำนักงานเขตพื้นที่	
		ก		ข		ค		ง		ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
		คะแนน	ระดับคุณภาพ	คะแนน	ระดับคุณภาพ	คะแนน	ระดับคุณภาพ	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
ปัจจัยนำเข้า	ความพร้อมของครู	8	ดี	8	ดี	8	ดี	8	ดี	8	ดี
	ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์	8	ดี	8	ดี	8	ดี	8	ดี	8	ดี
	การวางแผน	8	ปานกลาง	11	ดี	10	ดี	8	ปานกลาง	9.25	ดี
ผลรวม/ระดับคุณภาพด้านปัจจัยนำเข้า		24	พร้อมดีมาก	27	พร้อมดีมาก	26	พร้อมดีมาก	24	พร้อมดีมาก	25.25	พร้อมดีมาก
กิจกรรมการดำเนินงาน	กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	13	ดี	16	ดี	14	ดี	15	ดี	14.5	ดี
	กระบวนการสรุปรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	7	ดี	7	ดี	7	ดี	7	ดี	7	ดี
ผลรวม/ระดับคุณภาพด้านกิจกรรมการดำเนินงาน		20	ดำเนินงานดี	23	ดำเนินงานดีมาก	21	ดำเนินงานดีมาก	22	ดำเนินงานดีมาก	21.50	ดำเนินงานดีมาก

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

ด้าน	องค์ประกอบ	ผลการประเมินระดับรายบุคคล								ผลการประเมินระดับสำนักงานเขตพื้นที่	
		ก		ข		ค		ง		ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
		คะแนน	ระดับคุณภาพ	คะแนน	ระดับคุณภาพ	คะแนน	ระดับคุณภาพ	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
ผลผลิต	คุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	11	ผลคุณภาพงานดีมาก	10	ผลคุณภาพงานดีมาก	11	ผลคุณภาพงานดีมาก	10	ผลคุณภาพงานดีมาก	10.5	ผลคุณภาพงานดีมาก
ผลลัพธ์	การพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3	ดี	2	ปานกลาง	3	ปานกลาง	2	ปานกลาง	2.5	ปานกลาง
	การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	8	ดี	7	ดี	7	ดี	8	ดี	7.5	ดี
ผลรวม/ระดับคุณภาพด้านผลลัพธ์		11	ผลลัพธ์ของงานดีมาก	9	ผลลัพธ์ของงานดีมาก	10	ผลลัพธ์ของงานดีมาก	10	ผลลัพธ์ของงานดีมาก	10	ผลลัพธ์ของงานดีมาก
ผลกระทบ	มาตรฐานงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3	มาตรฐานการดำเนินงานดี	3	มาตรฐานการดำเนินงานดี	3	มาตรฐานการดำเนินงานดี	3	มาตรฐานการดำเนินงานดี	3	มาตรฐานการดำเนินงานดี

จากตารางข้างต้น ผลการประเมินผลแบบมุ่งการดำเนินงาน ในระดับรายบุคคล เมื่อพิจารณาผลการประเมินผลด้านปัจจัยนำเข้า ครูทุกคนมีความพร้อมดีมากทั้งด้านความรู้และ วัสดุ/อุปกรณ์ ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน ครูส่วนใหญ่สามารถดำเนินงานได้ดีมาก และเมื่อ พิจารณาในองค์ประกอบ พบว่า การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีครู 2 คน ที่ได้ผล การประเมินได้รับปานกลาง (8 คะแนน) ส่วนในด้านผลผลิต พบว่า ครูทุกคนได้รับผลการประเมิน คุณภาพงานในระดับมาก ต่อด้วยในด้านผลลัพธ์ ก็พบว่า ครูทุกคนได้รับผลการประเมินในระดับดี มาก และในด้านสุดท้ายด้านผลกระทบ พบว่า ครูทุกคนมีมาตรฐานการดำเนินงานในระดับดี

ผลการประเมินผลแบบมุ่งการดำเนินงาน ในระดับระดับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เขต 1 พบว่าด้านปัจจัยนำเข้า ภาพรวมระดับ สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ครูมีความพร้อมดีมาก ด้านกิจกรรมการดำเนิน ภาพรวมระดับสำนักงาน เขตพื้นที่ฯ ครูสามารถดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้ดีมาก ด้านผลผลิต ภาพรวมระดับสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ครูมีคุณภาพของงานดีมาก ด้านผลลัพธ์ ภาพรวมระดับ สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ครูมีผลลัพธ์ของงานดีมาก และสุดท้ายด้านผลกระทบ ภาพรวมระดับ สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ครูมีมาตรฐานการดำเนินงานในระดับดี

ตารางที่ 4.37 ผลการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2

ด้าน	องค์ประกอบ	ผลการประเมินระดับรายบุคคล										ผลการประเมินระดับสำนักงานเขตพื้นที่	
		จ		ฉ		ช		ซ		ณ		ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
		คะแนน	ระดับคุณภาพ	คะแนน	ระดับคุณภาพ	คะแนน	ระดับคุณภาพ	คะแนน	ระดับคุณภาพ	คะแนน	ระดับคุณภาพ		
ปัจจัยนำเข้า	ความพร้อมของครู	8	ดี	8	ดี	7	ดี	8	ดี	5	ปานกลาง	7.2	ดี
	ความพร้อมด้านวัสดุและอุปกรณ์	8	ดี	8	ดี	8	ดี	8	ดี	5	ปานกลาง	7.4	ดี
	การวางแผน	11	ดี	9	ดี	9	ปานกลาง	11	ดี	6	ปรับปรุง	9.6	ปานกลาง
ผลรวม/ระดับคุณภาพด้านปัจจัยนำเข้า		27	พร้อมดีมาก	25	พร้อมดีมาก	24	พร้อมดีมาก	27	พร้อมดีมาก	16	พร้อมพอใช้	23.8	พร้อมดีมาก
กิจกรรมการดำเนินงาน	กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	15	ดี	16	ดี	14	ดี	15	ดี	11	ปานกลาง	14.2	ดี
	กระบวนการสรุปรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	7	ดี	7	ดี	7	ดี	7	ดี	6	ปานกลาง	6.8	ดี
ผลรวม/ระดับคุณภาพด้านกิจกรรมการดำเนินงาน		22	ดำเนินงานดีมาก	23	ดำเนินงานดีมาก	21	ดำเนินงานดี	22	ดำเนินงานดีมาก	17	ดำเนินงานดี	21	ดำเนินงานดี

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

ด้าน	องค์ประกอบ	ผลการประเมินระดับรายบุคคล										ผลการประเมินระดับ	
------	------------	---------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------------	--

		จ		ฉ		ช		ซ		ณ		สำนักงานเขตพื้นที่	
		คะแนน	ระดับ คุณภาพ	คะแนน	ระดับ คุณภาพ	คะแนน	ระดับ คุณภาพ	คะแนน	ระดับ คุณภาพ	คะแนน	ระดับ คุณภาพ	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
ผลผลิต	คุณภาพงานด้าน การวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้	12	ผลคุณภาพ งานดีมาก	10	ผลคุณภาพ งานดีมาก	9	ผลคุณภาพ งานดี	11	ผลคุณภาพ งานดีมาก	9	ผลคุณภาพ งานดี	10.2	ผลคุณภาพ งานดีมาก
ผลลัพธ์	การพัฒนางานด้าน การวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้	3	ดี	3	ดี	3	ดี	3	ดี	2	ปานกลาง	2.8	ดี
	พัฒนาการ เรียนรู้ของผู้เรียน	8	ดี	7	ดี	8	ดี	8	ดี	6	ปานกลาง	7.4	ดี
ผลรวม/ระดับคุณภาพ ด้านผลลัพธ์		11	ผลลัพธ์ ของงาน ดีมาก	10	ผลลัพธ์ ของงาน ดีมาก	11	ผลลัพธ์ ของงาน ดีมาก	11	ผลลัพธ์ของ งาน ดีมาก	8	ผลลัพธ์ของ งานพอใช้	10.2	ผลลัพธ์ ของงาน ดีมาก
ผลกระทบ	มาตรฐานงานด้าน การวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้	3	มาตรฐาน การ ดำเนินงาน ดี	3	มาตรฐาน การ ดำเนินงาน ดี	2	มาตรฐาน การ ดำเนินงาน ปานกลาง	3	มาตรฐาน การ ดำเนินงาน ดี	2	มาตรฐาน การ ดำเนินงาน ปานกลาง	2.6	มาตรฐาน การดำเนินงาน ดี

ตารางข้างต้น ผลการประเมินผลแบบมุ่งการดำเนินงาน ในระดับรายบุคคล เมื่อพิจารณาผลการประเมินผลด้านปัจจัยนำเข้า ครูส่วนใหญ่มีความพร้อมดีมากทั้งด้านความรู้และวัสดุ/อุปกรณ์ ยกเว้นครูในโรงเรียน ณ ที่มีความพร้อมในด้านปัจจัยนำเข้าระดับพอใช้ ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน ครูส่วนใหญ่สามารถดำเนินงานได้ดีถึงดีมาก และเมื่อพิจารณาในองค์ประกอบ พบว่า การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีครู 1 คน ที่ได้ผลการประเมินได้ระดับปรับปรุง (6 คะแนน) ส่วนในด้านผลผลิต พบว่า ครูทุกคนได้รับผลการประเมินคุณภาพงานในระดับดีมาก ต่อด้วยในด้านผลลัพธ์ ก็พบว่า ครูทุกคนได้รับผลการประเมินในระดับดีมาก ยกเว้น ครูโรงเรียน ณ ที่ได้ผลลัพธ์การดำเนินงานระดับพอใช้ เมื่อและในด้านสุดท้ายด้านผลกระทบ พบว่า ครูทุกคนมีมาตรฐานการดำเนินงานในระดับดี 3 คน และได้ระดับปานกลาง 2 คน

ผลการประเมินผลแบบมุ่งการดำเนินงาน ในระดับระดับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี เขต 2 พบว่าด้านปัจจัยนำเข้า ภาพรวมระดับดีมาก ด้านกิจกรรมการดำเนิน ภาพรวมระดับสำนักงานเขตพื้นที่ ครูสามารถดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลระดับดีมาก ด้านผลผลิต ภาพรวมระดับสำนักงานเขตพื้นที่ ครูมีคุณภาพของงานดีมาก ด้านผลลัพธ์ ภาพรวมระดับสำนักงานเขตพื้นที่ ครูมีผลลัพธ์ของงานดีมาก และสุดท้ายด้านผลกระทบ ภาพรวมระดับสำนักงานเขตพื้นที่ ครูมีมาตรฐานการดำเนินงานในระดับดี

ตอนที่ 5 ผลการประเมินประสิทธิผล ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ผู้วิจัยนำแบบประเมินประสิทธิผลของ ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จำนวนทั้งสิ้น 24 คน ทำการประเมินคุณภาพของ ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามมาตรฐานการประเมินที่ Stufflebeam (1981 อ้างใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2553) กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ มาตรฐานอรรถประโยชน์ (utility standard) มาตรฐานความเป็นไปได้ (feasibility standard) มาตรฐานความเหมาะสม (propriety standard) และมาตรฐานความถูกต้อง (accuracy standard) รายละเอียดผลการวิเคราะห์มีดัง ตารางต่อไปนี้

1) มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ (utility standard)

ตารางที่ 4.38 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น ด้านอรรถประโยชน์ ของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ใน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ ใช้ การปฏิบัติอิงหลักฐาน เิงประจักษ์

ด้านอรรถประโยชน์ของระบบ	ภาพรวม		แยกตามบทบาทหน้าที่			
	mean	SD.	ผู้ประเมิน		ผู้รับการประเมิน	
			mean	SD.	mean	SD.
1. ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานได้ระบุผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน	4.5	0.51	4.5	0.52	4.6	0.53
2. สารสนเทศที่ได้จากระบบการกำกับติดตามและประเมินผลฯ มาจากผู้ประเมินที่มีความน่าเชื่อถือ	4.6	0.50	4.7	0.46	4.4	0.53
3. ระบบมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการในการใช้ผลการประเมิน	4.5	0.51	4.5	0.52	4.4	0.53
4. ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลฯ มีการแปลความหมายและการตัดสินผลการประเมินมีความชัดเจน	4.4	0.50	4.5	0.50	4.1	0.33
5. ระบบการประเมินมีการรายงานผลการประเมินมีความชัดเจนทุกขั้นตอน	4.4	0.50	4.4	0.50	4.4	0.53
6. ระบบมีการนำเสนอและเผยแพร่ผลการกำกับติดตามและประเมินให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง	4.3	0.48	4.4	0.51	4.1	0.60
7. ระบบมีรายงานสรุปผลการประเมินได้เสร็จทันเวลาและนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.3	0.48	4.3	0.49	4.3	0.50
8. ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลฯ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทำให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานมากขึ้น	4.5	0.51	4.8	0.41	4.00	0.00
รวมเฉลี่ย	4.4	.23	4.51	0.49	4.29	0.44

จากตารางที่ 4.38 ผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานฯ โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานิเทศก์ และครูผู้สอน ด้านอรรถประโยชน์ของ ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่า สารสนเทศที่ได้จากระบบการกำกับติดตามและประเมินผลฯ มาจากผู้ประเมินที่มีความน่าเชื่อถือ มีอรรถประโยชน์อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นรวมเฉลี่ย 4.4 คะแนน ซึ่งเมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ข้อที่ได้ค่าคะแนนความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ สารสนเทศที่ได้จากระบบการกำกับติดตามและประเมินผลฯ มาจากผู้ประเมินที่มีความน่าเชื่อถือ โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 4.6 คะแนน

เมื่อพิจารณาแยกตามหน้าที่ ผู้ประเมิน มีความคิดเห็นว่าสารสนเทศที่ได้จากระบบการกำกับติดตามและประเมินผลฯ มาจากผู้ประเมินที่มีความน่าเชื่อถือสูงสุด โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 4.7 คะแนน ส่วนผู้รับการประเมิน มีความคิดเห็นว่าระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานได้ระบุผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลไว้อย่างชัดเจนสูงสุด โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 4.6 คะแนน

2) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (feasibility standard)

ตารางที่ 4.39 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นด้านความเป็นไปได้ของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ด้านความเป็นไปได้	ภาพรวม		แยกตามบทบาทหน้าที่			
	mean	SD.	ผู้ประเมิน		ผู้รับการประเมิน	
			mean	SD.	mean	SD.
1. ระบบมีรูปแบบวิธีการกำกับติดตามและประเมินผลที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริงได้	4.3	0.46	4.5	0.52	4.00	0.00
2. ระบบมีรูปแบบ วิธีการ และผลการกำกับติดตามและประเมินผลเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.5	0.51	4.5	0.52	4.6	0.53
3. สารสนเทศที่ได้จากระบบการประเมินมีความคุ้มค่าและประหยัดค่าใช้จ่าย และทรัพยากร	4.4	0.50	4.5	0.50	4.1	0.33
รวมเฉลี่ย	4.4	.49	4.5	0.51	4.2	0.29

จากตารางที่ 4.39 ผลการประเมินประสิทธิผลระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบ มุ่งผลการดำเนินงาน ฯ โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน ด้านความเป็นไปได้ของ ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบ มุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิง หลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่า ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของ ครูที่พัฒนาขึ้น มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นรวมเฉลี่ย 4.4 คะแนน ซึ่งเมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ข้อที่ได้ค่าคะแนนความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ระบบมี รูปแบบ วิธีการ และผลการกำกับติดตามและประเมินผลเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมี ค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 4.5 คะแนน

เมื่อพิจารณาแยกตามหน้าที่ ผู้ประเมิน มีความคิดเห็นว่าระบบมีรูปแบบวิธีการกำกับ ติดตามและประเมินผลที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริงได้ ระบบมีรูปแบบ วิธีการ และผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสารสนเทศที่ได้จากระบบ การประเมินมีความคุ้มค่าและประหยัดค่าใช้จ่าย และทรัพยากรสูงสุดเท่ากัน โดยมีค่าคะแนน ความคิดเห็นเฉลี่ย 4.5 คะแนน ส่วนผู้รับการประเมิน มีความคิดเห็นว่าระบบมีรูปแบบ วิธีการ และ ผลการกำกับติดตามและประเมินผลเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสูงสุด โดยมีค่าคะแนนความ คิดเห็นเฉลี่ย 4.6 คะแนน แต่กลับมีความคิดเห็นว่าระบบมีรูปแบบวิธีการกำกับติดตามและ ประเมินผลที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริงได้น้อยที่สุด โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 4.00 คะแนน

3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (propriety standard)

ตารางที่ 4.40 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดย ประยุกต์ ใช้ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ด้านความเหมาะสม	ภาพรวม		แยกตามบทบาทหน้าที่			
	mean	SD.	ผู้ประเมิน		ผู้รับการประเมิน	
			mean	SD.	mean	SD.
1. ระบบมีการกำหนดข้อตกลงของการกำกับติดตามและประเมินผลใช้เป็นทางการ	3.9	0.51	3.6	0.51	4.1	0.33
2. ระบบมีการแก้ปัญหาของความขัดแย้งในการประเมินด้วยความยุติธรรมและโปร่งใส	4.3	0.48	4.3	0.49	4.3	0.50
3. ระบบมีการรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างตรงไปตรงมาเปิดเผย และคำนึงถึงข้อจำกัดของการประเมิน	3.8	0.61	3.93	0.46	3.4	0.73
4. ระบบให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของผู้รับการประเมินและบุคคลทั่วไป	4.3	0.48	4.27	0.46	4.4	0.53
5. ระบบคำนึงถึงสิทธิส่วนตัวของผู้รับการประเมิน	4.5	0.51	4.5	0.52	4.6	0.53
6. ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลฯ เคารพสิทธิในการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.5	0.51	4.6	0.51	4.4	0.53
7. ระบบสามารถรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลที่มีความสมบูรณ์ ยุติธรรม และเสนอจุดเด่น และจุดที่ต้องพัฒนา	4.5	0.51	4.5	0.52	4.6	0.53
8. ระบบมีการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ	3.8	0.64	3.8	0.56	3.9	0.78
รวมเฉลี่ย	4.1	0.53	4.19	0.50	4.21	0.56

จากตารางที่ 4.40 ผลการประเมินประสิทธิผล ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ฯ โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน ด้านความเหมาะสมของ ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่า ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนความคิดเห็นรวมเฉลี่ย 4.1 คะแนน ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ได้ค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ระบบมีการรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างตรงไปตรงมา เปิดเผย และคำนึงถึงข้อจำกัดของการประเมิน และระบบมีการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 4.3 คะแนน

เมื่อพิจารณาแยกตามหน้าที่ ผู้ประเมิน มีความคิดเห็นว่าระบบการกำกับติดตามและประเมินผลฯ เคารพสิทธิในการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสูงสุด โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 4.6 คะแนน ส่วนผู้รับการประเมิน มีความคิดเห็นว่าระบบคำนึงถึงสิทธิส่วนตัวของผู้รับการประเมินและระบบสามารถรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลที่มีความสมบูรณ์ ยุติธรรม และเสนอจุดเด่น และจุดที่ต้องพัฒนาสูงสุด โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 4.6 เท่ากัน คะแนน

4) มาตรฐานความถูกต้อง (accuracy standard)

ตารางที่ 4.41 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นด้านความถูกต้องของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ด้านความถูกต้อง	ภาพรวม		แยกตามบทบาทหน้าที่			
	mean	SD.	ผู้ประเมิน		ผู้รับการประเมิน	
			mean	SD.	mean	SD.
1. ระบบมีระบುವัดถูประสงค์ของการกำกับติดตามและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน	4.5	.51	4.5	0.52	4.6	0.53
2. ระบบมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินอย่างเพียงพอ	3.75	0.62	3.93	0.60	3.78	0.67
3. ระบบมีการบรรยายวัตถุประสงค์และกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน	4.5	0.51	4.5	0.52	4.6	0.53
4. ระบบมีการบรรยายแหล่งข้อมูล การได้มาของข้อมูลอย่างชัดเจน	4.3	0.48	4.2	0.41	4.6	0.53
5. ระบบมีการพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง	4.00	0.42	4.0	0.50	4.0	0.40
6. ระบบมีการพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยง	4.00	0.42	4.1	0.50	3.9	0.33
7. ระบบมีการจัดระบบการกำกับติดตามและควบคุมการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และรายงาน	4.4	0.50	4.5	0.50	4.1	0.33
8. ระบบมีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณอย่างเหมาะสมถูกต้อง	4.4	0.50	4.4	0.53	4.4	0.50
9. ระบบมีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพอย่างเหมาะสมและถูกต้อง	4.5	0.51	4.5	0.52	4.6	0.53
10. ระบบมีการลงข้อสรุปและผลการประเมินมีเหตุผลสนับสนุน	4.6	0.58	4.6	0.63	4.7	0.50
11. ระบบมีการเขียนรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลมีความเป็นปรนัย	4.4	0.50	4.5	0.50	4.1	0.33
รวมเฉลี่ย	4.3	0.51	3.95	0.52	4.33	0.49

จากตารางที่ 4.41 ผลการประเมินประสิทธิผลระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบ มุ่งผลการดำเนินงาน ฯ โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน ด้านด้านความถูกต้องของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบ มุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิง หลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่า ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของ ครูที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้องในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นรวมเฉลี่ย 4.3 คะแนน ซึ่ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ได้ค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ระบบมีการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินอย่างเพียงพอ โดยมีค่าคะแนนความ คิดเห็นเฉลี่ย 3.75 คะแนน

เมื่อพิจารณาแยกตามหน้าที่ ผู้ประเมิน มีความคิดเห็นว่า ระบบมีการลงข้อสรุปและผล การประเมินมีเหตุผลสนับสนุนสูงสุด โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 4.6 คะแนน แต่กลับมี ความเห็นว่าระบบมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินอย่างเพียงพอ น้อยที่สุด โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 3.93 คะแนน ส่วนผู้รับการประเมิน มีความคิดเห็นว่า ระบบมีการลงข้อสรุปและผลการประเมินมีเหตุผลสนับสนุน โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 4.76 คะแนน แต่กลับมีความเห็นว่าระบบมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับระบบ การประเมินอย่างเพียงพอที่สุด โดยมีค่าคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 3.78 คะแนน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1.1) เพื่อวิเคราะห์บริบทการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 1.2) เพื่อวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในกระบวนการกำกับติดตามการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 1.3) เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมินและกระบวนการดำเนินงานของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ 2) เพื่อทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลในการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระบบ ด้วยการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบระบบ เป็นขั้นตอนการร่างระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาระบบ ด้วยการตรวจสอบความเหมาะสมของระบบและพัฒนาเครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ขั้นตอนที่ 4 การนำระบบไปใช้ ด้วยการนำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ไปทดลองใช้ ขั้นตอนที่ 5 การประเมินประสิทธิผลของระบบ ด้วยการประเมินคุณภาพของระบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตามแนวทางการประเมินคุณภาพของระบบอิงมาตรฐาน 4 มาตรฐานที่พัฒนาโดย Stufflebeam

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาสภาพปัจจุบันเพื่อให้ได้แนวคิดของระบบและลักษณะที่ต้องการของระบบ กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรทางการศึกษา คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง รวม 28 คน โดยแบ่งออกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน นักวิชาการศึกษา 3 คน ศึกษานิเทศก์ 12 คน และครูผู้สอน 9 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเพื่อการพัฒนากระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำระบบไปใช้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้ จำนวน 8 คน ที่ได้มาจากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง และกลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเพื่อการทดลองใช้ระบบและประเมินประสิทธิผลระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครู จากทั้ง 9 สถานศึกษา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การประถมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 9 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 6 คน และครู จำนวน 9 คน รวม 24 คน ที่ได้มาจากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งตามขั้นในการดำเนินการวิจัย ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 เครื่องมือ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อเครื่องมือกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 4 คือ คู่มือระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ และแบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 5 เครื่องมือ คือ แบบประเมินประสิทธิผลของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามแนวคิดการประเมินแบบอิงมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยสามารถสรุปผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์บริบทการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์บริบทออกเป็น 8 ด้าน คือ (1) วัตถุประสงค์ในการกำกับติดตามและประเมินผล (2) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผล (3) ขอบเขตการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลที่มุ่งประเมิน (4) เครื่องมือสำหรับการกำกับติดตามและประเมินผล (5) กระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (6) การสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (7) วิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และ (8) ระยะเวลาและความถี่ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

1.2 การวิเคราะห์และกำหนดขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญ คือ (1) ขั้นตอนการตั้งประเด็นคำถามเพื่อกำหนดเป้าหมาย (ASK) (2) ขั้นตอนการรวบรวม/สืบค้นหาหลักฐาน (SEARCH) (3) ขั้นตอนการประเมินและคัดเลือกหลักฐาน (EVIDENCE EVALUATION) (4) ขั้นตอนการสังเคราะห์และประยุกต์ใช้หลักฐาน (APPLY) และ (5) ขั้นตอนการตรวจสอบผลลัพธ์ (AUDIT)

1.3 ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และกระบวนการการดำเนินงานของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหาในการกำกับติดตามและประเมินผล เครื่องมือ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง กระบวนการกำกับติดตามและประเมินผล ผลการดำเนินงาน การให้ข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 วัตถุประสงค์ของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อ (1) ติดตามความก้าวหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (2) ปรับปรุงพัฒนา และเพิ่มพูนประสิทธิผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ (3) ให้ได้ข้อมูลป้อนกลับที่มีคุณภาพต่อการส่งเสริมการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมและน่าเชื่อถือ

1.3.2 เนื้อหาในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีเนื้อหาในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานพิจารณาจากภาระหน้าที่ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นสำคัญ อันเป็นลักษณะงาน หน้าที่ และความรับผิดชอบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคาดหวังให้ครูดำเนินการให้ครบถ้วน ถูกต้อง ทั้งนี้ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้กรอบเนื้อหาการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานได้ 5 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน ด้านผลผลิต ด้านผลลัพธ์ และด้านผลกระทบ มีการกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินในแต่ละด้านในการกำกับติดตามและประเมินผล โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

1.3.2.1 ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ รวม 7 ตัวบ่งชี้ คือ

- องค์ประกอบที่ 1 ความพร้อมของครู มี 2 ตัวบ่งชี้
- องค์ประกอบที่ 2 ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ มี 2 ตัวบ่งชี้
- องค์ประกอบที่ 3 การวางแผน มี 3 ตัวบ่งชี้

1.3.2.2 ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ รวม 6 ตัวบ่งชี้ คือ

- องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้
- องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการสรุปผลรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้

- 1.3.2.3 ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบ รวม 3 ตัวบ่งชี้ คือ
- องค์ประกอบที่ 6 คุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 3 ตัวบ่งชี้
- 1.3.2.4 ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ รวม 3 ตัวบ่งชี้ คือ
- องค์ประกอบที่ 7 การพัฒนางานครู มี 1 ตัวบ่งชี้
 - องค์ประกอบที่ 8 การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มี 2 ตัวบ่งชี้
- 1.3.2.5 ด้านผลกระทบ ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบ 1 ตัวบ่งชี้ คือ
- องค์ประกอบที่ 9 มาตรฐานการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 1 ตัวบ่งชี้

1.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการกำกับติดตามและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผล

การดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นแบบบันทึกข้อมูล จำนวน 5 ชุด แบบวัดความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางฯ จำนวน 35 ข้อ แบบประเมินการรับรู้ข่าวสารงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 3 รายการ แบบตรวจสอบความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ จำนวน 16 รายการ แบบสอบถามนักเรียนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเอง จำนวน 10 รายการ

1.3.4 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบ

ผู้กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครู ประกอบด้วย

1.3.4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.3.4.2 ศึกษานิเทศก์

1.3.5 กระบวนการกำกับติดตามและประเมินผล

กระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย การจัดประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจในรายละเอียดต่างๆ ที่สำคัญของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ดำเนินการกำกับติดตามและประเมินผล จำนวน 3 ครั้ง คือ ก่อนเปิดภาคเรียน ระหว่างภาคเรียน และ หลังเปิดภาคเรียน ขั้นตอนและวิธีการสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผล เป็นการรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลในระดับรายบุคคล และระดับสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษา ประเมินตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่กำหนด โดยนำข้อมูลจากการกำกับติดตามทั้ง 3 ครั้งข้างต้น มาวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลข้อมูล

1.3.6 ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานที่ได้จากระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สรุปผลการประเมินเป็น 2 ประการ คือ

1.3.6.1 ผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายบุคคล

1.3.6.2 ผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.3.7 การให้ข้อมูลป้อนกลับ

การให้ข้อมูลป้อนกลับหลังจากทำการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ผู้ประเมินดำเนินการ 2 ประการคือ

1.3.7.1 ข้อมูลป้อนกลับระดับรายบุคคล

1.3.7.2 ข้อมูลป้อนกลับระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. ผลการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ แบ่งการสรุปออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 ผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งการสรุปผลออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านความรู้และข้อมูลนักเรียนรายบุคคลในระดับดีทุกตัวบ่งชี้ และมีความพร้อมด้านวัสดุ/อุปกรณ์ อาทิ ตำรา เอกสารความรู้ต่างๆ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และข้อมูลสารสนเทศด้านการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับดีทุกตัวบ่งชี้ แต่กลับพบว่า ครูส่วนใหญ่มีความพร้อมเรื่องการวางแผนในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดแผนผังการสอบรายภาค และตารางแสดงแผนผังข้อสอบมากที่สุด

2.1.2 ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณาในทุกตัวบ่งชี้ในระดับดีทุกตัวชี้วัด โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ 10 ครูทุกคนสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามเกณฑ์การประเมิน รองลงมาคือ การดำเนินการทดสอบเพื่อสรุปรวมการเรียนรู้ปลายภาค พบว่า ครูส่วนใหญ่ดำเนินการทดสอบเพื่อสรุปรวมการเรียนรู้ปลายภาคได้เหมาะสมระดับดี

2.1.3 ด้านผลผลิต พบว่า ครูส่วนใหญ่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณาในระดับดี โดยเฉพาะ การบันทึกข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมาคือ ครูส่วนใหญ่มีเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเหมาะสม

2.1.4 ด้านผลลัพธ์ พบว่า ครูและผู้เรียนนำผลที่เกิดจากกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้พัฒนาตนเองในระดับดี โดยเฉพาะผู้เรียน พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ใช้ผลที่เกิดจากกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนเพื่อตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมกับศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเองมากที่สุด ในทางกลับกันกับพบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้ผลที่เกิดจากกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนในการพัฒนางานในระดับปานกลาง

2.1.5 ด้านผลกระทบ พบว่า ครูส่วนใหญ่สามารถดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้มีมาตรฐานในระดับดี โดยผลของการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่เกิดจากกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนกับคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐาน มีค่าตั้งแต่ 0.60-0.69 จำนวน 5 คน

2.2 ผลการดำเนินการตามขั้นตอนให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้แนวความคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่า ผู้ประเมินดำเนินการตามขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้ครบถ้วนทั้ง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตั้งคำถามเพื่อกำหนดประเด็นปัญหา ผู้ประเมินดำเนินการตามหลักฐาน P-I-C-O ครบถ้วน จนได้คำถามที่ว่า “ แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไร”

ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาและสืบค้นหลักฐาน ผู้ประเมินดำเนินการค้นหาหลักฐานจากแหล่งต่างๆ พบว่า ค้นหาจากฐานข้อมูลงานวิจัย อิเลคทรอนิกส์ มากที่สุด รองลงมาคือ ตำรา เอกสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีอยู่

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการประเมินหลักฐาน พบว่าผู้ประเมินดำเนินการประเมินหลักฐานที่ค้นพบได้ถูกต้องในประเด็น การเลือกใช้กลุ่มตัวอย่าง คุณภาพเครื่องมือ สถิติที่ใช้ และผลการประเมินที่ถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัย โดยหลักฐานที่ใช้ส่วนใหญ่คือ เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง และหนังสือ ตำรา แนวปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศ พบว่า ผู้ประเมินสังเคราะห์หลักฐานทั้งหมดจนสามารถจัดหาข้อมูลป้อนกลับ เพื่อการพัฒนากระบวนการดำเนินงานของครูในด้านการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พร้อมตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอนสำคัญ คือ (1) วิเคราะห์หลักสูตร (2) วางแผนด้วยการจัดทำแผนผังการทดสอบ (test map) และแผนผังข้อสอบปลายปี (test blueprint) พร้อมตัวอย่างประกอบ (3) สร้างข้อสอบ ด้วยการจัดทำแผนข้อสอบ (item specification) พร้อมตัวอย่างประกอบ (4) ทดลองใช้ (5) ตรวจสอบคุณภาพ (6) ปรับปรุงข้อสอบ

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบผลลัพธ์ พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับมีความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติ และนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานในอนาคตได้ในระดับมาก

3. ผลการประเมินประสิทธิผลของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้แนวทางการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ผลการตรวจสอบคุณภาพของระบบในแต่ละองค์ประกอบย่อย โดยสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะผู้ใช้ระบบ จำนวน 24 คน เพื่อพิจารณามาตรฐานของระบบใน 4 ด้าน คือ มาตรฐานอรรถประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสม และ มาตรฐานความถูกต้อง พบว่า มาตรฐานของระบบในภาพรวมมีมาตรฐานในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ และมาตรฐานความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงมีมาตรฐานสูงสุด รองลงมาคือ มาตรฐานความถูกต้อง และมาตรฐานความเหมาะสมตามลำดับ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยที่ได้รับการพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ : การประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นการอภิปรายในประเด็นของคุณค่า ความเหมาะสม ความสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และผลการวิจัยที่มีมาก่อน ลักษณะของผลการวิจัยที่พบและเหตุผลที่ทำให้ผลการวิจัยได้รับมีลักษณะดังที่ปรากฏ โดยแบ่งหัวข้อสำหรับการอภิปรายเป็น 6 ประการ คือ องค์ประกอบหลักของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน องค์ประกอบย่อยของระบบ การปฏิบัติงานด้านปัจจัย องค์ประกอบย่อยของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานด้านกระบวนการ องค์ประกอบย่อยของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานด้านผลผลิต องค์ประกอบย่อยของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานด้านข้อมูลป้อนกลับ และ ประสิทธิภาพของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ที่ต้องการติดตามความก้าวหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานของครู และปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะธิดา ทองอร่าม (2552) และ ชนาธิป ทุ้ยแป (2551) ที่ว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและปรับปรุงการดำเนินงานของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ต่างก็มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และประเมินผล ในภาระหน้าที่ของครูในทุกๆ ด้าน ซึ่งควรดำเนินการอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ดังนั้น การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานจึงมุ่งหวังให้ได้สารสนเทศสำหรับปรับปรุงการดำเนินงานของครูให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในโอกาสต่อไป

2. ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักการ และแนวคิดของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน ด้านผลผลิต ด้านผลลัพธ์ และผลกระทบ จึงทำให้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลดังกล่าว มีการติดตามการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลอย่างละเอียด ครบถ้วนกว่าการกำกับติดตามและประเมินผลที่มีอยู่ในปัจจุบันที่มุ่งตรวจสอบเพียงผลผลิต แต่ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ มุ่งตรวจสอบไปถึงผลลัพธ์และผลกระทบของการดำเนินงานอีกด้วย

2.1 เครื่องมือและเอกสารประกอบการกำกับติดตามและประเมินผล จากผลการวิจัยที่พบ สอดคล้องกับผลการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ ดวงใจ สีเขียว (2549) และ วิทยา คูวิรัตน์ (2539) ที่จัดให้เครื่องมือประเมินเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะเป็นต่อปัจจัยนำเข้าของระบบการกำกับติดตามและประเมินผล ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ เนื่องจากผู้ประเมินต้องมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้ของระบบและประเมินผล การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินผลของระบบ เพื่อให้ได้มากซึ่งผลการประเมินที่มีความแม่นยำ มีประสิทธิผล เชื่อมั่นได้ว่าสารสนเทศที่ได้จากระบบมาจากการจัดบันทึกอย่างเป็นทางการ สำหรับรายละเอียดของเครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการประเมิน และเอกสารประกอบการประเมินซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีเครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน 3 ชนิด คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบสอบถาม และแบบวัดความรู้เกี่ยวกับงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และมีเอกสารประกอบการประเมิน 3 รายการหลัก คือ แบบกรอกคะแนนการกำกับติดตามและประเมินผล แบบบันทึกสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผล และแบบรายงานผลการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน โดยผู้ประเมินทั้งระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องจากเครื่องมือและเอกสารประกอบการกำกับติดตามและประเมินผลที่สร้างขึ้นยึดหลักความประหยัดและสะดวกต่อการนำไปใช้ ความสอดคล้อง ความตรง ความเป็นปรนัย ซึ่งช่วยให้ผู้ประเมินดำเนินการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย ผู้ประเมิน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ พิจารณาจากบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกำกับติดตามและประเมินผลมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จตุรงค์ อินทรรุ่ง สุภัทรา เอื้อวงศ์ และ ศิริเดช สุขีวะ (2551) ที่พบว่า องค์ประกอบประการหนึ่งที่ควรจัดอยู่ในระบบการกำกับติดตามและประเมินผลด้านปัจจัยนำเข้า คือ ผู้ประเมิน ดังนั้น ผู้ประเมินจึงต้องศึกษาในองค์ประกอบต่างของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลให้เข้าใจเป็นอย่างดี จึงจะช่วยให้การนำระบบไปใช้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้การเลือกผู้ประเมินจึงต้องคำนึงถึงคุณสมบัติพื้นฐานของผู้ประเมินเป็นสำคัญ สำหรับในระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านกิจกรรมการดำเนินงาน

2.3 การให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ทำให้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานแตกต่างจากระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานที่มีอยู่โดยทั่วไป เนื่องจากการประยุกต์ใช้แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ทำให้กระบวนการกำกับติดตามการดำเนินงานเกิดขึ้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับที่ชัดเจน 5 ขั้นตอน ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศอันประกอบด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ผ่านกระบวนการทดลองใช้ในทางวิทยาศาสตร์แล้ว และได้รับการประเมินแล้วว่ากระบวนการทดลองถูกต้อง และได้ผลตรงกับประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชนีกุล ภิญโญภานูวัฒน์ (2546) ที่ศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบประเมินได้เสนอรูปแบบการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยให้ผู้รับการประเมินทราบปัญหาและแก้ไขปัญหาคำแนะนำการณ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สำหรับวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยการประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า เป็นขั้นตอนที่ผู้ประเมินดำเนินการจัดหาข้อมูลป้อนกลับ ที่นำเอาขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงาน ตามกระบวนการกำกับติดตาม โดยมุ่งหวังให้ได้แนวทางการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม จากหลักฐานที่น่าเชื่อถือ ทั้งจากผลการวิจัยที่ถูกนำไปทดลองใช้จริง หรือจากแนวปฏิบัติที่บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ รัชนีกุล ภิญโญภานูวัฒน์ (2546) ที่พบว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับที่จะทำให้เกิดประโยชน์กับผู้รับการประเมิน คือ การทำให้เกิดการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มาจากหลายแหล่งที่เกิดขึ้นจริง โดยผู้ใช้ระบบเห็นว่ามีเหมาะสมมาก อาจเนื่องจากทำให้ผู้รับการประเมินเข้าใจแนวทางการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ ฐัฒน (2549) ที่เสนอให้ผู้ประเมินควรจะแสดงสิ่งที่เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานในชั้นการแจ้งข้อมูลป้อนกลับ และถึงแม้กระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับ : การประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์จะมีความซับซ้อน ใช้เวลานาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กติรัชช์ มะหะสุ (2549) ศึกษาเรื่องอุปสรรคต่อการปฏิบัติกรพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ พบว่า อุปสรรคต่อการปฏิบัติกรพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่พบมากที่สุดคือ ไม่มีเวลาอ่านงานวิจัย/หลักฐานเชิงประจักษ์

3. องค์ประกอบย่อยของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานด้านกระบวนการ จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (process) ประกอบด้วย 4 ประการ คือ การวางแผนการกำกับและประเมินผล การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผล การเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการดำเนินงาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 การวางแผนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน จากผลการวิจัยที่พบว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ Tracy (1979) และ Hornsby and Kuratko (2002) ที่กำหนดให้มีการระบุตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผล และจากผลการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้มีการวางแผนในขั้นเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

3.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน จากผลการวิจัยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ อันประกอบไปด้วย แบบตรวจสอบรายการ แบบวัดความรู้ แบบสอบถาม โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดมากที่สุด และคำนึงถึงความสะดวกในการนำไปใช้ และใช้เวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนอย่างคุ้มค่าที่สุด ซึ่ง สอดคล้องกับRusek and Rist (2004) และ United Nations Development Programme (2009) ที่แนะนำว่า การเลือกใช้เครื่องมือวัดต้องให้เหมาะสมกับความต้องการ ข้อจำกัดด้านเวลา การเต็มใจให้ข้อมูล แต่ไม่ควรมีตัวบ่งชี้มากเกินไป แต่ควรต่อเนื่องและเก็บจากหลายแหล่ง จึงช่วยให้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้สะดวกต่อการนำไปใช้เก็บข้อมูล เพื่อประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน เป็นองค์ประกอบย่อยในด้านกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผล ที่สำคัญประการหนึ่ง สอดคล้องกับความคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) Stair and Reynolds (2006) ที่ระบุให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในระบบการกำกับติดตามและประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจากการรวบรวมข้อมูลถือเป็นกระบวนการของระบบที่ทำให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้เพื่อประเมินผล ซึ่งต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับการดำเนินงานจริงของครูและของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง มีความน่าเชื่อถือ และให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งใน

การวิจัยนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การสังเกต การทดสอบ การสอบถาม จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ เอกสารหลักฐานต่างๆ เพื่อนครู นักเรียน เป็นต้น ทั้งนี้ เนื่องจากลักษณะการดำเนินงานของครูอาจเหมือนหรือแตกต่างกัน ดังนั้นผู้ประเมินควรเก็บรวบรวมจากแหล่งที่เหมาะสมกับข้อมูลตัวบ่งชี้

4. องค์ประกอบย่อยของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลงานด้านผลผลิต (outputs) จากผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามและประเมินแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านผลผลิต ผลการกำกับติดตามและประเมินผลระดับรายบุคคล และระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิทยา คูวิรัตน์ (2539) ชนาธิป ทั่วยแป (2551) ที่พบว่า องค์ประกอบด้านผลผลิตของระบบการกำกับติดตามและประเมินผล คือ สรุปและรายงานผลการดำเนินงานของครูระดับรายบุคคล และสรุปและรายงานผลการดำเนินงานของครูในภาพรวม ซึ่งรายงานผลการดำเนินงานในระดับรายบุคคล จะทำให้ครูและผู้บังคับบัญชาโดยตรงสามารถใช้ร่วมกันวางแผนพัฒนาครูเป็นรายกรณีได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตรงกับลักษณะการดำเนินงานของแต่ละคน ส่วนสรุปและรายงานผลการดำเนินงานของครูในภาพรวม ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการสรุปและรายงานผลการดำเนินงานของครูในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้กลุ่มงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วางแผน เลือกใช้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของครูได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริง

5. องค์ประกอบย่อยของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ด้านข้อมูลป้อนกลับ (feedback) จากผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ ข้อมูลป้อนกลับสำหรับครู และข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการให้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลการดำเนินงานของครู ซึ่งเป็นผู้รับการประเมินได้รับทราบว่าตนมีคุณภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับใด และจุดเด่น และจุดที่ควรปรับปรุงในประเด็นใดของการดำเนินงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Rusek and Rist (2004) และ United Nations Development Programme (2009) ที่กำหนดให้การรายงานผลการประเมินไปยังผู้รับการประเมินเป็นองค์ประกอบหนึ่งในระบบการประเมินผลการดำเนินงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จตุรงค์ อินทรรุ่ง สุภัทรา เอื้อวงศ์ และ ศิริเดช สุชีวะ (2551) ชนาธิป ทั่วยแป (2551) ปิยะธิดา ทองอร่อม (2552) พรเทพ ฐัฒน (2549) ซึ่งพบว่า การรายงานผลการประเมินเหมาะสมที่จะจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบการประเมิน เนื่องจากรายงานผลการ

ประเมินไปยังผู้รับการประเมินจะช่วยให้ผู้รับการประเมินได้มีสารสนเทศสำหรับการวางแผน และดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยะธิดา ทองอร่าม (2552) และ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ที่เสนอให้นำข้อมูลป้อนกลับรายบุคคลที่ได้ไปใช้วางแผนปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคตของตนเองอย่างต่อเนื่องดังนั้น การวิจัยนี้ นอกจากจะกำหนดให้มีการรายงานผลการประเมินเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังครูแล้ว ยังกำหนดให้มีการรายงานผลการประเมินเป็นข้อมูลป้อนกลับให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน และติดตามการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต่อไป

6. จากการนำระบบที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้จริงในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2 แห่ง ผลการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่เข้าร่วมการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมิน มีครูที่มีผลการประเมินการดำเนินงานต่ำ อาจเนื่องจาก ระบบการประเมินการดำเนินงานนี้ ยึดหลักแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกด้านที่ อาทิ ทรัพยากร กระบวนการ คุณภาพเครื่องมือ ทำให้ครูใหม่ที่ยังขาด อุปกรณ์ที่จำเป็น ขาดความรู้ความเข้าใจ ทำให้การดำเนินงานไม่ครบถ้วนตามแนวปฏิบัติฯ ส่วนครูที่อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่ใกล้ชุมชนเมืองจะมีทรัพยากรและกระบวนการดำเนินงานที่ครบถ้วน ถูกต้องมากกว่า ครูที่อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่ไกลชุมชนเมือง และจากครูที่นำผลการให้ข้อมูลป้อนกลับ : ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้ อย่างจริงจัง 2 คน พบว่า ผลการประเมินในด้านผลผลิต ผลกระทบได้รับผลการประเมินในระดับดีมาก

7. ประสิทธิภาพของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ระบบมีความเห็นว่า ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ มีผลเป็นที่พึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบตามเกณฑ์มาตรฐานงานประเมินในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดองค์ประกอบย่อยของระบบ ดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาแบบอย่างสมบูรณ์ และเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานที่แท้จริง ตลอดจนมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินจริง รวมทั้งผู้ประเมินสามารถดำเนินการตามองค์ประกอบและแนวทางการกำกับติดตามได้อย่างถูกต้อง และบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัยดังกล่าวมาแล้ว สามารถให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ใช้ระบบคือครู และผู้ใช้ผลของระบบ คือ นักเรียน ด้วยการนำผลที่ได้จากกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย นำไปต่อยอดพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างถูกต้อง ทั้งในด้านที่เป็นจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุง

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดให้มีการอบรมหรือกระบวนการเพื่อพัฒนาทักษะในการสืบค้นข้อมูลงานวิจัยจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้แก่ผู้ประเมินก่อนนำระบบไปใช้

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรพิจารณานำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปเผยแพร่และใช้เป็นต้นแบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ซึ่งเน้นการพัฒนาการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายการประเมินผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลของครูให้ชัดเจน แล้วนำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลดังกล่าวนี้ พร้อมทั้งคู่มือการดำเนินงานตามระบบเป็นแนวทาง ซึ่งอาจปรับเปลี่ยนผู้ทำการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ให้เหมาะสม เช่น สถานศึกษาที่มีจุดเน้นเรื่องการประเมินตามสภาพจริง อาจมีตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการพัฒนาเพิ่มสะสมผลงานอย่างละเอียดมากขึ้นได้อีก หรือกำหนดผู้ประเมินเพิ่มเติมได้ อาทิ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายชั้น หรือผู้ประเมินภายนอก อีกทั้งสามารถปรับจำนวนครั้งที่ใช้ในการกำกับติดตามและประเมินผลให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานของแต่ละแห่ง เป็นต้น

1.5 ผู้รับการประเมิน ควรนำผลการกำกับติดตามผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานที่ได้จากการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่ได้จากข้อมูลป้อนกลับ นำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของตนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานบรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.6 ควรมีการประเมินความพร้อม (readiness assessment) ขององค์การ ในเรื่องทักษะการสืบค้นข้อมูลการวิจัยจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประเมิน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาตัวแปรที่ส่งเสริมให้การนำแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้ในการกำกับติดตามและประเมินผลเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เช่น พฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลสารสนเทศหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ ความสามารถในการอ่านงานวิจัย ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ (systematic problem solving) ความอิสระในการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน การบริหารจัดการความรู้ (knowledge management) ในองค์กร หรือบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เป็นต้น

2.2 การวิจัยครั้งต่อไป ควรวิจัยเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศที่สามารถค้นหาปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการได้สะดวก และบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่เป็นองค์ความรู้ใหม่อันเกิดขึ้นจากกระบวนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้ที่พบปัญหาในลักษณะคล้ายกัน นำแนวทางการปฏิบัติงานดังกล่าวไปใช้ต่อยอดเพื่อพัฒนาการดำเนินงานได้ทันที

2.3 ควรวิจัยเพื่อพัฒนาระบบจัดการสารสนเทศที่สามารถสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลหลายฐานพร้อมกันในเวลาเดียว เพื่อสะดวกในการค้นหาปัญหา หรือเป็นระบบที่สามารถจำแนกสารสนเทศได้ตามระดับหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อสะดวกในการประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ และสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้โดยใช้เวลาไม่มากเกินไป

2.4 การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเปรียบเทียบการนำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้ในสถานศึกษา หรือห้องเรียน ที่มีขนาดแตกต่างกัน เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน (result) ทั้งในด้าน ผลผลิต ผลลัพธ์ หรือผลกระทบ ว่าได้ผลการประเมินเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จิตติมา เชื้อนาคำ. (2549). *สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จังหวัดชัยภูมิ*. การศึกษาอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจนรักษา ชัยบุญธรรม. (2545). *ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำนักงานประมง ที่มีต่อระบบการติดตามและประเมินผล ภายใต้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน*. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เฉลิมชัย หาญกล้า. (2545). *การพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูเกียรติ โพธิ์มัน, ไชยรัตน์ ทิพย์สภาพกุล และคณะ. (2547). *โครงการวิจัยพัฒนาเพื่อวางระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ณัฐนันท์ ลีธิตยาปราโมทย์. (2548) *กาออกแบบดัชนีวัดผลสำเร็จเพื่อการติดตามและประเมินผลการใช้งานงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*. ค้นคว้าอิสระระดับปริญญา มหา บัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐพร ใจพุทธ. (2550). *การประยุกต์ใช้ระบบคุลยดัชนีในการติดตามการประเมินผลการบริหารและการจัดการองค์การการศึกษา*. การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดำรงค์ เหมือนประสพ. (2546). *การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่ายสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ทวีป ศิริรัศมี. (2544). *การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ทะนงศักดิ์ คุ่มไชนะ และ คณะ. (2547). *รายงานการวิจัย :โครงการวิจัยวางระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อปฏิรูปการศึกษาระดับประถมศึกษาเฉพาะพื้นที่โรงเรียน สภุมหาวิทยาลัย เพชรบูรณ์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*.
- นลิน ศรีภูวนนท์. (2541). *การวิเคราะห์สาเหตุของความจำเป็นด้านการวัดและประเมินผล การเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้วยเทคนิควิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี*. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขา การวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นารีวรรณ สรวง สุวรรณ. (2547). *ระบบการสร้างแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล งานติดตามและประเมินผลผ่าน Web*. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- บังอร บุตรราช . (2551). *การติดตามและประเมิน ผลการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในชั้นเรียน ขนาดใหญ่ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม . วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข. (2547). *กาประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษา หนึ่งเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง*.
- พนมพร สิริวัฒนวงศ์. (2546). *สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จังหวัดหนองบัวลำภู . วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- พรศรี พัวพิมลศิริ . (2550). *การศึกษาความรู้และปัญหาการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร การ ศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขา การวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- พิสิฐ สุโพธิ์. (2544). *ปัญหาการปฏิบัติงานกลุ่มแผนงานและติดตามประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในจังหวัดมหาสารคาม . ค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.

- ภัทราวดี อนันตวุฒิ. (2548). *การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินการวัด และประเมินผลตามสภาพจริงของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- มนตรี ก้อง เวหา. (2543)*ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของศูนย์ติดตามและประเมินผล สำนักงาน ศึกษาธิการอำเภอ จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เยาวดี วิบูลย์ ศรี. (2548).*การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ CPO*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสรรค์ วงศ์ สุข. 2549. *การประเมินการปฏิบัติงานการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนนำร่อง ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด อุบลราชธานี* วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รัชฎาธิ์ เพิ่มไกรศรี. (2548)*การพัฒนาการดำเนินการกำกับติดตามการปฏิบัติงานวิชาการ โรงเรียน อมรศิลป์ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา*. ค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิราพร พงศ์อาจารย์ และ คณะ. (2547)*รายงานการวิจัย : การวางระบบการติดตามประเมินผล การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้*. มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลย์สงคราม.
- วิสิทธิ์ และอ้อม. (2550). *การศึกษาการดำเนินการกรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน อำเภอบางน้ำเปรี้ยวจังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีระพล สุวรรณนันต์. (2536). *ความรู้เบื้องต้นในการจัดทำแผนและโครงการ ตอนการเขียนแผน และโครงการในรูปแบบ Logical Framework*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: ประยูรวงศ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (9 กุมภาพันธ์ 2552). *แนะนำคู่มือมาตรฐานประเมินผลเช็ลลดปัญหา โรงเรียนปล่อย-กุดเกรด*. มติชน: 22.
- ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. (2541)*คู่มือ กาดติดตามและประเมินโครงการพัฒนาในระดับจังหวัด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2551). *รวมบทความทางการประเมินโครงการ ชุดรวมบทความ เล่มที่ 4. การออกแบบการกำกับงานและประเมินโครงการ*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา.(2551). *รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: เพลลิน สตูดิโอ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551: แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุดใจ สุปัญญาบุตร. (2540). *การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของฝ่ายแผนงานและติดตามและ ประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุธาสิณี แสงมุกดา. (2549). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ของคุณภาพการวัด และประเมินผลของครูใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ บัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุบงกช สอนศรี. (2547). *ปัญหาการติดตามและประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏสุรินทร์.
- เสถียร พิมพ์เสน 2534. *ปัญหาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานติดตามและประเมินผลของศึกษาธิการ อำเภอบาง ในเขตการศึกษา 9*. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาามหาบัณฑิต สาขาบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.
- อนุสรณ์ หงส์สูงเนิน และ สุจรรยา รุ่งทะเล . (2548). *การศึกษาสภาพและปัญหาการวัดและ ประเมินผล ช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมา เขต 4*. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาามหาบัณฑิต โปรแกรมวิชาการ วัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อรุณี เวียงแสง และ คณะ. (2548)*กาติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพมหานคร : พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซท.

อังคณา ตุงคะสมิต. (2550). *การพัฒนาาระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านนาศรีดงเค็งจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจฉรา วีระตระกูลกิจ และสุภาวณา ฉิ่งไพศาล. (2544). *การบริหารโครงการและการศึกษาความเป็นไปได้: Project Management and Feasibility Study*. กรุงเทพมหานคร: ธีระฟิล์มและโซเท็กซ์ จำกัด 2542.

อารีพันธ์ วิจิตรเฉลิมพงษ์. (2550). *การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ใช้บริการสินเชื่อของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย กรณีศึกษา ศูนย์ธุรกิจเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหา บัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

ภาษาอังกฤษ

Asian Development Bank. (2006). *Kyrgyz Republic: Development of a Monitoring and Evaluation Systems at Oblast Level*[online]. Available from: <http://www.adb.org/Documents/TARs/KGZ/40109-KGZ-TAR.pdf>[2009, July 20]

Cheyenne, C., and Mark M. R. (2006). *Designning for result : Integrating Monitoring and Evaluation In Conflict Transformation Programs*[online]. Available from <http://www.sfcg.org>[2009, July 10]

Chris, M. (2006). *A Result-based monitoring and evaluation system to support good public management*[online]. Available from <http://researchspace.csir.co.za> [2009, July 10]

Clifford, G. and Erik, L. (2002). *Project Management: The Complete Guide for Every Manage*. New York: The McGraw-Hill.

Crawford, P., and Swete, K.D. (2007). *Using Soft Systems Methodology to support Monitoring and Evaluation for Community Based Engagement*[online]. Available from: <http://www.aidit.com.au/Portals/0/Documents/Soft%20Systems%20and%20MandE.pdf>[2009, July 20]

- Daniella, T. (2007). Monitoring and Evaluation during the UN Decade of Education for Sustainable Development. *Journal of Education for Sustainable Development* 1: 239-254.
- David, I. C., and Lewis R. I. (2002). *Project Management: Strategic Design and Implementation*. 4th ed. New York: McGraw-Hill.
- Deborah, R., Michel, C., and others. (2004). Global Advances In Monitoring and Evaluation Of HIV/AIDS: From AIDS Case Reporting to Programme Improvement. *New Directions for Evaluation* 103: 33-48.
- Environmental Health Project . (2004). *Participatory Monitoring and Evaluation for Hygiene Improvement*[online]. Available from <http://www.ehproject.org>[2009, July 20]
- Family Health International. (2004). *Monitoring HIV/AIDS Programs: A Facilitator's Training Guide. Core Module 3: Developing a Monitoring and Evaluation Work Plan*[online]. Available from <http://www.fhi.org>[2009, July 10]
- Frans, L., and Jan, E. F. (2008). *Evaluation Systems: What Are They and Why Study Them?*[online]. Available from: <http://evi.sagepub.com/cgi/content/abstract/14/2/157>[2009, July 29]
- Federico, I., Tony, C., and Francesco G. (2009). *Evaluating Monitoring Systems in the European Social Fund Context*[online]. Available from: <http://erx.sagepub.com>[2009, July 25]
- Huey, T. C. (2005). *Practical Program Evaluation: Assessing and Improving Planning, Implementation, and Effectiveness*. California: Sage.
- Huib, C., Johan, P. V., and Harry, F. (2008). *Community based rehabilitation programmes: monitoring and evaluation in order to measure results*[online]. Available from: <http://www.questia.com/Index.jsp>[2009, July 20]
- International Fund for Agricultural Development. (2002). *A Guide for Project M&E*. Washington: International Fund for Agricultural Development.
- Jack, R. M., and Samuel, J. M., Jr. (2006). *Project Management: a Managerial Approach*. 6th ed. USA: John Wiley&Sons.

- Joanne, G. C. (2007). Evaluation Practice Among Community-Based Organizations: Research Into the Reality. *American Journal of Evaluation* 28: 60-75.
- Jody, Z. K., and Ray, C. R. (2001). Building a performance-Based monitoring and evaluation system. *Evaluation Journal of Australasia* 1: 14-23.
- Jody, Z. K. and Ray, C. R. (2002). *Building Result-Based Monitoring and Evaluation Systems: Assessing Developing Countries Readiness*[online]. Available from:http://www.zfev.de/fruehereAusgabe/ausgabe2002-1/download/kusek_rist.Pdf [2009, July 20]
- Jody, Z. K., and Ray, C. R. (2004). *Ten Steps to a Results-Based Monitoring and Evaluation System*. Washigton: The World Bank.
- Jody, Z. K., Ray, C. R., and Elizabeth. M. W. (2005). *How Will We Know the Millennium Development Goal Results When We See Them?: Building a Results-based Monitoring and Evaluation System to Give Us the Answers*[online]. Available from: <http://evi.sagepub.com>[2009, July 20]
- Joint United Nations Programme on HIV/AIDS. (2003). *Monitoring and Evaluation Module*[online]. Available from <http://www.unaids.org>[2009, July 10]
- Joseph, S. W. (2001). Management for Result: Roles for Evaluators in a New Management Era. *American Journal Evaluation* 22: 343-347.
- Khassoum, D., Pascal, Z., and others. (2003). *Monitoring and evaluation of human resources for health: aninternational perspective*[online]. Available from: <http://www.human-resources-health.com/content/1/1/3>[2009,July 20]
- Keith, M. (2006). *Institutionalization of Monitoring and Evaluation Systems to Improve Public Sector Management*[online]. Independent Evaluation Group.The world Group. Available from http://www.worldbank.org/ieg/ecd/institutionalizing_me.html[2009, July 10]
- Mark, S. (2003). *Momitoring and Evaluation Municipal Planing*. Journal of the American Planning Association 69: 430-440.
- Melanie, D. (2008). *Six step to Result Based Monitoring (RMB)*[online]. Available from: <http://www.hedon.info/BP55:MonitoringAndEvaluationToolkit>[2009, July 26]

- Michael, C. (1991). *Evaluation Thesaurus*. 4th ed. USA: Sage.
- Nathalie, H., and Robrecht, R. (2007). *Monitoring and Evaluation Reform Under Changing Aid Modalities*[online]. Available from: http://www.wider.unu.edu/publications/working-papers/research-papers/2007/en_GB/rp2007-52/[2009, July 20]
- Palestinian Academic Society for Study of International Affairs. (2002). *Monitoring and Evaluation*[online]. Available from <http://www.passia.org>[2009, July 10]
- Robert, P. (2005). *The Evaluation of Policy Coherence for Development*[online]. Available from: <http://evi.sagepub.com/cgi/content/abstract/11/3/311>[2009, July 29]
- Siripon, K., Thananda, N., and others. (2004). Monitoring and Evaluation the National Program to Prevent Mother-to-Child HIV Transmission in Thailand. *New Directions for Evaluation* 103: 117-128.
- The Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria. (2009). *Monitoring and Evaluation Toolkit*[online]. Available from <http://www.theglobalfund.org/en/me/>[2009, July 10]
- The World Bank. (2002). *Sleeping on our Own Mats: An Introductory Guide To Community-Based Monitoring and evaluation*[online]. Available from: <http://siteresources.worldbank.org>[2009, July 20]
- The World Bank. (2004). *Monitoring and Evaluation : Some Tools, Method and Approaches*. Washigton: The World Bank.
- The World Bank. (2007). *How to Build M&E Systems to Support Better Government*. Washigton: The World Bank.
- Theodore, S., and Demaisip, A. (2006). *Adopting the Balanced Scorecard for a Participatory Monitoring and Evaluation of Strategic Organisation Development Programs in the Philippine Public Sector: A Case Study of the Philippines-Australia Human Resource Development Facility*[online]. Available from <http://www.aes.asn.au/conferences/2006/papers/056%20Theodore%20Demaisip.pdf>[2009, July 10]

- Unicef. (2009). *Country-led monitoring and evaluation systems: better evidence better policies, better development result*[online]. Available from http://www.unicef.org/ceecis/resources_11143.html[2009, July 10]
- United Nations Development Programme. (2002). *Handbook on Monitoring and Evaluation for Result*[online]. Available from <http://www.undp.org/eo>[2009, July 10]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.ชัยวิชิต เขียวชนะ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. ดร.ชวลิต โพธิ์นคร ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครื่องมือวัดผล
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ดร. สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2
4. ดร.เพชรชัย แก้วสุวรรณ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2
5. ดร.อิทธิฤทธิ์ พงษ์ปิยะรัตน์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สิงห์บุรี
6. ดร.ชนาธิป ทั้ยแป นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. ดร.วิษณุ ทรัพย์สมบัติ นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
8. นายธัญญา เรืองแก้ว นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคผนวก ข

คู่มือ

การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู
ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้แนวคิด
การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

คู่มือ

การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู
ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้แนวคิด
การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

โดย

นางณัฐา เพชรธนู

นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ

คู่มือการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย องค์ประกอบของระบบ แนวทางการพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ในระบบเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และครู ต้องทำความเข้าใจและศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การออกแบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ขั้นตอนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน การรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และการให้ข้อมูลป้อนกลับโดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด คู่มือระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานฉบับนี้เป็นเอกสารส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต เรื่อง “การพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์” ของนางณัฐา เพชรธนู นิสิตสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งอยู่ในระหว่างการพัฒนาแบบ จึงไม่สามารถนำไปอ้างอิงได้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บุคลากรทางการศึกษาทุกท่านทั้งผู้ประเมิน ผู้รับการประเมิน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ที่ให้ความสนใจ และให้ความร่วมมือในการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในครั้งนี้

ณัฐา เพชรธนู

นิสิตปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	1
สารบัญ.....	2
สารบัญตาราง.....	4
สารบัญแผนภาพ.....	5
ตอนที่ 1 บทนำ.....	6
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	6
วัตถุประสงค์.....	9
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
ตอนที่ 2 ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐาน เชิงประจักษ์.....	10
องค์ประกอบของระบบ.....	10
แนวทางการพัฒนา.....	11
หลักการของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐาน เชิงประจักษ์.....	15
เนื้อหาสาระของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	16
แนวทางการนำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิง หลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้.....	18
ตอนที่ 3 รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามและประเมินผล แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยประยุกต์ใช้ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	21
องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า.....	21

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
องค์ประกอบด้านกระบวนการ.....	37
องค์ประกอบด้านผลผลิต.....	47
องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ.....	47
ตอนที่ 4 การประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในขั้นตอนการให้ข้อมูล ป้อนกลับของกระบวนการกำกับติดตามการดำเนินงานของครูในด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้.....	48
แนวคิดและความสำคัญของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	50
รูปแบบและขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับโดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐาน เชิงประจักษ์ในกระบวนการกำกับติดตามการดำเนินงานของครูในด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้.....	54
หลักฐานตามแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	58
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้ในกระบวนการกำกับติดตามและ ประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้.....	64

สารบัญตาราง

หน้า	
ตารางที่ 1 กำหนดการสำหรับการดำเนินการกำกับติดตามและประเมินผล.....	40
ตารางที่ 2 ระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์.....	59

สารบัญภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1	ความสัมพันธ์ระหว่าง 4 องค์ประกอบในระบบ.....	10
แผนภาพที่ 2	ความสัมพันธ์ของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	17
แผนภาพที่ 3	โครงสร้างระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์.....	22
แผนภาพที่ 4	โครงสร้างกรอบแนวคิดการประประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ.....	55
แผนภาพที่ 5	ระดับความเชื่อมั่นของหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการศึกษา.....	61

ตอนที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

กระบวนการทางการศึกษามีพื้นฐานสำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ 1) มาตรฐานการเรียนรู้ และตัว บ่งชี้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หากขาดองค์ประกอบหนึ่งหรือองค์ประกอบใดขาดความสมดุลกับองค์ประกอบอื่นๆ ย่อมทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ไม่สมบูรณ์ โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด เนื่องจากการวัดและประเมินผล การเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการ ประการแรก คือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนา ผู้เรียน (formative assessment) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลจากการประเมินมาใช้ในการส่งเสริมหรือ ปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนแ ละการสอนของผู้สอน และจุดมุ่งหมายประการที่ 2 คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน (summative assessment) ต้องให้โอกาสผู้เรียน แสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลาย และพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ การประเมินมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นบุคลากรที่มีสำคัญที่สุดต่อกระบวนการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ เนื่องจากเป็นผู้ที่ต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนในรายวิชา/ กิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนจะประเมินผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ อันเป็นเป้าหมาย ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อประเมินว่าผู้เรียนแต่ละคนบรรลุตัวชี้วัดหรือ มีแนวโน้มที่จะบรรลุตัวชี้วัดนั้นๆ มากน้อยเพียงใด และดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็น ระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง หรือสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูผู้สอนเป็นไปอย่าง ถูกต้องตามหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงออก แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ให้ครูผู้สอนถือเป็นแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชา และแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน

ระดับชั้นเรียนที่นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวปฏิบัติเดียวกันนี้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

หน่วยงานสำคัญที่เป็นกลไกขับเคลื่อนให้ผู้สอนดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพครบถ้วนตามแนวปฏิบัติดังกล่าว รวมถึงได้รับการพัฒนาส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานนั้นคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษานักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึง ควรมุ่งพัฒนากลไกการทำงานของการทำงานกับการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูผู้สอนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่เสมือนเป็นเครื่องมือการจัดการที่สำคัญ ผู้การขับเคลื่อนกระบวนการส่งเสริม สนับสนุนให้การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาแนวทางการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือความสอดคล้องกับการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อพิจารณาตามกฎกระทรวง เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินงานกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาโดยมุ่งผลการดำเนินงานของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นสำคัญ ดังนั้น การกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ควรออกแบบโดยคำนึงถึงการการบริหารจัดการภาครัฐในปัจจุบัน จากการศึกษาพบว่า การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งเน้นผลการดำเนินงาน (result-based monitoring and evaluation) มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการดำเนินงานของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนด ด้วยการติดตาม กำกับ ความก้าวหน้าของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และให้ข้อมูล ป้อนกลับไปยังผู้ปฏิบัติการเพื่อแนะนำ สนับสนุนการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการจัดเก็บข้อมูลในระยะเวลาต่างๆ ซึ่งมีได้คำนึงถึงแต่เพียงผลผลิต (output) เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีมุ่งประเมินผลไปยังผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact) ให้เป็นมาตรฐานในการกำกับติดตาม ปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมสนับสนุนจนเกิดผลที่ต้องการ และนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานที่สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน พบว่า กระบวนการกำกับติดตามและประเมินผล นี้ ยังคงขาดกระบวนการ

การให้ข้อมูล ป้อนกลับ (feedback) ที่ชัดเจน ที่สนับสนุนการจัดหา ข้อมูลสารสนเทศอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานของครูผู้สอนได้อย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้ วิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการกำกับติดตามมีประสิทธิภาพต่อการพัฒนางาน แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based practice) จึงถูกนำมาประยุกต์ใช้ในวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับ เนื่องจาก แนวคิด ดังกล่าวนี้นี้ ได้รับการยอมรับ อย่างกว้างขวางทั้งในทางการแพทย์และทางการศึกษา ว่าเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมการดำเนินงานให้เกิด แนวทางการพัฒนาการ อย่างน่าเชื่อถือ ด้วยเหตุผลที่ว่า การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์นั้น เป็นการดำเนินงานที่ชัดเจน ทั้งจากงานวิจัยที่ได้รับการออกแบบมาอย่างดี วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ หรือแนวปฏิบัติจากผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น นำมาบูรณาการ ร่วมกับความรู้ และ ประสบการณ์ของผู้ ปฏิบัติงาน และยั้งคำนึงถึงความเหมาะสม ค่านิยม ความพึงพอใจของผู้รับบริการอีกด้วย

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพื่อประยุกต์ใช้แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์กับการดำเนินงานในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ให้เกิดการพัฒนามาเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนขึ้นกว่าเดิม และเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับที่ผู้รับการกำกับติดตามและประเมินผลได้รับนั้นนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อการปรับปรุงการดำเนินงาน ด้วยการจัดหาข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับจุดเด่นและจุดที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงตามตัวชี้วัดรวมทั้งข้อมูลสารสนเทศที่เป็นการแนะนำแนวทาง ที่ควรนำไปใช้เพื่อการพัฒนาการดำเนินงาน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แก่ครู ด้วยกระบวนการคัดสรรจากหลักฐานที่น่าเชื่อถือที่สุด โดยพิจารณาให้เหมาะสมของบริบทในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับสภาพจริงร่วมด้วย ดังนั้น ข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานจึงเกิดจากกระบวนการที่น่าเชื่อถือ เป็นขั้นตอน มีลำดับการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อให้ครูได้แนวทางการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม อันจะส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งก่อให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดอย่างเหมาะสม และท้ายที่สุดคือ ส่งผลให้การดำเนินงานของครูสอดคล้องตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จนเกิดเป็นมาตรฐานการดำเนินงานที่ใกล้เคียงกันยิ่งขึ้นนั่นเอง

วัตถุประสงค์ของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ติดตามความก้าวหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางที่ถูกต้อง
2. ปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มพูนประสิทธิผลในการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีคุณภาพด้วยการประยุกต์ใช้การปฏิบัติแบบอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ประโยชน์ที่ได้รับ

กำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ มีประโยชน์ดังนี้

1. สถานศึกษาได้ข้อมูลสารสนเทศสภาพการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่สะท้อนผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบในการดำเนินงาน
2. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีข้อมูลพื้นฐานสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะและสภาพการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

เงื่อนไขการใช้ระบบ

1. การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ สนับสนุนให้ผู้ประเมินทำงานเป็นทีม เนื่องจากขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับโดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์จะได้ประสิทธิผลดีมากยิ่งขึ้น หากผู้ประเมินร่วมกันค้นหาหลักฐาน เพื่อนำวิเคราะห์ และสังเคราะห์จนได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. ผู้ประเมินควรมีทักษะเบื้องต้นที่จำเป็น คือ 1) ทักษะการสืบค้นงานวิจัยจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ 2) ทักษะการอ่านงานวิจัย และ 3) ทักษะการทำงานเป็นทีม

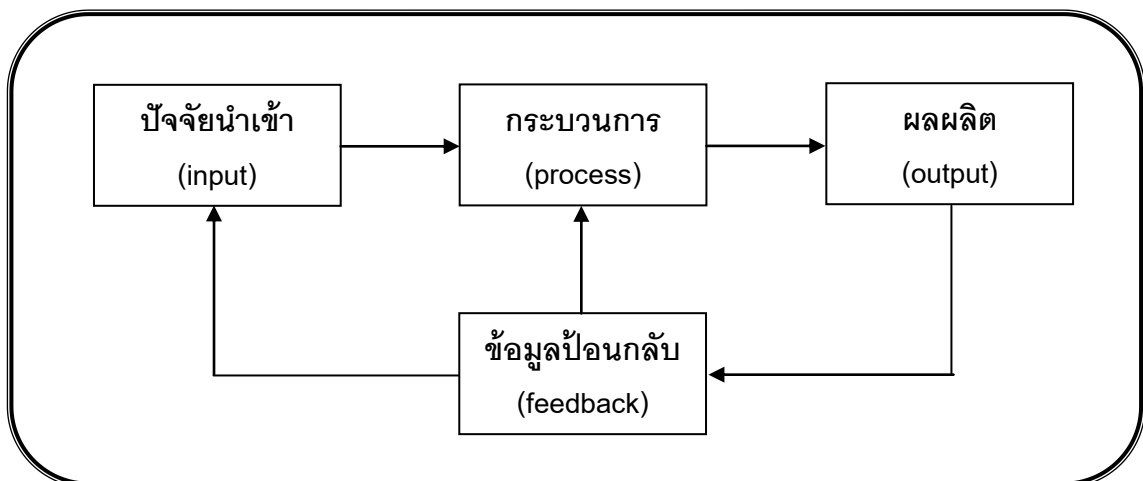
ตอนที่ 2

ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณ ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ระบบเป็นภาพรวมของหน่วยสมรรถนะของโครงสร้างและประกอบด้วยหน่วยย่อยที่เป็นอิสระ โดยมีการจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระบบจึงเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ที่ใช้ในการวางแผนและดำเนินการต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ร่วมกันอย่างชัดเจน วิธีการระบบมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบสำคัญดังต่อไปนี้

องค์ประกอบของระบบ

องค์ประกอบของระบบ หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้นให้ระบบสามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจนบรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ โดยองค์ประกอบของระบบที่สำคัญ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ปัจจัย (input) กระบวนการ (process) ผลผลิต (output) และข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่าง 4 องค์ประกอบในระบบ

โดยแต่ละองค์ประกอบมีลักษณะดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า เป็นทรัพยากร วัตถุดิบหรือสิ่งจำเป็นเพื่อก่อให้เกิดการทำงานของระบบ ทั้งนี้ ระบบแต่ละประเภทจะมีทรัพยากรหรือสิ่งจำเป็นที่แตกต่างกัน เช่น ระบบการกำกับติดตามและประเมินผล ปัจจัย คือ เนื้อหาสาระที่มุ่งกำกับติดตามและประเมินผล ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน และบุคลากร เป็นต้น

2. กระบวนการ เป็นปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้ามาจัดกระทำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นผลผลิตที่มุ่งหวังหรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยระบบการกำกับติดตามและประเมินผล กระบวนการ คือ การวางแผนการกำกับติดตามและประเมินผล ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้ เป็นต้น

3. ผลผลิต เป็นจุดหมายปลายทางของการดำเนินการตามกระบวนการข้างต้น สิ้นสุดลง โดยในระบบการกำกับติดตามและประเมินผล ผลผลิตที่ต้องการ คือ ผลการประเมินการดำเนินงานรายบุคคลหรือในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่

4. ข้อมูลป้อนกลับ เป็นข้อมูลหรือข้อเสนอแนะที่เกิดจากการนำเอาผลผลิตที่ประเมินนั้นมาพิจารณาว่ามีข้อบกพร่องใดบ้าง เพื่อใช้ปรับปรุงแก้ไขให้การทำงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ โดยในระบบการกำกับติดตามและประเมินผล ข้อมูลป้อนกลับเป็นขั้นตอนการรายงานสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผล โดยพิจารณาว่าในการกำกับติดตามและประเมินผลนั้นมีข้อบกพร่องอะไรบ้าง มีปัญหาประการใด ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงปัจจัยนำเข้า หรือกระบวนการ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตที่มีคุณภาพตามที่ต้องการต่อไป

และเพื่อให้ได้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ มีครบถ้วนทั้ง 4 องค์ประกอบ ผู้วิจัยจึงดำเนินการพัฒนาระบบขึ้นอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยมีแนวทางการพัฒนาระบบดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวทางการพัฒนาระบบ

การพัฒนา ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ การพัฒนาระบบ การนำระบบไปใช้ และการประเมินประสิทธิผลของระบบ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระบบ (system analysis)

ในขั้นตอนเริ่มแรกนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ อาทิ การพัฒนาระบบ การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน การให้ข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการกำกับติดตาม ภาระงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นต้น

รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มีดังนี้

การดำเนินงานสำรวจและวิเคราะห์ระบบ

ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบย่อยๆ ภายในระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ และพิจารณาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบย่อยต่างๆ ภายในระบบให้เข้าใจ โดยผู้วิจัยดำเนินการดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน วิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการกำกับติดตามภาระงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู และการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งจากห้องสมุดและระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่น่าเชื่อถือ อาทิ โครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (www.ThaiLiS.com) สำนักงานบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา , ฐานข้อมูลการวิจัย การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (www.thaiedresearch.org) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , ฐานข้อมูลจาก ERIC (www.eric.ed.gov) เป็นต้น เมื่อได้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ข้างต้นแล้วผู้วิจัยจึงนำข้อมูลสารสนเทศเหล่านั้นมาวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยของระบบ ศึกษาวิเคราะห์ รายละเอียด และองค์ประกอบย่อยๆ ของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

1.2 ศึกษารายละเอียดลักษณะสภาพที่ควรจะเป็นของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ลักษณะ

การให้ข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการกำกับติดตาม จากการเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสอบถามกับผู้เกี่ยวข้องในปัจจุบัน

1.3 สอบถามบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและประเมิน ผลการดำเนินงานของครู อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษาและครู จำนวนทั้งสิ้น 24 คนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับตามแนวทางการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์จากผลการกำกับติดตามการดำเนินงานของครู ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.4 สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการศึกษาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการให้ข้อมูลป้อนกลับตามแนวปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ และข้อมูลจากการสอบถามและสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ร่างระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบระบบ (system design)

นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยๆ ที่ควรจะเป็นตามแนวคิดทฤษฎี โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องกับข้อมูลสภาพการดำเนินงานของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

การดำเนินงานออกแบบระบบ

การออกแบบระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ในขั้นตอนเริ่มแรก มาออกแบบระบบโดยระบุถึงส่วนประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และคุณสมบัติที่เหมาะสมขององค์ประกอบในระบบ ด้วยการยก (ร่าง) ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติ

อิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่นำเสนอรายละเอียดต่างๆ ตามแนวคิดเชิงระบบทั้ง 4 องค์ ประกอบคือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ดำเนินดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ภาระหน้าที่ของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เฉพาะรายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับโดยประยุกต์ใช้แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวข้างต้นเป็นผลจากการดำเนินงานในขั้นตอนที่ 1 นั่นเอง

2.2 ออกแบบระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตามแนวคิดเชิงระบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

2.3 จัดทำรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบย่อย โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ คือ (1) ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในแต่ละองค์ประกอบ และ (2) ศึกษาผลการวิเคราะห์งานและสังเคราะห์วิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับตามแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จากนั้นจึงออกแบบรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบย่อย ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

2.4 กำหนดรายละเอียดของวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับตามแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.5 เมื่อได้รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบอย่างครบถ้วนแล้ว จึงยก (ร่าง) คู่มือระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อเป็นแนวทางการใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลฯ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 บทนำ ซึ่งประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ได้รับและเงื่อนไขการใช้ระบบ ตอนที่ 2 ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตอนที่ 3 รายละเอียดแต่ละองค์ประกอบย่อยของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานฯ ตอนที่ 4 การประยุกต์ใช้แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับของกระบวนการกำกับติดตาม

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาระบบ (system development)

เป็นขั้นตอนการพิจารณาว่าระบบที่สร้างขึ้นสมบูรณ์ ถูกต้อง และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการสร้างระบบมากน้อยเพียงใด โดยมุ่งตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติจริงของระบบ แล้วทำการปรับปรุงและพัฒนาองค์ประกอบต่างๆ ในระบบหลัก ทำการตรวจสอบระบบเพื่อให้ระบบมีความสมบูรณ์ถูกต้องมากที่สุด โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา การกำกับติดตามและประเมินผล การศึกษา ดำเนินการตรวจสอบระบบ ซึ่งประกอบด้วยวิธีการตรวจสอบ 2 วิธีคือ

3.1 การตรวจสอบภาพรวมของระบบ เป็นวิธีพิจารณาเนื้อหาในแต่ละองค์ประกอบของระบบในด้านความเหมาะสมของเนื้อหา ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงหรือนำไปเก็บข้อมูล และความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลขององค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบตามโครงสร้างระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถาม

3.2 การตรวจสอบรายละเอียดของเนื้อหาในแต่ละองค์ประกอบ เพื่อการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ก่อนที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการจัดประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบอย่างละเอียดในทุกองค์ประกอบ ทุกขั้นตอนของระบบ

หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบในระบบครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยจึงนำร่างระบบมาดำเนินการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จนได้ระบบที่พร้อมจะนำไปดำเนินงานจริงต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การนำระบบไปใช้ (system implementation)

เป็นขั้นตอนการนำระบบที่ผ่านการปรับปรุงจนกระทั่งมีความสมบูรณ์มากที่สุดไปใช้จริงกับหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับระบบ ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 แห่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 และ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ตามที่ประสานไว้ล่วงหน้า โดยมีรายละเอียดการนำระบบไปใช้ในสถานศึกษาดังนี้

4.1 ผู้วิจัยประสานกับผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา และศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้ระบบในสถานศึกษาภายใต้เขตพื้นที่บริการ

4.2 ผู้วิจัยประสานกับผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการทดลองระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาที่ทดลองนำระบบไปใช้

4.3 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ทดลองใช้ระบบในสถานศึกษา เข้าพบผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทดลองใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน รายละเอียดของระบบการประเมินผลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอย่างคร่าวๆ รวมทั้งกำหนดการในการดำเนินงานของสถานศึกษาตามระบบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

4.4 ผู้วิจัยประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ให้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูเข้าร่วมการทดลองในแต่ละสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน เครื่องมือ ประโยชน์ของการนำผลการกำกับติดตามและประเมินผลไปใช้พัฒนาการดำเนินงานของครูและสถานศึกษา

4.5 สถานศึกษาดำเนินการตามระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ตามกำหนดการที่ผู้วิจัยและสถานศึกษาร่วมกันกำหนดขึ้น ดังนี้

4.5.1 ดำเนินการกำกับติดตามปัจจัยนำเข้า และกิจกรรมการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ทำการตรวจสอบสภาพการดำเนินงานของครูโดยใช้เครื่องมือการกำกับติดตามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัด วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานของครู ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะพร้อมแนวทางการดำเนินงานที่ถูกต้องเหมาะสมกับครูเป็นรายบุคคล โดยคณะศึกษานิเทศก์จะดำเนินการให้ข้อมูลป้อนกลับตามขั้นตอนของแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ร่วมกันเป็นทีม โดยจะดำเนินการในช่วงก่อนเปิดเทอมและกลางเทอม

4.5.2 การประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ในการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยศึกษานิเทศก์จะทำการประเมินแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ซึ่งได้แก่ คุณภาพของเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การนำผลจากกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้พัฒนางานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู และ

พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน และมาตรฐานการดำเนินงาน และรายงานให้ผู้บริหาร สถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ และให้ข้อเสนอแนะโดยขั้นตอนนี้ ดำเนินการช่วงปลายเทอม

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินประสิทธิผลของระบบ (system evaluation)

เป็นขั้นตอนการประเมินระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและทำการทดลองในสถานศึกษาทั้ง 9 แห่ง โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและศึกษานิเทศก์ ทำการประเมินคุณภาพที่มีต่อองค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ภายหลังจากทดลองใช้ระบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสิ้นสุดลง ตามกรอบเกณฑ์การประเมินงานประเมินที่ Stufflebeam (1981) ได้กำหนดไว้ อันประกอบไปด้วยมาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้อง

หลักการของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์
ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งเน้นผลการดำเนินงาน (result-based monitoring and evaluation) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยนำแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based practice) มาเป็นกรอบในการพัฒนาวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ เนื่องจากเป็นข้อมูลจากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ถูกลำดับไปทดลองใช้ว่าได้ผลตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ รวมทั้งจากกระบวนการสังเคราะห์หลักฐานที่ดีที่สุด ให้แก่ครูนำไปพิจารณาใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

อาจกล่าวได้ว่าระบบการกำกับติดตามและประเมินผลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นกระบวนการเชิงระบบการบริหารจัดการซึ่งมุ่งตรวจสอบ ควบคุมการดำเนินงานเป็นระยะให้ครอบคลุมตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ โดยมีกระบวนการให้ข้อมูลป้อนกลับที่ผ่านขั้นตอนตามแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มุ่งแก้ปัญหาการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจน

ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นการผสมผสานระหว่างการกำกับติดตามการดำเนินงานและการประเมินผลการดำเนินงานเข้าด้วยกัน โดยกำกับติดตาม (monitoring) ในส่วนของปัจจัยนำเข้า (inputs) กิจกรรมการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (activities) เพื่อการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการดำเนินงานของครู และให้ข้อมูลป้อนกลับผ่านกระบวนการโดยประยุกต์ใช้แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยมีขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีวิธีการชัดเจน และแนะนำแนวทางการดำเนินงานด้วยหลักฐานที่น่าเชื่อถือที่เกิดจากกระบวนการทดลองทางวิทยาศาสตร์ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ บูรณาการร่วมกับความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ นำมาสังเคราะห์จนได้ข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาระหว่างการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน (result-based evaluation) ในส่วนของผลที่เกิดจากการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วย ผลลัพธ์ และผลกระทบ ดังภาพที่ 2

เนื้อหาสาระของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

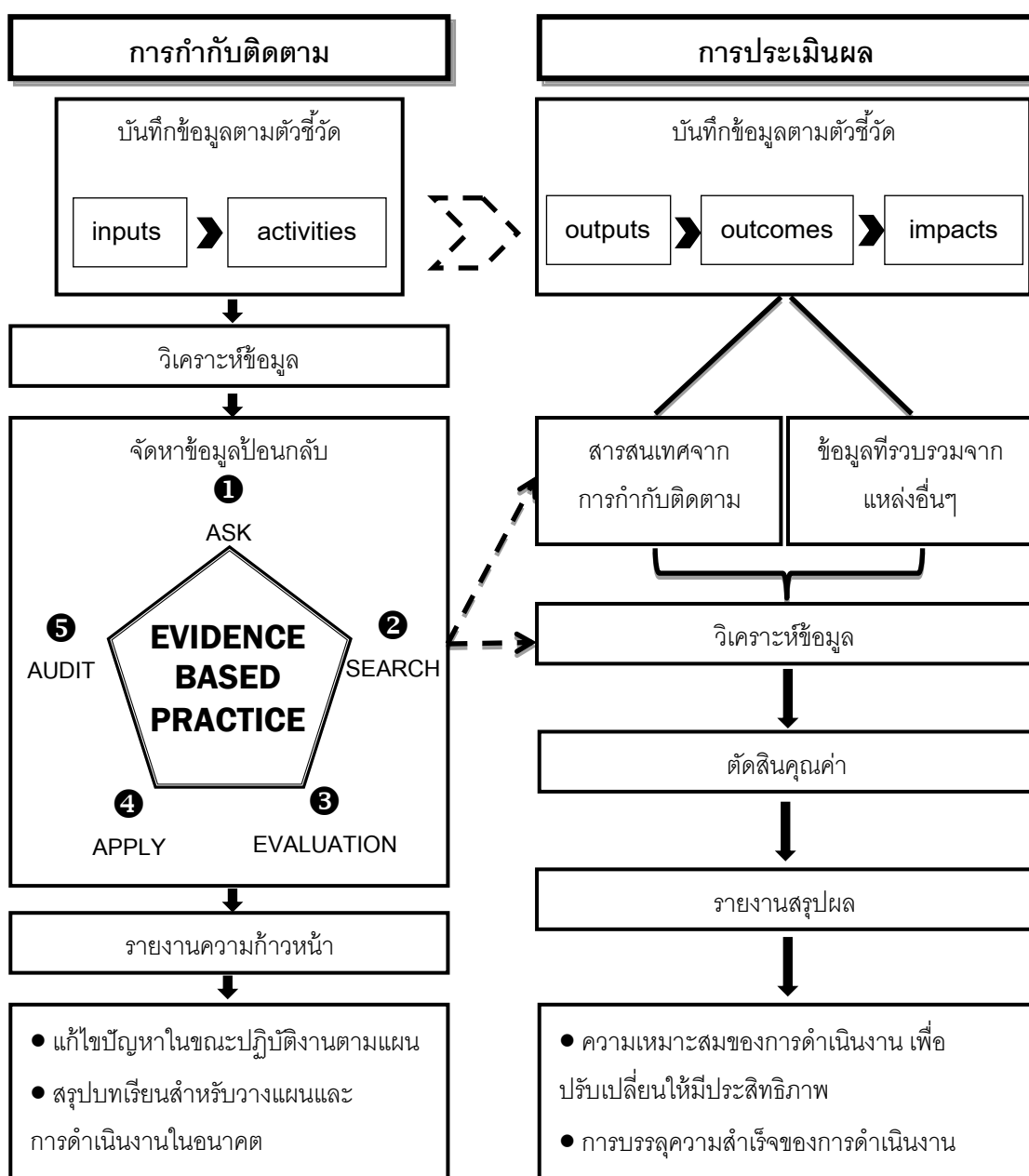
เนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้มาจากการสังเคราะห์หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ ประกอบกับการวิเคราะห์งานในสถานการณ์จริงของครูศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการศึกษา ประกอบด้วยสิ่งที่มุ่งประเมิน 5 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน ด้านผลผลิต ด้านผลลัพธ์ และด้านผลกระทบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านปัจจัยหรือทรัพยากรการดำเนินงาน สิ่งที่มุ่งประเมินประกอบด้วย ความพร้อมของครูในด้านความรู้ความเข้าใจในงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ตำรา เอกสารความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ข้อมูลสารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องตามตัวชี้วัด ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นต้น

2. ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วยสิ่งที่มุ่งประเมิน 2 ประการ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเพื่อเตรียมความพร้อม ตรวจสอบความก้าวหน้า และการประเมินสรุปรวมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ การให้ข้อมูลป้อนกลับ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้แก่ผู้เรียน การวัดและประเมินผลเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 2 การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการสรุปรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การดำเนินการทดสอบเพื่อสรุปรวมการเรียนรู้ปลายภาค การรายงานผลการเรียนรู้ กลางภาคของผู้เรียนแก่ผู้ปกครอง

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณ

3. ด้านผลผลิต สิ่งที่มีประเมิน ประกอบด้วย ผลการบันทึกข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คุณภาพเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในรายวิชา คุณภาพของแบบสอบปลายภาค
4. ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วยสิ่งที่มีประเมิน 2 ประการ ดังนี้
 - ประการที่ 1 การพัฒนางานของคุณ ได้แก่ คุณนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปสู่การพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผล
 - ประการที่ 2 การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ ผู้เรียนนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองด้านการเรียนรู้
5. ด้านผลกระทบ สิ่งที่มีประเมิน คือ มาตรฐานการดำเนินงาน

แนวทางการนำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณ ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้

เพื่อให้การนำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณ ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ไปใช้ในสภาพจริงอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอเสนอแนวทางการนำระบบไปใช้ ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ ผู้กำกับติดตามและประเมินผล และกระบวนการนำระบบไปใช้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **ผู้กำกับติดตามและประเมินผล** ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นผู้กำกับติดตามและประเมินผล
2. **กระบวนการนำระบบไปใช้** การนำระบบกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 8 ขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ ในฐานะผู้กำกับติดตามและประเมินผล ศึกษาคู่มือการใช้ระบบกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างละเอียด โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน คู่มือการใช้เครื่องมือ และเอกสารที่ใช้ประกอบการประเมินอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผล

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์วางแผนเพื่อกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครู ดังนี้

2.2.1 วางแผนการดำเนินการกำกับติดตามและประเมินผล ด้วยการกำหนดวันเวลาที่เหมาะสมในการกำกับติดตาม และการประเมินผลในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน กลางภาคเรียน และหลังปิดภาคเรียน

2.2.2 จัดเตรียมแบบฟอร์มหรือเครื่องมือสำหรับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูให้ถูกต้อง และสอดคล้องกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ให้ครบถ้วนกับจำนวนผู้รับการประเมิน

2.2.3 กำหนดแหล่งข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูได้อย่างถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุด ได้แก่ ครู เพื่อนครู ครูทะเบียน นักเรียน ผู้ปกครอง และเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลและวิธีการที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวบ่งชี้ จากนั้นบันทึกผลการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ลงในแบบบันทึกผลการกำกับติดตามและประเมินผล

2.3.2 นำผลการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูมาบันทึกลงในแบบลงคะแนนการประเมินผลการดำเนินงานของครู จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการกำกับติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยการคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนรวมและคะแนนเฉลี่ย

2.4 รายงานผลการประเมินความก้าวหน้าการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่ได้จากการกำกับติดตามในแต่ละครั้ง โดยระบุจุดเด่นและจุดที่ควรได้รับการปรับปรุงในแต่ละตัวชี้วัด โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ได้รับผลการประเมินให้ควรได้รับการปรับปรุงมากที่สุด ให้คณะผู้ประเมินร่วมกันดำเนินการรวบรวมสังเคราะห์หลักฐานที่ดีที่สุด ณ ขณะนั้น บูรณาการกับความรู้ ประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญหรือของศึกษานิเทศก์เอง โดย

พิจารณาความเหมาะสมที่จะนำไปใช้จริงภายใต้บริบทเฉพาะของครูผู้สอนแต่ละคน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อแนวทางการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในตัวเองซึ่งนั้นได้อย่างทันถ่วงทีในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป ซึ่งเสมือนเป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับโดยประยุกต์ใช้แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์นั่นเอง

2.5 ศักยภาพที่พิจารณาตัดสินคุณค่าของผลที่ได้จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างครบถ้วนทุกตัวบ่งชี้ โดยนำคะแนนที่คำนวณได้ในแต่ละรายการประเมินไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าผลการดำเนินงานที่กำหนดไว้ จากนั้นบันทึกผลการประเมินที่ได้รับลงในแบบสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครู

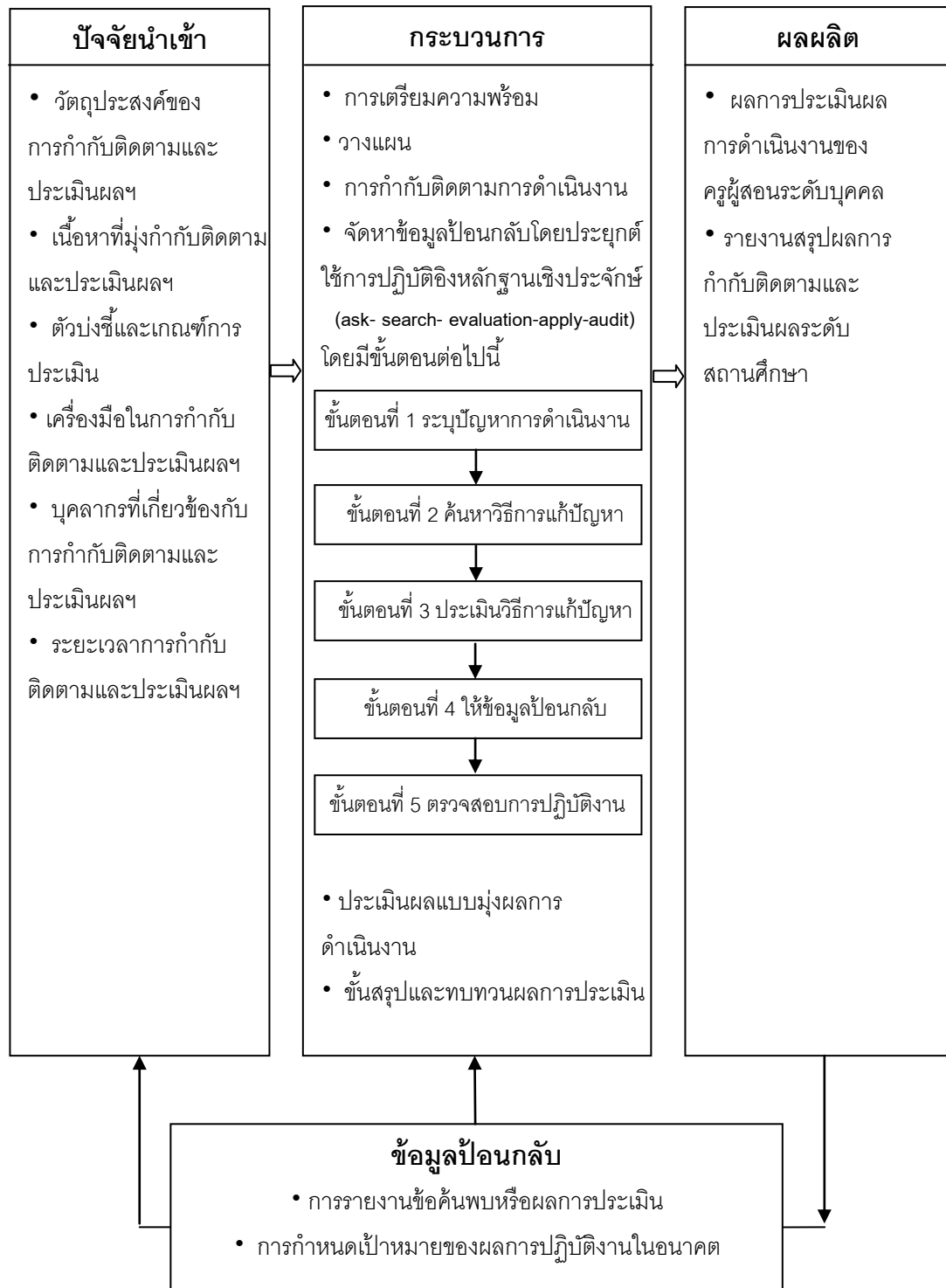
2.6 ศักยภาพที่นำผลการวิเคราะห์และผลการประเมินที่ได้ในข้อ 2.5 มาจัดทำรายงานผลการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูผู้สอนเป็นรายบุคคล

2.7 ศักยภาพที่นำผลการประเมินที่สรุปได้ในข้อ 2.5 มาวิเคราะห์ในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษา แล้วจัดทำรายงานผลการประเมินการดำเนินงานของครู เพื่อเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

ตอนที่ 3

**รายละเอียดในองค์ประกอบย่อยของระบบการกำกับติดตามและประเมินผล
แบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
โดยการประยุกต์การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์**

เนื้อหาสาระในแต่ละองค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามและประเมินแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ของครูผู้สอนในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ได้มาจากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำการศึกษาสภาพการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูผู้สอนในปัจจุบัน โดยการสอบถามผู้เกี่ยวข้องกับระบบ อาทิ ศึกษานิเทศก์ ครู และนักวิชาการศึกษา รวมถึงการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยระบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งมีโครงสร้างของระบบดังภาพที่ 3 โดยแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

โดยรายละเอียดขององค์ประกอบย่อยในระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลดำเนินการของครูในด้านการวัดและประเมินผลการ มีดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลดำเนินการของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 3 ประการ คือ

1.1.1 ติดตามความก้าวหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

1.1.2 ปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มพูนประสิทธิผลในการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.1.3 เพื่อให้ได้ข้อมูลป้อนกลับที่มีคุณภาพต่อการส่งเสริมการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมและน่าเชื่อถือ

1.2 เนื้อหาที่มุ่งกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลดำเนินการของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 5 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน ด้านผลผลิต ด้านผลลัพธ์ ด้านผลกระทบ รวม 20 ตัวบ่งชี้ ตามหลักการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน โดยมีคำอธิบายและรายละเอียดดังนี้

1.2.1 **ด้านปัจจัยนำเข้า (input)** หมายถึง ความพร้อมในสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่จะส่งผลต่อการดำเนินงานของครูตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 2 องค์ประกอบรวม 7 ตัวบ่งชี้ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ความพร้อมของครู	มี 2 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 2 ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์	มี 2 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 3 แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	มี 3 ตัวบ่งชี้

1.2.2 **ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน (activity)** หมายถึง กิจกรรมการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เป็นขั้นตอนต่อเนื่อง ตั้งแต่วางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการตามแผน และสรุปผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้ปัจจัยนำเข้าที่มีอยู่มาจัดกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ รวม 6 ตัวบ่งชี้ คือ

องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการสรุปผลรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้

1.2.3 ด้านผลผลิต (output) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามกิจกรรมที่ได้วางแผนงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ ตามที่ได้ครูได้ออกแบบในแต่ละหน่วยงานการเรียนรู้ จนเกิดเป็นผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มี 1 องค์ประกอบ คือ คุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวม 3 ตัวบ่งชี้

1.2.4 ด้านผลลัพธ์ (outcome) หมายถึง ผลที่เกิดจากการนำผลผลิต (output) ที่ได้จากการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ อาทิ คะแนนหรือข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไปใช้ประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานด้านอื่นๆ ต่อไป ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ รวม 3 ตัวบ่งชี้ คือ

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนางานครู มี 1 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มี 2 ตัวบ่งชี้

1.2.5 ด้านผลกระทบ (impact) หมายถึง ผลที่ตามมาจากการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สิ้นสุดไประยะหนึ่งแล้ว มี 1 องค์ประกอบ คือ มาตรฐานการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวม 1 ตัวบ่งชี้

1.3 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน

ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่แสดงลักษณะหรือปริมาณของระบบการดำเนินงานส่วนใดส่วนหนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นสารสนเทศที่บ่งบอกสถานะหรือสภาพการณ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สนใจ ส่วนจะมีความหมายอย่างไรนั้น จะต้องนำไปตีค่าหรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์ จึงจะทราบได้ว่า สิ่งนั้นมีค่ามากหรือน้อยเพียงไร

เกณฑ์การประเมิน หมายถึง เครื่องมือการให้ระดับคะแนนตามคุณลักษณะที่ถือว่าเป็นความเหมาะสมของทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง หรือคุณภาพของการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู

ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.3.1 ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ความพร้อมในสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่จะส่งผลให้การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้สอนเป็นไปตามแผนวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ความพร้อมของครู

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา
2. ครูผ่านการอบรม เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางฯ พ.ศ. 2551
3. ครูติดตามข่าวสารการวัดและประเมินผลการศึกษา
4. ครูมีความรู้ความเข้าใจในแนวปฏิบัติการทดสอบทางการศึกษาในระดับประเทศ (O-NET)

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. เอกสาร หลักฐาน ใบประกาศเกียรติคุณ เกียรติบัตรต่างๆ ที่แสดงถึงการผ่านการอบรม
2. ข้อมูลจากการสอบถาม
3. ข้อมูลจากการทดสอบความรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล

เกณฑ์การพิจารณา

1. ระเบียบแสดงผลการเรียน
2. เอกสารหลักฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนดเพื่อการบันทึกข้อมูลการประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน
3. เอกสารหลักฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนดเพื่อบันทึกข้อมูลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลการเรียนประจำรายวิชา
4. แฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียนด้านการพัฒนาการเรียนรู้/ความถนัด/ความสามารถพิเศษ

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูมีข้อมูลของผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	ครูมีข้อมูลของผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	ครูมีข้อมูลของผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	ครูมีข้อมูลของผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. เอกสารหลักฐานทางการศึกษา
2. แฟ้มสะสมผลงาน
3. รายงานคะแนนจากการทดสอบระดับชาติ

องค์ประกอบที่ 2 ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 3 และตัวบ่งชี้ที่ 4 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ตำรา เอกสารความรู้ต่างๆ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูมีแนวปฏิบัติกรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
2. ครูมีระเบียบ/คำสั่งว่าด้วยเรื่องกรวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. ครูมีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา
4. ครูมีหนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้องกับหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูมีข้อมูลของผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	ครูมีข้อมูลของผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	ครูมีข้อมูลของผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	ครูมีข้อมูลของผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. หนังสือตำราทั้งในรูปแบบต้นฉบับหรือสำเนา
2. หนังสือตำราในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ข้อมูล/สารสนเทศงานเกี่ยวกับงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานที่ที่เหมาะสม
2. ครูจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สืบค้นง่าย
3. ครูมีข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นปัจจุบัน
4. ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 1 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 2 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 3 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลการสังเกตสภาพการดำเนินงานหรือสถานที่ดำเนินงานที่แท้จริง
2. เอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงถึงการจัดเก็บข้อมูลทางการวัดและประเมินผล

องค์ประกอบที่ 3 แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือตัวบ่งชี้ที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 6 และตัวบ่งชี้ที่ 7 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 5 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูจัดกลุ่มมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดเพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้
2. ครูกำหนดสาระสำคัญและความคิดรวบยอดของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ครบถ้วน
3. ครูกำหนดโครงสร้างรายวิชา
4. ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้ครบถ้วน

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 1 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 2 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 3 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. เอกสารหลักฐานการดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาข้อ 1-4
2. หลักสูตรการสถานศึกษา
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ตัวบ่งชี้ที่ 6 การจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูจัดทำแผนผังการสอบรายภาค/แผนผังการทดสอบ (test map)
2. ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แยกตามหน่วยการเรียนรู้/ตารางแผนผังข้อสอบ (test blueprint)
3. ครูกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
4. ครูจัดเตรียมเอกสารหลักฐานทางการศึกษาเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสอดคล้องตามที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ได้ 1 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ได้ 2 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ได้ 3 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ตารางผังการสอบปลายภาค
2. ตารางวิเคราะห์ข้อสอบ
3. ตารางกำหนดสัดส่วนคะแนนแต่ละรายวิชา/หน่วยการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร
2. ครูใช้เกณฑ์การประเมินรูบริคส์เพื่อวัดและประเมินผลภาระงาน/ผลงานสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร
3. ครูใช้แบบสังเกตพฤติกรรมหรือแบบตรวจสอบรายการเพื่อการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร
4. ครูใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียนและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. แผนการจัดการเรียนรู้
2. หลักฐานเชิงประจักษ์อื่นๆ

1.3.2 **ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน (activity)** หมายถึง การดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูที่เป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่องโดย ใช้ปัจจัยนำเข้ามาจัดกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นผลให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่ 5 กระบวนการสรุปรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
ตัวบ่งชี้ที่ 8 การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้
2. ครูกำหนดแนวทางการให้คะแนนที่ชัดเจนและยุติธรรม
3. ครูดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
4. ครูจัดเก็บเครื่องมือการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้ได้เหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 1 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 2 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 3 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่แนบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ทุกหน่วย
2. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

**ตัวบ่งชี้ที่ 9 การวัดและประเมินผลเพื่อเตรียมความพร้อม ตรวจสอบความก้าวหน้าและ
การประเมินสรุปรวมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้**

เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูดำเนินการวัดและประเมินผลเพื่อเตรียมความพร้อมเป็นการประเมินก่อนเริ่มเรียน
2. ครูดำเนินการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าระหว่างเรียน
3. ครูดำเนินการวัดและประเมินสรุปรวมหลังเสร็จสิ้นการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

เกณฑ์การให้คะแนน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบทั้ง 3 ข้อได้ 1 ใน 4 ของหน่วย การเรียนรู้ทั้งหมด	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบทั้ง 3 ข้อได้ 3 ใน 4 ของหน่วย การเรียนรู้ทั้งหมด	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบทั้ง 3 ข้อได้ 3 ใน 4 ของหน่วย การเรียนรู้ทั้งหมด	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบทั้ง 3 ข้อได้ทุก หน่วยการเรียนรู้

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. แบบบันทึกการสอน
2. หลักฐานจากเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ดำเนินการแล้ว
3. แบบบันทึกผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 10 การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียน

เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูตรวจแบบฝึกหัด/ผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียนครบตามกำหนดและส่งคืนผู้เรียนทันที
2. ครูแจ้งผลการประเมินแก่ผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้/หน่วยการเรียนรู้ทุกครั้ง
3. ครูแนะนำจุดอ่อน-จุดแข็งของผู้เรียนผ่านการตรวจสอบภาระงาน/ชิ้นงาน
4. ครูรายงานผลการเรียนรู้และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาผู้เรียนแก่ผู้ปกครอง

เกณฑ์การประเมิน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 1 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 2 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 3 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. แบบบันทึกการสอน
2. สมุดหรือผลงานของนักเรียน
3. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 11 การวัดและประเมินผลเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้

เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูแจ้งวิธีการวัด ระยะเวลา เงื่อนไข และเกณฑ์การให้คะแนนกับผู้เรียนล่วงหน้า
2. ครูกำหนดสัดส่วนการให้คะแนนสอดคล้องกับแผนการประเมินผลการเรียนรู้ที่วางไว้
3. ครูบันทึกสรุปผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายตัวชี้วัดในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
4. ครูจัดเก็บหลักฐานการวัดและประเมินผลในแต่ละหน่วยได้อย่างเหมาะสม

เกณฑ์การประเมิน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 1 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 2 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 3 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. บันทึกผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน
3. หลักฐานเชิงประจักษ์อื่นๆ เช่น กระดาษคำตอบ ชิ้นงาน/ภาระงานของผู้เรียน เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการสรุปรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 12 และตัวบ่งชี้ที่ 13 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 12 การดำเนินการทดสอบเพื่อสรุปรวมการเรียนรู้ปลายภาค

เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูแจ้งสาระสำคัญ เช่น ขอบเขตเนื้อหา ลักษณะข้อสอบ และข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับการทดสอบสรุปผลการเรียนรู้ปลายภาคแก่ผู้เรียนให้ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน
2. ครูดำเนินการบริหารการสอบตามมาตรฐานการจัดสอบ
3. ครูกำหนดคะแนนสอดคล้องกับสัดส่วนที่กำหนดไว้ในแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
4. ครูบันทึกผลการให้คะแนนถูกต้องและตรวจสอบได้

เกณฑ์การประเมิน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 1 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 2 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 3 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. แบบบันทึกผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน
3. หลักฐานเชิงประจักษ์อื่นๆ เช่น กระดาษคำตอบ ชิ้นงาน/ภาระงานของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 13 การรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนประจำภาคการศึกษา

เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูจัดส่งรายงานผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนสอดคล้องกับระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา
2. ครูรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ
3. ครูรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ
4. ครูรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

เกณฑ์การประเมิน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. แบบบันทึกผลคะแนน
2. ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เรียน
3. หลักฐานเชิงประจักษ์อื่นๆ เช่น กระดาษคำตอบของผู้เรียน ชิ้นงาน/ภาระงานของผู้เรียน เป็นต้น

1.3.3 ผลผลิต (Output)

พิจารณาจากคุณภาพของเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลโดยตรงที่เกิดจากการดำเนินงานตามกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 6 ดังนี้

องค์ประกอบที่ 6 ด้านคุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 14 ตัวบ่งชี้ที่ 15 และตัวบ่งชี้ที่ 16 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 14 การสรุปและรายงานผลข้อมูลสารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูสรุปข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในเอกสารหลักฐานทางการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้ได้ถูกต้อง ครบถ้วน
2. ครูตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ครูจัดส่งข้อมูลสารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้แก่สถานศึกษาตรงตามกำหนดเวลา
4. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ตรวจสอบข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างโปร่งใส

เกณฑ์การประเมิน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. แบบบันทึกข้อมูลผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล
2. เอกสารหลักฐานทางการศึกษา
3. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 15 คุณภาพของแบบสอบปลายภาค

เกณฑ์การพิจารณา

อัตราส่วนของจำนวนเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและวัดได้ตรงตามตัวชี้วัดเกณฑ์การประเมิน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
เครื่องมือ 1 ใน 4 วัดได้ตรงตามตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	เครื่องมือ 2 ใน 4 วัดได้ตรงตามตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	เครื่องมือ 3 ใน 4 วัดได้ตรงตามตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	เครื่องมือทั้งหมดวัดได้ตรงตามตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. แผนการจัดการเรียนรู้
2. เครื่องมือการวัดและประเมินผลประจำหน่วยการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 16 คุณภาพของเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสรุปผลประจำหน่วยการเรียนรู้

เกณฑ์การพิจารณา

1. แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป
2. ระดับความยากง่ายของแบบสอบถามเฉลี่ยทั้งฉบับมีค่าระหว่าง 0.50-0.80
3. จำนวนข้อสอบร้อยละ 80 ขึ้นไป มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80
4. จำนวนข้อสอบร้อยละ 80 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 1 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 2 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 3 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ

1.3.4 ผลลัพธ์ (Outcome)

พิจารณาจากการนำผลจากกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ มี 2 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 7 และองค์ประกอบที่ 8 ดังนี้

องค์ประกอบที่ 7 การพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย 1 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 17 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 17 ครูใช้ข้อมูลสารสนเทศจากกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปพัฒนางานในด้านการวัดและประเมินผล

เกณฑ์การพิจารณา

1. ครูจัดเก็บชุดเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างเป็นระบบ

2. ครูคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพเก็บไว้
3. ครูดำเนินการปรับปรุงข้อคำถามและตัวเลือกของข้อสอบ
4. ครูจัดทำบัตรข้อสอบ (card item)

เกณฑ์การประเมิน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 1 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 2 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ได้ 3 ใน 4 ข้อ	ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ผลการสังเกตสภาพที่แท้จริงของการจัดเก็บเครื่องมือการวัดและประเมินผล
2. หลักฐานเชิงประจักษ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. การสอบถามครู

องค์ประกอบที่ 8 การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้คือ ตัวบ่งชี้ที่ 18 และตัวบ่งชี้ที่ 19 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 18 ผู้เรียนรับรู้ศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนเอง

เกณฑ์การพิจารณา

จำนวนผู้เรียนที่รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง

เกณฑ์การประเมิน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
มีจำนวนผู้เรียนน้อยกว่าร้อยละ 31 รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง	มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 31-40 รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง	มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 41-50 รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง	มีจำนวนผู้เรียนมากกว่าร้อยละ 50 รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. หลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมต่างๆ

2. ชิ้นงาน/ผลงานของนักเรียนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

ตัวบ่งชี้ที่ 19 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

เกณฑ์การพิจารณา

จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมซ่อมเสริม/กิจกรรมนอกห้องเรียนอื่นๆ ที่สอดคล้องกับจุดที่ควรปรับปรุงหรือจุดเด่นทางการเรียนรู้ของตนเอง

เกณฑ์การประเมิน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
มีจำนวนผู้เรียนน้อยกว่าร้อยละ 31 ระบุจุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนรู้ของตนเอง	มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 31-40 ระบุจุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนรู้ของตนเอง	มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 41-50 ระบุจุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนรู้ของตนเอง	มีจำนวนผู้เรียนมากกว่าร้อยละ 50 ระบุจุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนรู้ของตนเอง

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมที่ครูจัดให้ผู้เรียน
2. ข้อมูลการจัดกิจกรรมเสริมที่สถานศึกษาจัดขึ้น

1.3.5 ผลกระทบ (impact)

พิจารณาจากมาตรฐานการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มี 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 9 ดังนี้

องค์ประกอบที่ 9 มาตรฐานงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 20 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนจากแบบสอบมาตรฐาน

เกณฑ์การพิจารณา

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกับคะแนนจากแบบ
สอบมาตรฐาน

เกณฑ์การประเมิน

1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกับ คะแนนจากแบบ ทดสอบมาตรฐาน มีค่าต่ำกว่า 0.50	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกับ คะแนนจากแบบ ทดสอบมาตรฐาน มีค่าตั้งแต่ 0.50-0.59	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกับ คะแนนจากแบบ ทดสอบมาตรฐาน มีค่าตั้งแต่ 0.60-69	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกับ คะแนนจากแบบ ทดสอบมาตรฐาน มี ค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. คะแนนจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายปี
2. คะแนนจากการทดสอบระดับชาติ

1.4 เครื่องมือการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้าน
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบ
มุ่งผลการดำเนินงาน โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบสอบถาม และแบบบันทึก
รายการ รวมทั้งสิ้น 8 ฉบับ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เครื่องมือในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ฉบับที่	ชื่อเครื่องมือ	ลักษณะเครื่องมือ	จำนวนข้อ
1	แบบบันทึกข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้าที่จำเป็นต่อการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	แบบตรวจสอบรายการ	8 รายการ
2	แบบบันทึกข้อมูลด้านกิจกรรมการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	แบบตรวจสอบรายการ	32 รายการ

3	แบบบันทึกข้อมูลด้านผลผลิตจากการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	แบบตรวจสอบ รายการ	12 รายการ
4	แบบบันทึกข้อมูลด้านผลลัพธ์จากการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	แบบตรวจสอบ รายการ	4 รายการ
5	แบบวัดความรู้ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	35 ข้อ
6	แบบประเมินการรับรู้ข่าวสารการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	แบบสอบถาม	3 ข้อ
7	แบบตรวจสอบความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์การดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	แบบตรวจสอบ รายการ	16 รายการ
8	แบบสอบถามผู้เรียนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเอง	แบบสอบถาม	10 รายการ

1.4.2 แบบการสังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศจากหลักฐานเชิงประจักษ์ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับโดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติของหลักฐานเชิงประจักษ์ จำนวน 1 ฉบับ

1.4.3 แบบสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูเป็นรายบุคคล จำนวน 1 ฉบับ

1.4.4 แบบสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 ฉบับ

1.5 บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยบุคคล 2 ฝ่าย คือ

1.5.1 ผู้กำกับติดตามและ ประเมิน ผล คือ ศึกษานิเทศก์ที่ได้รับมอบหมายงานจากสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินงานด้านวัดและประเมินผลการศึกษา

1.5.2 ผู้รับกำกับติดตามและการประเมินผล คือ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.6 ระยะเวลาในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

ระยะเวลาในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ภาคการศึกษาละ 3 ครั้ง ก่อนเปิดภาคการศึกษา ระหว่างภาคการศึกษา และหลังปิดภาคการศึกษา

2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ

ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย กระบวนการหรือขั้นตอนการกำกับติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงาน 4 ขั้นตอน 1) ขั้นเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน 2) ขั้นวางแผนการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน 3) ขั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และ 5) ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

เพื่อให้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ศึกษานิเทศก์ และครูควรได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มดำเนินการตามระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานฯ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. จุดประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน อาทิ ศึกษานิเทศก์ ครูทะเบียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญ แนวคิดและหลักการของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในเรื่องเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน ผลการดำเนินงาน ให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้จากการนำระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานนี้ไปใช้ และเพื่อให้ครูมีความเข้าใจเพียงพอเกี่ยวกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในรอบภาคการศึกษานี้

2. ศีกษานิเทศก์และครูร่วมทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบโดยการศึกษาคู่มือการใช้ระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ผู้บริหารสถานศึกษาและศีกษานิเทศก์ ร่วมกันวางแผนการกำกับติดตามและประเมินผลซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ระยะเวลาการกำกับติดตามและประเมินผล ขั้นตอนและกิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล และตารางเวลาสรุปผลการประเมิน ดังนี้

1. ระยะเวลาการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของศีกษานิเทศก์ควรดำเนินการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ภาคการศึกษาละ 3 ครั้ง คือ ก่อนเริ่มเปิดภาคการศึกษา 1 ครั้ง ระหว่างภาคการศึกษา 1 ครั้ง และหลังสิ้นสุดภาคการศึกษา 1 ครั้ง อย่างไรก็ตามสถานศึกษาบางแห่งอาจกำหนดให้มีการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ภาคการศึกษาละ 4 ครั้ง คือ ก่อนเริ่มภาคการศึกษา 1 ครั้ง ระหว่างภาคการศึกษา 2 ครั้ง และสิ้นสุดภาคการศึกษา 1 ครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทและความเหมาะสมของเวลาในการดำเนินงานของทั้งศีกษานิเทศก์และครูเป็นสำคัญ

2. วางแผนขั้นตอนและกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกำกับติดตามและประเมินผล ตารางเวลาการประเมิน เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารสถานศึกษา และศีกษานิเทศก์ ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อกำหนดเป้าหมาย ขั้นตอน กิจกรรม และเวลาในการกำกับติดตามและประเมินผลในแต่ละครั้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและศีกษานิเทศก์ ทำความเข้าใจวิธีการใช้เครื่องมือโดยศีกษาจากคู่มือและคำชี้แจงการใช้เครื่องมือ แหล่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้

2.2 สำเนาเครื่องมือให้ครบถ้วนกับจำนวนครูที่เข้ารับการกำกับติดตามและประเมินผล

2.3 แจ้งครูให้ทราบล่วงหน้าเพื่อเตรียมรับการกำกับติดตามและประเมินผล

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา และศีกษานิเทศก์เก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์การพิจารณาในคู่มือการกำกับติดตามและประเมินผลให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง

2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์วิเคราะห์และให้ข้อมูลป้อนกลับที่ประยุกต์ใช้แนวความคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ในระยะการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของคุณ

2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ ส่งข้อมูลป้อนกลับให้แก่คุณ เพื่อนำเสนอแนวทางการปรับปรุงผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2.7 เมื่อผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์เก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนทุกตัวบ่งชี้แล้ว ให้จัดทำรายงานสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานตามคู่มือการใช้แบบรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินผลรายบุคคล

2.8 ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ส่งรายงานสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. กำหนดปฏิทิน/ตารางกำหนดการในการกำกับติดตามและประเมินผล ซึ่งควรสอดคล้องกับการดำเนินงานจริงของคุณ โดยระบุถึงรายละเอียดของ ช่วงระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระบุแหล่งข้อมูลที่ต้องการกำกับติดตามและประเมินผลในองค์ประกอบใด ตัวบ่งชี้ และการกำหนดขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังตัวอย่างในตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 กำหนดการสำหรับการดำเนินงานกำกับติดตามและประเมินผล

กำหนดการ	ปีการศึกษา 2555
กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล ครั้งที่ 1	ต้นภาคการศึกษา

1. ขั้นเตรียมการ/วางแผนกำกับติดตามและประเมินผล	
- ผู้ประเมินผลทำความเข้าใจแนวทางการใช้เครื่องมือและกำหนดแหล่งข้อมูลตามเกณฑ์การพิจารณา	5-10 กันยายน 2555
- ผู้ประเมินผลจำเตรียมเอกสารเครื่องมือตามจำนวนผู้รับการกำกับติดตามและประเมินผล	12-17 กันยายน 2555
- แจ้งวันเวลาให้ผู้รับการประเมินผลเตรียมพร้อมรับการกำกับติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าครั้งที่ 1	12 ตุลาคม 2555
2. ขั้นดำเนินการ	
- ผู้ประเมินดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากผลการดำเนินงานของครูตามตัวชี้วัดที่ 1-7 จากแหล่งข้อมูล	19-23 พฤศจิกายน 2555
- ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าตามเกณฑ์การให้คะแนน	26-30 พฤศจิกายน 2555
3. ขั้นสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและการให้ข้อมูลป้อนกลับ	
- ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลและให้ข้อมูลป้อนกลับ	3-5 ธันวาคม 2555
- จัดทำรายงานสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของครูผู้สอนพร้อมข้อมูลป้อนกลับเป็นรายบุคคล	6-7 ธันวาคม 2555
- จัดส่งจัดทำรายงานสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของครูผู้สอน	10 ธันวาคม 2555
กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล ครั้งที่ 2	กลางภาคการศึกษา
1. ขั้นเตรียมการ/วางแผนกำกับติดตามและประเมินผล	
- ผู้ประเมินผลทำความเข้าใจแนวทางการใช้เครื่องมือและกำหนดแหล่งข้อมูลตามเกณฑ์การพิจารณา	14-16 มกราคม 2555
- ผู้ประเมินผลจำเตรียมเอกสารเครื่องมือตามจำนวนผู้รับการกำกับติดตามและประเมินผล	17-18 มกราคม 2555

ตาราง 2 (ต่อ)

กำหนดการ	ช่วงระยะเวลา
กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล ครั้งที่ 2	กลางภาคการศึกษา

1. ขั้นเตรียมการ/วางแผนกำกับติดตามและประเมินผล	
- แจ้งวันเวลาให้ผู้รับการประเมินผลเตรียมพร้อมรับการกำกับติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าครั้งที่ 2	14 มกราคม 2555
2. ขั้นดำเนินการ	
- ผู้ประเมินดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากผลการดำเนินงานของครูตามตัวชี้วัดที่ 8-11 จากแหล่งข้อมูล	21-25 มกราคม 2555
- ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าตามเกณฑ์การให้คะแนน	28-30 มกราคม 2555
3. ขั้นสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและการให้ข้อมูลป้อนกลับ	
- ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลและให้ข้อมูลป้อนกลับตามขั้นตอนที่ประยุกต์แนวความคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์	31 มกราคม – 8 กุมภาพันธ์ 2555
- จัดทำรายงานสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของครูผู้สอนพร้อมข้อมูลป้อนกลับเป็นรายบุคคล	11-14 กุมภาพันธ์ 2555
- จัดส่งจัดทำรายงานสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของครูผู้สอน	15 กุมภาพันธ์ 2555
กิจกรรมกำกับติดตามและประเมินผล ครั้งที่ 3	หลังสิ้นสุดภาคการศึกษา
1. ขั้นเตรียมการ/วางแผนกำกับติดตามและประเมินผล	
- ผู้ประเมินผลทำความเข้าใจแนวทางการใช้เครื่องมือและกำหนดแหล่งข้อมูลตามเกณฑ์การพิจารณา	25-27 กุมภาพันธ์ 2555
- ผู้ประเมินผลจำเตรียมเอกสารเครื่องมือตามจำนวนผู้รับการกำกับติดตามและประเมินผล	28 กุมภาพันธ์ 2555
- แจ้งวันเวลาให้ผู้รับการประเมินผลเตรียมพร้อมรับการกำกับติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าครั้งที่ 2	25 กุมภาพันธ์ 2555

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กำหนดการ	ช่วงระยะเวลา
2. ขั้นดำเนินการ	

- ผู้ประเมินดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากผลการดำเนินงานของครูตามตัวชี้วัดที่ 12-20 จากแหล่งข้อมูล	4-6 มีนาคม 2555
- ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าตามเกณฑ์การให้คะแนน ตั้งแต่ตัวบ่งชี้ที่ 1-20	11-13 มีนาคม 2555
3. ขั้นสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน	
- ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดและสรุปผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์	14-19 มีนาคม 2555
- จัดทำรายงานผลสรุปการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์แบบรายบุคคล	20-22 มีนาคม 2555
- จัดส่งรายงานผลสรุปการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ให้แก่ครูผู้สอนและสถานศึกษา	25 มีนาคม 2555

4. วางแผนวิเคราะห์ข้อมูล เป็นกิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์ดำเนินการวางแผนการวิเคราะห์ข้อมูลผลการปฏิบัติงานที่เก็บรวบรวมได้ ประกอบด้วย การระบุวิธีการและสถิติที่วิเคราะห์ข้อมูล

5. จัดเตรียมเครื่องมือและแบบฟอร์มสำหรับการกำกับติดตามและประเมินผลในแต่ละครั้งให้ครบถ้วน

6. การแจ้งเตรียมรับการกำกับติดตามและประเมินผล เป็นกิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์แจ้งให้ครูรับทราบกำหนดการประเมินและรายละเอียดของการกำกับติดตามและประเมินผลที่ต้องการในแต่ละครั้งล่วงหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมด้านข้อมูล และเอกสารต่างๆ สำหรับให้ข้อมูลแก่ศึกษานิเทศก์

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

เมื่อศึกษานิตเทศก์ได้ดำเนินการเตรียมการประเมินเรียบร้อยแล้ว กระบวนการต่อไปที่ศึกษานิตเทศก์ต้องดำเนินการ คือการเก็บรวบรวมข้อมูลการกำกับติดตามและประเมินผล เพื่อให้คะแนนผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงแหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิตเทศก์ควรกำหนดแหล่งข้อมูลที่จะสามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาให้คะแนนในแต่ละตัวบ่งชี้ อาทิเช่นต่างๆ

1.1 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล อาทิ ครู เพื่อนครู นักเรียน เป็นต้น ถือเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีสำหรับการสอบถามเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง หรือสัมภาษณ์เมื่อต้องการทราบความเห็นหรือข้อมูลเชิงลึก ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า กิจกรรมการดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน

1.2 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสารต่าง อาทิ เอกสารหลักฐานทางการศึกษาของผู้เรียน แผนการจัดการเรียนรู้ หนังสือราชการต่างๆ แผนการจัดการเรียนรู้ วุฒิบัตร เป็นต้น ถือเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ดีและน่าเชื่อถือ สามารถนำมายืนยันกระบวนการดำเนินงานของครูในทุกขั้นตอน

1.3 แหล่งข้อมูลประเภทวัตถุสิ่งของ อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย คอมพิวเตอร์ ผลงานของผู้เรียน วิดีทัศน์ ภาพถ่าย เป็นต้น วัตถุเหล่านี้สามารถใช้ประกอบเป็นหลักฐานเพื่อยืนยันความพร้อมในการดำเนินงานของครู หรือผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 วิธีการคือ การสำรวจข้อมูลหรือหลักฐานเชิงประจักษ์ตามความจริงจากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ในชั้นเรียนหรือสถานศึกษาแล้วบันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูล, และจากการสอบถามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การสำรวจข้อมูลหรือหลักฐาน เป็นรายการสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นด้วยตาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูที่เป็นรูปธรรม หรือหลักฐานการดำเนินงานเชิงประจักษ์ที่ชัดเจน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ คือ แบบบันทึกข้อมูล/แบบตรวจสอบรายการ

2.2 การสอบถาม เป็นชุดข้อความที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ให้ผู้ตอบ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยตรงด้วยการเขียนหรือตอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจ ข้อเท็จจริง หรือ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามปลาย ปิด ชนิดเลือกตอบ (closed-end question) และแบบสอบถามปลายเปิดชนิดตอบสั้น (open end question: short answer)

2.3 แบบวัดความรู้ เป็นชุดข้อความเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามแนวปฏิบัติที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบ ชนิด ถูก-ผิด (true-fale)

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์สามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 แจ้งให้ครูรับทราบกำหนด ช่วงเวลา และตัวบ่งชี้ที่จะกำกับติดตามและประเมินผลในแต่ละครั้ง เพื่อขอความร่วมมือในการสำรวจและสอบถามข้อมูลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.2 สร้างความเข้าใจและความพร้อมให้แก่ครูในกระบวนการกำกับติดตามและประเมินผล รวมทั้งเครื่องมือ แหล่งข้อมูล การบันทึกข้อมูล การรายงานผล ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือ อาทิ สอบถาม สัมภาษณ์ และสังเกตเอกสารเกี่ยวกับดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ เก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ ให้ครบถ้วน และเป็นข้อมูลที่แท้จริงหรือเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง ด้วยการสอบถามสถานการณ์สำรวจหลักฐานเชิงประจักษ์

3.4 บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ สอบถาม ในแบบกำกับติดตามและประเมินผลในแต่ละตัวบ่งชี้ แล้วนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อสรุปความก้าวหน้าของการดำเนินงานหรือประเมินผลการดำเนินงานต่อไป

4. การให้ข้อมูลป้อนกลับ ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้นำแนวความคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการกำกับติดตามเฉพาะในด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกิจกรรมการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ข้อมูลป้อนกลับในตัวบ่งชี้ที่ได้รับผลคะแนนน้อยที่สุด หรือที่ทีมผู้ประเมินมีความคิดเห็นร่วมกันว่า ควรได้รับข้อมูลป้อนกลับที่มีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นการเฉพาะ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 การกำกับติดตามกระบวนการดำเนินงาน (monitoring) คือ กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตั้งแต่ความพร้อมในด้านต่างๆ ก่อนการดำเนินงาน การวางแผนการวัดและประเมินผล สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้

4.2 บันทึกและวิเคราะห์ข้อมูล (record & analysis) คือ การกรอกข้อมูลและบันทึกข้อมูลที่ได้จากการกำกับติดตามการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลให้ได้ผลที่จะนำไปวิเคราะห์ให้ได้ผลที่จะนำไปใช้ตัดสินใจตามเกณฑ์การประเมิน

4.3 การให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (feedback: an application of evidence-based practice) คือการให้ข้อมูลสารสนเทศอันเป็นแนวทางการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้าและกิจกรรมการดำเนินงานที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด ผู้ประเมินจะส่งวิเคราะห์หลักฐานเชิงประจักษ์ให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ส่งเสริมสนับสนุนการตัดสินใจปรับปรุงการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของคุณอย่างเหมาะสม ด้วยการประยุกต์ใช้ขั้นตอนตามแนวความคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยขั้นตอนดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหาทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ASK) : การพิจารณาผลการประเมินในตัวบ่งชี้ที่ได้รับผลการประเมินระดับปรับปรุง ว่าเกิดจากสาเหตุใด โดยกำหนดเป็นประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรูปของคำถามที่เฉพาะเจาะจง ชัดเจนที่สามารถหาคำตอบได้

ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาหลักฐานเชิงประจักษ์ (SEARCH): เป็นขั้นตอนรวบรวมหลักฐานด้วยการสืบค้นหลักฐาน/งานวิจัยเพื่อตอบคำถามที่กำหนดขึ้นซึ่งจะต้องทำอย่างเป็นระบบ เพื่อให้แน่ใจว่าได้ดำเนินการการสืบค้นหลักฐาน/งานวิจัยจากแหล่งข้อมูลทุกแหล่งอย่างครบถ้วนทั้งห้องสมุด ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ วารสารฉบับตีพิมพ์ หนังสือ ประมวลผลการประชุมวิชาการ รวมถึงการติดต่อผู้วิจัยโดยตรง

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินหลักฐาน (EVIDENCE EVALUATION): เมื่อสืบค้นได้หลักฐาน/งานวิจัยตามเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยจากแหล่งข้อมูลที่ต้องการแล้ว จะต้องมีการประเมินและวิเคราะห์หลักฐาน/งานวิจัยที่ได้อย่างมีวิจารณญาณในด้านความตรง ความเที่ยง และความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้ทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในบริบทได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของคุณให้มีคุณภาพต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 ประยุกต์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการให้ข้อมูลป้อนกลับ (APPLY INFORMATION): เมื่อคัดเลือกได้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุดตรงประเด็นปัญหาแล้ว จึงจัดทำรายงานสรุปผลการกำกับติดตามความก้าวหน้า ด้วยการอภิปรายผลการกำกับติดตามและให้ข้อเสนอแนะแนวจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุง บูรณาการร่วมกับความเชี่ยวชาญ ความรู้ ประสบการณ์ของผู้ประเมิน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ อันเป็นข้อมูลป้อนกลับให้กับครูผู้สอนได้นำไปใช้ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการให้ข้อมูลป้อนกลับ (AUDIT): หลักจากผู้รับการประเมินได้พิจารณาข้อมูลป้อนกลับที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติของหลักฐานเชิงประจักษ์ จากการรายงานผลการกำกับติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของคุณด้านการวัดและประเมินผลแล้ว ผู้ประเมินควรดำเนินการประเมินผลการทำงานในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จะนำไปใช้สำหรับการพัฒนาการให้ข้อมูลป้อนกลับในครั้งต่อไป โดยอาจตั้งคำถามตามประเด็นต่อไปนี้

- ผู้รับการประเมินได้มีการปฏิบัติตามคำแนะนำหรือไม่
- ผู้รับการประเมินมีเจตคติต่อแนวทางการดำเนินงานจากข้อมูลป้อนกลับอย่างไร
- มีอะไรที่เป็นอุปสรรคในการนำแนวปฏิบัติไปใช้

5. **การวิเคราะห์ข้อมูล** เมื่อศึกษานิตเทศก์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ และกำหนดค่าคะแนนในรายการประเมินแต่ละรายการ โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้และเกณฑ์การให้คะแนนในแบบประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งกรอกคะแนนในแบบกรอกเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็นำผลการประเมินดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากศึกษานิตเทศก์ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งด้านปัจจัยนำเข้า กิจกรรมการดำเนินงาน ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบเรียบร้อยแล้ว ให้นำคะแนนที่บันทึกไว้ในแบบบันทึกคะแนน มาประมวลผลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยคำนวณหาค่าสถิติ ได้แก่ ผลรวม (sum) ร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean) จากนั้นบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูลลงในแบบกรอกคะแนนการประเมิน

5.2 การประเมินผลการดำเนินงาน เมื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเรียบร้อยแล้ว ในลำดับต่อไปศึกษานิตเทศก์จะต้องนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาประเมินผลการดำเนินงาน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 4 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ผลการดำเนินงานต้องปรับปรุง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ผลการดำเนินงานพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ผลการดำเนินงานมีคุณภาพดี

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.00 หมายถึง ผลการดำเนินงานมีคุณภาพดีเยี่ยม

3. องค์ประกอบด้านผลผลิต

ผลผลิตที่ได้จากระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ คือ แบบรายงานสรุปรวมผลการดำเนินงานซึ่งเป็นการรายงานเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินในภาพรวม แสดงผลการดำเนินงานของครูในภาพรวมว่าสามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด โดยจำแนกตามประเด็นการประเมินและตัวบ่งชี้ของการประเมิน โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบคือ

2.1 แบบรายงานสรุปผลจากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ สำหรับผู้บริหาร เป็นรายงานเชิงสรุป มีความยาวประมาณ 1-5 หน้า ประกอบด้วย ชื่อ เหตุผลที่กำกับติดตามและประเมินผล วัตถุประสงค์ ผลการประเมินที่สำคัญ ข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังนั้น

บทสรุปสำหรับผู้บริหารจึงต้องเขียนให้ สั้น กระชับ ชัดเจน และมีแนวโน้มให้ผู้บริหารตัดสินใจ และมีผลในทางปฏิบัติให้มากที่สุด

3. แบบรายงานสรุปรวมผลจากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์สำหรับครู เป็นรายงานเชิงวิชาการที่เสนอรายละเอียดของการประเมินอย่างชัดเจนสำหรับผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจทั่วไป ซึ่งควรเน้นการรายงานสารสนเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของการดำเนินงาน

3. องค์ประกอบด้านผลผลิต

ผลผลิตจากระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ผลการประเมินการดำเนินงานของครูเป็นรายบุคคล โดยมีข้อมูลผลการประเมินการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน ด้านผลผลิต ด้านผลลัพธ์ และผลกระทบ

4. องค์ประกอบด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ

การให้ข้อมูลป้อนกลับของระบบการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกออกเป็น 2 ประเภทคือ

4.1 ข้อมูลป้อนกลับสำหรับครู

4.2 ข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่

ตอนที่ 4

การประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ จากผลการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 จนถึงปัจจุบัน การจัดการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา กำลังตื่นตัว และกระตุ้นให้ครูใช้ผลงานวิจัย (research utilization) หรือแนวทางการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในทางการศึกษา (evidence-base practice in education) เพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ จนเกิดเป็นการจัดการศึกษาอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ หรือ evidence-based education (EBE) เนื่องจากแนวทางการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based practice: EBP) เป็นแนวคิดในการบูรณาการความคิดเห็น/ภูมิปัญญาของผู้เชี่ยวชาญหรือนักการศึกษามืออาชีพกับหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุดในขณะนั้นในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกวิธีปฏิบัติทางการศึกษา นโยบาย หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการศึกษาแนวทางการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยพบว่า เป็นแนวคิดสำคัญที่สามารถลดช่องว่างของทฤษฎีกับการปฏิบัติจริงในขั้นตอนการให้ข้อมูล ป้อนกลับ อันเป็นปัญหาการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจาก ในทางทฤษฎีการให้ข้อมูลป้อนกลับในการกำกับติดตามและประเมินผลก็เพื่อ “เสนอสารสนเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และเพื่อเป็นแนวทางสู่การปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้เหมาะสม” (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550: 63) แต่จากการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัย พบว่า ข้อมูล ป้อนกลับ ในการกำกับติดตามและประเมินผลส่วนใหญ่ขาดข้อเสนอแนะที่ได้จากหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งผ่านกระบวนการที่น่าเชื่อถือและได้นำไปทดลองใช้ จนได้ผลตรงตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างแท้จริง อันเป็นข้อเสนอแนะที่เน้นสำหรับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นแนวทางต่อการพัฒนากิจกรรมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ถ้ามีก็เป็นเพียงข้อเสนอแนะกว้างๆ ไม่เจาะจงแนวทางแก้ไขอย่างชัดเจน หรือไม่เคยมีคำแนะนำจากผู้ประเมินที่ประกอบด้วยหลักฐานที่น่าเชื่อถือและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีที่ครูจะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงาน เมื่อศึกษาลึกลงไปก็พบว่า ยังไม่มีแนวทางหรือขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีแค่แนวคิด ทฤษฎีอย่างกว้างๆ เท่านั้น

ผู้วิจัยจึงพบปัญหาอันเป็นช่องว่างของสิ่งที่ควรจะเป็นตามทฤษฎีกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในการกำกับติดตามและประเมินผล ที่สรุปได้ว่า ขั้นตอนการให้ข้อมูล ป้อนกลับในการกำกับติดตามและประเมินผลทางการศึกษาในปัจจุบันยังไม่เป็นไปตามหลักการให้ข้อมูล ป้อนกลับที่มุ่งหวังให้ผู้ปฏิบัติงานใช้ข้อมูล ป้อนกลับ ในการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม (สุวิมล ตีรกานันท์, 2550: 221)

ดังนั้น เป้าหมายสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้ ก็เพื่อศึกษาค้นคว้าแนวคิดที่จะนำไปสู่การพัฒนาขั้นตอนการให้ข้อมูล ป้อนกลับ ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และจากการศึกษาค้นคว้า พบว่า แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นแนวคิดที่มุ่งบูรณาการความรู้ของผู้เชี่ยวชาญกับหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุดสู่เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลและสร้างความน่าเชื่อถือต่อผู้รับบริการอีกด้วย และถือเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับจากแวดวงทางการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างสูงว่าเป็นแนวคิดสำคัญที่จะเป็นการเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างแท้จริง

และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในขั้นตอนการให้ข้อมูล ป้อนกลับ ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยขอเสนอ แนวคิดและความสำคัญของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นอันดับแรก อันดับต่อไปคือ รูปแบบและขั้นตอนการให้ข้อมูล ป้อนกลับ ที่ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน และสุดท้ายคือ หลักฐานตามแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

1. แนวคิดและความสำคัญของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

แนวคิดและความสำคัญของการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 3 ส่วน คือ ความเป็นมาของแนวคิด ความหมาย ขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

1.1 ความเป็นมาของแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ในปี 1972 Nuffield Provincial Hospitals Trust (NPHT) ได้ตีพิมพ์บทความที่ชื่อ "Effectiveness and Efficiency: Random Reflections on Health Services" ของ Archibald Lemnan Cochrane ซึ่งบทความดังกล่าวของเขาเรียกร้องให้ใช้ วิธีปฏิบัติเพื่อการบำบัดรักษาอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ Evidence Based Treatment Practices จึงถือได้ว่า Evidence-based

Practice หรือ การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เกิดจากแนวคิดที่เริ่มต้นมาจาก Dr. Archie Cochrane แพทย์นักระบาดวิทยาชาวสก็อตแลนด์ โดยงานตีพิมพ์ดังกล่าวของ Dr. Archie Cochrane วิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงถึงความขาดแคลนหลักฐานที่น่าเชื่อถือ บทวิจารณ์นี้ กระตุ้นให้เกิดการประเมินมาตรการทางเวชปฏิบัติอย่างถูกต้องแม่นยำและได้เน้นถึงความจำเป็นของหลักฐานเชิงประจักษ์ในทางการแพทย์ Dr. Archie Cochrane เรียกร้องให้เกิดการรวบรวมงานวิจัยอย่างเป็นระบบและมีการเผยแพร่เพื่อการนำไปใช้ แต่ก็ยังไม่ได้มีการให้คำจำกัดความคำว่า Evidence-based Practice ใช้อย่างชัดเจน

ต่อมาในปี 1996 Dr. David Sackett และคณะ ที่มหาวิทยาลัยแมกซ์มาสเตอร์ (McMaster University) ในมณฑลออนตาริโอ (Ontario) ประเทศแคนาดา เป็นผู้เริ่มให้คำจำกัดความคำว่า Evidence-based Practice ซึ่งหมายถึง ความรอบคอบ ความชัดเจน มีเหตุมีผลในการใช้หลักฐานที่ดีที่สุด ณ ขณะนั้นเพื่อการตัดสินใจในการให้การรักษาผู้ป่วยแต่ละคน โดยบูรณาการความเชี่ยวชาญในการรักษาของแต่ละคนกับหลักฐานทางการวิจัยอย่างเป็นระบบที่ดีที่สุดสามารถหาได้ (Sackett, Rosenberg, Gray, Haynes, & Richardson, 1996)

1.2 ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

Sackett (2002) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ หมายถึง การบูรณาการความเชี่ยวชาญทางการรักษา ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และหลักฐานทางการวิจัยที่ดีที่สุดเพื่อการตัดสินใจใช้กระบวนการดูแลรักษาผู้รับบริการ ความเชี่ยวชาญด้านการรักษาหมายถึงประสบการณ์ การศึกษา และทักษะการบำบัดรักษาที่สะสมมาของแพทย์ผู้รับบริการเผชิญกับความเป็นส่วนตัวของผู้รับบริการเอง ความกังวล ความคาดหวัง และประโยชน์ของผู้รับบริการ หลักฐานที่ดีที่สุดพบในการวิจัยทางการดูแลรักษาที่เกี่ยวข้องที่ดำเนินการด้วยการใช้วิธีวิทยาการที่ถูกต้อง

Wood และ Haber (2010: 387) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ หมายถึง ความรอบคอบระมัดระวัง และมีความมีเหตุมีผลในการใช้หลักฐานที่ดีที่สุดที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันที่เกิดขึ้นร่วมกันกับประสบการณ์ด้านการรักษาและการให้ความสำคัญกับผู้ป่วยเพื่อการแนะนำการดูแลสุขภาพ

Houser และ Oman (2010: 1-5) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ หมายถึง การบูรณาการหลักฐานทางวิทยาศาสตร์กับประสบการณ์ด้านการรักษา รวมเอาค่านิยมของผู้ป่วยและความพึงพอใจเข้าไว้ในการปฏิบัติด้านการดูแลผู้ป่วย

พจนานุกรม (2553: 10) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ หมายถึง การตัดสินใจทางการคลินิกเกี่ยวกับการใช้หัตถการ/การรักษาที่จะให้กับผู้ป่วย/ผู้รับบริการ บนพื้นฐานของหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุด ในขณะที่นั้น ซึ่งตามปกติจะมาจากงานวิจัยที่มีการออกแบบการวิจัยอย่างดีและมีความน่าเชื่อถือ รวมทั้งแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เชื่อถือได้ ร่วมกับความคิดเห็นทางคลินิกของผู้ใช้ และค่านิยม/ความเชื่อของผู้รับบริการ

1.3 ความสำคัญของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์มีความสำคัญต่อการดูแลรักษาสุขภาพอย่างมืออาชีพโดยเชื่อว่าจะเป็นเครื่องมือหรือกลไกในการนำไปสู่ “การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)” และยังส่งเสริมให้บุคลากรทางการแพทย์ใช้ผลงานวิจัยในการปฏิบัติมากขึ้น แตกต่างจากที่ทำมาในอดีต ที่ใช้สัญชาตญาณ หรือสามัญสำนึกในการวินิจฉัยและไม่มีทดสอบทางทฤษฎี

การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ถือเป็นกิจกรรมเพื่อการประกันคุณภาพการดำเนินงาน โดยใช้ความรู้ในการขับเคลื่อนงานต่างๆ ให้สำเร็จ และมีผลงานวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ส่งผลให้ผู้ป่วยดีขึ้นเมื่อการดูแลสุขภาพอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานการวิจัยที่ออกแบบอย่างดีเมื่อเปรียบเทียบกับธรรมเนียมปฏิบัติแบบดั้งเดิมหรือความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางคลินิกเพียงอย่างเดียว

2. รูปแบบและขั้นตอนการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ พัฒนามาจากการใช้ผลงานวิจัยทางการแพทย์ ซึ่งดำเนินการอยู่บน 3 หลักการดังนี้

- 1) ผู้ดำเนินการจะต้องคิดตีความหรือใช้ข้อค้นพบจากงานวิจัยอย่างไร
- 2) ผู้ดำเนินการต้องถูกช่วยเพื่อใช้งานวิจัยสู่การปฏิบัติตั้งแต่ต้นจนจบ
- 3) ข้อค้นพบจากการวิจัยต้องถูกเผยแพร่ไปยังผู้ดำเนินการในวิธีการที่มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ภายในบริบทของการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ทำให้บทบาทของนักวิจัยและแพทย์เปลี่ยนไป คือเป็นผู้บริโภคงานวิจัย และเพื่อให้การการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์เกิดประสิทธิผล มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ (Closs, & Cheater, 1999; Colyer, & Kamath, 1999; French, 1999; Trinder & Reynold, 2000 Lawson, 2005; Winch, Handerson, & Creedy, 2005)

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหาทางคลินิก (ASK): ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยถูกกำหนดโดยนักปฏิบัติทางคลินิกในรูปของคำถามที่เฉพาะเจาะจง ชัดเจนที่สามารถหาคำตอบได้ โดยแหล่งของปัญหาอาจจะมาจากข้อมูลการรายงานอุบัติเหตุน การรายงานขอ ึ่งผู้ป่วย ประสบการณ์การดูแลผู้ป่วย

ซึ่งขั้นตอนนี้คล้ายการวินิจฉัยปัญหา การคาดคะเนปัญหา และผลลัพธ์ของปัญหา การรักษาที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด และความเป็นไปได้ของผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น และวิธีที่ดีที่สุดของการบริการที่ตรงกับความต้องการของผู้ป่วย

แต่คงต้องยอมรับว่า เราไม่สามารถจะรอบรู้ได้ทุกเรื่อง แต่การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์จะช่วยบอกวิธีการให้คำตอบสำหรับคำถามซึ่งบุคลากรอาจไม่มีความรู้มาก่อนได้ โดยเริ่มจากการตั้งคำถามที่เหมาะสมด้วยหลักการที่เรียกโดยย่อว่า P-I-C-O (Population-Intervention-Comparator-Outcome) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

P มาจาก *Population* หรือ *Participant* ใครคือผู้รับบริการที่เกี่ยวข้อง

I มาจาก *Intervention* หรือ *Indicator* อะไรคือสิ่งที่ทดลองที่สนใจศึกษา เช่น วิธีการรักษาด้วยยา การทำหัตถการ การผ่าตัด การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ หรือวิธีการรักษาแบบอื่นๆ วิธีตรวจวินิจฉัยโรค การหาปัจจัยเสี่ยง เป็นต้น

C มาจาก *Comparator* หรือ *Control* อะไรคือกลุ่มควบคุมหรือสิ่งที่ใช้เปรียบเทียบกับสิ่งที่สนใจศึกษา

O มาจาก *Outcome* อะไรคือผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยซึ่งเกิดจากการใช้สิ่งที่สนใจศึกษา

ดังนั้น การกำหนดประเด็นปัญหาจะต้องให้มีความชัดเจนทั้งกลุ่มประชากร วิธีการรักษา กลุ่มเปรียบเทียบ และผลลัพธ์ที่ต้องการ เพื่อจะนำไปสู่การสืบค้นหลักฐาน/งานวิจัยที่ต้องการได้ครอบคลุม

ขั้นตอนที่ 2 การสืบค้นหลักฐาน (SEARCH): รวบรวมหลักฐานด้วยการสืบค้นหลักฐาน/งานวิจัยเพื่อตอบคำถามที่กำหนดขึ้นจะต้องทำอย่างเป็นระบบ เพื่อให้แน่ใจว่าได้สืบค้นหลักฐาน/งานวิจัยจากแหล่งข้อมูลทุกแหล่งอย่างครบถ้วนทั้งห้องสมุด ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ วารสารฉบับตีพิมพ์ หนังสือ ประมวลผลการประชุมวิชาการ รวมถึงการติดต่อผู้วิจัยโดยตรง

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินหลักฐาน (EVIDENCE EVALUATION): เมื่อสืบค้นได้หลักฐาน/งานวิจัยตามเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยจากแหล่งข้อมูลที่ต้องการแล้ว จะต้องมีการประเมินและวิเคราะห์หลักฐาน/งานวิจัยที่ได้อย่างมีวิจารณญาณในด้านความตรง ความเที่ยง และความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้ทางคลินิก เพื่อจะได้คัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพและมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาทางคลินิกที่ต้องการแก้ไขจริงๆ

ขั้นตอนที่ 4 ประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศ (APPLY INFORMATION): นำข้อมูลซึ่งได้จากหลักฐานที่ดีที่สุดที่ค้นได้ในขั้นตอนที่ 3 มาสังเคราะห์เพื่อนำลงสู่การประยุกต์ในการปฏิบัติ โดยพิจารณาร่วมกับความเชี่ยวชาญ ความรู้ ประสบการณ์ของผู้ดำเนินการ และการคำนึงถึงความเหมาะสมและค่านิยม/ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบผล (AUDIT): ประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามกระบวนการการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1-5 เพื่อนำไปใช้สำหรับการพัฒนาในครั้งต่อไป โดย Sackett และคณะ ได้แนะนำประเด็นของการทำการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ควรได้รับการตรวจสอบประเมินผล ดังต่อไปนี้

- ❖ ได้มีความพยายามในการตั้งคำถามหรือไม่ และเมื่อทำการสืบค้นข้อมูลแล้ว ได้สรุปเนื้อหาสำคัญที่พบไว้หรือไม่
 - ❖ ความสำเร็จในการค้นหาหลักฐานเพื่อใช้ในการตอบคำถามที่ตั้งไว้ มีมากน้อยเพียงใด
 - ❖ วิธีการค้นหาหลักฐาน สามารถทำได้ใกล้เคียงกับผู้เชี่ยวชาญหรือยัง
- ขั้นตอนหรือกระบวนการเหล่านี้ เปรียบเทียบได้กับโมเดลการแก้ปัญหา

(problem-solving model) ที่เริ่มจากการกำหนดประเด็นปัญหา หรือความต้องการค้นหา/สืบค้นแนวทางแก้ไขหรือนวัตกรรม ปรับให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และประเมินประสิทธิผลของกระบวนการทั้งหมด ผู้ใช้เป็นตัวจักรในการขับเคลื่อนกระบวนการนี้ ซึ่งหมายความว่า การประเมินหรือการกำหนดประเด็นปัญหามาจากการปฏิบัติในคลินิก และมาจากความเห็นของทุกคนที่เกี่ยวข้อง

3. รูปแบบและขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับโดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในกระบวนการการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

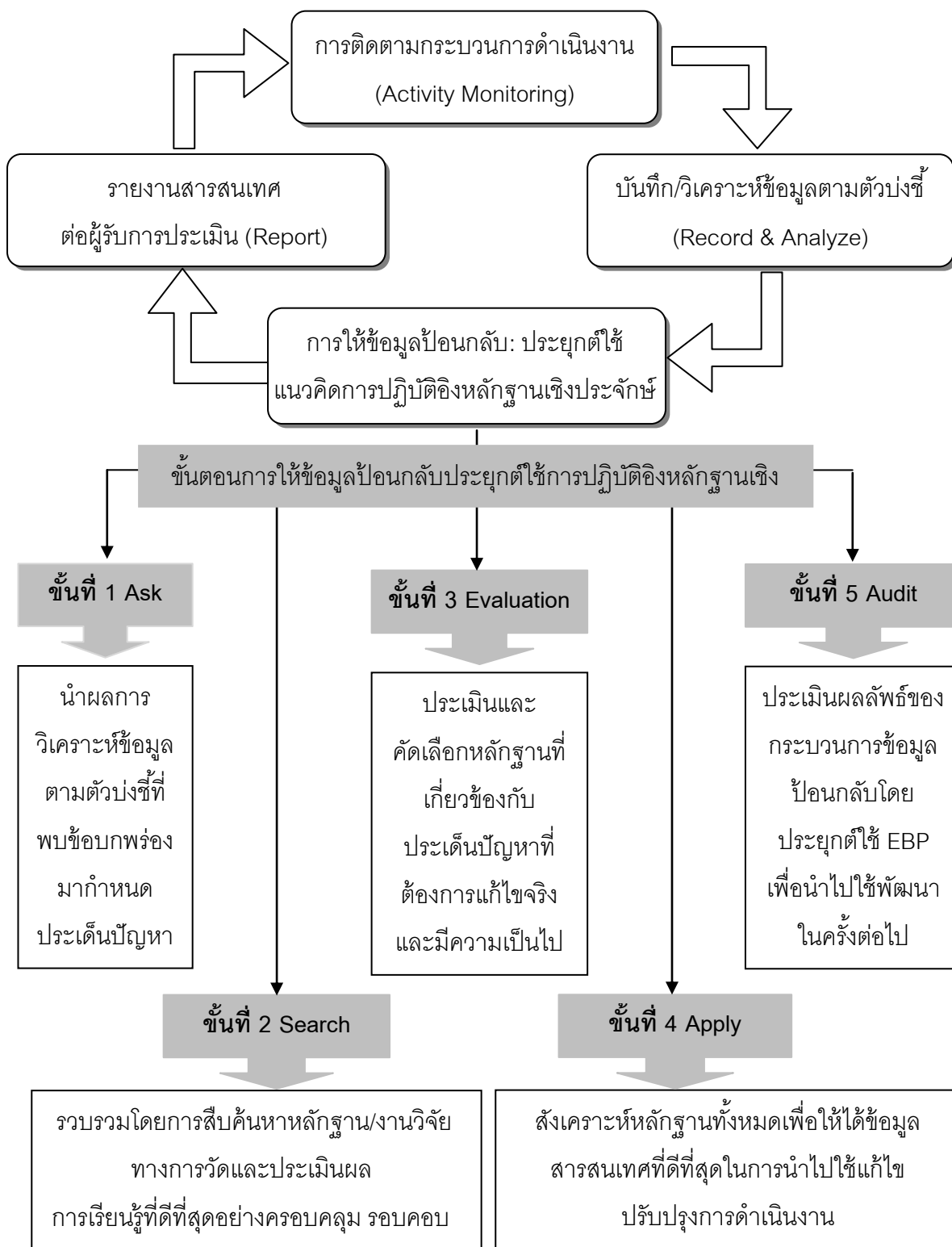
การกำกับติดตามการดำเนินงาน หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (input) กิจกรรมการดำเนินงาน การดำเนินงาน (process) เกี่ยวกับการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นข้อมูลป้อนกลับอย่างเป็นระบบ สำหรับนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการติดตามนำไปทบทวนและแก้ไขปัญหาขณะดำเนินงานได้อย่างทันถ่วงที

จากความหมายของการ กำกับติดตามการดำเนินงานข้างต้น สรุปได้ว่าขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่นับได้ว่าความสำเร็จของการกำกับติดตามและประเมินผลขึ้นอยู่กับสาระและคุณภาพของข้อมูล ป้อนกลับ เป็นสำคัญ นั่นคือ ถ้าข้อมูล ป้อนกลับ มีความถูกต้อง เพียงตรง ก็จะเป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขข้อบกพร่อง หรือปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบปัญหา จึงถือได้ว่าขั้นตอนการกำกับติดตามนี้ เป็นการรายงานประเมินความก้าวหน้า (formative evaluation report) ระหว่างการดำเนินงาน ที่มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อช่วยปรับปรุงกลไกการดำเนินงาน และพัฒนาการปฏิบัติงาน

ดังนั้น เพื่อให้ขั้นตอนการให้ข้อมูล ป้อนกลับ เกิดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงสนใจนำแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-base practice) ซึ่งเป็นแนวคิดอันเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ว่าผู้รับบริการมีสุขภาพที่ดีขึ้นบนพื้นฐานของหลักฐานที่ดีที่สุดที่บูรณาการกับความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ใช้และความพึงพอใจของผู้รับบริการ

4. กรอบแนวคิดในการนำแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์มาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในการกำกับติดตามและประเมินผล

เนื่องจาก การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์สู่การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้เกิดคุณภาพที่น่าเชื่อถือบนพื้นฐานของหลักฐานที่ดี ดังนั้นจึงนำขั้นตอนการดำเนินงานของการปฏิบัติงานอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ทั้ง 5 ขั้นตอน มาประยุกต์ใช้ในการให้ข้อมูล ป้อนกลับเฉพาะในกระบวนการดำเนินงานของครู ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เท่านั้น โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ดังภาพด้านล่างต่อไปนี้

ภาพที่ 4 โครงสร้างของกรอบแนวคิดการประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์
 ในขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ

4.1 ขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในกระบวนการกำกับติดตามดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ จากบทความการวิจัย เอกสารตำราทั้งในและต่างประเทศ พบว่า แนวคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์นี้เหมาะสมอย่างยิ่งต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนการให้ข้อมูล ป้อนกลับของกระบวนการกำกับติดตาม และประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.1 การกำกับติดตามกระบวนการดำเนินงาน (activity monitoring) คือ กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมเพื่อการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงาน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตั้งแต่ วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วางแผนสร้าง เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมหรือหน่วยการเรียนรู้ ตามตัวบ่งชี้ที่ 1-7

4.1.2 บันทึกและวิเคราะห์ข้อมูล (record & analysis) คือ กระบวนการบันทึก ข้อมูลที่ได้จากการติดตามการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งต้องเป็นข้อมูลที่เป็น ปัจจุบัน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความหมายและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที

4.1.3 การให้ข้อมูลป้อนกลับโดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ (feedback: an application of evidence-based practice) : การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการกำกับติดตามกระบวนการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ผู้ประเมินพบว่า ผู้รับการประเมินได้รับผลการประเมิน ในระดับปรับปรุงหรือเห็นควรว่าควรได้ข้อมูลเชิงปฏิบัติเป็นการเฉพาะ ผู้ประเมินจะเพิ่มแนวทาง พัฒนาการดำเนินงานอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ให้ด้วย ซึ่งขั้นตอนการให้ข้อมูลป้อนกลับดังกล่าวมี ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหา (ASK): การพิจารณาผลการประเมินในตัวบ่งชี้ที่ได้รับผลการประเมินระดับ น้อยที่สุด ว่าเกิดจากสาเหตุใด โดยกำหนดเป็นประเด็นปัญหา ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในรูปของคำถามที่เฉพาะ เจาะจง ชัดเจนที่สามารถหาคำตอบได้ โดยแหล่งของปัญหาอาจจะมาจากการสรุปผลการจัด กิจกรรมการเรียนรู้/หน่วยการเรียนรู้ การสอบถามผู้เรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ และ ประสพการณ์การนิเทศติดตามและประเมินผล ซึ่งขั้นตอนนี้คล้ายการวินิจฉัยปัญหา การคาดคะเน

ปัญหา และผลลัพธ์ของปัญหา และวิธีที่ดีที่สุดของการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของผู้รับประเมิน

โดยการกำหนดประเด็นปัญหาจะต้องให้มีความชัดเจนทั้งกลุ่มประชากร วิธีการดำเนินงานกับกลุ่มเปรียบเทียบ และผลลัพธ์ที่ต้องการ เพื่อจะนำไปสู่การสืบค้นหลักฐาน/งานวิจัยที่ต้องการได้ครอบคลุม

ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์ (SEARCH):

รวบรวมหลักฐานด้วยการสืบค้นหลักฐาน/งานวิจัยเพื่อตอบคำถามที่กำหนดขึ้นซึ่งจะต้องทำอย่างเป็นระบบ เพื่อให้แน่ใจว่าได้ทำการสืบค้นหลักฐาน/งานวิจัยจากแหล่งข้อมูลทุกแหล่งอย่างครบถ้วนทั้งห้องสมุด ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ วารสารฉบับตีพิมพ์ หนังสือ ประมวลการประชุม วิชาการ รวมถึงการติดต่อผู้วิจัยโดยตรง โดยแหล่งข้อมูลเพื่อการสืบค้นหลักฐาน/งานวิจัยทางการศึกษา มีดังต่อไปนี้

แหล่งที่ 1 : โครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLis) หรือ TDC (Thai Digital Collection) เป็นการดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง (Thai Library Network - Metropolitan : Thailinet) เครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (Provincial University Library Network : Pulinet) และสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เข้าด้วยกันบนเครือข่าย UniNet เพื่อประโยชน์ในการขยายเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดหน่วยงานอื่นๆ และห้องสมุดประเภทอื่นๆ ในอนาคต ที่เปิดให้บริการดาวน์โหลดงานวิจัยและบทความงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ แบบ full text

ซึ่งสามารถค้นหาได้จาก Website: <http://dcms.thailis.or.th/dcms/index.php>

แหล่งที่ 2 : ระบบคลังข้อมูลงานวิจัยไทย TNRR (Thai National Research Repository) เป็นระบบที่รวบรวมงานวิจัย โครงการวิจัย และผลงานจากโครงการวิจัยจากทุกหน่วยงานในประเทศไทยในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ

ซึ่งสามารถค้นหาได้จาก Website: <http://www.tnrr.in.th/>

แหล่งที่ 3 : ระบบสืบค้นข้อมูลงานวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย เป็น ห้องสมุดออนไลน์สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เปิดให้บริการดาวน์โหลดงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ แบบ full text

ซึ่งสามารถค้นหาได้จาก Website: <http://elibrary.trf.or.th>

แหล่งที่ 4: ฐานข้อมูลการวิจัยทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นศูนย์กลางของการเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษาของนักวิจัย นักวิชาการด้านการศึกษา เพื่อให้ประชาชน ผู้สนใจ ได้มีโอกาสสืบค้นงานวิจัยอันมีค่าไปใช้ประโยชน์ต่อไป
ซึ่งสามารถค้นหาได้จาก Website: <http://www.thaiedresearch.org/thai/>

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ (EVIDENCE EVALUATION):

เมื่อสืบค้นได้หลักฐาน/งานวิจัยตามเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยจากแหล่งข้อมูลที่ต้องการแล้ว จะต้องมีการประเมินและวิเคราะห์หลักฐาน/งานวิจัยที่ได้อย่างมีวิจารณญาณในด้านความตรง ความเที่ยง และความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้ทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อจะได้คัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพและมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขจริงๆ

ขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศ (APPLY INFORMATION):

นำข้อมูลซึ่งได้จากหลักฐานในขั้นตอนที่ 3 มาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ดีที่สุดและเป็นประโยชน์ ในการอภิปรายผลการติดตามและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แก่ผู้รับการประเมิน โดยพิจารณาพร้อมกับความเชี่ยวชาญ ความรู้ ประสบการณ์ของผู้ประเมิน และการคำนึงถึงความเหมาะสมในการนำไปใช้ในบริบทของครูแต่ละคน

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบผลการปฏิบัติ (AUDIT): ประเมินผลลัพธ์ของการให้ข้อมูลป้อนกลับตามแนวคิดปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1-4 เพื่อนำไปใช้สำหรับการพัฒนาการให้ข้อมูลป้อนกลับในครั้งต่อไป โดยอาจตั้งคำถามตามประเด็นต่อไปนี้

- ก) ผู้รับการประเมินได้มีการปฏิบัติตามคำแนะนำหรือไม่
- ข) ผู้รับการประเมินรับรู้หรือไม่
- ค) ผู้รับการประเมินมีเจตคติต่อแนวทางการปฏิบัตินี้อย่างไร
- ง) มีอะไรเป็นอุปสรรคการนำแนวปฏิบัติไปใช้

ผู้ประเมินควรจรรวบรวมข้อมูลสะท้อนกลับในทุกด้าน และปรับปรุงแนวทางการให้ข้อมูลป้อนกลับเหล่านั้น

5. รายงานสารสนเทศ (Report)

ผู้ประเมินจัดทำรายงานสารสนเทศที่ได้จากการติดตาม หรืออาจเรียกว่า การรายงานผลประเมินความก้าวหน้า (formative evaluation report) เป็นการรายงานการประเมินระหว่างกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งควรเน้นการรายงานสารสนเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกลไกการดำเนินงานให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นให้แก่ผู้รับการประเมินอย่างทันถ่วงที ซึ่งอาจเป็นรายงานอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการเพื่อให้ทันกับเวลา เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานด้านกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป

ดังนั้น การคัดสรรหลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีความน่าเชื่อถือ จึงสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการสังเคราะห์สารสนเทศเพื่อให้ได้ข้อมูลป้อนกลับที่มีคุณภาพ ทำให้เกิดการจัดระดับคุณภาพของหลักฐานเชิงประจักษ์ขึ้น เพื่อให้ผู้นำแนวความคิดการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้เกิดความสะดวก และง่ายต่อการพิจารณาเลือกใช้หลักฐาน ซึ่งจะกล่าวในหัวข้อต่อไป

6. ระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐาน

Wood and Haber (2010: 388) อธิบายว่าหลักฐานที่ดีที่สุด ประกอบด้วย หลักฐานจากการทบทวนผลงานวิจัยอย่างเป็นระบบ (systematic reviews) การวิจัยเชิงทดลองแบบสุ่มและมีกลุ่มควบคุม (randomized controlled trials) และหลักฐานจากวิธีการทางวิทยาศาสตร์อื่นๆ เช่น การวิจัยเชิงบรรยาย และการใช้ข้อมูลสารสนเทศจากรายงานผู้ป่วย (case report) หลักการเชิงวิทยาศาสตร์ และความคิด ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับ Malone และคณะ (2003) ที่เขียนบทความชื่อ “อะไรที่นับว่าเป็นหลักฐานในการปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์” ได้แบ่งหลักฐานออกเป็น 2 แหล่งสำคัญ คือ งานวิจัยและประสบการณ์ ซึ่งหมายถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติ ความรู้ของผู้ปฏิบัติ ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนเป็นความเห็นที่ยอมรับร่วมกัน หรือตีพิมพ์เป็นบทความวิชาการ แต่เนื่องจากไม่มีสูตรสำเร็จว่าแต่ละอย่างควรจะเป็นสัดส่วนเท่าไร ในการพิจารณาตัดสินเลือกแนวทางการปฏิบัติให้กับผู้รับบริการ ข้อพิจารณาอย่างหนึ่งที่จะเป็นข้อมูลช่วยในการตัดสินใจของนักปฏิบัติเพื่อพิจารณาร่วมกับองค์ประกอบอื่นๆ คือ ระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งมีทั้ง 7 ระดับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักฐานระดับที่ 1 เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ หรือการวิเคราะห์เมตา จากงานวิจัยเชิงทดลองที่มีการสุ่มและมีกลุ่มควบคุม และแนวปฏิบัติที่มาจากหลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นหลักฐานที่มีระดับความน่าเชื่อถือมากที่สุดในการเป็นแนวทางในการตัดสินใจทางคลินิก

หลักฐานระดับที่ 2 หลักฐานที่มาจากงานวิจัยเชิงทดลองที่มีการสุ่มและมีกลุ่มควบคุมอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยผู้วิจัยจะทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นแบบงานวิจัยที่มีความตรงกันในมากที่สุด

หลักฐานระดับที่ 3 เป็นหลักฐานที่มาจากงานวิจัยเชิงทดลองที่มีการวางแผนอย่างดี แต่ไม่มีการสุ่ม งานวิจัยชนิดนี้มีความน่าเชื่อถือน้อยลง เนื่องจากไม่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุม ทำให้มั่นใจไม่ได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคล้ายคลึงกันในตัวแปรทางประชากรหรือตัวแปรบางอย่างที่อาจมีผลต่อการปฏิบัติ

หลักฐานระดับที่ 4 เป็นหลักฐานที่มาจากงานวิจัย Case Control หรือ Cohort Study โดย

- Case Control หมายถึง งานวิจัยที่เป็นการศึกษาย้อนหลังในตัวแปรที่จะทำนายเหตุการณ์บางอย่างได้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะเฉพาะบางอย่างของบุคคล
- Cohort Study หมายถึง งานวิจัยที่เป็นการศึกษาติดตามไปข้างหน้าเพื่อศึกษาตัวแปร หรือผลของตัวแปรตัวใดตัวหนึ่ง

หลักฐานระดับที่ 5 เป็นหลักฐานที่มาจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ งานวิจัยเชิงบรรยาย และเชิงคุณภาพ อันเป็นกระบวนการหนึ่งในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้ารวบรวมมาจากวรรณกรรม เอกสาร ตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และสรุปออกมา

หลักฐานระดับที่ 6 เป็นหลักฐานที่ได้จากงานวิจัย เดี่ยวเป็นงานวิจัยเชิงบรรยายหรืองานวิจัยเชิงคุณภาพ แต่ไม่มีการทบทวนวรรณกรรมหรือสังเคราะห์เกิดขึ้น

หลักฐานระดับที่ 7 เป็นหลักฐานที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มวิชาเฉพาะ/หรือรายงานจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะเรื่อง ซึ่งหากใช้หลักฐานในระดับที่ต่ำที่สุดนี้ก็เนื่องจากไม่มีงานวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพในหัวข้อนั้นๆ นักปฏิบัติต้องมุ่งไปหารายงานจากหน่วยงานที่เชี่ยวชาญเฉพาะในเรื่องนั้น หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ

บรรณานุกรม

- ฟองคำ ติลกสกุลชัย. 2553. การปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์. กรุงเทพฯ :
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟรี-วัน.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2550. ทฤษฎีการประเมิน . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย
- Closs, S.J. and Cheater, F.M. 1999 Evidence for Nursing Practice: A Clarification of The
 Issues. Journal of Advanced Nursing 30(1), 10-17.
- Cochrane, A.L.,1972. Effectiveness and Efficiency: Random Reflections on Health
 Services (2nd ed.), London: Nuffield Provincial Hospitals Trust
- Colyer, H., & Kamath, P. 1999. Evidence-based Practice. a Philosophical and Political
 Analysis: Some Matters for Consideration by Professional Practitioners. Journal
 of Advanced Nursing, 29(1), 188-193.
- French, P. 1999. The Development of Evidence-based Nursing. Journal of Advanced
 Nursing, 29(1), 72-78.
- Lawson, P. 2005. How Torbing Evidence-based Practice to the Beside. Nursing 2005,
 35(3), 18-19.
- Houser J. and Oman K. S. 2010. Evidence-based Practice: an Implementation Guide for
 Healthcare Organization. United State of American.Jones&Bartlett Learning. LLC.
- Malone, J.R. et. al. 2003. What Counts as Evidence in Evidence-based Practice?.
 Journal of Advance Nursing, 47(1), 81-90 [Online] available from: [http://www.
 researchgate.net](http://www.researchgate.net)
- Sackett, D,L. et.al. 1996. Evidence Based Medicine: What it is and What it isn't. British
 Medical Journal, 312 71-72 [Online] available from: [http://www.ncope.org/
 summit/pdf/Footnote1.pdf](http://www.ncope.org/summit/pdf/Footnote1.pdf)
- Sackett, D,L. 2002. Evidence based Medicine: hHow to Practice & Teach EBM. 2nd ed,
 Churchill Livingstone, Edinburgh
- Titler, M.G., et. al.2001. The Iowa Model of Evidence-based Practice to Promote Quality
 Care. Critical Care Nursing Clinics of North America, 13, 497-509.

Winch, S., Handerson, A., and Creedy, D. 2005. **Read, think do!: A Method for Fitting Research Evidence into Practice.** Journal of Advanced Nursing.50(1),20-26.

Wood Geri LoBiondo and Haber Judith.(2009). **Nursing Resrach:methods and critical appraisal for evidence-based practice.** 7th ed, China. Mosby

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือการกำกับติดตามระยะที่ 1

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้สำหรับการกำกับและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน
ของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
(ด้านปัจจัยนำเข้า)

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ฉบับนี้ ประกอบด้วยข้อ
คำถามจำนวน 35 ข้อ รวมคะแนนทั้งสิ้น 35 คะแนน (ตอบถูกให้ 1 คะแนน และ
ตอบผิดให้ 0 คะแนน)
 2. ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างท้ายข้อความที่เห็นว่าใช่หรือไม่ใช่ตาม
ความเข้าใจ

ชื่อ-นามสกุล.....

ข้อ ที่	ข้อความ	ตัวเลือก		ผล การตรวจ
		ใช่	ไม่ใช่	
1.	จุดมุ่งหมายหลักของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 คือ พัฒนาการของผู้เรียนและการตัดสินผลการเรียน
2.	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรวัดความสามารถ 3 ด้าน คือ สถิติปัญญา เจตคติ และทักษะปฏิบัติ
3.	ครูประจำวิชาดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียน ภาคเรียนละ 2 ครั้ง คือ กลางภาคและปลายภาค
4.	ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ไม่เน้นการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน
5.	ครูและผู้เรียนสามารถร่วมกันสร้างเครื่องมือในการวัดและ ประเมินผล
6.	ควรเลือกใช้เครื่องมือที่แตกต่างในการวัดและประเมินผล ผู้เรียนแต่ละคน
7.	การวัดและประเมินผลจำเป็นต้องสอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด ที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษา
8.	การกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ และ ระดับชาติ
9.	การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนเป็นการประเมินในระดับสถานศึกษา
10.	การขอตรวจสอบข้อมูลการประเมินในโรงเรียน <u>ไม่ถือเป็น</u> การกำกับดูแลคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อ ที่	ข้อความ	ตัวเลือก		ผล การตรวจ
		ใช่	ไม่ใช่	
11.	ผู้เรียนทุกคนต้องเข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ 2 ครั้ง คือ ในชั้นเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 6
12.	คุณภาพของผู้เรียนต้องวัดจากองค์ประกอบ 3 ประการ คือ การเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
13.	การทำตารางวิเคราะห์หลักสูตรช่วยให้เกิดแนวทางในการเลือกวิธีสอนและสร้างข้อสอบ
14.	มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ถือเป็นเป้าหมายและทิศทางในการจัดการเรียนการสอน
15.	การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ไม่มีผลต่อการเลื่อนชั้น และจบการศึกษาของผู้เรียน
16.	ครูประจำชั้นสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเมื่ออยู่ในโรงเรียนถือเป็นการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
17.	การประเมินกิจกรรมแนวนั้น ประเมินจากเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน
18.	ชมรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียนถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
19.	เขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่จัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาของแต่ละโรงเรียน
20.	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องเป็นไปตามหลักวิชา และหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551
21.	การให้ระดับผลการเรียนเป็นสิ่งที่ครูประจำชากำหนดเอง ไม่จำเป็นต้องระบุในระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผล การเรียนของสถานศึกษา
22.	การจัดระบบงานวัดผลและงานทะเบียนในทุกโรงเรียน

	ไม่สามารถมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบเพียงคนเดียวได้			
--	--	--	--	--

ข้อ ที่	ข้อความ	ตัวเลือก		ผล การตรวจ
		ใช่	ไม่ใช่	
23.	งานวัดผลมีหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้กับทั้งผู้สอนและผู้เรียน
24.	การตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
25.	ในระดับมัธยมศึกษาแต่ละรายวิชาจะแสดงเป็น 8 ระดับ
26.	การสรุปผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เพื่อเลื่อนชั้นและจบการศึกษา กำหนดเกณฑ์เป็น ผ่าน/ไม่ผ่าน
27.	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งออกเป็น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
28.	เมื่อแก้ไข “ร” แล้วสามารถให้ระดับผลการเรียนได้ตามปกติ (ตั้งแต่ 0-4)
29.	ผู้เรียนที่มีผลการเรียน 0, ร, มส เกินครึ่งหนึ่งของรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษานั้น อาจมีการพิจารณาให้มีการเรียนซ้ำชั้นได้
30.	เด็กที่ได้รับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว สามารถนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ มาเทียบโอนกับสถานศึกษาได้
31.	การเปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนดูได้จากคะแนนดิบ
32.	การทำข้อมูลการประเมินผลในแต่ละปีช่วยให้เกิดการพัฒนารายงานการสอนในปีต่อไป
33.	ในการรายงานผลการเรียนข้อมูลระดับชาติ ได้แก่ ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
34.	ข้อมูลที่ใช้ในการรายงานผลการเรียนสามารถใช้ได้ทั้งตัวเลข สถิติ คำ ตัวอักษร รวมทั้งข้อความบรรยายพฤติกรรมต่างๆ

35.	การให้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ของสถานศึกษา ไม่ถือเป็นการรายงานคุณภาพการศึกษา
-----	--	-------	-------	-------

<p>แบบสอบถาม</p> <p>การกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณ</p> <p>ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>(ด้านปัจจัยนำเข้า)</p>
--

ชื่อ-นามสกุล

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

โรงเรียน.....สพป.....

คำชี้แจง

1. แบบการกำกับติดตามการดำเนินงานของคุณด้านการวัดและประเมินผล ด้านปัจจัยนำเข้า ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
ตอนที่ 2 การดำเนินงานของคุณด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านปัจจัยนำเข้า
2. วิธีการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านปัจจัยนำเข้า ให้ผู้รับการกำกับติดตาม ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงในการดำเนินงานตามหัวข้อย่อยๆ ในแต่ละองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า และเติมข้อความตามข้อเท็จจริงลงในช่องว่างที่กำหนดไว้
3. กรุณาส่งคืนผู้อำนวยการสถานศึกษาภายในวันที่.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย [1] หญิง [2]
2. ระดับวิทยฐานะในปัจจุบัน

☐ ครู คศ.1 (ปฏิบัติการ) [1]	☐ ครู คศ.2 (ชำนาญการ) [2]
☐ ครู คศ.3 (ชำนาญการพิเศษ) [3]	☐ ครู คศ.4 (เชี่ยวชาญ) [4]
☐ ครู คศ. 5 (เชี่ยวชาญพิเศษ) [5]	
3. ประสบการณ์สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับการประเมินนี้

☐ น้อยกว่า 5 ปี [1]	☐ 5-10 ปี [2]	☐ มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป [3]
--	--------------------------------------	---
4. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรี สาขา.....
☐ ปริญญาโท สาขา.....
☐ ปริญญาเอก สาขา.....
☐ อื่นๆ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้:ด้านปัจจัยนำเข้า

ให้ผู้รับการกำกับติดตามและประเมินพิจารณาสภาพการดำเนินงานของตนเองในแต่ละข้อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการที่มีคุณลักษณะตรงกับการดำเนินงานของท่านและเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ท่านเคยเข้ารับการอบรม เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หรือไม่ [CODE 1.1]

☐ ไม่เคยเข้ารับการอบรม				
☐ เคยเข้ารับการอบรม (หากเลือกตอบ “เคยเข้ารับการอบรม” โปรดระบุรายละเอียดดังต่อไปนี้) <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td>- ชื่อหลักสูตร.....</td> </tr> <tr> <td>- ชื่อหน่วยงานที่จัดอบรม.....</td> </tr> <tr> <td>- ระยะเวลาการจัดอบรม.....วัน ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....</td> </tr> <tr> <td>- หลักฐานการเข้ารับการอบรม (ระบุได้มากกว่า 1 อย่าง)</td> </tr> </table>	- ชื่อหลักสูตร.....	- ชื่อหน่วยงานที่จัดอบรม.....	- ระยะเวลาการจัดอบรม.....วัน ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....	- หลักฐานการเข้ารับการอบรม (ระบุได้มากกว่า 1 อย่าง)
- ชื่อหลักสูตร.....				
- ชื่อหน่วยงานที่จัดอบรม.....				
- ระยะเวลาการจัดอบรม.....วัน ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....				
- หลักฐานการเข้ารับการอบรม (ระบุได้มากกว่า 1 อย่าง)				

- ประกาศนียบัตร หนังสือตอบรับเข้ารับการอบรม
 ภาพถ่าย อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านติดตามข่าวสารด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาหรือไม่ [CODE 1.2]

- ไม่ติดตามข่าวสาร
 ติดตามข่าวสาร (หากเลือกตอบ “ติดตามข่าวสาร” โปรดระบุรายละเอียดของแหล่งข่าวดังต่อไปนี้)
 หนังสือพิมพ์ (ระบุชื่อหนังสือพิมพ์อย่างน้อย 1 แห่ง).....
 เว็บไซต์ (ระบุชื่อเว็บไซต์อย่างน้อย 1 แห่ง).....
 จดหมายข่าว (ระบุชื่อรายการโทรทัศน์อย่างน้อย 1 รายการ).....
 โทรทัศน์ (ระบุชื่อรายการโทรทัศน์อย่างน้อย 1 รายการ).....
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2555 หรือไม่ [CODE 1.3]

- ไม่มีความรู้ความเข้าใจ
 มีความรู้ความเข้าใจ (หากท่านเลือกตอบ “มีความรู้ความเข้าใจ” โปรดระบุรายละเอียดดังต่อไปนี้)
 - วันสอบของระดับชั้น ป. 6.....
 - ช่วงเวลาส่งจัดส่งข้อมูลโรงเรียน นักเรียน ผ่านระบบ O-NET.....
 - จำนวนผู้สอบในแต่ละห้อง.....
 - อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำแบบทดสอบ.....

4. ท่านมีเอกสารหลักฐานทางการศึกษาของนักเรียนทุกคนในรายการใดบ้างต่อไปนี้

(ระบุได้มากกว่า 1 รายการ) [CODE 1.4]

1. ระเบียบแสดงผลการเรียน
 2. แบบบันทึกข้อมูลการประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน สำหรับสื่อสารกับผู้ปกครองตามที่สถานศึกษากำหนด อาทิ แบบรายงานประจำตัวนักเรียน เป็นต้น

3. แบบบันทึกข้อมูลการวัดและประเมินผลการเรียนตามแผนการจัดการเรียนการสอน และประเมินผลการเรียนประจำรายวิชาตามที่สถานศึกษากำหนด อาทิแบบบันทึกผลการเรียนประจำรายวิชา เป็นต้น
4. แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน (ระบุได้มากกว่า 1 รายการ)
- ด้านพัฒนาการทางการเรียนรู้
 - ความสนใจหรือความสามารถพิเศษ

5. ท่านใช้หนังสือ ตำราความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประกอบการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งประเภท สิ่งพิมพ์ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-document) หรือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) ในรายการใดบ้างต่อไปนี้ (ระบุได้มากกว่า 1 รายการ)

[CODE 1.5]

1. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ระเบียบ/คำสั่งว่าด้วยเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. แนวทางการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาของสถานศึกษา
4. หนังสือ/ตำรา ด้านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน (โปรดระบุรายละเอียดของหนังสือเพียง 1 รายการ ดังต่อไปนี้)
- ชื่อหนังสือตำรา.....
- ชื่อผู้แต่ง.....ปีที่พิมพ์.....
5. หนังสือ/ตำรา ด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (โปรดระบุรายละเอียดของหนังสือเพียง 1 รายการ ดังต่อไปนี้)
- ชื่อหนังสือตำรา.....
- ชื่อผู้แต่ง.....ปีที่พิมพ์.....
6. หนังสือตำรา ด้านหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (โปรดระบุรายละเอียดของหนังสือเพียง 1 รายการ ดังต่อไปนี้)
- ชื่อหนังสือตำรา.....
- ชื่อผู้แต่ง.....ปีที่พิมพ์.....

6. ท่านดำเนินการจัดการข้อมูลสารสนเทศ (ของนักเรียน) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรายการใดบ้างต่อไปนี้ (ระบุได้มากกว่า 1 รายการ) [CODE 1.6]

- 1. จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานที่ที่ใช้กฎเกณฑ์หรือสถานที่ปลอดภัยต่อผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง
 - 2. จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สืบค้นได้ง่าย
 - 3. ข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน
 - 4. ใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
-

ขอบคุณอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

นางณัฐา เพชรธนู

แบบตรวจสอบรายการ
สำหรับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณ
ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
(ด้านปัจจัยนำเข้า)

ชื่อ-นามสกุล (ผู้รับการกำกับติดตาม).....
 กลุ่มสาระการเรียนรู้.....
 โรงเรียน.....สพป.....

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบรายการสำหรับการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านปัจจัยนำเข้า) ประกอบด้วย รายการประเมินจำนวน 5 ข้อ
2. วิธีการใช้แบบตรวจสอบรายการนี้ ให้ผู้กำกับติดตามและประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงที่พบในแต่ละข้อรายการประเมิน ด้านปัจจัยนำเข้า

ข้อ ที่	รายการประเมิน	หลักฐาน			CODE
		ไม่พบ	พบ	รายละเอียดหลักฐาน	
1.	ครูผ่านการอบรม เรื่อง การวัดและประเมินผล การเรียนรู้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	☐ ประกาศนียบัตร ...[1] ☐ หนังสือราชการ... [2] ☐ ภาพถ่าย.....[3] ☐ อื่นๆ..... [4]	(2.1.2)
2.	เอกสารหลักฐานทาง การศึกษาที่เป็นข้อมูล รายบุคคลของผู้เรียน	☐ ระเบียบแสดงผลการ เรียนของนักเรียนทุกคน [1] (2.2.1) ☐ แบบรายงานประจำตัว นักเรียนทุกคน..... [2] (2.2.2) ☐ แบบบันทึกผล การเรียนประจำรายวิชา ของนักเรียนทุกคน.....[3] (2.2.3) ☐ แฟ้มสะสมผลงานของ นักเรียนทุกคน.....[4] (2.2.4)	
3.	ตำรา เอกสารความรู้ด้าน การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่ครูมีและใช้ ประกอบการดำเนินงาน	☐ แนวปฏิบัติการวัดและ ประเมิน ผลการเรียนรู้หลัก สูตรแกนกลางฯ [1] (2.3.1) ☐ ระเบียบ/คำสั่งว่าด้วย เรื่องการวัดและประเมินผล การเรียนรู้..... [2] (2.3.2) ☐ การจัดทำเอกสาร หลักฐานทางการศึกษา ของสถานศึกษา..... [3] (2.3.3)	

ข้อ ที่	รายการประเมิน	หลักฐาน			CODE
		ไม่พบ	พบ	รายละเอียดหลักฐาน	
	(ต่อ) ตำรา เอกสารความรู้ ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่ครูมีและใช้ ประกอบการดำเนินงาน	☐ หนังสือตำราที่เกี่ยวข้อง กับหลัก การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ อาทิ [4] ☐ การประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน [4.1] ☐ การประเมินคุณ- ลักษณะอันพึงประสงค์. [4.2] ☐ การวัดและประ เเมิน ผลการ ศึกษาตามกลุ่มสาระ การเรียนรู้..... [4.3] ☐ อื่นๆ โปรดระบุ...[4.4]	(2.3.4)
4.	การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ด้านการวัดและประเมินผล อย่างเป็นระบบ	☐ จัดเก็บในสถานที่เหมาะ สม ได้แก่สถานที่จัดเก็บถูก ถือคฤณแจ..... [1] (2.4.1) ☐ จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ที่สืบค้นง่าย[2] (2.4.2) ☐ ข้อมูลสารสนเทศฯ เป็น ข้อมูลปัจจุบัน[3] (2.4.3) ☐ ใช้เทคโนโลยีทาง คอมพิวเตอร์เพื่อการจัดเก็บ ข้อมูลสารสนเทศ..... [4] (2.4.4)	

แบบสรุปผลการให้คะแนนตามตัวบ่งชี้จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณ
ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านปัจจัยนำเข้า

ชื่อผู้สอน.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง

1. แบบสรุปผลการให้คะแนนตามตัวบ่งชี้จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของคุณในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 7 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย
 - ตัวบ่งชี้ที่ 1: ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - ตัวบ่งชี้ที่ 2: ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล
 - ตัวบ่งชี้ที่ 3: ตำรา เอกสารความรู้ต่างๆ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - ตัวบ่งชี้ที่ 4: จัดเก็บข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - ตัวบ่งชี้ที่ 5: การวางแผนการจัดการเรียนรู้
 - ตัวบ่งชี้ที่ 6: การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - ตัวบ่งชี้ที่ 7: มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางฯ
2. วิธีการสรุปผลการให้คะแนนตามตัวบ่งชี้ฉบับนี้ ให้ผู้กำกับติดตามและประเมินผลทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงที่ได้จากเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลฉบับที่ 1 ถึง ฉบับที่ 2 ตามรหัสหรือ CODE ที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละข้อของเครื่องมือทั้ง 3 ฉบับ

3. หากเกณฑ์การพิจารณารายการใดที่เก็บข้อมูลจากเครื่องมือ 2 ชุด ข้อมูลที่พบจะต้องสอดคล้องกันทั้ง 2 ชุด จึงจะได้ 1 คะแนน

ตัวบ่งชี้ที่	เกณฑ์การพิจารณา	คะแนนที่ได้รับ		
		CODE	ผลการกำกับติดตาม	คะแนน
1. ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	1. ครูมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	(1.1)	☐ ได้คะแนนต่ำกว่า 25 คะแนน ☐ ได้คะแนนตั้งแต่ 25 คะแนนขึ้นไป	[0] [1]
	2. ครูผ่านการอบรม เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	(3.1.2)	☐ ไม่ผ่านการอบรม	[0]
		(2.1)	☐ ผ่านการอบรม	[1]
	3. ครูติดตามข่าวสารการวัดและประเมินผลการศึกษา	(2.2)	☐ ไม่ติดตามข่าวสาร	[0]
☐ ติดตามข่าวสาร			[1]	
4. ครูมีความรู้ความเข้าใจในแนวปฏิบัติการทดสอบทางการศึกษาในระดับประเทศ (O-NET)	(2.3)	☐ ไม่มีความรู้	[0]	
		☐ มีความรู้	[1]	
ผลการให้คะแนน ☐ 4 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ 3 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ☐ 2 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ☐ 1 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ		หมายเหตุ:.....		

ตัวบ่งชี้ที่	เกณฑ์การพิจารณา	คะแนนที่ได้รับ		
		CODE	ผลการกำกับติดตาม	คะแนน
2. ข้อมูลผู้เรียน รายบุคคล	1. ระเบียบแสดงผลการเรียนของผู้เรียน	(2.4) (3.2.1)	☐ มีไม่ครบตามจำนวนนักเรียน ☐ มีครบตามจำนวนนักเรียน	[0] [1]
	2. เอกสารหลักฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนดเพื่อบันทึก ข้อมูลการประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน สำหรับสื่อสารกับผู้ปกครอง อาทิ แบบรายงานประจำตัวนักเรียน เป็นต้น	(2.4) (3.2.2)	☐ มีไม่ครบตามจำนวนนักเรียน ☐ มีครบตามจำนวนนักเรียน	[0] [1]
	3. เอกสารหลักฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนดเพื่อบันทึก ข้อมูลการวัดและประเมินผลการเรียนตามแผนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนประจำรายวิชา อาทิ แบบบันทึกผลการ เรียนประจำรายวิชา เป็นต้น	(2.4) (3.2.3)	☐ มีไม่ครบตามจำนวนนักเรียน ☐ มีครบตามจำนวนนักเรียน	[0] [1]
	4. เพิ่มสะสมผลงานของผู้เรียนด้านพัฒนาการทางการเรียนรู้/ความ ถนัด/ความสามารถพิเศษ	(2.4) (3.2.4)	☐ มีไม่ครบตามจำนวนนักเรียน ☐ มีครบตามจำนวนนักเรียน	[0] [1]
ผลการให้คะแนน ☐ 4 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ 3 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ☐ 2 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ☐ 1 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ		หมายเหตุ:.....		

ตัวบ่งชี้ที่	เกณฑ์การพิจารณา	คะแนนที่ได้รับ		
		CODE	CODE	CODE
3. ตำรา เอกสารความรู้ ต่างๆ ด้านการวัดและ ประเมิน ผลการเรียนรู้	1. ครูมีแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	(2.5) (3.3.1)	☐ ไม่มีแนวปฏิบัติ ☐ มีแนวปฏิบัติ	[0] [1]
	2. ครูมีระเบียบ/คำสั่งว่าด้วยเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	(2.5) (3.3.2)	☐ ไม่มีระเบียบ/คำสั่ง ☐ มีระเบียบ/คำสั่ง	[0] [1]
	3. ครูมีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา	(2.5) (3.3.3)	☐ ไม่มีเอกสาร ☐ มีเอกสาร	[0] [1]
	4. ครูมีหนังสือตำราที่เกี่ยวข้องกับหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	(2.5) (3.3.4)	☐ ไม่มีหนังสือ/ตำรา ☐ มีหนังสือ/ตำรา	[0] [1]
ผลการให้คะแนน ☐ 4 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ 3 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ ☐ 2 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ ☐ 1 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ		หมายเหตุ:.....		

ตัวบ่งชี้ที่	เกณฑ์การพิจารณา	คะแนนที่ได้รับ		
		CODE	ผลการกำกับติดตาม	คะแนน
4. การจัดเก็บข้อมูล/ สารสนเทศงานด้าน การวัดและประเมินผล การเรียนรู้	1. ครูจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานที่ เหมาะสม ได้แก่ มีการถือคฤกญแจ มีการกำหนดรหัสเปิด/ปิด เป็นต้น	(2.5) (3.3.1)	☐ ไม่มีความเหมาะสม ☐ มีความเหมาะสม	[0] [1]
	2. ครูจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สืบค้นง่าย	(2.5) (3.3.2)	☐ สืบค้นได้ยาก ☐ สืบค้นได้ง่าย	[0] [1]
	3. ครูมีข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นปัจจุบัน	(2.5) (3.3.3)	☐ ไม่มีข้อมูลฯ เป็นปัจจุบัน ☐ มีข้อมูลฯ เป็นปัจจุบัน	[0] [1]
	4. ครูใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์เพื่การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้	(2.5) (3.3.4)	☐ ไม่มีการใช้เทคโนโลยี ☐ มีการใช้เทคโนโลยี	[0] [1]
ผลการให้คะแนน ☐ 4 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ 3 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ ☐ 2 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ ☐ 1 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ		หมายเหตุ:.....		

องค์ประกอบที่ 3 การวางแผน				
ตัวบ่งชี้ที่ 5 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้				
ระดับคะแนน	เกณฑ์ การพิจารณา	คำอธิบาย	ผลการประเมิน	
			มี	ไม่มี
☐ คะแนน 4 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ คะแนน 3 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ข้อ ☐ คะแนน 2 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ข้อ ☐ คะแนน 1 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ข้อ	1	ครูจัดกลุ่มมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด เพื่อกำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้		
	2	ครูกำหนดสาระสำคัญและความคิดรวบ ยอดของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ครบถ้วน		
	3	ครูกำหนดโครงสร้างรายวิชา		
	4	ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้ครบถ้วน		

หมายเหตุ

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
ตัวบ่งชี้ที่ 6 การจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
ระดับคะแนน	เกณฑ์ การพิจารณา	คำอธิบาย	ผลการประเมิน	
			มี	ไม่มี
☐ คะแนน 4 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ คะแนน 3 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ข้อ ☐ คะแนน 2 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ข้อ ☐ คะแนน 1 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ข้อ	1	ครูจัดทำแผนผังการสอบรายภาคหรือแผนผังการทดสอบ (test map)		
	2	ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แยกตามหน่วยการเรียนรู้หรือตารางแสดงแผนผังข้อสอบ (test blueprint)		
	3	ครูกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด		
	4	ครูจัดเตรียมเอกสารหลักฐานทางการศึกษาเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสอดคล้องตามที่สถานศึกษากำหนด		

หมายเหตุ

.....

.....

องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551				
ระดับคะแนน	เกณฑ์การพิจารณา	คำอธิบาย	ผลการประเมิน	
			มี	ไม่มี
☐ คะแนน 4 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ คะแนน 3 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ข้อ ☐ คะแนน 2 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ข้อ ☐ คะแนน 1 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ข้อ	1	ครูใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร		
	2	ครูใช้เกณฑ์การประเมินรูบริคส์เพื่อวัดแลประเมินผลภาระงาน/ผลงานและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร		
	3	ครูใช้แบบสังเกตพฤติกรรมหรือแบบตรวจสอบรายการเพื่อการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร		
	4	ครูใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียนและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร		

หมายเหตุ

.....

.....

**แบบรายงานการกำกับติดตามรายบุคคล
ด้านปัจจัยนำเข้า**

ชื่อ-นามสกุล (ครู).....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....วันที่ประเมิน.....

ผลการประเมิน

ที่	ตัวชี้วัด	คะแนน
1	ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
2	ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล	
3	ตำรา เอกสารความรู้ต่างๆ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
4	การจัดเก็บข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
5	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	
6	การจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
7.	มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	

คะแนนรวม

เกณฑ์การประเมิน: ด้านปัจจัยนำเข้า		ระดับคุณภาพที่ได้
ระดับคุณภาพ	เกณฑ์ในการประเมิน	
มีความพร้อมดีมาก	หมายถึง ได้คะแนนรวม 23 คะแนน ขึ้นไป	☐ พร้อมดีมาก
มีความพร้อมดี	หมายถึง ได้คะแนนรวม 17-22 คะแนน	☐ พร้อมดี
มีความพร้อมพอใช้	หมายถึง ได้คะแนนรวม 11-16 คะแนน	☐ พร้อมพอใช้
ควรปรับปรุง	หมายถึง ได้คะแนนรวม 5-10 คะแนน	☐ ควรปรับปรุง
ควรปรับปรุงเร่งด่วน	หมายถึง ได้คะแนนรวมต่ำกว่า 5 คะแนน	☐ ควรปรับปรุงเร่งด่วน

จุดเด่น.....

จุดที่ต้องปรับปรุง.....

แนวทางการพัฒนา.....

.....

ภาคผนวก ข

เครื่องมือการกำกับติดตามระยะที่ 2

แบบประเมินผลการดำเนินงาน

การประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินผลการดำเนินงานของครูตามแนวคิดการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ขอความกรุณาจากผู้กำกับติดตามและประเมินผลได้โปรดอ่านคู่มือการใช้แบบประเมินให้เกิดความเข้าใจก่อนทำการกำกับติดตามกิจกรรมการดำเนินงานของครู
2. วิธีการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู ให้ผู้กำกับติดตามและประเมินผลตรวจสอบหลักฐานตามสภาพจริงที่พบในแต่ละตัวบ่งชี้ย่อย ผลการกำกับติดตามของท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่ง และไม่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด
3. โปรดศึกษาตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินอย่างละเอียด จากนั้นจึงรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการดำเนินงานของครู (ผู้รับการประเมิน) ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่สอดคล้องตามความเป็นจริง

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
ตัวบ่งชี้ที่ 8 การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
ระดับคะแนน	เกณฑ์การพิจารณา	คำอธิบาย	ผลการประเมิน	
			มี	ไม่มี
☐ คะแนน 4 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ คะแนน 3 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ข้อ ☐ คะแนน 2 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ข้อ ☐ คะแนน 1 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ข้อ	1	ครูกำหนดแบบแผนข้อสอบสำหรับสร้างข้อสอบปลายภาค		
	2	ครูสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้ครบตามตัวชี้วัด		
	3	ครูดำเนินการบรรณาธิการเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้		
	4	ครูกำหนดแนวทางการให้คะแนนที่ชัดเจนและยุติธรรมในทุกเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้		

ข้อสังเกตอื่นๆ

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
ตัวบ่งชี้ที่ 9 การวัดและประเมินผลเพื่อเตรียมความพร้อม ตรวจสอบความก้าวหน้า และการประเมินสรุปรวมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
ระดับคะแนน	เกณฑ์ การพิจารณา	คำอธิบาย		ผลการประเมิน	
				มี	ไม่มี
	1	ครูดำเนินการวัดและประเมินผลเพื่อเตรียมความพร้อม เป็นการประเมินก่อนเริ่มเรียน	หน่วยที่ 1		
			หน่วยที่ 2		
			หน่วยที่ 3		
			หน่วยที่ 4		
			หน่วยที่ 5		
			หน่วยที่ 6		
			หน่วยที่ 7		

ตาราง (ต่อ)

ระดับคะแนน	เกณฑ์การพิจารณา	คำอธิบาย		ผลการประเมิน	
				มี	ไม่มี
☐ คะแนน 4 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบถ้วนทั้ง 3 ข้อได้ <u>ทุก</u> หน่วยการเรียนรู้ ☐ คะแนน 3 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบถ้วนทั้ง 3 ข้อ ได้ <u>3 ใน 4</u> ของหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด ☐ คะแนน 2 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบถ้วนทั้ง 3 ข้อ ได้ <u>2 ใน 4</u> ของหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด ☐ คะแนน 1 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบถ้วนทั้ง 3 ข้อ ได้ <u>1 ใน 4</u> ของหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด	2	ครูดำเนินการวัดและประเมินผล ความก้าวหน้าระหว่างเรียน	หน่วยที่ 1		
			หน่วยที่ 2		
			หน่วยที่ 3		
			หน่วยที่ 4		
			หน่วยที่ 5		
			หน่วยที่ 6		
			หน่วยที่ 7		
	3	ครูดำเนินการวัดและประเมิน สรุปรวมหลังเสร็จสิ้นการเรียน การสอนแต่ละหน่วยการ เรียนรู้	หน่วยที่ 1		
			หน่วยที่ 2		
			หน่วยที่ 3		
			หน่วยที่ 4		
			หน่วยที่ 5		
			หน่วยที่ 6		
			หน่วยที่ 7		

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
ตัวบ่งชี้ที่ 10 การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้				
ระดับคะแนน	เกณฑ์การพิจารณา	คำอธิบาย	ผลการประเมิน	
			มี	ไม่มี
☐ คะแนน 4 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ คะแนน 3 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ข้อ ☐ คะแนน 2 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ข้อ ☐ คะแนน 1 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ข้อ	1	ครูตรวจแบบฝึกหัด/ผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน ครบตามกำหนดและส่งคืนผู้เรียนทันที		
	2	ครูแจ้งผลการประเมินแก่ผู้เรียนเมื่อสิ้นสุด กิจกรรมการเรียนรู้/หน่วยการเรียนรู้ทุกครั้ง		
	3	ครูแนะนำจุดอ่อน-จุดแข็งของผู้เรียนผ่าน การตรวจภาระงาน/ชิ้นงาน		
	4	ครูรายงานผลการเรียนรู้และเสนอแนะแนว ทางการพัฒนาผู้เรียนแก่ผู้ปกครองอย่างไม่		

ข้อสังเกตอื่นๆ

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
ตัวบ่งชี้ที่ 11 การวัดและประเมินผลเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้				
ระดับคะแนน	เกณฑ์การพิจารณา	คำอธิบาย	ผลการประเมิน	
			มี	ไม่มี
☐ คะแนน 4 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ คะแนน 3 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ข้อ ☐ คะแนน 2 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ข้อ ☐ คะแนน 1 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ข้อ	1	ครูดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้		
	2	ครูกำหนดสัดส่วนการให้คะแนนสอดคล้องกับแผนการประเมินผลการเรียนรู้ที่วางไว้		
	3	ครูกำหนดคำสั่ง ระยะเวลา เงื่อนไขที่เหมาะสมและกำหนดวิธีการตรวจให้คะแนนชัดเจนเป็นปรนัย		
	4	ครูบันทึกสรุปผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายตัวชี้วัดในหน่วยการเรียนรู้		

ข้อสังเกตอื่นๆ

.....

.....

องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการสรุปรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
ตัวบ่งชี้ที่ 12 การดำเนินการทดสอบเพื่อสรุปรวมการเรียนรู้ปลายภาค				
ระดับคะแนน	เกณฑ์การพิจารณา	คำอธิบาย	ผลการประเมิน	
			มี	ไม่มี
☐ คะแนน 4 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ คะแนน 3 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ข้อ ☐ คะแนน 2 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ข้อ ☐ คะแนน 1 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ข้อ	1	ครูแจ้งสาระสำคัญ เช่น ขอบเขตเนื้อหา ลักษณะข้อสอบ และข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น เกี่ยวกับการทดสอบสรุปผลการเรียนรู้ปลายภาคแก่ผู้เรียนให้ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน		
	2	ครูดำเนินการบริหารการสอบตามมาตรฐานการจัดสอบ เช่น จัดสถานที่สอบเหมาะสม ไม่มีเสียงดังรบกวน		
	3	ครูดำเนินการตรวจให้คะแนนถูกต้องและสอดคล้องกับสัดส่วนที่กำหนดไว้ในแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้		
	4	ครูบันทึกผลคะแนนถูกต้องและตรวจสอบได้		

ข้อสังเกตอื่นๆ

.....

องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการสรุปรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
ตัวบ่งชี้ที่ 13 การรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนประจำภาคการศึกษา				
ระดับคะแนน	เกณฑ์การพิจารณา	คำอธิบาย	ผลการประเมิน	
			มี	ไม่มี
☐ คะแนน 4 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ คะแนน 3 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ข้อ ☐ คะแนน 2 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ข้อ ☐ คะแนน 1 ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ข้อ	1	ครูจัดส่งรายงานผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนของผู้เรียนสอดคล้องกับระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนด		
	2	ครูรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ		
	3	ครูรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ		
	4	ครูรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด		

ข้อสังเกตอื่นๆ

.....

.....

แบบรายงานสรุปผล

จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน

ชื่อ-นามสกุล (ครู).....

กลุ่มสาระการเรียนรู้..... วันที่ประเมิน.....

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้ ที่	รายการ	คะแนน
8	การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
9	การวัดและประเมินผลเพื่อเตรียมความพร้อม ตรวจสอบความก้าวหน้า และการประเมินสรุปรวมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	
10	การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	
11	การวัดและประเมินผลเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้	
12	การดำเนินการทดสอบเพื่อสรุปรวมการเรียนรู้ปลายภาค	
13	การรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนประจำภาคการศึกษา	
คะแนนรวม		
เกณฑ์การประเมิน: ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน		ระดับคุณภาพที่ได้
ระดับคุณภาพ	เกณฑ์ในการประเมิน	
การดำเนินงานดีมาก	หมายถึง ได้คะแนนรวม 19 คะแนนขึ้นไป	☐ ดำเนินงานดีมาก
การดำเนินงานดี	หมายถึง ได้คะแนนรวม 15-19 คะแนน	☐ ดำเนินงานดี
การดำเนินงานพอใช้	หมายถึง ได้คะแนนรวม 10-14 คะแนน	☐ ดำเนินงานพอใช้
ควรปรับปรุงการดำเนินงาน	หมายถึง ได้คะแนนรวม 5-9 คะแนน	☐ ควรปรับปรุงการดำเนินงาน
ควรปรับปรุงการดำเนินงาน เร่งด่วน	หมายถึง ได้คะแนนรวมต่ำกว่า 5 คะแนน	☐ ควรปรับปรุงการดำเนินงาน เร่งด่วน

จุดเด่น.....

.....

จุดที่ต้องปรับปรุง.....

.....

ภาคผนวก ค

เครื่องมือการกำกับติดตาม ระยะที่ 3

ฉบับที่ 6 แบบประเมินผลการดำเนินงาน

การประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
(ด้านผลการดำเนินงาน)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินผลการดำเนินงานของครูตามแนวคิดการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลดำเนินงาน ขอความกรุณาจากผู้ประเมินได้โปรดอ่านคู่มือการใช้แบบประเมินให้เกิดความเข้าใจก่อนที่จะทำการประเมินผลการดำเนินงานของครู
2. วิธีการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานด้านผลผลิตที่ได้จากการดำเนินงานด้านวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู โดยพิจารณาจากคุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้ผู้ประเมินทำการตรวจสอบหลักฐานตามสภาพจริงที่พบในแต่ละตัวบ่งชี้ย่อย ผลการประเมินของท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่ง และไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด
3. โปรดศึกษามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินอย่างละเอียด จากนั้นจึงรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานของครู (ผู้รับการ-ประเมิน) ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่สอดคล้องตามความเป็นจริง

ตัวบ่งชี้ที่ 14 การบันทึกข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่/ CODE	คำอธิบาย	ผลการประเมิน	
			มี	ไม่มี
☐ คะแนน 4 (ดีมาก) ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ คะแนน 3 (ดี) ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ข้อ ☐ คะแนน 2 (พอใช้) ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ข้อ ☐ คะแนน 1 (ปรับปรุง) ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ข้อ	1	ครูบันทึกข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในเอกสารหลักฐานทางการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้		
	[14.1]			
	2	ครูบันทึกข้อมูล/สารสนเทศภายหลังกดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เสร็จสิ้นในทันที		
	[14.2]			
	3	ครูบันทึกข้อมูล/สารสนเทศที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม/หน่วยการเรียนรู้ถูกต้องและครบถ้วน		
	[14.3]			
	4	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ตรวจสอบข้อมูล/สารสนเทศที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างโปร่งใส		
	[14.4]			

ตัวบ่งชี้ที่ 17 ครูใช้ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผล

ระดับคะแนน	เกณฑ์ที่/ CODE	คำอธิบาย	ผลการประเมิน	
			มี	ไม่มี
☐ คะแนน 4 (ดีมาก) ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ คะแนน 3 (ดี) ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 ข้อ ☐ คะแนน 2 (พอใช้) ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 2 ข้อ ☐ คะแนน 1 (ปรับปรุง) ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณาได้ 1 ข้อ	1 [17.1]	ครูจัดเก็บชุดเครื่องมือการวัดแลตประเมินผลการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างเป็นระบบ		
	2 [17.2]	ครูสร้างแฟ้มเอกสาร/ไฟล์ในคอมพิวเตอร์เพื่อเก็บเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้		
	3 [17.3]	ครูคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพเก็บไว้		
	4 [17.4]	ครูจัดทำบัตรข้อสอบ (card item)		

**แบบสรุปผลการให้คะแนนตามตัวบ่งชี้จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครู
ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ**

ชื่อผู้สอน.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง 1. แบบสรุปผลการให้คะแนนตามตัวบ่งชี้จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงานของครูในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านผลการดำเนินงาน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

ด้านผลผลิต มี 3 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 14: การบันทึกข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 15: คุณภาพของเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสรุปผลในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 16: คุณภาพของแบบสอบปลายภาค

ด้านผลลัพธ์ มี 3 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 17: ครูใช้ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผล

ตัวบ่งชี้ที่ 18: ผู้เรียนรับรู้ศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 19 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้

ด้านผลกระทบ มี 1 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 20: ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. วิธีการสรุปผลการให้คะแนนตามตัวบ่งชี้ฉบับนี้ ให้ผู้กำกับติดตามและประเมินผลทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงที่ได้จากเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลฉบับที่ 1 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลอื่นๆ

ตัวบ่งชี้ที่	เกณฑ์การพิจารณา	คะแนนที่ได้รับ		
		CODE	ผลการกำกับติดตาม	คะแนน
14. การบันทึกข้อมูล/สารสนเทศ งานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	1. ครุบันทึกข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในเอกสารหลักฐานทางการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้	[14.1]	☐ ไม่ใช่เอกสารที่สถานศึกษากำหนด ☐ ใช้เอกสารที่สถานศึกษากำหนด	[0] [1]
	2. ครุบันทึกข้อมูล/สารสนเทศภายหลังจากดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เสร็จสิ้นในทันที	[14.2]	☐ ไม่ทันที ☐ ทันที	[0] [1]
	3. ครุบันทึกข้อมูล/สารสนเทศที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม/หน่วยการเรียนรู้ถูกต้องและครบถ้วน	[14.3]	☐ มีไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ☐ ถูกต้อง ครบถ้วน	[0] [1]
	4. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ตรวจสอบข้อมูล/สารสนเทศที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างโปร่งใส	[14.4]	☐ ไม่เปิดโอกาส ☐ เปิดโอกาส	[0] [1]
ผลการให้คะแนน ☐ 4 คะแนน หมายถึง ครุมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ 3 คะแนน หมายถึง ครุมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ ☐ 2 คะแนน หมายถึง ครุมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ ☐ 1 คะแนน หมายถึง ครุมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ		หมายเหตุ:.....		

ตัวบ่งชี้ที่	เกณฑ์การพิจารณา	คะแนนที่ได้รับ	
		CODE	ผลการกำกับติดตาม
15. คุณภาพของเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสรุปผลในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	อัตราส่วนของจำนวนเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและวัดได้ตรงตามตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ในรายวิชา	[15.1]	หน่วยการเรียนรู้ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 มีทั้งหมด.....หน่วย โดยมีเครื่องมือที่มีคุณภาพและวัดได้ตรงตามตัวชี้วัดในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด.....หน่วย
ผลการให้คะแนน ☐ 4 คะแนน หมายถึง เครื่องมือทั้งหมดมีคุณภาพและวัดได้ตรงตามตัวชี้วัด ที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ☐ 3 คะแนน หมายถึง 3 ใน 4 ของจำนวนเครื่องมือทั้งหมดมีคุณภาพและวัดได้ตรงตามตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ☐ 2 คะแนน หมายถึง 2 ใน 4 ของจำนวนเครื่องมือทั้งหมดมีคุณภาพและวัดได้ตรงตามตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ☐ 1 คะแนน หมายถึง 1 ใน 4 ของเครื่องมือทั้งหมดมีคุณภาพและวัดได้ตรงตามตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้		หมายเหตุ	

ตัวบ่งชี้ที่	เกณฑ์การพิจารณา	คะแนนที่ได้รับ	
		ผลการกำกับติดตาม	คะแนน
16. คุณภาพ ของแบบสอบ ปลายภาค	1. แบบสอบมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป	☐ น้อยกว่า 0.5 ☐ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป	[0] [1]
	2. ระดับความยากง่ายของแบบสอบปลายภาค เฉลี่ยทั้งฉบับมีค่าระหว่าง 0.50-0.70	☐ แบบสอบง่ายมาก หรือยากมาก ☐ แบบสอบมีความยากง่ายปานกลาง	[0] [1]
	3. จำนวนข้อสอบร้อยละ 80 ขึ้นไป มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80	☐ มีข้อสอบน้อยกว่าร้อยละ 80 มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 ☐ มีข้อสอบตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80	[0] [1]
	4. จำนวนข้อสอบร้อยละ 80 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป	☐ มีข้อสอบน้อยกว่าร้อยละ 80 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ☐ มีข้อสอบตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป	[0] [1]
ผลการให้คะแนน ☐ 4 คะแนน หมายถึง คุณมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ 3 คะแนน หมายถึง คุณมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ ☐ 2 คะแนน หมายถึง คุณมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ ☐ 1 คะแนน หมายถึง คุณมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ		หมายเหตุ:.....	

ตัวบ่งชี้ที่	เกณฑ์การพิจารณา	คะแนนที่ได้รับ		
		CODE	ผลการกำกับติดตาม	คะแนน
17. ครูใช้ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผล	1. ครูจัดเก็บชุดเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างเป็นระบบ	[17.1]	☐ ไม่เป็นระบบ ☐ เป็นระบบ	[0] [1]
	2. ครูสร้างแฟ้มเอกสาร/ไฟล์ในคอมพิวเตอร์เพื่อเก็บเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้	[17.2]	☐ ไม่มีการสร้างแฟ้มเอกสาร/ไฟล์ในคอมพิวเตอร์ ☐ แบบสอบมีความยากง่ายปานกลาง	[0] [1]
	3. ครูคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพเก็บไว้	[17.3]	☐ ไม่มีการคัดเลือกข้อสอบ ☐ มีการคัดเลือกข้อสอบ	[0] [1]
	4. ครูจัดทำบัตรข้อสอบ (card item)	[17.4]	☐ ไม่จัดทำบัตรข้อสอบ ☐ จัดทำบัตรข้อสอบ	[0] [1]
ผลการให้คะแนน ☐ 4 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณาครบทั้ง 4 ข้อ ☐ 3 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ ☐ 2 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ ☐ 1 คะแนน หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ		หมายเหตุ:		

แบบสอบถามผู้เรียน

การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของคุณครู

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความด้านล่างนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับ
กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของคุณครูที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน

- 1. ครูแจ้งเกณฑ์การประเมินและวิธีการเก็บคะแนนในแต่ละบทเรียนให้แก่
นักเรียนทราบก่อนเริ่มเรียนในบทเรียนใหม่ทุกครั้ง
- 2. ครูแจ้งเกณฑ์การประเมินและวิธีการเก็บคะแนนในแต่ละคาบเรียนให้แก่
นักเรียนทราบก่อนเริ่มเรียน
- 3. ครูดำเนินการทดสอบหรือสอบถามความรู้ของนักเรียนก่อนเริ่มหน่วย
การเรียนรู้ใหม่
- 4. ครูดำเนินการทดสอบหรือสอบถามความรู้ของนักเรียนเมื่อเรียนจบแต่ละ
หน่วยการเรียนรู้
- 5. ครูดำเนินการทดสอบหรือสอบถามความรู้ของนักเรียนเมื่อจบหน่วย
การเรียนรู้
- 6. ครูส่งแบบฝึกหัด/การบ้านคืนแก่นักเรียนหลังตรวจความถูกต้องหรือให้
คะแนนเรียบร้อยแล้ว
- 7. ครูแจ้งคะแนนการทดสอบแก่นักเรียน หลังเสร็จสิ้นการเรียนในแต่ละ
หน่วยการเรียนรู้
- 8. ครูแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงในการเรียนให้แก่นักเรียน
- 9. ครูรายงานผลการเรียนของนักเรียนแก่ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง
- 10. ครูจัด “กิจกรรมสอนซ่อมเสริม” ให้แก่นักเรียน หากนักเรียนได้คะแนน
ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

แบบรายงานสรุปผล

จากการกำกับติดตามและประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน: ด้านผลการดำเนินงาน

ชื่อ-นามสกุล (ครู).....

กลุ่มสาระการเรียนรู้..... วันที่ประเมิน.....

ผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่	รายการ	คะแนน
14	การบันทึกข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	
15	คุณภาพของเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสรุปผลในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	
16	คุณภาพของแบบสอบปลายภาค	
17	ครูใช้ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานในด้านการวัดและประเมินผล	
18	ผู้เรียนรับรู้ศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนเอง	
19	ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้	
20	ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนจากแบบสอบมาตรฐาน	
คะแนนรวม		
เกณฑ์การประเมิน: ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน		ระดับคุณภาพที่ได้
ระดับคุณภาพ	เกณฑ์ในการประเมิน	
การดำเนินงานดีมาก	หมายถึง ได้คะแนนรวม 22 คะแนนขึ้นไป	☐ ดำเนินงานดีมาก
การดำเนินงานดี	หมายถึง ได้คะแนนรวม 18-22 คะแนน	☐ ดำเนินงานดี
การดำเนินงานพอใช้	หมายถึง ได้คะแนนรวม 13-17 คะแนน	☐ ดำเนินงานพอใช้
ควรปรับปรุงการดำเนินงาน	หมายถึง ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนน	☐ ควรปรับปรุงการดำเนินงาน
ควรปรับปรุงการดำเนินงาน เร่งด่วน	หมายถึง ได้คะแนนรวมต่ำกว่า 8 คะแนน	☐ ควรปรับปรุงการดำเนินงาน เร่งด่วน

จุดเด่น.....

จุดที่ต้องปรับปรุง.....

ภาคผนวก ง

แบบฟอร์มการดำเนินงานการให้ข้อมูลป้อนกลับ:
ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

แบบฟอร์มการดำเนินงาน

การให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

คำชี้แจง

1. แบบรายงานการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ประกอบแบบรายงานผลการกำกับติดตามและประเมิน โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ระบุสถานการณ์ปัญหา

ตอนที่ 3 การรวบรวมหลักฐาน

ตอนที่ 4 การประเมินหลักฐาน

ตอนที่ 5 แนวทางการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 6 สะท้อนความคิดการปฏิบัติ

หมายเหตุ โดยในตอนที่ 6 ขอให้ผู้รับการประเมินเป็นผู้ให้ข้อมูลหลังจากได้รับแบบรายงานผลการกำกับติดตามและประเมินแล้ว

2. ให้ผู้ประเมินอ่านคู่มือการใช้แบบรายงานการให้ข้อมูลย้อนกลับ: ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ให้เกิดความเข้าใจก่อนที่จะดำเนินการให้ข้อมูลย้อนกลับ

3. วิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ: ประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ ให้ผู้ประเมินทำวิเคราะห์หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ค้นพบตามประเด็นย่อยตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อผู้ประเมิน.....

2. ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์

3. ผลการดำเนินงานของครูด้านกระบวนการ

องค์ประกอบที่ 1:

ตัวบ่งชี้ที่.....

องค์ประกอบที่ 2

ตัวบ่งชี้ที่.....

องค์ประกอบที่ 3

ตัวบ่งชี้ที่.....

ตอนที่ 2 ระบุสถานการณ์ปัญหา

คำชี้แจง กำหนดประเด็นปัญหาทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของคุณผู้สอนตามหลักการ

P-I-C-O

ผู้รับการประเมิน..... โรงเรียน..... <p style="text-align: right;">P:POPULATION</p>
แนวทางการแก้ไขปัญหา <p style="text-align: right;">I:INDICATOR</p>
สิ่งที่ใช้เปรียบเทียบ..... <p style="text-align: right;">C:COMPARATOR</p>
ผลการดำเนินงานที่ต้องการให้เกิดขึ้น..... <p style="text-align: right;">O:OUTCOME</p>

สรุปประเด็น

คำถาม:.....
.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 3 การรวบรวมหลักฐาน

(หลักฐานชั้นที่.....)

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริง

1. ประเภทของหลักฐานที่ค้นพบ

- หลักการระดับที่ 1 การวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta- Analysis or Systematic Review)
- หลักการระดับที่ 2 การวิจัยเชิงทดลอง (True-Experimental Design)
- หลักการระดับที่ 3 การวิจัยเชิงทดลอง (Pre-Experimental Design)
- หลักการระดับที่ 4 การวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Design)
- หลักการระดับที่ 5 การวิจัยในชั้นเรียน,การทบทวนวรรณกรรม (CAT,Literature Review,)
- หลักการระดับที่ 6 เอกสาร ตำรา บทความหรือรายงานจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Reference Text)

2. แหล่งที่ค้นพบหลักฐาน (โปรดระบุรายละเอียด)

ห้องสมุด.....

.....
.....
.....
.....

เว็บไซต์.....

.....
.....
.....
.....

อื่นๆ

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 4 การประเมินหลักฐาน

(หลักฐานชิ้นที่.....)

คำชี้แจง

1. สังเคราะห์หลักฐานตามแนวทางการประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ที่กำหนดไว้ในหน้า 6 โดยท่านสามารถทำสำเนาแนวทางการประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมเพื่อให้ครบตามจำนวนหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ท่านค้นพบได้)

2. สรุปผลที่ได้จากการคัดสรรหลักฐานเชิงประจักษ์โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อสรุปที่ได้จากแบบประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์

สรุปผลการประเมินหลักฐานที่คัดสรรแล้วในภาพรวม

1. คุณภาพของหลักฐานเชิงประจักษ์

1. เครื่องมือวิจัยมีคุณภาพ

1.1 ค่าความเที่ยง (โปรดระบุ).....

1.2 ความตรง (โปรดระบุ).....

2. ข้อค้นพบของการวิจัยมีความตรงภายในและความตรงภายนอก

2.1 ความตรงภายใน

ผลของการวิจัยตอบคำถามการวิจัยได้ถูกต้อง

ผลของการวิจัยเป็นผลจากตัวแปรที่นักวิจัยทำการศึกษาอย่างแท้จริง

2.2 ความตรงภายนอก

ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ถูกต้องเหมาะสมกับกลุ่มประชากร

เลือกใช้สถิติสรุปอ้างอิงในการวิเคราะห์และแปลความหมายได้อย่างถูกต้อง

ข้อค้นพบจากงานวิจัยนำไปใช้ได้กับสถานการณ์อื่นๆ ได้

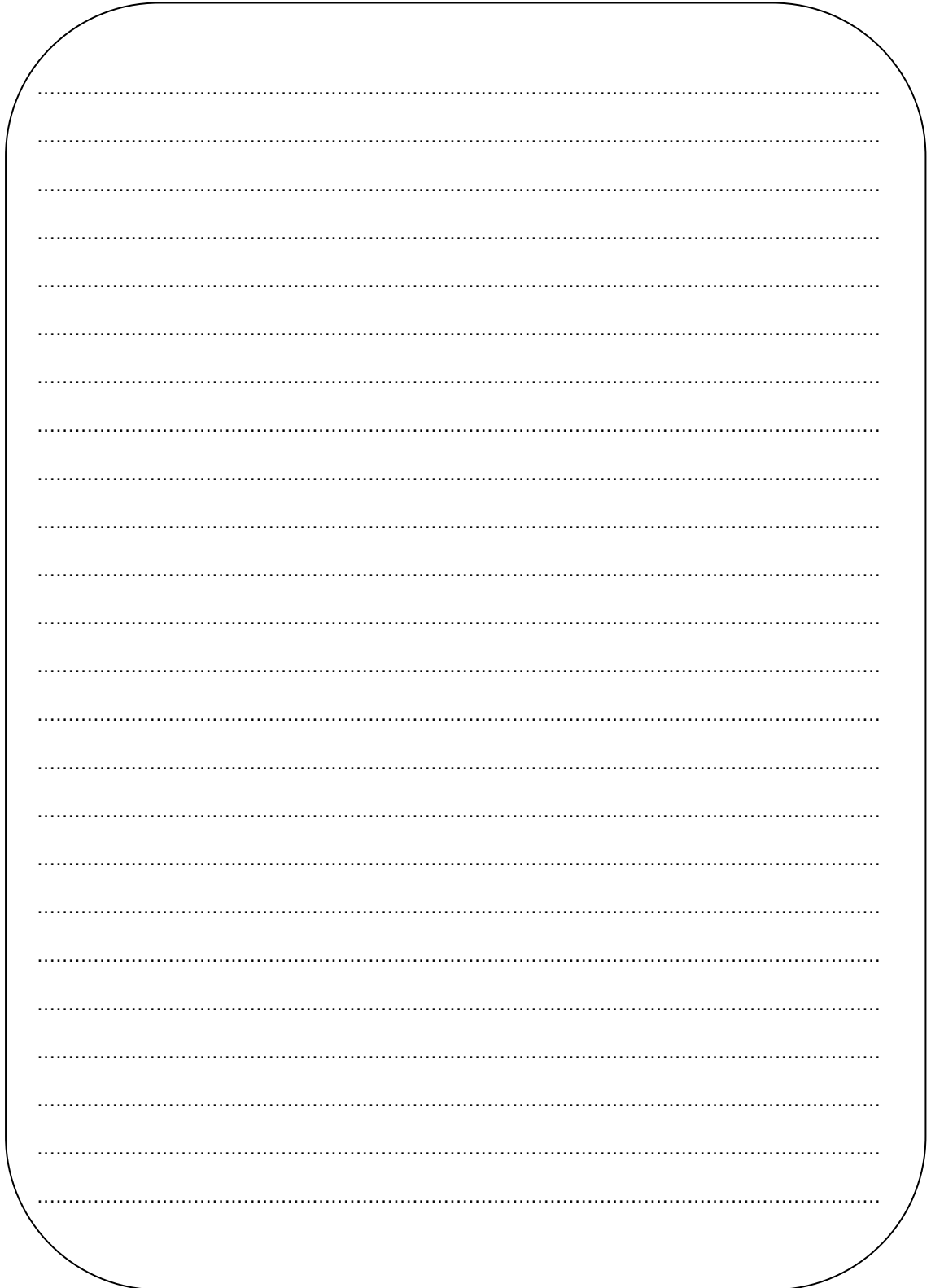
3. มีความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน/กิจกรรมการเรียนการสอน

เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน

เหมาะสมกับทรัพยากรที่เอื้อต่อการนำไปสู่การปฏิบัติ

2. ข้อมูลสารสนเทศที่ค้นพบจากการสังเคราะห์หลักฐานเชิงประจักษ์ทั้งหมด

A large, vertically oriented rounded rectangular box with a thin black border. The interior of the box is filled with horizontal dotted lines, providing a guide for writing. The box is intended for the student to record their findings from the synthesis of evidence.

ตอนที่ 5 แนวทางการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
คำชี้แจง ระบุแนวทางการประยุกต์ใช้ข้อค้นพบจากหลักฐานเชิงประจักษ์ไปสู่การปฏิบัติงานด้าน
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

A large rounded rectangular box with a black border and rounded corners. Inside the box, there are 20 horizontal dotted lines spaced evenly, providing a template for writing the response to the prompt above.

ตอนที่ 6 สะท้อนความคิดการปฏิบัติ

คำชี้แจง ขอให้ผู้รับการประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงและความ
คิดเห็นของท่าน

1. ความเป็นไปได้ในการนำไปสู่ปฏิบัติจริงในงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 เป็นไปได้มาก เป็นไปได้ เป็นไปได้น้อย
2. ความเป็นไปได้ในการนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในอนาคต
 เป็นไปได้มาก เป็นไปได้ เป็นไปได้น้อย
3. ความพึงพอใจที่มีต่อแนวทางการปฏิบัติงานที่ได้รับ
 พึงพอใจมาก พึงพอใจ พึงพอใจน้อย

ภาคผนวก ค

(ตัวอย่าง)

แบบรายงานสรุปผลจากการกำกับติดตามและการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู ด้านปัจจัยนำเข้า

โดยประยุกต์ใช้การปฏิบัติอิงหลักฐานเชิงประจักษ์

แบบรายงานสรุปผลจากการกำกับติดตามและการประเมินผลแบบมุ่งผลการดำเนินงาน
ด้านปัจจัยนำเข้า ในการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู

ชื่อ-นามสกุล (ครู).....นาง จ.....ตำแหน่ง.....ครู คศ.1.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....คณิตศาสตร์.....วันที่ประเมิน..15..พฤศจิกายน....2555.....

ผลการกำกับติดตามระยะที่ 1

ที่	ตัวชี้วัด	คะแนน
1	ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4
2	ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล	4
3	ตำราเอกสารความรู้ต่างๆ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4
4	ข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4
5	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3
6	การจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	2
7	มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	4
คะแนนรวม		25
ผลการประเมินจากการกำกับติดตาม ด้านปัจจัยนำเข้า		ระดับคุณภาพที่ได้
ระดับคุณภาพ	เกณฑ์ในการประเมิน	
มีความพร้อมดีมาก	หมายถึง ได้คะแนนรวม 23 คะแนน ขึ้นไป	☒ พร้อมดีมาก
มีความพร้อมดี	หมายถึง ได้คะแนนรวม 17-22 คะแนน	☐ พร้อมดี
มีความพร้อมพอใช้	หมายถึง ได้คะแนนรวม 11-16 คะแนน	☐ พร้อมพอใช้
ควรปรับปรุง	หมายถึง ได้คะแนนรวม 5-10 คะแนน	☐ ควรปรับปรุง
ควรปรับปรุงเร่งด่วน	หมายถึง ได้คะแนนรวม ต่ำกว่า 5 คะแนน	☐ ควรปรับปรุงเร่งด่วน

จุดเด่น ครูผู้สอนมีปัจจัยความพร้อมทั้งด้านความรู้ เอกสารตำรา ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล ข้อมูล/เอกสารการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลอย่างดีเยี่ยม และมีวิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งถือว่าเพียงพอต่อการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลให้เกิดคุณภาพได้

จุดที่ต้องปรับปรุง ครูผู้สอนควรพัฒนาการวางแผนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ให้ครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้ เพราะถึงแม้ครูจะมีเครื่องมือที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดแต่มีความเป็นไปได้มากกว่า อาจไม่ครบถ้วน หรือครอบคลุมตัวชี้วัดทุกตัว ทั้งนี้ ครูผู้สอนอาจดำเนินการวางแผนตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 วางแผน

ขั้นตอนที่ 3 สร้างข้อสอบ

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงข้อสอบ

จากทั้ง 6 ขั้นตอนข้างต้น มีรายละเอียดในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

แนวทางการพัฒนาการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผู้ประเมินขอแนะนำขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถดำเนินงานด้านการวางแผนได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์หลักสูตร เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด

จากหลักสูตรสถานศึกษา สัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนกับคะแนนปลายปี ปลายภาค เกณฑ์ต่างๆ ที่สถานศึกษากำหนด และวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวคิดในการกำหนดรูปแบบวิธีการสอนและวิธีการสอบที่เหมาะสมกับมาตรฐานและตัวชี้วัด

ขั้นตอนที่ 2 วางแผน เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล

ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในหน่วยการเรียนรู้ และสัดส่วนคะแนนของการทดสอบแต่ละครั้ง ให้สอดคล้องกับสัดส่วนที่สถานศึกษากำหนด โดยสร้างเป็นแผนผังการทดสอบ (test map) เพื่อให้การสร้างแบบสอบและตัวชี้วัดในแต่ละหน่วยมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เห็นจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดให้นำหนักความสำคัญ ความถี่บ่อยของการสอบ ตลอดจนรูปแบบของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางแสดงแผนผังการทดสอบ (Test Map)

วิชา

จำนวนหน่วยกิต

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์

รหัสวิชา

วางแผนเมื่อ

หน่วยที่	ตัวชี้วัด	น้ำหนัก ความ สำคัญ	วัดและประเมินผล ครั้งที่ 1		วัดและประเมินผล ครั้งที่ 2		สอบปลายปี	
			ข้อเขียน	ปฏิบัติ	ข้อเขียน	ปฏิบัติ	ข้อเขียน	ปฏิบัติ
1. จำนวนนับ	ค 1.2 ป.6/2							
	ค 1.3 ป.6/1							
	ค.4.1 ป.6/3							
2. สมการ	ค 4.2 ป.6/1							
13. สถิติ	ค.5.1 ป.6/1							
	ค.5.1 ป.6/2							
	รูปแบบของแบบสอบ							
	%	100	70				30	

เมื่อครูวางแผนการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ในขั้นต่อไปครูต้องวางแผนการสอบ ปลายปีด้วยการสร้างผังข้อสอบ (test blueprint) ด้วยการนำผลที่ได้จากการวางแผนผัง การทดสอบข้างต้นในช่องสอบปลายปี มาวางแผนสร้างข้อสอบ เพื่อเสนอรายละเอียดของ การทดสอบปลายปีว่าจะวัดตัวชี้วัดใด นำหนักแต่ละตัวชี้วัดเท่าใด หรือสัดส่วนจำนวน ข้อสอบที่จะสร้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางแสดงแผนผังข้อสอบปลายปี (test blueprint)

วิชา จำนวนหน่วยกิต

ระดับชั้น การสอบปลายปี

รหัสวิชา วางแผนเมื่อ

หน่วยที่	ตัวชี้วัด	ระดับ ความ สำคัญ	การทดสอบปลายปี						ปฏิบัติ
			ข้อเขียน						
			ระดับพฤติกรรม (จำนวนข้อ)						
			จำ	ใจ	ใช้	วิ	สัง	ประ	
1 จำนวนนับ	ค.1.3 ป.6/1	1		1					-
	ค.4.1 ป.6/3	1		1					-
2.สมการ	ค.4.2 ป.6/1	1		1					-
3.ทศนิยม	ค1.1.ป.6/1	2		2					-
	,	,	,						-
,	,	,	,						-
	,	,	,						-
,	,	,	,						-
	,	,	,						-
13 สถิติ	ค.5.1 ป.6/1	1				1			-
	ค.5.1 ป.6/2	2	1		1		1		-
	ความสำคัญ คิดเป็น %	30	2	11	5	8	4	-	
	เกณฑ์การผ่าน		50%						50%

ขั้นตอนที่ 3 สร้างข้อสอบ

หลังจากสร้างตารางผังข้อสอบแล้ว ครูมีความพร้อมสำหรับลงมือเขียนข้อสอบ ด้วยการกำหนดแบบแผนข้อสอบ (item specification) ซึ่งเป็นรูปแบบทั่วไปของข้อสอบที่สามารถใช้วัดสมรรถภาพตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละจุดประสงค์ แบบแผนข้อสอบจะช่วยประหยัดเวลาในการเขียนข้อสอบครั้งต่อไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การกำหนดแบบแผนข้อสอบ (item specification)				
วิชา		จำนวนหน่วยกิต		
ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6		กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์		
รหัสวิชา		ประเภทข้อสอบ เลือกตอบ		
หน่วย	ตัวชี้วัด	วัด พฤติกรรม	ข้อคำถาม	ตัวเลือก
สมการ	ค 4.2 ป.6/1: เขียนสมการจากสถานการณ์หรือปัญหาและแก้สมการพร้อมตรวจคำตอบ	ความเข้าใจ	ปัจจุบันบิดามีอายุ x ปี ซึ่งมากกว่าลูก 45 ปี ปัจจุบันลูกมีอายุ 5 ปี บิดามีอายุเท่าไร	ก. 50 ปี ข. 49 ปี ค. 48 ปี ง. 40 ปี
ทศนิยม	ค1.1.ป.6/1: เขียนและอ่านทศนิยมไม่เกิน 3 ตำแหน่ง	ความเข้าใจ	91.431 อ่านได้อย่างไร	ก. เก้าหนึ่งจุดสี่สามหนึ่ง ข. เก้าสิบเอ็ดจุดสี่ร้อยสามสิบเอ็ด ค. เก้าหนึ่งจุดสี่ร้อยสามสิบเอ็ด ง. เก้าสิบเอ็ดจุดสี่สามหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้

เมื่อสร้างแบบทดสอบครบทุกข้อตามที่ได้วางแผนไว้แล้ว ก็สามารถนำไปใช้ได้ แต่ถ้าเป็นไปได้และต้องการความมั่นใจควรนำข้อสอบไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้เรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มผู้สอบที่ตั้งใจนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพ

เมื่อนำไปแบบทดสอบไปทดลองแล้ว ควรตรวจสอบคุณภาพข้อสอบในด้านความชัดเจนของคำสั่ง คำถาม ความเหมาะสมของภาษา ระยะเวลาที่กำหนดให้ รวมทั้ง การวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อให้ทราบถึงความยากง่าย อำนาจจำแนก ตลอดจนประสิทธิภาพตัวลงในแต่ละข้อ

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงข้อสอบ

เมื่อพบว่าบางตัวเลือกลง่ายเกินไป หรือบางข้อคำตอบอาจเป็นไปได้ที่จะถูกหลายข้อ ควรปรับปรุงให้มีความถูกต้องชัดเจนมากขึ้น หรือปรับตัวลงให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หรือทำการคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพไว้ แล้วจัดเรียงตามลำดับเนื้อหา เพื่อพิมพ์เป็นแบบสอบที่จะนำไปใช้ต่อไป

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของ
ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การพิจารณา และเกณฑ์การประเมิน

ผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้ เกณฑ์การพิจารณา และเกณฑ์การให้คะแนน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 8 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ได้ผลการตรวจสอบดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า						
องค์ประกอบที่ 1 ความพร้อมของครู						
ตัวบ่งชี้ที่ 1: ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
1. ครูมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด
2. ครูผ่านการอบรม เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.5	1.00	เป็นไปได้มากที่สุด
3. ครูติดตามข่าวสารการวัดและประเมินผลการศึกษา	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด
4. ครูมีความรู้ความเข้าใจในแนวปฏิบัติการทดสอบทางการศึกษาในระดับประเทศ (O-NET)	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.25	0.96	เป็นไปได้มาก
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	4.00	1.16	เหมาะสมมาก	3.75	0.50	เป็นไปได้มาก
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	4.50	1.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.00	0.82	เป็นไปได้มาก
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	4.50	1.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.00	0.82	เป็นไปได้มาก

ด้านปัจจัยนำเข้า						
องค์ประกอบที่ 1 ความพร้อมของครู						
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
1. ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้	4.50	1.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.50	1.00	เป็นไปได้มากที่สุด
2. เอกสารหลักฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนดเพื่อการบันทึกข้อมูลการประเมินผลการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียน	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
3. เอกสารหลักฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนดเพื่อบันทึกข้อมูลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลการเรียนประจำรายวิชา	4.50	1.00	เหมาะสมมากที่สุด	3.75	0.96	เป็นไปได้มาก
4. แฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียนด้านการพัฒนา การเรียนรู้/ความถนัด/ความสามารถพิเศษ	4.50	1.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.00	0.82	เป็นไปได้มาก
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
<i>คะแนน 4</i> หมายถึง ครูมีข้อมูลของผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<i>คะแนน 3</i> หมายถึง ครูมีข้อมูลของผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<i>คะแนน 2</i> หมายถึง ครูมีข้อมูลของผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<i>คะแนน 1</i> หมายถึง ครูมีข้อมูลของผู้เรียนตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านปัจจัยนำเข้า						
องค์ประกอบที่ 2 ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์						
ตัวบ่งชี้ที่ 3 ตำรา เอกสารความรู้ต่างๆ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
1. ครูมีแนวปฏิบัติกรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
2. ครูมีระเบียบ/คำสั่งว่าด้วยเรื่องกรวัดและประเมินผลการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
3. ครูมีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
4. ครูมีหนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้องกับหลักกรวัดและประเมินผลการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูมีตำราเอกสารตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูมีตำราเอกสารตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูมีตำราเอกสารตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูมีตำราเอกสารตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านปัจจัยนำเข้า						
องค์ประกอบที่ 2 ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์						
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ข้อมูล/สารสนเทศเกี่ยวกับงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
1. ครูจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานที่ที่เหมาะสม	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด
2. ครูจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สืบค้นง่าย	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
3. ครูมีข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นปัจจุบัน	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
4. ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านปัจจัยนำเข้า						
องค์ประกอบที่ 3 แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 5 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
1. ครูจัดกลุ่มมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดเพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
2. ครูกำหนดสาระสำคัญและความคิดรวบยอดของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ครบถ้วน	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
3. ครูกำหนดโครงสร้างรายวิชา	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
4. ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้ครบถ้วน	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านปัจจัยนำเข้า						
องค์ประกอบที่ 3 แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 6 การจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
1. ครูจัดทำแผนผังการสอบรายภาค/ แผนผังการทดสอบ (test map)	4.00	2.00	เหมาะสม มาก	4.00	2.00	เป็นไปได้ มาก
2. ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้แยกตามหน่วยการเรียนรู้/ตาราง แผนผังข้อสอบ (test blueprint)	5.00	0.00	เหมาะสม มากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้ มากที่สุด
3. ครูกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการ เรียนรู้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด	5.00	0.00	เหมาะสม มากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้ มากที่สุด
4. ครูจัดเตรียมเอกสารหลักฐานทาง การศึกษาเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียนสอดคล้องตามที่สถานศึกษากำหนด	4.00	2.00	เหมาะสม มาก	4.00	2.00	เป็นไปได้ มาก
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสม มากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้ มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสม มากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้ มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสม มากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้ มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูดำเนินการตาม เกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	4.50	0.58	เหมาะสม มากที่สุด	4.50	0.58	เป็นไปได้ มากที่สุด

ด้านปัจจัยนำเข้า						
องค์ประกอบที่ 3 แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
1. ครูใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร	4.00	2.00	เหมาะสมมาก	3.50	1.91	เป็นไปได้มาก
2. ครูใช้เกณฑ์การประเมินรูบริคส์เพื่อวัดและประเมินผลภาระงาน/ผลงานสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร	4.00	2.00	เหมาะสมมาก	4.00	2.00	เป็นไปได้มาก
3. ครูใช้แบบสังเกตพฤติกรรมหรือแบบตรวจสอบรายการเพื่อการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด
4. ครูใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียนและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตร	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	4.50	0.58	เหมาะสมมากที่สุด	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน						
องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Process)						
ตัวบ่งชี้ที่ 8 การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
1. ครูสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
2. ครูกำหนดแนวทางการให้คะแนนที่ชัดเจนและยุติธรรม	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
3. ครูดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
4. ครูจัดเก็บเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้เหมาะสม	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.00	1.63	ไม่แน่ใจ
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน						
องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Process)						
ตัวบ่งชี้ที่ 9 การวัดและประเมินผลเพื่อเตรียมความพร้อม ตรวจสอบความก้าวหน้าและการประเมินสรุปรวมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
1. ครูดำเนินการวัดและประเมินผลเพื่อเตรียมความพร้อม เป็นการประเมินก่อนเริ่มเรียน	4.00	2.00	เหมาะสมมาก	3.50	1.91	เป็นไปได้มาก
2. ครูดำเนินการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าระหว่างเรียน	4.00	2.00	เหมาะสมมาก	4.00	2.00	เป็นไปได้มาก
3. ครูดำเนินการวัดและประเมินสรุปรวมหลังเสร็จสิ้นการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
<i>คะแนน 4</i> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบทั้ง 3 ข้อได้ทุกหน่วยการเรียนรู้	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<i>คะแนน 3</i> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบทั้ง 3 ข้อได้ 3 ใน 4 ของหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<i>คะแนน 2</i> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบทั้ง 3 ข้อได้ 3 ใน 4 ของหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<i>คะแนน 1</i> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบทั้ง 3 ข้อได้ 1 ใน 4 ของหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน						
องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 10 การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียน						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
1. ครูตรวจแบบฝึกหัด/ผลงานชิ้นงานของผู้เรียนครบตามกำหนดและส่งคืนผู้เรียนทันที	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.25	0.96	เป็นไปได้มาก
2. ครูแจ้งผลการประเมินแก่ผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้/หน่วยการเรียนรู้ทุกครั้ง	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
3. ครูแนะนำจุดอ่อน-จุดแข็งของผู้เรียนผ่านการตรวจสอบภาระงาน/ชิ้นงาน	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
4. ครูรายงานผลการเรียนรู้และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาผู้เรียนแก่ผู้ปกครอง	4.50	1.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.50	1.00	เป็นไปได้มากที่สุด
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน						
องค์ประกอบที่ 1 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 11 การวัดและประเมินผลเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
1. ครูแจ้งวิธีการวัด ระยะเวลา เงื่อนไข และเกณฑ์การให้คะแนนกับผู้เรียนล่วงหน้า	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.25	0.96	เป็นไปได้มาก
2. ครูกำหนดสัดส่วนการให้คะแนนสอดคล้องกับแผนการประเมินผลการเรียนรู้ที่วางไว้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
3. ครูบันทึกสรุปผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายตัวชี้วัดในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
4. ครูจัดเก็บหลักฐานการวัดและประเมินผลในแต่ละหน่วยได้อย่างเหมาะสม	4.50	1.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.50	1.00	เป็นไปได้มากที่สุด
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน						
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการสรุปรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 12 การดำเนินการทดสอบเพื่อสรุปรวมการเรียนรู้ปลายภาค						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
1. ครูแจ้งสาระสำคัญ เช่น ขอบเขตเนื้อหา ลักษณะข้อสอบ และข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับการทดสอบสรุปผลการเรียนรู้ปลายภาคแก่ผู้เรียนให้ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.25	0.96	เป็นไปได้มาก
2. ครูดำเนินการบริหารการสอบตามมาตรฐานการจัดสอบ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
3. ครูกำหนดคะแนนสอดคล้องกับสัดส่วนที่กำหนดไว้ในแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
4. ครูบันทึกผลการให้คะแนนถูกต้องและตรวจสอบได้	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านกิจกรรมการดำเนินงาน						
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการสรุปรวมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 13 การรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนประจำภาคการศึกษา						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
1. ครูจัดส่งรายงานผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนสอดคล้องกับระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.25	0.96	เป็นไปได้มาก
2. ครูรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
3. ครูรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.25	0.96	เป็นไปได้มาก
4. ครูรายงานสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.50	1.73	เหมาะสมมาก
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านผลผลิต						
องค์ประกอบด้านคุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 14 การสรุปและรายงานผลข้อมูลสารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
1. ครูสรุปข้อมูล/สารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในเอกสารหลักฐานทางการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้ได้ถูกต้อง ครบถ้วน	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.25	0.96	เป็นไปได้มาก
2. ครูตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
3. ครูจัดส่งข้อมูลสารสนเทศงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้แก่สถานศึกษาตรงตามกำหนดเวลา	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.25	0.96	เป็นไปได้มาก
4. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ตรวจสอบข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างโปร่งใส	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านผลผลิต						
องค์ประกอบทางด้านคุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 15 คุณภาพของแบบสอบปลายภาค						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
อัตราส่วนของจำนวนเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและวัดได้ตรงตามตัวชี้วัด	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.50	1.73	เหมาะสมมาก
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง เครื่องมือทั้งหมดวัดได้ตรงตามตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง เครื่องมือ 3 ใน 4 วัดได้ตรงตามตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง เครื่องมือ 2 ใน 4 วัดได้ตรงตามตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง เครื่องมือ 1 ใน 4 วัดได้ตรงตามตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านผลผลิต						
องค์ประกอบด้านคุณภาพงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 16 คุณภาพของเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสรุปผลประจำหน่วยการเรียนรู้						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
1. แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.50	1.73	เหมาะสมมาก
2. ระดับความยากง่ายของแบบสอบถามเฉลี่ยทั้งฉบับมีค่าระหว่าง 0.50-0.80	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.50	1.73	เหมาะสมมาก
3. จำนวนข้อสอบร้อยละ 80 ขึ้นไป มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.50	1.73	เหมาะสมมาก
4. จำนวนข้อสอบร้อยละ 80 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.50	1.73	เหมาะสมมาก
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านผลลัพธ์						
องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูผู้สอน (ผลลัพธ์ระยะกลาง)						
ตัวบ่งชี้ที่ 17 ครูใช้ข้อมูลสารสนเทศจากกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลต่อไป						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
1. ครูจัดเก็บชุดเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างเป็นระบบ	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.50	1.73	เหมาะสมมาก
2. ครูคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพเก็บไว้	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.50	1.73	เหมาะสมมาก
3. ครูดำเนินการปรับปรุงข้อคำถามและตัวเลือกของข้อสอบ	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.50	1.73	เหมาะสมมาก
4. ครูจัดทำบัตรข้อสอบ (card item)	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.50	1.73	เหมาะสมมาก
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
<u>คะแนน 4</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา ครบ 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 3</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 2</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ใน 4 ข้อ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	5.00	0.00	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>คะแนน 1</u> หมายถึง ครูดำเนินการตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ใน 4 ข้อ	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านผลลัพธ์						
องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (ผลลัพธ์ระยะสั้น)						
ตัวบ่งชี้ที่ 18 ผู้เรียนรับรู้ศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนเอง						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
จำนวนผู้เรียนที่รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.50	1.73	เหมาะสมมาก
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
<u>4 คะแนน</u> หมายถึง มีจำนวนผู้เรียนมากกว่าร้อยละ 50 รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>3 คะแนน</u> หมายถึง มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 41-50 รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>2 คะแนน</u> หมายถึง มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 31-40 รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>1 คะแนน</u> หมายถึง มีจำนวนผู้เรียนน้อยกว่าร้อยละ 31 รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านผลลัพธ์						
องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (ผลลัพธ์ระยะสั้น)						
ตัวบ่งชี้ที่ 19 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมซ่อมเสริม/กิจกรรมนอกห้องเรียนอื่นๆ ที่สอดคล้องกับจุดที่ควรปรับปรุงหรือจุดเด่นทางการเรียนรู้ของตนเอง	3.50	1.73	เหมาะสมมาก	3.50	1.73	เหมาะสมมาก
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	mean	SD.	แปลผล	mean	SD.	แปลผล
<u>4 คะแนน</u> หมายถึง มีจำนวนผู้เรียนมากกว่าร้อยละ 50 รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง	4.50	0.58	เหมาะสมมากที่สุด	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>3 คะแนน</u> หมายถึง มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 41-50 รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง	4.50	0.58	เหมาะสมมากที่สุด	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>2 คะแนน</u> หมายถึง มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 31-40 รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง	4.50	0.58	เหมาะสมมากที่สุด	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>1 คะแนน</u> หมายถึง มีจำนวนผู้เรียนน้อยกว่าร้อยละ 31 รับรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดเด่นทางการเรียนของตนเอง	4.50	0.58	เหมาะสมมากที่สุด	4.50	0.58	เป็นไปได้มากที่สุด

ด้านผลกระทบ						
องค์ประกอบด้านมาตรฐานงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐาน						
เกณฑ์การพิจารณา	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกับคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐาน	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด	4.25	0.96	เป็นไปได้มาก
เกณฑ์การประเมิน	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	M	SD.	แปลผล	M	SD.	แปลผล
<u>4 คะแนน</u> หมายถึง ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐาน มีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>3 คะแนน</u> หมายถึง ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐาน มีค่าตั้งแต่ 0.60-69	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>2 คะแนน</u> หมายถึง ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐาน มีค่าตั้งแต่ 0.50-0.59	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด
<u>1 คะแนน</u> หมายถึง ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐาน มีค่าต่ำกว่า 0.50	4.75	0.50	เหมาะสมมากที่สุด	4.75	0.50	เป็นไปได้มากที่สุด

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางณัฐา เพชรธนู เกิดเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2519 ที่จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จการศึกษา
 ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อปี
 การศึกษา 2540 และสำเร็จการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผล
 การศึกษา ภาควิชาวิจัยและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปี
 การศึกษา 2543 และศึกษาต่อระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
 ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา ในปีการศึกษา 2551 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนักวิชาการศึกษา
 ชำนาญการ กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐาน
 การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ